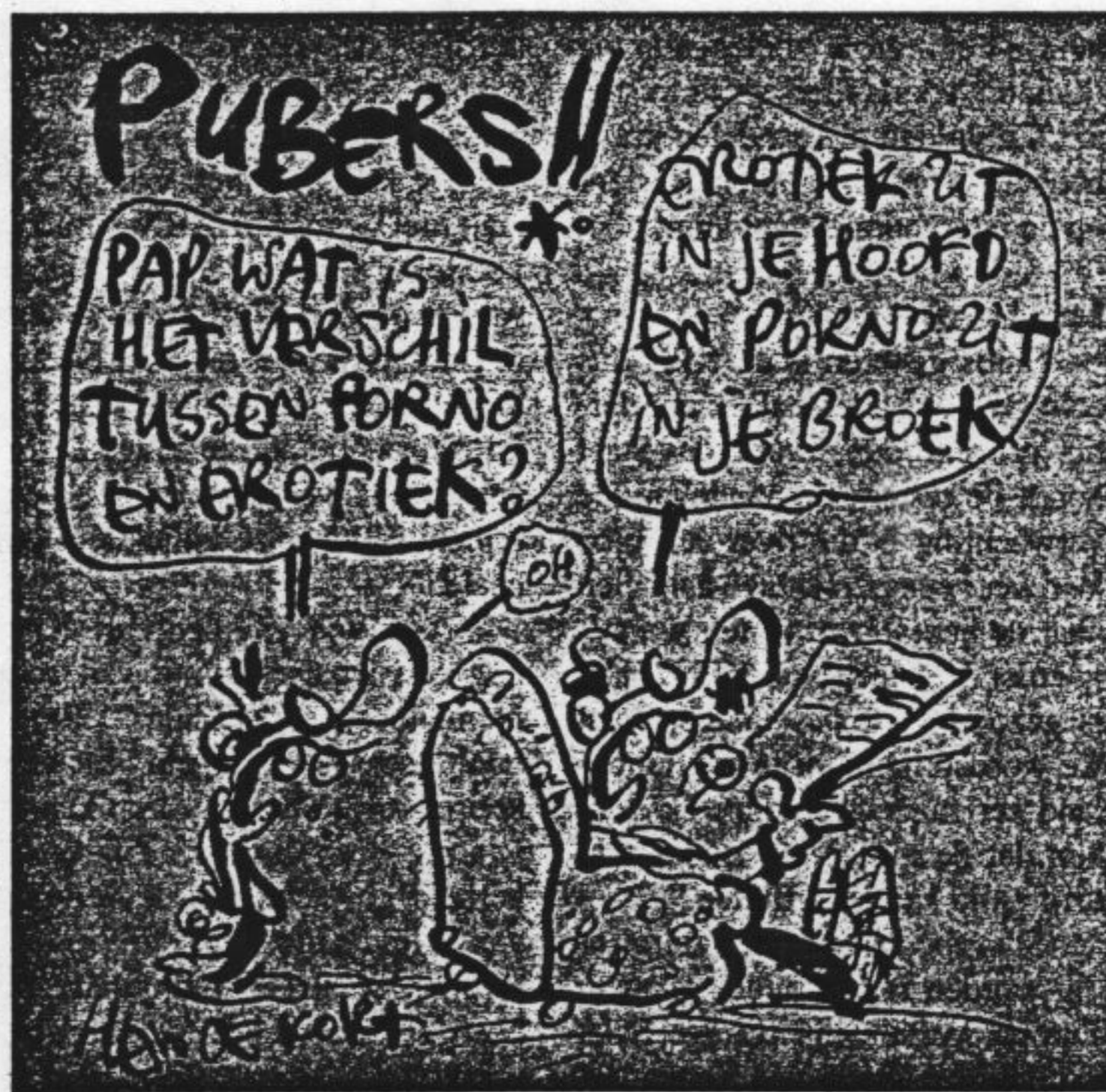

PERSFOCUS

TIENDE JAARGANG NUMMER 7 - JULI 1994

KNIPSELKRANT VAN VERENIGING MARTIJN
OVER KINDEREN, VOLWASSENEN EN SEKSUALITEIT

Pr. 7/16

IN DIT NUMMER:

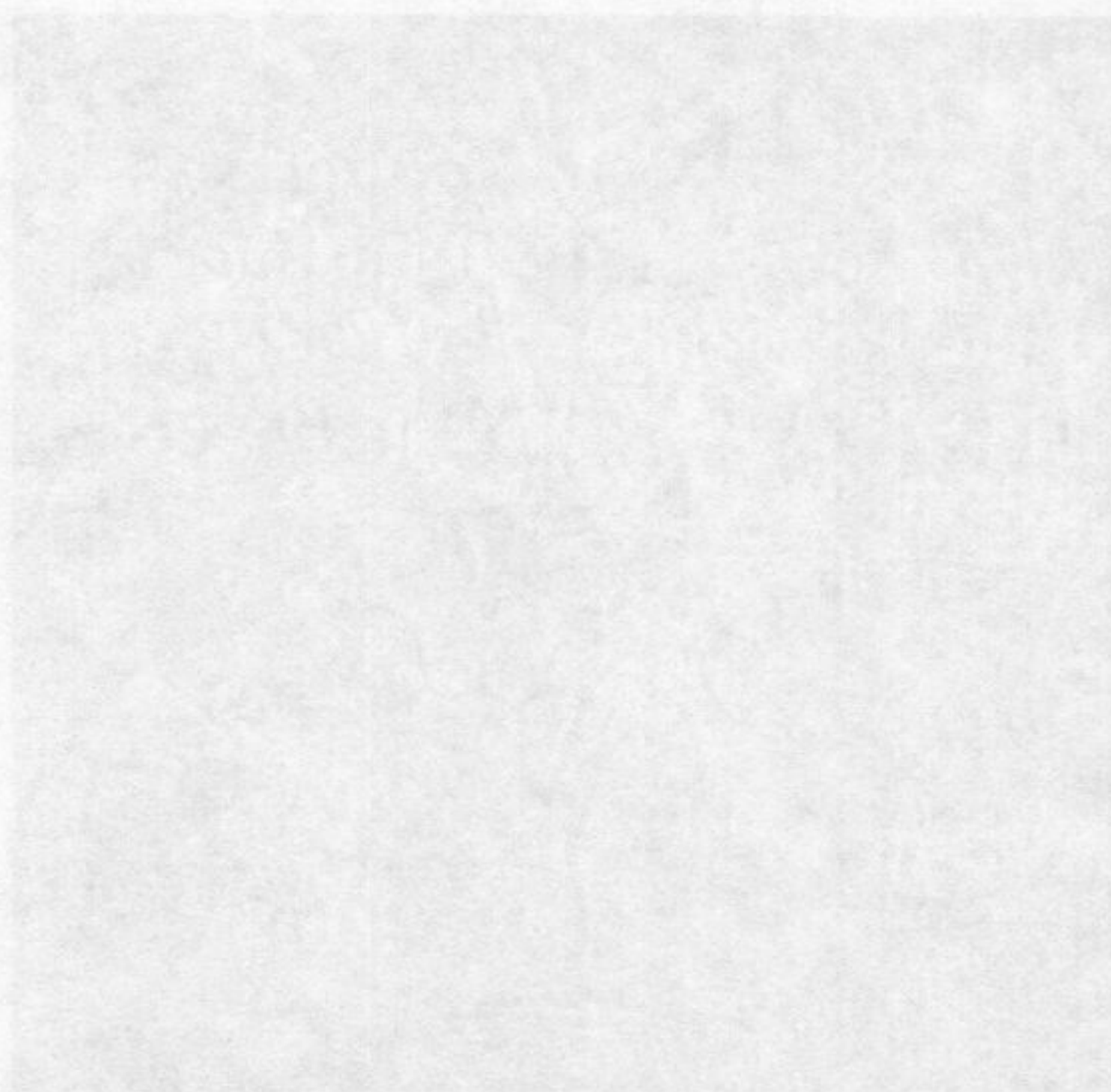
Een nieuwe kijk op kinderporno
Probleemkind(er)porno
Besitz-Verbot...
Slachtoffers en daders
Epe II
Ontucht van de maand
Sekstoerisme aan banden
Straatkinderen
Jeugd & seks
Michael J. wordt hetero!
Achtergrond

pag. 2
pag. 9
pag. 15
pag. 19
pag. 27
pag. 29
pag. 31
pag. 33
pag. 35
pag. 38
pag. 39

PEERSCHE BOEKEN

TIENDE JAARGANG NUMMER 7 JULI 1953

NUMMER NEEFT VAN VERBODENDE WETTEN
OP HET KINDEREN, VOORWAARDEN EN VERVALTITEL

10. 70

IN DIT NUMMER

Zien de artikelen op bladzijden

10. 70-10. 71

en 10. 72

bladzijden 10. 73 en 10. 74

en 10. 75

bladzijden 10. 76

en 10. 77

bladzijden 10. 78

en 10. 79

bladzijden 10. 80

en 10. 81

10. 70
10. 71
10. 72
10. 73
10. 74
10. 75
10. 76
10. 77
10. 78
10. 79
10. 80
10. 81

PERSFOCUS, TIENDE JAARGANG, NUMMER 7, JULI 1994

Met knipsels uit:

Volkskrant	Vk
Telegraaf	Tel
Algemeen Dagblad	AD
NRC Handelsblad	NRC
Trouw	Tr
Het Parool	Par
Haagsche Courant	HC
Brabants Dagblad	BD
De Gelderlander	Geld
Twensche Courant	TC
VPRO-gids	VPRO
Primeur	Prim
Groene Amsterdammer	GA
Nieuwe Revu	
Elsevier	
Santé	
VKMagazine (blad van de Vereniging tegen Kindermishandeling)	
Uit Duitsland:	
Emma	
Uit België:	
Gazet van Antwerpen	GvA
La Dernière Heure	LDH
Humo	
Le Soir	LES
Uit Engeland:	
The Guardian	Gua
The International Times	TIM
Uit Oostenrijk:	
Profil	

Abonnementen op Persfocus kosten f 65,-- per jaar. Verzending als brief is f 15,-- duurder en komt op f 80,--.
Losse nummers f 8,--.

Giro 5459646 van Vereniging Martijn
Postbus 93.548
1090 EA Amsterdam

Een nieuwe kijk op kinderpornografie in Nederland

VMAGAZINE JUNI 1994

Verleden en heden

De moderne techniek heeft er toe bijgedragen dat meer dan voorheen pornografie is vast te leggen op foto, video en andere geavanceerde systemen zoals bulletin board systems. Daarbij valt op dat pornografische afbeeldingen de laatste jaren een veel gewelddadiger karakter hebben gekregen. Als je kijkt naar de verschillende video-banden - en wij hebben er de afgelopen tijd meer dan 6000 gezien - dan valt tevens op dat veel materiaal seksuele gedragingen bevat waarbij (soms kleine) kinderen zijn betrokken.

In 1984 deed de politie in Amsterdam invallen in diverse seksshops en pornovideotheken en werden handlarers in kinderpornografie aangehouden. Justitie reageerde hiermee op aantijgingen vanuit de Verenigde Staten dat Nederland een grote producent en verspreider van kinderpornografie zou zijn. Dat leidde ertoe dat in 1985 een Werkgroep Kinderpornografie werd ingesteld, die als opdracht had aan de minister van Justitie te rapporteren met betrekking tot de beschuldigingen vanuit de vs.

De Werkgroep heeft in 1986 verslag uitgebracht en kwam tot de conclusie dat een ander wel mee viel. Justitie deed enkele onderzoeken, doch slechts weinige hiervan leidden tot een strafvervolg of strafoplegging.

Kinderpornografie en alles daar omheen raakte al snel uit de belangstelling. Er deden zich in Amsterdam in de loop der jaren nog wel enkele zaken voor, die tot aanhouding van verdachten en inbeslagname van pornografisch materiaal leidden. Maar de inrichting van de Jeugd- en Zedenpolitie stond niet toe dat gericht onderzoek werd gedaan. Door de geringe strafbaarstelling had kinderpornografie een lage prioriteit bij het Openbaar Ministerie.

Bovengenoemde toename in gewelddadige kinderpornografie en diverse incidenten - waarover later meer - hebben duidelijk gemaakt dat een nieuwe kijk op het verschijnsel kinderpornografie nodig is.

Kinderpornografie valt naar onze overtuiging altijd samen met misbruik van kinderen. Kinderen die vaak niet in staat zijn een keus te maken, laat staan dat zij kunnen overzien welke schade zij op dat moment of in de toekomst zullen ondervinden.

Bij de Amsterdamse Sociale Jeugd- en Zedenpolitie word ik bijna dagelijks geconfronteerd met kinderpornografie. Het materiaal varieert van op zich onschuldige beelden van op het strand spelende kinderen, die soms onbewust worden gefilmd, soms ook bewust - zoals bij een 5-jarige meisje dat als een ware diva poseert en waarbij ingezoomd wordt op de geslachtsdelen - tot beelden van kinderen die met elkaar allerlei seksuele gedragingen uitvoeren, als aftrekken, pijpen etc. en soortgelijke handelingen waarbij volwassenen initiatieven nemen.

Er zijn echter ook vergerende banden, waarop is te zien hoe kinderen met dieren op allerlei manieren seks bedrijven. Daarbij worden sadistische uitingen niet geschuwd: voorwerpen worden in de vagina of anus van de kinderen ingebracht, naalden worden in de vagina gestoken en kaarsvet druip op de buik van een meisje. Kinderen pijpen volwassenen en worden soms vastgebonden om de volwassene zijn ultieme genot te geven; soms zijn de kinderen gedrogeerd.

Duidelijk is te zien dat kinderen ongewild en veelal zonder dat zij er iets tegen kunnen doen worden misbruikt. Daarbij is de volwassene zeer zorgvuldig bezig, want zelf komt hij niet in beeld en soms is herkenning door het kind onmogelijk gemaakt doordat het is geblinddoekt.

reeds misbruikt te hebben, waarbij de handelingen gedeeltelijk waren vastgelegd op een videoband. Deze zaak is reeds voor de rechter geweest en tegen de verdachte is door de Officier van Justitie 3 jaar gevangenisstraf geëist.

Preventief

Door voorlichting aan politie instanties en organisaties buiten de politiewereld willen wij duidelijk maken dat veel te lang is aangenomen dat het allemaal wel meevalt. Bij hulpverleningsinstanties is nog weinig bekend over kinderpornografie. Wanneer zij daarmee worden geconfronteerd is de reactie steeds dat men er toch een duidelijk ander beeld van had. Voorlichting naar allerlei instanties is dus nodig en zal moeten worden geïntensiveerd.

Daarnaast zullen ouders moeten weten welke signalen kunnen wijzen op een situatie waarin kinderen slachtoffer van pornografie kunnen worden. De praktijk leert dat ouders of anderen aan wie kinderen zijn toevertrouwd vaak geen idee hebben hoe gemakkelijk hun kinderen in een dergelijk 'milieu' verzeild kunnen raken. Het is heel moeilijk om algemene uitspraken te doen over de omstandigheden waaronder kinderen risico lopen. Ik realiseer me dat ik mij op glad ijs begeef als ik hierover uitspraken doe, maar enkele zaken die wij hebben behandeld vertonen een zelfde beeld. Wij worden meestal geconfronteerd met personen die zich soms aan ouders, soms binnen verenigingen opdringen. Zij bieden zich aan om de kinderen te begeleiden en besteden daarbij de nodige zorg, aandacht, tijd en geld. Onze ervaring is dat hun kansen het grootst zijn waar ouders weinig of geen toezicht op hun kinderen houden, of geen interesse tonen in het gedrag van hun kinderen.

Preventie is niet een zaak van uitsluitend de politie en justitie.

Ook andere instellingen moeten daaraan meewerken. Voorlichting, erover spreken en elkaar informeren kunnen er toe bijdragen dat er minder slachtoffers vallen.

Wetgeving

Ook de overheid en de politiek zullen moeten beseffen dat als men wil dat justitie en politie adequaat tegen dergelijke zaken optreden, deze de nodige bagage moeten meekrijgen.

Het huidige artikel 240b van het Wetboek van Strafrecht luidt aldus: Met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft degene die een afbeelding - of een gevensdrager, bevattende een afbeelding - van een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft

Audio-visueel

Vandaag, op haar verjaardag, is er nog iemand in de kelder. Een fantasie-iemand, die ze niet kent en die ze niet heeft uitgenodigd. Een man die alleen op bezoek komt bij ongelukkige jarige kinderen. Voor hem is dit een 'duidelijkheidsverjaardag'. Want langzaam maar zeker wordt door de (mishandelde) kinderen te vergroten, waarin het meisje verkeert voor ons en voor haar duidelijk. De mishandeling door haar vader, de liefde-loosheid, haar gevoel waardeloos te zijn. Maar ook haar verdriet, vernielzucht, angst, en hulpeloosheid. En uiteindelijk het besef 'zoek iemand en praat erover'. In het stuk komen dus heel veel gevoelens aan de orde. Deze zijn

Deze video is bedoeld voor kinderen

van 9-14 jaar, als aanzet om kindermishandeling in de klas bespreekbaar te maken en om de weerbaarheid van (mishandelde) kinderen te vergroten. Het is het verhaal van een eenzaam meisje. Ze heeft een geheime plek om naar toe te gaan: de kelder onder het huis. Daar vertrouwde ze haar geheim toe aan haar beer en haar dagboek. Ze behandelt haar beer zoals zij door haar vader wordt behandeld, maar Beer is tevens haar grootste en enige vriend.

Projectteam

Deze en nog enkele andere gevallen waren aanleiding om een speciaal projectteam bij de Sociale Jeugd- en Zedenpolitie Amsterdam in het leven te roepen, die zich tot taak stelt om zowel repressief als preventief op te treden.

Repressief

Het team heeft diverse onderzoeken gedaan naar aanleiding van informatie die ons bereikte. Dit heeft ertoe geleid dat enkele verdachten die zich schuldig maakten aan de productie van kinderpornografie zijn aangehouden. Het misbruik van kinderen door deze personen hebben wij kunnen stoppen. Een voorbeeld hiervan is de zaak van een zeventienjarige jongerje dat 'voor een vakantie' vanuit Polen naar Nederland was gehaald door een volwassen man. Deze bleek het kind kort na zijn komst

bereikt, is betrokken, hetzij verspreidt of openlijk tentoontstelt, hetzij om verspreid of openlijk tentoongesteld te worden vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert of in voorraad heeft.

Dit artikel geeft onvoldoende mogelijkheid om een adequaat opsporingsonderzoek te verrichten. Het wetsartikel spreekt van een afbeelding of een informatie drager (bijvoorbeeld een videoband), waarop een gedraging voorkomt waarbij iemand beneden de leeftijd van 16 jaar is betrokken.

Dit houdt in, dat je de band moet bekijken, om te kunnen vaststellen dat er een seksuele gedraging is opgenomen en nog meer om te kunnen vaststellen of er sprake is van iemand beneden de leeftijd van 16 jaar. Als politie dien je dus gewapend met een videorecorder en een monitor langs de verschillende shops te gaan en te vragen of je de banden mag bekijken. Huiszoeking is echter op grond van artikel 240b niet mogelijk. De banden krijgt de politie dus niet in bezit, omdat de handelaar deze heeft weggestopt op een plaats waar de politie met de huidige wettelijke mogelijkheden niet kan komen. Voor zijn klanten heeft de handelaar wel een code afgesproken, zodat zij kunnen kijken of de band kunnen kopen. Zelfs al vindt de politie een videoband met kinderpornografie, dan nog moet zoals gesteld, bewezen worden dat de band er is om verspreid of openlijk tentoongesteld te worden. Een onwerkbare situatie.

Ik ben dan ook blij met het nieuwe wetsvoorstel van de Minister van Justitie dat onlangs aan de Tweede Kamer is aangeboden. In het wetsvoorstel staan twee doelen voorop:

- een betere bescherming bieden aan jeugdige (potentiële) slachtoffers van zedendelicten;
- een effectievere bestrijding van kinderpornografie en zedendelicten.

Er is sprake van een aanscherping van het huidige wetsartikel in drieërlei opzicht:

- het in voorraad hebben van kinderpornografie wordt zonder meer strafbaar: de eis van verspreiding of openlijke tentoontstelling vervalt;
- de strafbedreiging gaat naar een maximum van vier jaar of een boete van f 100.000,-, zodat onder meer voorlopige hechtens kan worden gevorderd;
- voor professionelen gaat de strafbedreiging naar een maximum van 6 jaar of f 100.000,- boete.

niet allemaal even gemakkelijk te duiden, zeker niet voor kinderen. Een goede voorbereiding hierop van de leerkracht lijkt ons van groot belang. Er wordt goed geacteerd en ook de muzikale intermezzo's zijn uitstekend. De video is een registratie van de productie 'Waardeloos' van het Friese leigtheater Finnis/Tryater, in opdracht van de Werkgroep Kinder mishandeling en Primaire Preventie Friesland. Leden van de Werkgroep zijn o.a. s&o, GGD, RIAGG en vkw-Friesland.

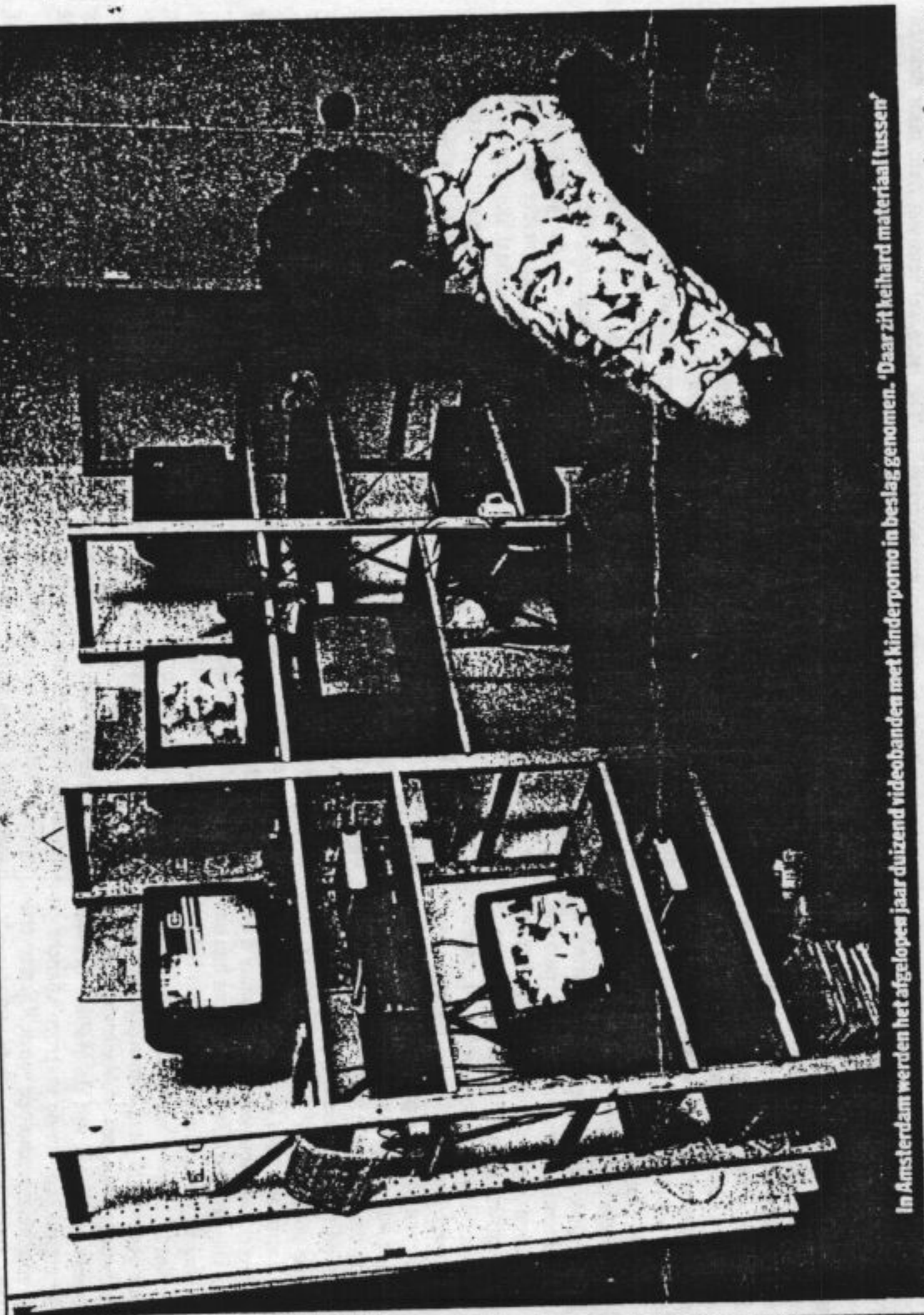

Bij de video, die 50 minuten duurt, hoort lesmateriaal, een beschrijving van een ouderbijkomsomst en een nazorgmap. Meer informatie over

Verboden seks

KRUISTOCHT VAN AMSTERDAMSE POLITIE TEGEN KINDERPORNO

OPD' S. BUREAU DE WISSTRA

In Amsterdam werden het afgelopen jaar duizend videobanden met kinderporno in beslag genomen. 'Daar zit heel hard materiaal tussen'

Ondanks het verbod wordt in Nederland nog volop kinderporno gemaakt en verkocht, zegt de Amsterdamse zedenpolitie. Gesterkt door het voorstel voor een nieuwe wet pleit hoofdinspecteur Jaap Hoek voor een harde aanpak. 'Het gaat om de bescherming van het kind.'

GERLOF LEISTRA

De tien videorecorders van de Amsterdamse jeugd- en zedenpolitie maken regelmatig overuren. Elke keer als er een partij kinderporno in beslag is genomen, moeten in het kader van het onderzoek alle banden van begin tot eind worden afgespeeld. Wat is er te zien? Waar is het materiaal opgenomen? Zijn er kinderen te herkennen? Hoe oud zijn de banden en vooral: hoe oud zijn de kinderen?

Hoofdspecteur Jaap Hoek, sinds een jaar projectleider kinderporno, heeft een missie. Kinderporno is volgens hem veel minder onschuldig dan lange tijd werd aangenomen. Het afgelopen jaar heeft hij duizend video's met kinderporno in beslag genomen. Naar schatting tien procent daarvan is in Ne-

derland gemaakt, het merendeel is afkomstig uit Azië, de VS en Zuid-Amerika, maar ook uit Duitsland, Frankrijk en Denemarken. Omdat cijfers over voorgaande jaren ontbreken, valt niet te zeggen of er sprake is van een toename in de verkoop. Maar hard optreden is geboden, vindt Hoek. 'Het gaat om de bescherming van het kind.'

frunnik wordt een vrouw besprongen door een varken, een ander wordt met een zweep bont en blauw geslagen en een man krijgt een spuitende fles champagne in zijn anus geduwd. Het tweede deel bevat seks met en tussen kinderen. De eerste beelden zijn nog relatief onschuldig. Een meisje van een jaar of zes kronkelt in sexy ondergoed voor de camera. Twee jonge meisjes betasten elkaar, een ander wordt door een man gemasseerd. Dan wordt de sfeer grimmiger. Een zichtbaar gedroegde jongste moet een man pijpen. Zijn gezicht is vertrokken in een angstige grimas en even later lijkt het jongetje buiten bewustzijn. Met zijn polsjes bij elkaar gebonden, wordt hij bruut 'van achteren' genomen.

Voor Hoek zijn dergelijke beelden bijna

Jaap Hoek is projectleider kinderporno bij de Sociale Jeugd- en Zedenpolitie Amsterdam

Voor een reactie op dit artikel kunt u desgewenst direct contact opnemen met de auteur via Regiopolitie Amsterdam-Amstelland, postbus 2287, 1000 CG Amsterdam, tel. 020 - 559 25 91.

Het is mij bekend dat het strafbaar stellen van uitsluitend het in bezit hebben van kinderporno voor sommigen te ver gaat. Ons standpunt is echter dat voor iedere opname een kind is misbruikt. De schade die daarbij wordt aangericht, zeker als het zeer jonge kinderen betreft, is groot. Bij ons melden zich voortdurend personen die vaak jaren geleden zijn misbruikt. Het heeft deze slachtoffers vaak veel moeite en pijn gekost om de stap naar de politie of hulpverlening te maken.

De schaamte en het verloren vertrouwen in de volwassene laten diepe sporen achter. Het is daarom dat ons projectteam de strijd tegen kinderporno aangaat. Voor ons staat vast dat alles gedaan moet worden om kinderen tegen dergelijk misbruik te beschermen.

Mededelingen

Handleiding Ouderbijkomst

'In Holland staat een huis' De vkm en stichting Spel- en Opvoedingsvoorzichting Noord-Brabant hebben een handleiding voor een ouderbijkomst samengesteld, behorende bij en in aanvulling op de leskoffer over kindermishandeling 'In Holland staat een huis', bestemd voor de bovenbouw van het basisonderwijs. In de leskoffer zit een algemene handleiding met informatie hoe met de leskoffer te werken. Hierin wordt het belang onderstreept van het informeren van de ouders als een school overgaat tot een dergelijk lesprogramma. In de praktijk bleek dat scholen behoefte hebben aan een specifieke handleiding hoe men informatie over kindermishandeling aan ouders vorm kan geven.

De zojuist verschenen 'Handleiding Ouderbijkomst - In Holland staat een huis' bevat een uitgewerkte bijkomst, vele bijlagen, artikelen over kindermishandeling, een overzicht met materialen voor ouders, docenten en kinderen en een adreslijst.

De handleiding is te bestellen door overmaking van f 22,50 (incl. verzendkosten) op

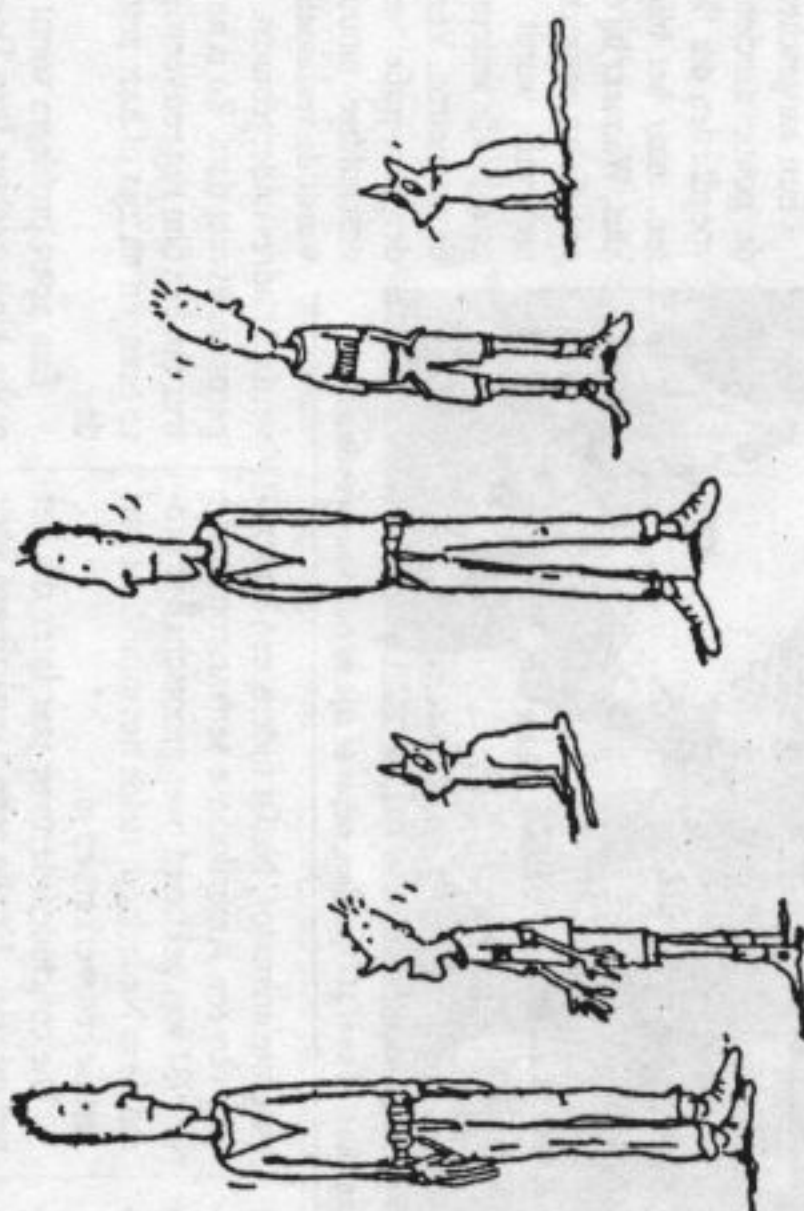
■ giro 31 15 00, t.n.v. vkm, Den Haag o.v.v. code 15 of

■ giro 30 24 35, t.n.v. S&O Noord-Brabant, Eindhoven o.v.v.

Handleiding Ouderbijkomst

Stand van zaken meldpunten kindermishandeling vvc heeft hard gewerkt aan de totstandkoming van een werkgroep die, conform de inhoud van het regeringsstandpunt over kindermishandeling, handleiding gaat geven aan de uit

Illustratie: Eveline den Heijer, uit: In Holland staat een huis.

voering daarvan. Deze werkgroep zal worden voorgezeten door prof. J. Hermans, o.a. werkzaam bij het Orthopedagogisch Instituut van de Universiteit van Amsterdam. De andere leden van de werkgroep zijn nog niet bekend, evenmin als de exacte opdracht aan deze werkgroep. Daarnaast is de oude werkgroep 'Verkenning Meldpunt' nog actief.

Deze werkgroep heeft vorig jaar, op verzoek van het ministerie van vvc onderzocht of en zo ja hoe een 'geïntegreerd meldpunt kindermishandeling' tot stand kan komen. Hierin zit ten BVA's/LSBVK, Raden voor de Kinderbescherming, vkm en adviseurs van politie en nizw. Dit leidde tot de notitie 'Verkenning meldpunt' (mei 1993).

Het in augustus uitgebrachte regeringsstandpunt wijkt op een aantal punten nogal af van de voorstellen van de werkgroep. Zo werd de integratie van (een deel van de) Raden en BVA afgewezen en bleef de beleidsverantwoordelijkheid voor deze instellingen bij twee ministeries (vvc en Justitie).

De 'oude' werkgroep heeft zich nu min of meer tot taak gesteld te bevorderen dat 'samenhangende' (in plaats van geïntegreerde) provinciale meldpunten tot stand komen, binnen het kader dat geschapen is door het regeringsstandpunt en met behoud van zoveel mogelijk elementen uit het oorspronkelijke plan van de werkgroep.

Twee werkgroepen dus, die een proces gaan begeleiden dat zich voor een groot deel op provinciaal niveau gaat afspelen. In sommige provincies wordt het momenteel al initiatieven ontwikkeld voor 'samenhangende' meldpunten, o.a. in de regio Amsterdam en Drenthe. In Amsterdam wil men het liefst wel komen tot een geïntegreerd meldpunt. In Drenthe is men van plan een gezamenlijk telefoonnummer te openen voor meldingen.

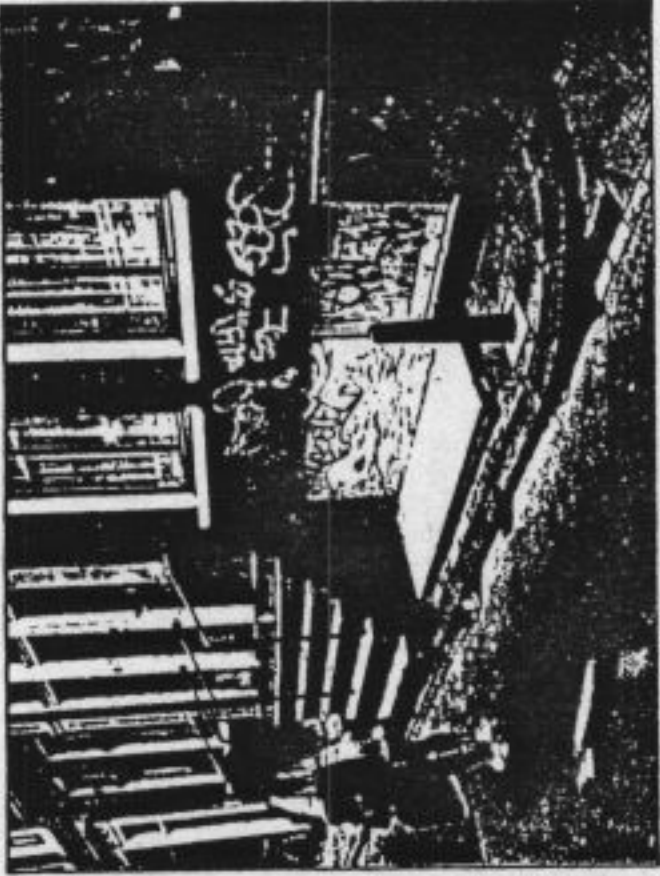
De vkm zou hierbij de voorlichting en deskundigheidsbevordering op zich gaan nemen. Andere provincies geven aan voorlopig niets te doen aan de ontwikkeling van meldpunten totdat meer bekend is wat daarover door de landelijke overheid wordt

Infobulletin over de nizw-cursus preventie seksueel geweld

Als vervolg op het nizw-werkboek 'Jongens, het kan ook anders!' wordt op dit moment een cursus ontwikkeld voor instellingen voor residentiële jeugdhulpverlening. De cursus is gericht op het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag van jongeren. Han Spanjaard en Marijke Berger van het Paedagogisch Instituut te Amsterdam/Duivendrecht ontwikkelen de cursus.

Voortdurend, staf en groepsleiders van residentiële instellingen geeft het nizw een drietal informatiebulletins uit met als doel:

- informatie te geven over de ontwikkelingen van de cursus;
 - praktijkvoorbeelden en andere nieuwtjes over het thema 'preventie van seksueel geweld' te verspreiden.
- Voor meer informatie of opvragen van het bulletin kunt u terecht bij het nizw, Lennie Haarsma, tel. 030-306632.

De dichtgetimmerde porno-shop aan de Monnikenstraat

opgaat. Coördinator Jack van der Wel van het Amsterdamse Homomodok — een documentatiecentrum voor homoseksualiteit — verwijt de zedenpolitie een hetze te voeren.

Van der Wel: 'Die videoshow van Jaap Hoek is pure demagogie. Natuurlijk is die Zwitserse mijnheer geen lekkere jongen, maar dat is een incident. Hoek gaat uit van een soort pedo-maffia die met kinderporno miljoenen zou verdienen. In werkelijkheid is het een schimmige wereld van allerlei netwerkes die wat filmpjes uitwisselen zonder commerciële oogmerken.'

De alarmerende uitspraken die Hoek onlangs deed in het kwartaalblad van de Vereniging tegen Kindermishandeling passen volgens Van der Wel in diens kruistocht tegen de kinderporno. 'Hij slaat volledig door en gaat daarbij nogal wat blunders. Zo moesten twee videobanden die bij Homodok in beslag waren genomen, op last van de rechter worden teruggegeven. En ook de herhaalde pogingen om het werk van de fotograaf Don Mader — afbeeldingen van blote jongens — te verbieden, zijn gestrand. Door een overdreven harde opstelling wil de Amsterdamse zedenpolitie haar onmisbaarheid bewijzen. Van andere korpsen hoor je niets.'

Amsterdam is op het gebied van de kinderporno zeker niet het walhalla, zegt Peter Holla. 'Ook elders in Nederland is een markt. Als je intensief gaat spitten, komt de pulp ook daar boven de grond.' Het regiokorps Amsterdam/Amstelland is het enige met een aparte unit voor kinderporno. Bij de meeste korpsen is de zedenpolitie bij de reorganisatie opgeheven of sterk ingekrompen en heeft opsporing van kinderporno een lage prioriteit. 'Maar dat wil niet zeggen dat het hier niet voorkomt,' zegt Anne Geelof van de Rotterdamse politie.

Vaststaat dat het klimaat ten opzichte van seks met kinderen veel minder tolerant is dan tien jaar geleden. Uit angst om door hun omgeving te worden uitgekot of hun baan te verliezen, durven veel pedofielen niet voor hun geartheid uit te komen. Zij voelen zich gedwongen tot een dubbelleven. Lex van Naerssen, hoofd van de afdeling Seksuele Vraagstukken van de vakgroep klinische en gezondheidspsychologie van de Rijksuniversiteit Utrecht, schat het aantal pedofielen in Nederland op tienduizend. De vereniging van pedofielen Martijn telt zo'n zeshonderd leden, onder wie één vrouw. 'Van vrouwen is het sociaal veel meer geaccepteerd dat ze lief zijn voor kinderen,' zegt voorzitter Ad van den Berg, zelf pedofiel. 'Zij kunnen een vreemd kind rustig over de bol aaien. Dat hoef je als

man niet te proberen.'

De meeste plegers van seksueel misbruik van kinderen zijn weliswaar mannen, maar de elftalbegeleidster die het hele juniorenteam om de beurt in haar bed uitnodigde, vormt zeker geen uitzondering: de verhouding mannen/vrouwen ligt ruwweg op zestig/veertig. Misbruik vindt geregeld plaats met instemming van de ouders — vaak is een van de ouders werkzaam in de prostitutie.

De door Hoek aangezwengelde discussie over de verkoop van kinderporno vindt Van den Berg eenzijdig. 'Ook wij zijn tegen misbruik van kinderen. Maar iemand die van kinderen houdt, zal bij het maken van foto's of films zijn grenzen in de gaten houden. Door de seksuele gevoelens van kinderen niet te erkennen, wordt het taboe alleen maar groter. De wet moet zich richten op seksueel geweld in het algemeen, ongeacht de leeftijd. Vrijwillig tot stand gekomen kinderporno moet men vrijgeven.'

SUÏCIDAAL GEDRAG

Ron van Outsem, als psycholoog werkzaam bij het Jongeren Advies Centrum in Amsterdam, wijst dat laatste pleidooi van de hand. Hij vindt ook vrijwillig en door beide partijen als prettig ervaren seksueel contact tussen volwassenen en kinderen ongewenst. 'De kans is te groot dat het kind daar later schade van ondervindt en dat risico moet je niet nemen. De huidige straffen staan in geen verhouding tot het leed dat veroorzaakt wordt.'

In zijn twee jaar geleden verschenen boek *Seksueel misbruik van jongeren* beschrijft Van Outsem tot welke trauma's seksueel misbruik kan leiden. 'Sommige jongens die ik gesproken heb, zijn omstandig gefilmd en gefotografeerd. Soms in ruil voor geld of drugs. Later, wanneer de hormonen beginnen te werken, raken ze in staat van verwarring: hoe hebben ze het zover kunnen laten komen? Veel voorkomende klachten zijn depressies, zelfhaat, suïcidaal gedrag, angst en twijfel over hun seksuele identiteit.'

Het aantal meldingen van seksueel mis-

nieuwste interactieve pornofilms.

Intussen blijft de zedenwetgeving bij de feiten achter. Op overtrekking van artikel 240b staat een gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de derde categorie (ten hoogste tienduizend gulden). Daardoor mag de politie geen huiszoeking verrichten of de telefoon af luisteren. De verdachte loopt alleen risico wanneer hij of zij wordt betrap op heterdaad.

Bij de Tweede Kamer ligt nu een wetsvoorstel om de strafmaat te verhogen tot vier jaar of een geldboete van de vijfde categorie (ten hoogste honderdduizend gulden). In de Memorie van Toelichting schrijft de inmiddels af-

getreden minister van Justitie Hirsch Ballin: 'Bescherming van de lichamelijke en geestelijke gezondheid van kinderen maakt een krachtige bestrijding van zedencriminaliteit noodzakelijk.'

Vooraf de aankondiging dat ook het privé-bezit van kinderporno strafbaar wordt, heeft onder pedofielen voor onrust gezorgd. Waar ligt de grens? Mogen ze straks nog plakboeken en fotoalbums van hun relaties bijhouden?

Een aangescherpte wet geeft de politie aanzienlijk meer bevoegdheden om 'KP' op te sporen, maar het blijft een lastige klus. Wanneer bij één lid van een pedofielen-netwerk belastend materiaal wordt aangetroffen, gaan bij alle anderen de banden in de magnetron. Verder wordt kinderporno 'verstopt' tussen onschuldige natuuroptnamen of wordt de verzameling op een onverdacht adres ondergebracht. Ook wordt er gerommeld met data. Zo is het een bekende truc om een film van een veertienjarige pas uit te brengen na zijn of haar zestiende verjaardag.

Een apart probleem vormt volgens voormalig kinderrechter Jaap Doek, hoogleraar jeugdrecht aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, de bestrijding van kinderporno via de computer. 'Door manipulatie van beelden is er geen concreet slachtoffer meer dat aangepakt kan worden. Het zou interessant zijn een profiëproces uit te lokken. Valt dit onder de vrijheid van meningsuiting of wordt hier het kind in het algemeen geëxploiteerd?'

Een apart probleem vormt volgens voormalig kinderrechter Jaap Doek, hoogleraar jeugdrecht aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, de bestrijding van kinderporno via de computer. 'Door manipulatie van beelden is er geen concreet slachtoffer meer dat aangepakt kan worden. Het zou interessant zijn een profiëproces uit te lokken. Valt dit onder de vrijheid van meningsuiting of wordt hier het kind in het algemeen geëxploiteerd?'

PEDO-MAFFIA

In Amerika wordt 'kiddie porn' te vuur en te zwaard bestreden. Producenten draaien zo'n vijftien jaar de gevangenis in en zelfs het bezit van een catalogus met kinderkleding kan al problemen opleveren. Critici vrezen dat het in Nederland diezelfde kant

pen uit van de banden met blote jongens: 'Brilliant Boys', 'The Five Fun Boys'. 'Holland Boys'. Volgens een handelaar betreft het hier echter figuren boven de zestien jaar en dat is niet verboden. 'Kinderporno.' Daar doet hij niet aan, bezweert de man. Hoek: 'Het klinkt mooi, maar wie genoeg betaalt kan onder de toonbank of rechtstreeks bij de producenten kinderporno krijgen.'

In de jaren zeventig en het begin van de jaren tachtig werd kinderporno gefilmd in Nederland oogluikend toegestaan. Pionier was Joop Wilhelmus met bladen als *Chick* en *Lo-lita*, maar volgens ingevonden was de Amsterdamse pornokoning 'Dikke' Charles Geerts

Een band kost al snel 300 gulden, maar er zijn er ook van tweeduizend

de grote animator. Nadat tijdens een hoorzitting van een Amerikaanse senaatscommissie in 1984 was geklaagd over grootschalige productie in Nederland, stelde het ministerie van Justitie een werkgroep in.

Die concludeerde twee jaar later dat het wel meeviel: 'Er zijn geen aanwijzingen voor het bestaan van een georganiseerd distributiesysteem voor commerciële kinderpornografie, noch binnenlands noch voor export.' De aangetroffen waar bestond voor het grootste deel uit amateuristisch materiaal. 'vermoedelijk gemaakt door ontuchtplegers voor privé-bezit, maar van lieverlee toch in het commerciële circuit geraakt.'

Maar sindsdien is volgens Jaap Hoek veel veranderd. Door de introductie van de *camrecorder* kan iedereen voor een schijnje zijn eigen films produceren en ook de computer biedt voortdurend nieuwe toepassingen. Een cd-rom kan al snel honderden erotische foto's bevatten, en 'billboards' fungeren als elektronisch uithangbord van de

dagelijkse kost. 'Ik heb ze echt niet bij elkaar gezocht om te shockeren.' Hij wijst naar een paar verhuisdozen vol banden. In een inmiddels gesloten pornoshop aan de Monnikenstraat op de Wallen werden ruim vierduizend banden in beslag genomen, waarvan circa vijfhonderd kinderporno bleken te bevatten. Bij een plotseling overleden man werden 1600 banden aangetroffen met voor het merendeel door hemzelf geproduceerde kinderporno. 'Daar zit nog veel harder materiaal tussen.'

In de zaak tegen de onlangs uitgeleverde Zwitser R.O. die in Nederland onder meer werd verdacht van (poging tot) ontvoering en seksueel misbruik van kinderen, werden banden aangetroffen waarop te zien is hoe 'het Monster van de Jura', zo- als de Zwitser bekend staat, een baby en een kind van twee verkracht.

GEDROEGDE KINDEREN

De grenzen van wat wel en wat niet kinderporno is, zijn niet altijd even duidelijk. Artikel 240b van het Wetboek van Strafrecht spreekt van 'een seksuele gedraging, waarbij iemand die kenbaarlijk de leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt, is betrokken'. Met zo'n omschrijving kun je alle kantjes op, erkent Peter Holla, chef van de Amsterdamse jeugd- en zedenpolitie.

De ondergrens is een blootfoto, waarbij sprake is van 'de kennelijke bedoeling van seksuele prikkeling'. Bij de bovengrens gaat het om ernstig seksueel misbruik van gedroegde kinderen. Holla: 'Wij richten ons op die bovenkant. Onze aandacht gaat vooral uit naar misbruikte kinderen onder de twaalf. Daarboven moet sprake zijn van een klacht door het slachtoffer. De groep veertien- tot zestienjarigen vormt in de praktijk een grijs gebied.'

Het zicht op de markt van kinderpornografie is troebel: de banden, foto's en blaadjes worden vanwege de strafbaarheid niet openlijk verkocht. Tussen pedofielen — verreweg de belangrijkste groep afnemers — bestaat een intensieve ruilhandel. Ze leren elkaar kennen via de NVSH, de belangenvereniging Marijn en homoclubs, of reageren op cryptische contactadvertenties.

Naast deze ruilhandel is er volgens Hoek wel degelijk sprake van een commercieel circuit. 'Maar hoe dat precies georganiseerd is, weten we niet. En er valt al helemaal niet te zeggen hoeveel geld er mee gemoed is. Een band kost al snel driehonderd gulden, maar er zijn er ook van tweeduizend gulden. Hoe extremer de inhoud, des te hoger de prijs.'

In de doorsnee seksshop pullen de schap-

de Volkskrant

20-6-84

BINNENLAND

Verkoop kinderporno op video neemt toe

Van onze verslaggeefster
Maria Hendriks

AMSTERDAM

Veel te lang is aangenomen dat het in Nederland wel meevalt met kinderporno. In sommige sexwinkels of videoshops worden onder de toonbank steeds meer video's verkocht waarin kleine kinderen worden misbruikt.

Dat zegt J. Hoek, sinds een jaar projectleider kinderpornografie bij de jeugd- en zedenpolitie in Amsterdam, in het kwartaalblad *VKMagazine* van de Vereniging tegen Kindermishandeling.

In 1984 werd tijdens een hoorzitting van een Amerikaanse senaatscommissie gezegd dat in Nederland op grote schaal kinderporno werd vervaardigd. Het ministerie van Justitie stelde daarop een werkgroep kinderpornografie in. Die concludeerde in 1986 dat het allemaal wel meeviel. Ontuchtplegers hadden weliswaar een onderling ruilcircuit,

maar er was geen sprake van het op commerciële wijze vervaardigen van kinderporno. Wat er aan materiaal werd gevonden, was bovendien oud.

De laatste jaren neemt het aanbod van kinderporno echter grote vormen aan, meent Hoek. Hoe groot dat aanbod is, is onbekend, want de zedenpolitie heeft geen gericht onderzoek gedaan. Vanwege de geringe strafbaarheid heeft kinderporno voor de politie een lage prioriteit.

Hoek heeft het laatste jaar ruim vijfhonderd kinderpornovideo's in beslag genomen, de helft afkomstig uit Azië en Zuid-Amerika. Tien banden waren in Nederland gemaakt. Er spelen in die Nederlandse films veel kinderen mee, van wie er door de Amsterdamse politie tien zijn getraceerd. Daardoor is de politie nog vijf andere kinderen op het spoor gekomen.

De films variëren van onschuldige

ge beelden van op het strand spelende kinderen, waarbij soms bewust wordt ingezoomd op de geslachtsdelen, tot beelden van kinderen die met elkaar seksuele handelingen uitvoeren, zoals aftrekken en pijpen. Ook worden handelingen gefilmd waarbij volwassenen het initiatief nemen.

Er zijn ook verdergaande banden. Daarop is te zien hoe kinderen sex bedrijven met dieren of waar kinderen worden vastgebonden en pijn wordt gedaan. Soms zijn de kinderen gedrogeerd. Duidelijk is te zien, aldus Hoek, dat kinderen ongewild en zonder dat zij er iets tegen kunnen doen, worden misbruikt. De volwassenen komen zelf niet in beeld, en soms zijn de kinderen geblinddoekt.

De Amsterdamse jeugd- en zedenpolitie nam bij een videoshop in Amsterdam ruim vierduizend banden in beslag, waarvan er 475 kinderporno bleken te bevatten. Een tweede zaak was die van een plotse-

ling overleden man die zestienhonderd pornobanden naliet met voor een groot deel door hemzelf geproduceerde kinderpornografie. De man had een computerbestand met 52 klanten, van wie er 23 interesse hadden in porno met (zeer) jonge kinderen.

Vrijwel alle video's zijn door amateurs gemaakt, maar volgens Hoek wel voor de verkoop. Wat dat betreft taxeert hij de situatie anders dan de werkgroep in 1986. Ook is er volgens hem nu wel sprake van een commercieel verkoopcircuit.

Hoek vindt dat een nieuwe kijk op kinderporno nodig is, waarbij meer vanuit het kind wordt gedacht: voor elke opname is een kind misbruikt. In een aantal gevallen heeft de Amsterdamse zedenpolitie het misbruik kunnen stoppen. Bijvoorbeeld van een zevenjarig Pools jongetje dat voor vakantie naar Nederland was gehaald.

Hoek vindt ook dat hulpverleners

en ouders moeten weten dat misbruik van kinderen voor porno vaker voorkomt dat ze denken.

De zaken die de Amsterdamse politie heeft behandeld, vertonen steeds hetzelfde beeld. Het zijn mannen die zich aan meestal alleenstaande moeders opdringen. Ze wekken de indruk voor de moeder te komen en besteden tegelijkertijd veel zorg en geld aan de kinderen. Als het vertrouwen van de moeder is gewekt, biedt de man aan iets met een of meer kinderen alleen te ondernemen.

Volgens Hoek hebben ouders geen idee hoe makkelijk hun kinderen in een dergelijk milieu verzeild kunnen raken. Dat gebeurt vooral als ze weinig of geen toezicht houden op hun kinderen of geen interesse tonen in hun gedrag.

In alle vijftien door de zedenpolitie getraceerde gevallen was het de politie die een einde maakte aan het misbruik; de ouders dachten dat het wel goed zat.

'Kinderporno wordt steeds gewelddadiger'

Politie wil snel hogere straffen

Door onze redactie binnenland

Geld. 26/7

AMSTERDAM - Kinderpornografie lijkt steeds gewelddadiger vormen aan te nemen. De trend die bij 'gewone' porno geldt, zoals sado-masochisme en geweld, is terug te zien op kinderpornovideo's. Dat zegt J. Hoek, projectleider van een team van vier mensen van de zedenpolitie in Amsterdam, dat sinds driekwart jaar vrijgesteld is om de handel in kinderporno te onderzoeken.

Er zijn nog geen cijfers over de omvang van de kinderporno, maar wat in het pornografische aanbod opvalt is het vele materiaal waarbij (soms kleine) kinderen zijn betrokken, aldus Hoek, die zijn ervaringen beschrijft in het laatste nummer van het blad van de Vereniging tegen Kindermishandeling. Soms worden fragmenten van kinderpornografie verstopt in teken- en natuurfilms.

Het zijn beelden variërend van op het strand spelende kinderen, tot beelden van kinderen die pijpen en aftrekken, worden vastgebonden, soms gedrogeerd zijn. Videobanden waarop kinderen op allerlei manieren met dieren seks bedrijven en waarbij sadisme niet wordt geschuwd en voorwerpen, zoals naalden, in vagina of anus worden ingebracht.

Blinddoek

Op in beslag genomen videobanden is volgens Hoek duidelijk te zien dat kinderen ongewild en veelal zonder dat zij er iets tegen kunnen doen, worden misbruikt. Volwassenen zorgen ervoor niet herkenbaar in beeld te komen. Soms is ervoor gezorgd dat het kind hen niet kan herkennen, door het te blinddoeken. Dit soort pornografie wordt niet gemaakt in professionele studio's. Een gewone videocamera is voldoende om opnamen te maken en die eventueel in het circuit brengen. Hoek concludeert dat kinderporno 'altijd samenvalt met misbruik van kinderen'. „Veel te

lang is aangenomen dat het allemaal wel meevalt."

Hoek noemt een zaak waarbij bij een plotseling overleden man 1.600 pornobanden werden aangetroffen, waaronder een groot deel zelfgemaakte kinderporno. Uit een computerbestand bleek dat 23 van de 52 afnemers van de banden, interesse hadden voor opnamen van jonge tot zeer jonge kinderen. In Nederland is weinig bekend over de omvang van kinderporno. Een paar jaar geleden werd onderzoek verricht naar aanleiding van aantijgingen uit het buitenland, dat Nederland producent en verspreider zou zijn. Dat leverde weinig op. De Vereniging tegen Kindermishandeling is, na de waarschuwing van Hoek, voorstander van een nieuw onderzoek naar de schaal van kinderpornografie.

Het kabinet besloot eind vorig jaar tot drastische maatregelen om paal en perk te stellen aan de toenemende kinderporno. De maximale gevangenisstraffen gaan naar vier jaar of een boete van twintig mille. Mensen die hun criminele gedrag herhalen (recidivisten), riskeren zes jaar cel of een ton boete. Nieuw in het wetsvoorstel is ook dat alleen al het in voorraad hebben van kinderpornografie strafbaar is. De politie van Amsterdam dringt er op aan dat de hogere celstraffen op korte termijn gaan gelden. De Tweede Kamer behandelt het wetsvoorstel in september.

Hoop op strengere wetgeving

Steeds meer

Van een verslaggever

AMSTERDAM - Kinderpornografie wordt steeds gewelddadiger. De Amsterdamse zedenpolitie heeft tevens ontdekt dat er tegenwoordig in teken- en natuurfilms fragmenten van kinderporno verwerkt zijn, om de banden op die manier makkelijker aan de man te brengen.

Een indicatie van de omvang kan de politie niet geven, „maar op de in beslag genomen videobanden is duidelijk te zien dat kinderen ongewild en veelal zonder dat zij er iets tegen kunnen doen worden misbruikt", aldus J. Hoek, projectleider bij de Amsterdamse jeugd- en zedenpolitie. Sinds driekwart jaar zijn er bij de afdeling zedenzaken in Amsterdam enkele mensen vrijgemaakt om de handel in kinderporno te onderzoeken. De toename van gewelddadige kinderpornografie en diverse incidenten maken een nieuwe kijk op deze problematiek noodzakelijk, schrijft Hoek in het laatste nummer van het blad van de Vereniging tegen Kindermishandeling.

Hoek noemt onder meer de zaak waarbij bij een overleden man 1.600 voornamelijk kinderpornobanden werden aangetroffen. Op een van de banden zijn elf Amsterdamse kinderen te zien die bij twee oudere personen in de woning kwamen. Zij boden vaak alleenstaande moeders aan hun kinderen bij sport of tijdens vakanties te begeleiden. De trends die bij 'gewone' porno gelden, zoals sado-masochisme, geweld en bestialiteit zijn in kinderporno terug te vinden. Vaak zijn de kinderen gedrogeerd om de pijn te kunnen verdragen of om hun weerstand tegen de opname weg te nemen.

Omvang

In Nederland is weinig bekend over de omvang van kinderporno. Enkele jaren geleden werd onderzoek verricht naar aanleiding van aantijgingen uit het buitenland; dat Nederland producent en verspreider zou zijn. De Vereniging tegen Kindermishandeling is, na de waarschuwing van Hoek voorstan-

der van een nieuw onderzoek. Het kabinet besloot eind vorig jaar tot drastische maatregelen om paal en perk te stellen aan de toenemende kinderporno. De maximale gevangenisstraffen gaan naar vier jaar of een boete van twintig mille. Dat was drie jaar en tien mille. Mensen die hun criminele gedrag herhalen (recidivisten), riskeren zes jaar cel of een ton boete. Nieuw in het wetsvoorstel is dat alleen al het in voorraad hebben van kinderpornografie strafbaar is.

Nieuwe zaak

De Amsterdamse perswoordvoerder K. Wiltink wilde over de zaak verder geen mededelingen doen „omdat de zaak wat overtrokken in het dagblad *Trouw* is gepubliceerd. Als er zich een nieuwe zaak aandient, treden we misschien weer naar buiten".

Vast staat dat het voor de politie alsmaar moeilijker wordt om producenten en verkopers van kinderporno aan te pakken, omdat ze steeds sluwder worden in hun methoden de verboden films te verkopen. Bovendien speelt de produktie van kinderporno zich af in een zeer gesloten wereldje. Vaak ook weten de ouders van de kinderen niet dat de kinderen in dit soort films optreden.

De politie van Amsterdam dringt er op aan dat de hogere celstraffen op korte termijn gaan gelden. Dat biedt de politie ook meer mogelijkheden met betrekking tot voorlopige hechtenis van verdachten en huiszoeking bij gerechtelijke vooronderzoeken. De Tweede Kamer behandelt het wetsvoorstel in september. Ook het ministerie van Justitie hoopt dat de wet zo spoedig mogelijk in werking treedt. □

gewelddadige kinderporno

Groei van kinderporno: kans op hogere straff

Amsterdamse politie komt elke dag kinderporno tegen

DOOR ONZE NIEUWSDIENST

Den Haag — Over de handel in kinderporno is veel gesproken in Nederland, maar voor het bestaan ervan zijn nooit harde bewijzen geleverd. Amerikaanse beschuldigingen aan het adres van Nederland over een belangrijke rol voor producenten en distributeurs in ons land leidden in 1985 tot de oprichting door het ministerie van justitie van een speciale werkgroep kinderpornografie. Het eindrapport kwam een jaar later: Het viel allemaal wel mee.

Inmiddels is er veel veranderd, zo moet worden vastgesteld na lezing van een artikel van politiemans Jaap Hoek in het blad van de Vereniging tegen Kindermishandeling. Jaap Hoek, projectleider kinderpornografie bij de Amsterdamse jeugd- en zedenpolitie, schrijft: „In Amsterdam word ik bijna dagelijks geconfronteerd met kinderpornografie”. Het materiaal varieert volgens Hoek van onschuldige beelden van spelende kinderen tot beelden van seks tussen kinderen en volwassenen, soms zeer gewelddadig.

Hoek: „Duidelijk is te zien dat kinderen ongewild worden misbruikt, en veelal zonder dat zij er iets tegen kunnen doen. Daarbij is de volwassene zeer zorgvuldig bezig, want zelf komt hij niet in beeld en soms is herkenning door het kind onmogelijk gemaakt doordat het

is geblinddoekt”. Uit het materiaal trekt Hoek de conclusie dat deze porno niet wordt vervaardigd in professionele studio's. Een gewone videocamera is voldoende.

Een belangrijk deel van het materiaal kreeg Hoek in handen na een inval door de politie bij een videoshop in Amsterdam. De politie nam ruim vierduizend banden in beslag, waarvan er bijna vijfhonderd kinderporno bleken te bevatten. Met het bekijken van de banden waren enige weken gemoeid. „Zeker geen prettig bezigheid. Maar het bleek noodzakelijk, omdat stukken kinderporno waren verstopt in zogenaamde natuurfilms. Het begin en einde vertoonden een normale vakantie-opname, maar in het midden zat kinderpornografie”.

Computer

Een tweede incident was het overlijden van een producent van pornofilms. De man liet zestienhonderd pornobanden na, waaronder door hem zelf geproduceerde kinderporno. In het huis van de producent trof de politie een computerbestand aan met de namen van klanten. Zo wist de politie twaalf betrokken kinderen uit Amsterdam te achterhalen. Het bleek dat de ouders contact hadden gezocht met de vaak alleenstaande moeders met het aanbod de kinderen bij sport of vakantie te begeleiden. Soms wekten zij daarbij

de indruk vriendschap te koesteren voor de moeders.

Jaap Hoek: „Met deze informatie heeft het projectteam van de politie enkele verdachten kunnen aanhouden. Een voorbeeld hiervan is de zaak van een zeventienjarig Pools jongetje, dat voor een vakantie vanuit Polen naar Nederland was gehaald door een volwassen man. Deze bleek het kind kort na zijn komst reeds misbruikt te hebben, waarbij de handelingen gedeeltelijk op videoband waren vastgelegd. Deze zaak is reeds voor de rechter geweest en tegen de verdachte is door de officier van justitie drie jaar gevangenisstraf geëist”.

Met zijn verhaal in het magazine van de Vereniging tegen Kindermishandeling hoopt Jaap Hoek duidelijk te maken dat veel te lang is aangenomen dat het 'wel meevalt' met de kinderporno. Hoek is ontevreden over de huidige wetgeving die alleen de verspreiding of openlijke tentoonstelling van kinderporno verbiedt. Het blijkt in de praktijk lastig voor de politie om te bewijzen dat een verdachte de kinderporno niet voor eigen gebruik in huis heeft. Hij heeft zijn hoop gesteld op een voorgestelde verscherping van de wet, die het bezit van kinderporno strafbaar stelt. Bovendien wordt de strafmaat in het voorstel flink opgetrokken, van drie maanden tot drie tot zes jaar.

Van een onzer verslaggeefsters

AMSTERDAM — Natuurfilms waarin pornografische beelden van kinderen zitten verstopt, op het oog onschuldige vakantieopnamen waarin kinderpornografie is verwerkt of gewoon een tekenfilm waarin, na een stukje Mickey Mouse, plotseling beelden opduiken van masturberende kinderen.

Jaap Hoek, project-leider bij de Amsterdamse Jeugd- en Zedenpolitie, wordt bijna dagelijks met produkten als deze geconfronteerd. Sedert drie kwart jaar zijn er bij de afdeling zedenzaken in Amsterdam enkele mensen vrijgemaakt om de handel in kinderporno te onderzoeken. Over de resultaten van het tot nu toe gehouden onderzoek wil Hoek niets kwijt, behalve 'dat veel te lang is aangenomen dat het allemaal wel meevalt'.

Hoek toont zich verheugd over het nieuwe wetsvoorstel dat het ministerie van justitie onlangs aan de Tweede Kamer aanbood. Als dit voorstel tot wet wordt verheven kunnen producenten van en handelaren in kinderpornografie straks hogere straffen tegemoet zien: maximaal vier jaar cel of een boete van twintigduizend gulden. Recidivisten (lieden die hun criminele gedrag herhalen) riskeren straks zes jaar gevangenisstraf of een boete van honderduizend gulden.

Nieuw in het wetsvoorstel, dat in september door de Tweede Kamer wordt behandeld, is dat alleen al het in voorraad hebben van kinderpornografie strafbaar wordt gesteld. Hoek hoopt dat de bewuste wet snel zal worden ingevoerd.

Hij noemt het opvallend dat pornografische afbeeldingen de laatste jaren een veel gewelddadiger karakter hebben gekregen. „Als je kijkt naar de verschillende video-banden — we hebben er de afgelopen tijd meer dan zesduizend gezien — dan valt op dat veel materiaal seksuele gedragingen bevat waarbij (soms kleine) kinderen zijn betrokken.” Hoek beschrijft zijn ervaringen in het jongste nummer van het blad van de Vereniging tegen Kindermishandeling.

Volgens hem is, gezien de groei van de hoeveelheid gewelddadige kinderpornografie, een nieuwe kijk vereist op het verschijnsel kinderporno. „Kinderpornografie valt naar onze stellige overtuiging samen met misbruik van kinde-

ren. En vrijwel steeds betreft het kinderen die vaak niet in staat zijn een keuze te maken, laat staan dat ze beseffen hoeveel schade ze oplopen”, zegt Hoek.

De trends die gelden voor gewone porno (sado-masochisme en geweld, bij voorbeeld) zijn onmiskenbaar terug te vinden in de kinderpornografie. In beslag genomen videobanden tonen bovendien overduidelijk dat kinderen ongewild, en vaak zonder dat zij er iets tegen kunnen doen, worden misbruikt. De betrokken volwassenen gaan daarbij zeer voorzichtig te werk: om herkenning te voorkomen, blijven ze buiten beeld. Jeugdige 'acteurs' worden voor dit doel soms geblinddoekt.

De ervaring leert volgens Hoek dat deze pornografie niet wordt geproduceerd in professionele studio's. „Een ieder die in het bezit is van een videocamera kan dergelijke opnamen maken en het materiaal ofwel voor eigen genoegen bewaren of in omloop brengen in het circuit.”

Kinderporno in tekenfilms

Producenten steeds slauer in strijd met zedenpolitie

door Gonny ten Haaf

AMSTERDAM — Producenten van kinderporno worden al maar slauer in hun methoden de verboden films te verkopen. De Amsterdamse politie treft de laatste tijd geregeld kinderporno aan die verstopt zit tussen fragmenten van onschuldige Mickey Mouse-films of natuurfilms.

„Zowel de producenten als verkopers zijn bijzonder inventief, dat maakt ook de opsporing zo moeilijk”, aldus hoofdinspecteur drs. P. Holla, chef van de sociale jeugd- en zedenpolitie te Amsterdam.

Holla en zijn medewerkers hebben voorbeelden van films die 'plotse-ling' volledig van karakter veranderen. Na cartoons van Mickey Mouse of Donald Duck, verschijnt ineens een groepje masturberende kinderen, of gaan natuuroptnames over in een langdurige scene waarin een peuter gedwongen wordt een volwassene seksueel te bevredigen. De analyse van de banden wees uit dat al het denkbare voorkomt, te beginnen met op zich onschuldige beelden van op het strand spelende kinderen tot scenes waarin kinderen seks moeten bedrijven met dieren en opnamen waarbij scherpe voorwerpen in vagina of anus worden gebracht. „Meestal gaat het om kinderen tussen de twaalf en zestien jaar, maar we troffen ook veel jongere aan”, aldus Holla.

Volgens de Amsterdamse zeden- en jeugdpolitie komen de slachtoffers

zeker niet uit een sociaal zwak milieu, of uit buurten die minder goed bekend staan. Holla: „Ik durf zonder meer te stellen dat het elke ouder kan overkomen dat hun kind voor dit soort opnames benaderd kan worden.”

De Amsterdamse politie maakt zich grote zorgen over de productie en verkoop van kinderporno. Daarom formeerde zij vorig jaar een speciaal kinderporno-team, dat nauw samenwerkt met de andere afdelingen ter bestrijding van zedendelicten (verkrachtingen, seksuele kin-

dermishandeling, prostitutie). Volgens het team krijgen de kinderporno-banden een steeds gewelddadiger karakter. „Dezelfde trends die voor de 'gewone' porno gelden, zie je — helaas — bij kinderporno terug. Zelfs sado-masochistische scenes met kleine kinderen, waarbij bijvoorbeeld 'piercing' van geslachtsdelen plaatsvindt, is geen uitzondering meer”, vertelt Holla.

Als één van de achterliggende oorzaken van de toename noemt hij „de moderne technieken”, waarmee het tegenwoordig veel gemakkelijker is porno-films te maken en

uit te wisselen. „Een nieuwe trend die zich aandient, is de uitwisseling via de bulletin board systems (elektronische 'prikborden', via welke computergebruikers onderling communiceren — red.). Ook de kinderporno-handelaren zullen dit soort nieuwe markten, waar je uiteindelijk alleen een computer en modem voor nodig hebt, aanboren.”

Gesloten wereldje

De politie kan geen absolute aantallen geven, omdat de productie van kinderporno zich in een zeer gesloten wereldje afspeelt. Het kinder-

porno-team (vier rechercheurs en een projectleider) moet het vooralsnog van afzonderlijke zaken hebben. In het jongste nummer van het blad van de Vereniging tegen kindermishandeling geeft projectleider J. Hoek enkele voorbeelden daarvan. Zo leverde een inval bij een video-eigenaar bijna 500 kinderporno-banden op. Enkele maanden later stuitte het team bij één man op 1600 banden, waaronder een groot aantal door hemzelf geproduceerde kinderporno-video's.

• Meer op pagina 3

„We hebben al die banden stuk voor stuk bekeken en beschreven. Bij doorsnee-porno-banden doen we dat allang niet meer, die spoelen we hooguit in versneld tempo af. Zoiets kost heel veel tijd, maar is vooral ook emotioneel zwaar.” Er is voor deze politiemensen speciale begeleiding beschikbaar.

Het kinderporno-team is er inmiddels in geslaagd een beperkt aantal daders te arresteren. Ook is het gelukt slachtoffers, onder wie Nederlandse kinderen, te identificeren. „In al die gevallen hadden de ouders niet het flauwste benul van wat gaande was. Hooguit realiseerden ze zich achteraf dat er wel iets aan de hand moest zijn geweest.”

Op de videobanden zijn volwassenen altijd, voor zover ze überhaupt in beeld zijn, onherkenbaar. De kinderen worden doorgaans openlijk

gefilmd, al wordt herkenning soms bemoeilijkt. Duidelijk is te zien dat de kinderen ongewild en veelal zonder dat zij er ook maar iets tegen kunnen doen — soms zelfs onder invloed van drugs — misbruikt worden. „Ze worden meegelokt op dezelfde manier zoals we die van kinderlokkers kennen. Met cadeautjes wordt langzamerhand een band opgebouwd.”

Wisselend

Het overzicht van de inmiddels geinventariseerde banden bevat één beschrijving van een film waarin elf Amsterdamse kinderen betrokken waren, die in wisselende samenstelling bij een tweetal ouders in de woning kwamen. Achteraf is in dit geval gebleken dat de volwassenen na het eerste contact de moeders, vaak ging het om alleenstaanden, benaderden en vervolgens aanbo-

den de kinderen bij het sporten of in de vakanties te begeleiden. Soms wekten zij daarbij zelfs bewust de indruk zich ook voor de moeders zelf te interesseren, terwijl hun belangstelling feitelijk alleen de kinderen gold. „Ouders kunnen niet alert genoeg zijn. Een zontje dat thuis komt met een duur horloge om zijn pols, is zonder meer 'verdacht'. In zo'n geval raden wij de ouders aan de gulle gever zelf te benaderen, of zich bij een vertrouwensarts of raad voor de kindbescherming te melden. Net als bij seksueel misbruik denken veel ouders dat zij met hun verdenking de enige zullen zijn, terwijl dit in de praktijk, ook waar het kinderporno geldt, helaas lang niet altijd het geval is.”

De Amsterdamse politie is hevig verontrust door alles wat zij binnen een jaar gevonden heeft. De leden

Meer systematisch onderzoek nodig

door Gonny ten Haaft

Kinderpornofilms worden vaak thuis gemaakt en bekeken

Van een onzer verslaggeefsters
AMSTERDAM – Kinderpornofilms worden vaak thuis gemaakt en in eerste instantie ook thuis in de huiskamer bekeken. Gewoon door 'onderling geruil' volgt – nog steeds binnen het eigen circuit – bredere verspreiding, totdat handige zakenlui de interessante markt ontdekken en voor distributie op grotere schaal zorgdragen.

Volgens de Centrale Recherche Informatiedienst is dit de weg volgens welke de verspreiding van kinderporno doorgaans verloopt. De CRI bevestigt de door de Amsterdamse politie uitgesproken zorgen over de handel in kinderporno. Maar net als de Amsterdamse politie, kan ook de recherche-informatiedienst geen absolute cijfers geven. „De laatste tijd horen we wel geluiden, onder andere van de Amsterdamse politie, dat dit soort banden ook in Nederland gemaakt zouden worden. Eerst werd altijd gezegd dat Nederland vooral een distributie- en doorvoerland zou zijn, maar dat lijkt nu te veranderen. De productie- en reproductie-methoden worden ook steeds gemakkelijker: we weten dat de kinderpornobanden zeer veelvuldig gekopieerd worden”, aldus een woordvoerder van de CRI.

Onder leiding van onderzoeker J. Hoek is in Amsterdam sinds driekwart jaar een speciaal politieteam bezig alle facetten van kinderporno te inventariseren en op te sporen. Behalve op onschuldige films met op het strand spelende kinderen stuiten de rechercheurs ook op gruwelijke films waarin kinderen gedwongen worden volwassenen seksueel te bevredigen of seks met dieren te bedrijven. In het kader van een voorlichtingsprogramma trok Hoek met deze banden het land in, waardoor andere andere ook hulpverleningsorganisaties gealarmeerd werden. „Wij schrokken zo dat we Hoek gevraagd hebben zijn ervaringen in een artikel voor ons blad te beschrijven”, aldus een woordvoerder van de Vereniging tegen Kindermishandeling (VKM).

Ook S. Meeuwissen van de Internationale organisatie *Defense for Children* zag de banden. „Het is walgelijk wat je dan ziet, dat juist kinderen voor zoiets misbruikt worden.” Tegelijkertijd wijst Meeuwissen op hetzelfde dilemma waar ook de Am-

sterdamse politie mee worstelt. De verhalen over kinderporno zijn meer dan verontrustend, maar Nederland noch Amsterdam mag de naam krijgen het nieuwe kinderpornoparadijs te zijn. Meeuwissen: „Het, aloude spreekwoord geldt ook hier: wie zoekt, zal vinden. Als je in Zürich of New York gaat speuren, stuit je heus ook op dit soort zaken. Maar het omgekeerde geldt ook: als een zo'n klein politieteam in Amsterdam binnen een jaar al zoveel vindt, vraag je je natuurlijk wel af hoeveel er in werkelijkheid gebeurt.”

Als vertegenwoordiger van een internationale organisatie weet Meeuwissen dat kinderporno internationaal verhandeld en uitgewisseld wordt. Toch zijn het juist ook vaak de 'bescheiden amateurs' die de opnames maken. „Toeristen nemen gewoon hun camera's mee naar Zuidoost-Azië. Vroeger konden verdachte opnames nog wel eens in fotolaboratoria ontdekt worden, omdat ze daar ontwikkeld moesten worden, maar ook dat is bij een video-film niet eens meer nodig.” In Nederland is weinig bekend over de omvang van kinderporno. Een paar jaar geleden werd onderzoek verricht naar aanleiding van aantijgingen uit het buitenland, dat Nederland producent en verspreider zou zijn. Dat leverde weinig op. Het kabinet besloot eind vorig jaar tot drastische maatregelen om paal en perk te stellen aan de toenemende kinderporno. De maximale gevangenisstraffen gaan naar vier jaar of een boete van twintig mille.

Voorraad strafbaar

Nieuw in het wetsvoorstel is ook dat alleen al het in voorraad hebben van kinderpornografie strafbaar is. Namens *Defense for Children* toont Meeuwissen zich enerzijds verheugd dat de wetgever „wat doet”, maar anderzijds heeft hij ook kritiek. „Het toont het moralisme van het laatste kabinet goed aan. Voor kinderporno zijn ineens ingrijpende maatregelen mogelijk, terwijl op andere gebieden waarin de rechten van kinderen in het geding zijn, al jaren niets gebeurt. Het internationale verdrag inzake de rechten van kinderen bijvoorbeeld, is voor de Nederlandse wetgever kennelijk nog steeds niet interessant.” De Tweede Kamer behandelt het wetsvoorstel in september. Het ministerie van justitie hoopt dat de nieuwe wet zo spoedig mogelijk in werking treedt.

van het projectteam zullen daarom in de komende maanden hun ervaringen aan hulpverleningsinstanties en andere politie-eenheden vertellen, al is het alleen maar uit preventieve overwegingen. Liever zou de politie veel vaker repressief ingrijpen en een krachtadig opsporingsbeleid volgen, maar daarvoor biedt de huidige wet nauwelijks mogelijkheden. „Wij zijn erg verheugd over het nieuwe wetsvoorstel dat nu nog bij de Kamer ligt, maar zolang dat nog niet van kracht is, kunnen wij nauwelijks een vuist maken”, aldus Holla. Het huidige artikel 240b van het wetboek van strafrecht bepaalt dat alleen de verspreiding of openlijke tentoonstelling van pornobanden strafbaar is. Ook de in-door, -en uitvoer is strafbaar, maar dan moet wel bewezen kunnen worden dat

dit gebeurt met het doel de banden te verspreiden of openlijk tentoon te stellen. De straf is hoogstens drie maanden, terwijl volgens het nieuwe wetsvoorstel gevangenisstraffen van vier tot zes jaar kunnen worden opgelegd. „Opsporings-technisch kunnen we met de huidige wet nauwelijks iets doen. Huiszoeking verrichten, op heterdaad aanhouden, of het afsluiten van de telefoon: nu is het allemaal niet mogelijk, in de nieuwe wet wel.”

Bovendien werken de handelaren, winkel-eigenaren en zelfs de klanten met speciale codes. De verkoper weet bijvoorbeeld dat – weliswaar in een nog lege hoes – in het vak A-20, B-20 en C-20 een kinderpornoband staat. „Zo'n man heeft natuur-

Alsjeblift géén herhaling van de kinderpornodebatten van zeven jaar geleden. Dat gevaar dreigt, maar had kunnen worden afgewend als politie, justitie en CRI hadden gedaan wat destijds was afgesproken: gegevens verzamelen en serieus onderzoeken.

Prof. dr. J. E. Doek, hoogleraar in privaatrecht aan de VU te Amsterdam, zegt „blij” te zijn met de resultaten van de recente opsporingsacties van het speciale kinderpornoteam van de Amsterdamse politie. Binnen een jaar vond dit team vele video-banden met afschuwelijk materiaal, hetgeen de projectleider van het team, Jaap Hoek, tot de conclusie bracht dat „een nieuwe kijk” op kinderpornografie nodig is.

Volgens Doek beschikt Nederland hiermee voor het eerst over een substantiële hoeveelheid concreet materiaal, op basis waarvan het de politie zelfs gelukt is daders aan te houden en jeugdige slachtoffers te identificeren.

„Dit is een begin. Waar het in Nederland, helaas ook ná de discussies van zeven jaar geleden, aan ontbroken heeft, is een systematische verzameling van gegevens. In 1987 is gezegd dat de Centrale Recherche Informatie Dienst (CRI) de centrale rol in het onderzoek en de informatie-uitwisseling naar kinderporno op zich zou nemen, maar dit is nooit gebeurd.”

Ook Doek toont zich voorstander van een hernieuwde aandacht voor kinderporno, te meer daar zich nieuwe trends aandienen die het fenomeen nog ongrijpbaarder maken. Vorig jaar was hij in de Verenigde Staten, waar hij hoorde hoe men zich daar toen al zorgen maakte over kinderporno via de zogenaamde *Bulletin Board Systems* (BBS), een soort elektronische prikborden die computerbezitters gebruiken om berichten of plaatjes uit te wisselen.

„De Amerikaanse politie had toen al aanwijzingen dat dit gebeurde. Voor Nederland is dit nog niet aangetoond, maar ik zou niet weten waarom dit niet ook hier het geval is.”

Volgens Doek is kinderporno via BBS ook voor de Amerikanen een nieuw fenomeen waarop ze nog niet zo goed weten hoe ze daarop moeten reageren. „Nóg nieuwer – maar dat is nog speculatief – is de volgens de Amerikanen te verwachten ontwikkeling dat kinderpornofilms ook met de computer vervaardigd zullen worden. *Interactief* zou je dan allerlei handelingen op het scherm kunnen laten verrichten, zodat de producenten helemaal geen slachtoffertjes meer nodig hebben. Of dit voor de consument aantrekkelijk zal zijn, dat moet natuurlijk nog blijken. . . Misschien ontstaan er dan wel twee markten: een met de meer technische computer-films en een met echte *live-films*.”

Doek is de eerste die erkent hoe moeilijk het is dit soort praktijken aan te pakken. Toch zou het naar zijn mening ook in de afgelopen jaren al mogelijk zijn geweest om veel meer en vooral veel grondiger onderzoek te doen.

lijk geen apart kinderporno-schap. Hij weet gewoon de codes uit het hoofd en als een klant ernaar vraagt, pakt hij snel die Mickey-Mouse video.”

Volgens Holla vormt de kinderporno-wereld een hecht netwerk van mensen, ook van buiten Nederland, die elkaar goed kennen en snel weten te vinden. „Inmiddels weten we ook dat ze via advertenties in seksblaadjes werken: op grond van allerlei cryptische omschrijvingen worden dan hele adressenbestanden aangelegd. Voor ons is dat moeilijk om grip op te krijgen.”

GONNY TEN HAAFT

„Hoe vaak lees je niet in de krant dat er volwassenen zijn aangehouden, die kinderen seksueel mishandeld zouden hebben? Hoe vaak staat er dan niet in één regeltje bij dat 'de politie ook banden in beslag genomen heeft'? Wat staat er dan op die banden? Komen daar steeds dezelfde kinderen in voor? Zijn de beelden wellicht steeds in dezelfde ruimten gemaakt? Altijd in dezelfde huiskamer, altijd met hetzelfde jongetje?”

Dat bedoelt Doek met grondig onderzoek en dat zou in zijn ogen een van de eerste prioriteiten voor politie en justitie moeten worden. Meer geld- en menskracht dus voor, bijvoorbeeld, de Amsterdamse politie en, als het even kan, ook voor onderzoekers die in opdracht van de justitie aan het werk zouden kunnen gaan. „Nu weten we nog veel te weinig. Hoeveel geld gaat erin om? Hoe groot is de omzet? Wie zijn de daders? Welke netwerken zijn er, wie onderhoudt contact met wie?”

Zolang die harde gegevens ontbreken, waarschuwt Doek voor het doen van al te boude uitspraken.

Zo constateerde onderzoeker Hoek van het Amsterdamse kinderporno-team in het blad van de Vereniging tegen Kindermishandeling (VKM) dat de banden een steeds gewelddadiger karakter krijgen. „Dit zijn indrukken op grond van de banden die ze gevonden hebben. Maar dat kan een selectie zijn, bijvoorbeeld omdat ze vooral uit een en hetzelfde netwerk afkomstig zijn, of allemaal gemaakt zijn door een en dezelfde producent die 'toevallig' houdt van veel geweld.”

„De films zouden ook steeds perverser worden, steeds vaker seks met dieren bevatten en de figurerende kindertjes zouden steeds jonger worden. Dit zijn trends die niet hard te maken zijn, al is het alleen maar omdat we ook van de voorgaande jaren geen gegevens hebben. Nogmaals, als we nu met systematisch onderzoek beginnen, alleen dan kunnen we in de toekomst trends gaan beschrijven. Dan kunnen we bijvoorbeeld 1995 en 2000 met elkaar vergelijken.”

Ook de CRI beschikt volgens Doek over bitter weinig informatie over kinderporno. Helaas is de recherche dienst onvoldoende toegekomen aan haar taak – in 1987 opgelegd door de toenmalige minister van justitie, Korthals Altes – juist op dit gebied een spijlfunctie te gaan vervullen.

„Dit kan komen omdat de CRI de plaatselijke korpsen onvoldoende actief benaderd heeft. Maar ook de korpsen zelf laten het afweten. Die geven bijvoorbeeld alleen de informatie door over zaken die ze met een proces-verbaal hebben afgerond. Maar alle andere signalen die ze krijgen, plus al die zaken die wegens onvoldoende tijd en geld onafgemaakt blijven liggen, die melden ze niet aan de CRI. Dat is jammer, want juist de CRI zou serieuze signalen of zelfs geruchten aan elkaar kunnen koppelen.”

Nu beperkt de politie zich nog veel te vaak tot het aanhouden van verdachten en vindt ze het al heel mooi, als het inderdaad tot een veroordeling komt. „Daarmee is de kous dan af, terwijl diezelfde verdachte niet zelden een onderdeel van een breder netwerk vormt. Met zo'n verdachte als uitgangspunt zou je dus verder moeten zoeken; nu blijft het onderzoek beperkt tot incidenten.”

Voor zover de huidige kennis reikt, denkt Doek dat de kinderpornonetwerken veelal een betrekkelijk „informeel” karakter hebben. „De ene keer wat minder georganiseerd, de andere keer wat meer, maar er zijn zeker geen aanwijzingen dat ook de georganiseerde criminaliteit zich op deze markt heeft gestort. Eerder zijn het netwerken die 'toevallig' via advertenties ontstaan, of vindt de uitwisseling bijvoorbeeld als uitloei van een pedofielen-organisatie plaats.”

Het verschil met „gewone” porno en kinderporno, benadrukt Doek, is dat de gewone porno een nagenoeg openbare aangelegenheid betreft, terwijl kinderporno altijd in het geniep geproduceerd, bekeken en uitgewisseld wordt. „Kinderporno is strafbaar, alleen al daarom blijft

GROENE-ESSAY

Kage Dinsten

De demonen van de porno

Vies, voos, zedenbedervend, moraalondermijnend, vrouwenonderdrukkend. Porno is de ultieme metafoor van alle kwaad. En kinderen de ultieme metafoor van de onschuld. Daar krijg je rare combinaties van.

IN 1979 WERDEN DE affiches die de nieuwe James-Bondfilm, *Moonraker*, aankondigden, beplakt met stickers met de tekst: 'Take my body off your poster.' Het was een poster waarop van alle kanten vrouwen kwamen aanzweven naar het stralend middelpunt James Bond.

Een eenvoudig zinnetje, waarin niettemin alle kwalen en misverstanden besloten liggen waar het pornografiedebat en, in mindere mate, het debat over de verbeelding van het vrouwelijke in het algemeen, aan leed en nog steeds lijdt. Direct al werd er door John Ellis in het filmblad *Screen* op gewezen dat de begeleidende tekst van de feministische actievoersters geen aanval vormde op het pornografisch karakter van het affiche maar dat juist versterkte. De toeschouwer van pornografie is immers een gluurder naar (seksuele) activiteiten van anderen. Door de tekst op de sticker werd de toeschouwer behalve gluurder ook nog eens afuisteraar, en wel van de dialoog tussen de afgebeelde vrouwen en de producenten van het affiche.

De negatie van de consument van pornografie is een merkwaardige constante in het debat over pornografie. De vrouwen die in het debat het woord namen, uitten in schrille bewoordingen hun verantwoordiging over de beledigende afbeeldingen, maar daarmee kwamen we nog niks te weten over het functioneren van porno. Behalve dan dat de betekenisgeving voor het overgrote deel arbeid was die verricht werd aan de kant van de kijker.

Het buitensluiten van de gebruiker heeft evenwel een functie in de pornografie. Door bepaalde feministische kringen, kringen van moraalridders en fatsoensrakkers maar ook deels door de collectieve verbeelding, is pornografie naar buiten gekatapult: buiten onze relaties, buiten de samenleving en buiten het 'normaal menselijke'. De problemen die opdoemen op het moment dat men probeert de gebruikers aan het woord te laten, zijn vergelijkbaar met die van de onderzoeker die probeert de psychologische constitutie van de nazi-beul te doorgronden en vervolgens het verwijt krijgt dat hij of zij het onzegbaar kwade goedpraat. Heteroseksuele vrouwen die manlief aantreffen met de broek op de knieën tussen de pornografische afbeeldingen, reageren niet zelden zoals de vrouw in de film *The Invasion of the Bodysnatchers*, die ontdekt dat het lichaam van haar man bezet is geraakt door een buitenaardse peul. Zo'n man wordt iemand anders, niet de man die mevrouw meende te kennen. Want, zo impliceert een dergelijke redenering, de man die mevrouw kende, zou zoiets nooit doen.

PORNOGRAFIE IS DUS NIET alleen het grote kwaad, het is het grote kwaad van buiten. Zo kwamen de clowns in Oude Pekela van buiten het dorp om porno te produceren. Gemeenschappen dienen zich af te grendelen van de buitenaardse invasie van het kwaad door, zoals in de Verenigde Staten, de schoolbibliotheken te screenen op verborgen dragers van de pornografische boodschap.

Tot een beter begrip van het verschijnsel leidt dit natuurlijk allerminst. In zekere zin is het schokkend hoe een idee de waarneming kan vertroebelen. Ik heb in de jaren dat het pornodebat in de feministische beweging onafgebroken werd gevoerd, regelmatig bijeenkomsten bijgewoond waar vrouwen werkelijk collectief hysterisch werden van het zien van weliswaar tamelijk onsmakelijke, maar verder weinig schokkende filmpjes. De organisatie van een vrouwenfestival over erotiek die voor de zekerheid pornofilms van voor de oorlog, in de beste Franse *ou là là*-traditie hadden geprogrammeerd, brak dat toch nog op. De voorstelling werd goeddeels verhinderd. Wat er op zulke momenten in mensen vaart - beter gezegd: wat eruit komt - is zo'n explosief mengsel van noties en gevoelens over seksualiteit, man-vrouwverhoudingen en maatschappelijke verhoudingen, dat een rationele discussie over het verschijnsel pornografie verder onmogelijk is. Incest, verkrachting, seksueel misbruik van kinderen en pornografie zijn in de hoofden van veel mensen al lang loten van dezelfde stam. Dat het merendeel van de

door Joke van Kampen

pornografie bestaat uit plaatjes die verondersteld worden opwindend te zijn voor mannen en filmpjes waarin mensen in alle mogelijke standjes neuken en klaarkomen, doet er dan niet meer toe.

Dat sommige radicaal-feministen en ultraconservatieve moraalridders elkaar daarbij van tijd tot tijd enthousiast in de armen vallen, hoeft niet te verbazen. Beide partijen definiëren pornografie op dezelfde manier. In de ultraconservatieve visie is pornografie ten eerste gewelddadig, ten tweede windt het mensen op een ongezonde manier op, ten derde wordt de geslachtsgemeenschap als doel op zich voorgesteld, los van de liefde, ten vierde seksualiseert pornografie de hele mens, en ten vijfde is pornografie een uitdrukking van moreel verval.

De radicaal-feministische visie noemt pornografie eveneens gewelddadig, gericht op de geslachtsdaad los van andere waarden als communicatie, gericht tegen een vrouwelijke invulling van seksualiteit, en een uitdrukking van mannelijke seksualiteit bestaande uit het overheersen van vrouwen. Slechts dat laatste verschilt dan van het morele verval van de ultraconservatieven - de andere bezwaren zijn onderling uitwisselbaar.

OVERIGENS ZIJN WE ook met deze statements nog steeds niets wijzer over wat pornografie nu eigenlijk is. Terug naar *Moonrakers* en de stickers die met zoveel vlijt werden geplakt. *Take our bodies off your posters. Onze lichamen. Een strategie met rampzalige gevolgen.* Het is jouw lichaam dat daar op het witte doek wordt verkracht, zei de radicaal-feministische theorie.

Maar ten eerste is het mijn lichaam helemaal niet zolang ik die identificatie niet in mijn eigen hoofd tot stand breng. Het feit dat vrouwen in de pornografie zo vaak verschijnen als 'niemand', behalve een lichaam, wil nog niet zeggen dat ze dan ook maar meteen 'iedereen' representeren. De notie was ongetwijfeld bedoeld om de betrokkenheid te genereren zoals dat met betrekking tot verkrachting in het echt ook gebeurde onder het motto 'het kan jou ook gebeuren'. Maar in plaats van daar direct achteraan te zeggen, 'en laten we eens kijken hoe we dat kunnen voorkomen', werd de weg ingeslagen van een dusdanige identificatie met het slachtoffer van verkrachting dat alle vrouwen slachtoffer werden van wat een vrouw werd aangedaan. Maar slachtoffers van seksueel geweld zijn meestal echt en behoorlijk zwaar beschadigd. Dat slachtoffers zich als slachtoffers gedragen is begrijpelijk en deels onvermijdelijk. Maar welk zinnig doel kan het toch dienen dat de niet-slachtoffers de beschadigingen, kwetsuren, woede, angsten van de slachtoffers dusdanig incorporeren dat ze niet meer van de slachtoffers te onderscheiden zijn?

Bij pornografie wordt dit effect nog verdubbeld; niet alleen ben ik het niet die op de pornografische afbeelding wordt verkracht, er wordt helemaal niemand verkracht. Er wordt hooguit een verkrachting verbeeld. En die verkrachting wordt

Het feit dat vrouwen in porno zo vaak verschijnen als 'niemand', wil nog niet zeggen dat ze dan ook maar meteen 'iedereen' representeren

bij het overgrote deel van de pornografische afbeeldingen ook nog grotendeels geconstrueerd door de toeschouwer. Of weten we precies en algemeen te duiden wat onderwerping is en wat overgave, wat pijn is en wat genot?

En er is nog iets met dat 'onze lichamen'. Het suggereert dat ik me alleen bezorgd zal maken, me op zal winden of actie zal ondernemen als 'het mij ook kan gebeuren' - of eigenlijk, het gebeurt mij al, want ik ben die mevrouw. Toch ben ik samen met heel veel andere vrouwen wonderwel in staat om me betrokken te voelen bij iets wat mij nog in geen honderd jaar kan overkomen. Het heeft iets beledigends om daar niet toe in staat geacht te worden. En het heeft grote gevolgen. Want bezorgdheid over en belangstelling voor de vrouwen die in de porno-industrie werken, zou kunnen uitmonden in krachtige actie om de arbeidsvoorwaarden in die sector te verbeteren, een behoorlijke betaling te garanderen, eventueel uiteraard vrijwilligheid.

Maar nee, de totale identificatie zet een heel ander psychologisch proces in gang, waarvan de bouwstenen haat, zelfhaat, jaloezie, woede en vernedering zijn. Voer nog maar eens een normaal gesprek met iemand via wie je zojuist bent vernederd. Immers, door haar vernederende plaats in de afbeelding over te nemen, is tegelijkertijd jouw positie tegenover je mannelijke sekspartner beslissend ondermijnd omdat je in de afbeelding bereid was dingen te doen of je te laten welgevallen waartoe je in werkelijkheid niet bereid bent.

Hoe zit het trouwens met die gewelddadige verbeelding die de pornografie zou beheersen? Sinds Nancy Friday weten we dat vrouwen zich suf fantaseren over verkrachting, overheersing en wat al niet meer. Maakt u zich geen zorgen, riepen de therapeuten ons toe, want uw fantasieën hebben weinig van doen met uw werkelijke wensen, en als u daar zin in heeft, kunt u ook best eens een paar fantasieën naspelen. Nu wil ik graag geloven dat de meerderheid van de leden van het mannelijk geslacht er een lichtelijk achterlijke emotionele huishouding op na houdt, maar zijn ze zo stom dat ze fantasie en werkelijkheid niet uit elkaar kunnen houden? Het lijkt me raadzaam om een man die je vraagt om zijn hele voetbalelftal op rij te bevredigen omdat hij dat zojuist in een pornofilm heeft gezien, eenvoudig weg te doen. Dat is vele malen effectiever dan een actiegroep tegen pornografie oprichten. Overigens betogen de zeldzame bekentenissen van pornografische consumenten juist dat pornografie een soort illustratie is van de macht die vrouwen over mannen hebben, de macht waaraan een heel voetbalelftal willoos is overgeleverd.

DE MANNELIJKE SPELER in pornofilms voor heteroseksuelen is intussen zo mogelijk nog meer 'niemand' dan de vertolksters van vrouwelijke rollen. De vrouwelijke pornstar communiceert tenslotte met de toeschouwer en daarbij mag haar mannelijke tegenspeler niet teveel in de weg zitten. Hij moet eenvoudig weg te denken zijn. Sommige radicaal-feministen zijn zo onverstandig zichzelf in de plaats te denken en voelen van de heldin, en zien het verhaal ook nog eens voor werkelijkheid aan, maar voor mannelijke consumenten is dit nu juist de bedoeling.

Een andere verklaring voor de opmerkelijke kleur- en karakterloosheid van mannelijke spelers in pornofilms is dat mannen in deze wereld de parameters voor seksuele aantrekkelijkheid van vrouwen bedenken en zichzelf daarbij hebben weggemaakt. Uiterlijk noch uitstraling doen ertoe omdat mannen degenen zijn die uitzoeken, niet degenen die uitgezocht worden. Pornografie activeert bij veel mannen een horrorvisioen en in hun ijver om vrouwen in het keurslijf van de ultieme aantrekkelijkheid te persen, hebben ze het monster van Frankenstein gebaard: vrouwen die zo goed in staat zijn om in te spelen op de seksuele behoeften van mannen dat er geen verweer tegen mogelijk is, en die dus een macht uitoefenen waarbij de macht van geld en status verbleekt. Vanuit die invalshoek vindt de gemiddelde pornoconsument het helemaal geen goed idee dat zijn sekspartner van vlees en

Tandeloze seks

NRC

BEATRIJS RITSEMA

Het is met pornografie nooit helemaal geworden wat de verbreiders van de seksuele revolutie voor ogen stond: uit de duistere, smoezelige hoekjes er mee en in het volle, ongenereerde daglicht. Heel even was het slijk om Candy en Chick of Sextant nonchalant op de koffietafel te hebben slingeren, maar al snel ging de materie weer onder couvert. Er is voor de geïnteresseerde alles te krijgen wat hij maar wil, maar er moeten wel speciale kanalen aangeboord worden. De Hustler ligt niet in de schappen van de supermarkt. Voor het zwaardere S/M-werk kun je niet bij de sigarenboer op de hoek terecht. Pornofilms draaien niet in een reguliere bioscoop. Pornografie is wijd en zijd beschikbaar, maar wat eraan ontbreekt is respectabiliteit.

Een man heeft nog steeds reden om zich te schamen als zijn vrouw of vriendin een stapeltje seksblaadjes ontdekt ergens onder in een kast. Misschien zelfs nog wel sterker dan voorheen, omdat de pornografie niet alleen gefaald heeft haar odium van viezigheid van zich af te schudden, maar daarbovenop ook nog eens te maken heeft gekregen met het stempel vrouwvijandigheid. Wie pornografische voorstellingen consumeert is niet zomaar een viezerik, maar een vrouwonderdrukkende viezerik.

De associatie met vuiligheid is onvermijdelijk. Pornografie is geen pleegzuster bloedwijn. Het gaat er juist om te schokken en zonder bruutheid kan dat niet. Alle pogingen om van porno kunst te maken zijn dan ook tot mislukking gedoemd. Haal je de angel van de bruutheid eruit, dan krijg je esthetische edelkitsch à la David Hamilton. Maak je de voorstelling ingewikkelder met verwijzingen, grapjes, intellectuele dubbele bodems, dan verdwijnt de boodschap op een laffe manier temidden der respectabele tierlantijntjes. Porno op niveau heeft geen bestaansgrond. Een minimum aan afzichtelijkheid is noodzakelijk om iets porno te noemen. Een algemene grens daarvoor aangeven is lastig, omdat sommigen een blote vrouwenborst al gelijkstellen met het aangezicht van Medusa. Maar met de bestaande restricties op verkooppunten en een wettelijk verbod op kinderporno lijkt het fenomeen toch aardig onder controle. De aficionado's kunnen lustig aan

hun trekken komen, de pornohaters kunnen het makkelijk links laten liggen. Porno is, zoals ook hoerenlopen, een typisch mannelijke hobby. Bepaalde radicale feministen als Catharine McKinnon en Andrea Dworkin menen in pornografie de wortel van alle maatschappelijk kwaad aan te treffen. Porno zweigt in de vrouw als lustobject, vormt een springplank voor het echte vernederings- en verkrachtingswerk, en wordt door militante seksisten als alibi gebruikt voor het recht op vrije meningsuiting. Toch zwaar geschat voor iets wat zich in de achterafstraatjes van de maatschappij afspeelt. De vrouwelijke pendang van porno daarentegen ligt overal voor het grijpen voor wie maar z'n neus buiten de deur steekt. Seks is het ultieme damesbladenonderwerp geworden. Is de mannelijke porno hard, koud, op effect gebouwd en vereist het een kokervisie, de vrouwelijke porno is zacht, warm, zogenaamd therapeutisch, gezellig en volslagen wazig. Vijf minuten rondkijken op de tijdschriftenafdeling in de supermarkt levert een verbluffende staakaart van de vrouwelijke porno-beleving: 7 regels van het liefdesspel (en wanneer ze te breken), Hete ogenblikken in lingerie, Minnaars die niet aan seks doen, Quiz: ben je een goede flirt, Hoe te praten met een naakte man, De geheime kick die vrouwen niet willen toegeven, Het orgasme: veroveren of ondergaan? Te moe? 8 manieren om je liefdesleven wakker te schudden, Mooiste billen allertijden, Intieme operaties: het verbazende antwoord op seksuele problemen.

Het zijn de gewone pornografieconsumenten en de MTV-generatie met hun seksueel expliciete videoclips die er altijd van langs krijgen vanwege hun wansmakelijkheden, maar de honderdduizenden vrouwen die een doorsnee damesblad lezen, weten er ook wel weg mee. De vrouwelijke seksindustrie van de damesbladen en de praatprogramma's maakt op mij geen bijzonder moreel hoogstaande indruk, vergeleken bij de mannelijke porno. De vrouwelijke variant is meer omzwachteld, quasi-informatief en kunstmatig gezocht. Ongevaarlijk en daarom niet verguisd. Maar de mannelijke porno heeft tanden, en je kunt hoog of laag springen, tanden horen bij seks.

Vrouw schreef Histoire d'O

NRC

NEW YORK, 25 JULI. Wie de werkelijke auteur is van de geruchtmakende pornografische roman Histoire d'O is gisteren door het Amerikaanse tijdschrift *The New Yorker* onthuld. Daarmee is een eind gekomen aan veertig jaar durende speculaties. Het boek, dat in 1954 verscheen onder het pseudoniem Pauline Réage, is geschreven door een vrouw. De nu 86-jarige journaliste en vertaalster Dominique Aury vertelde dat zij de roman schreef om haar minnaar Jean Paulhan, criticus en redacteur bij uitgeverij Gallimard, een plezier te doen. Velen hebben beweerd dat hij de auteur was. De gewelddadige seks in het boek zou alleen aan mannelijke fantasie ontsproten kunnen zijn. Aury was de minnares van Paulhan toen zij rond de veertig was en hij over de zeventig. Met haar boek wilde zij hem blijven boeien. „Wat kon ik anders?“, zegt zij in *The New Yorker*. „Ik was niet jong, ik was niet mooi, het was nodig om naar andere wapens te grijpen“. De heldin van haar verhaal heette oorspronkelijk Odile, genoemd naar een goede vriendin van Aury. „Maar na een aantal bladzijden vond ik dat ik die arme Odile dat alles niet aan kon doen en heb ik alleen de initiaal gebruikt“, aldus Aury. (Reuter, ANP)

Porno-video's 40-7 getoond aan kinderen

NIJKERK — Een echtpaar uit Nijkerk heeft een procesverbaal gekregen, omdat het porno-video's vertoonde aan kinderen. De 46-jarige man en zijn 42-jarige vrouw hebben ook seksuele handelingen met elkaar verricht in het bijzijn van de kinderen. De films zijn aan ongeveer tien kinderen vertoond, meestal vriendinnetjes van de 9-jarige dochter van het echtpaar.

bloed zich gaat gedragen als de pornoheldin.

Pornografie ontgaan van ideologische onzin mag dan een tamelijk geruststellend en ook interessant onderwerp vormen om over te filosoferen, porno in de collectieve verbeelding is dat echter beslist niet. Zoals voor veel mensen porno het ultieme kwaad is, zijn kinderen de metafoer voor de ultieme seksuele onschuld. Of zuiverheid. Dus als de woorden kind en porno achter elkaar worden gezet, moet er wel iets helemaal mis zijn.

Met andere woorden, als je duidelijk wilt maken dat er iets helemaal mis is, dan is het vanuit het effectbejag een goed idee om met kinderporno aan te komen. Zo werd in Oude Pekela waarschijnlijk het seksuele misbruik van een of twee kinderen door een bekende de gemeenschap weer uit geprojecteerd door de collectieve fantasie over de clowns. Of misschien was het wel alleen maar de ontdekking dat kinderen seksueel in het geheel niet 'onschuldig' zijn.

Met rampzalige gevolgen voor de meeste kinderen. Want de fantasie van hun ouders werd, zoals Peter Hofstede in de Haagse Post al snel constateerde, alsnog gerealiseerd toen die ouders hun peuters naar het ziekenhuis sleepten waar mensen aan hun geslachtsdelen gingen zitten en grote lampen op hen werden gericht. De schending van de lichamelijke integriteit vond alsnog plaats, nu onder het motto van onderzoek, de gevolgen van het vermeende misbruik werden moeiteloos gegenereerd door de 'therapie', de manier waarop de kinderen werden ondervraagd. Dat de regie van de hele film in handen was van een huisarts en zijn vrouw die aanhangers waren van

een Nederlandse tak van de ultraconservatieve moreelvervalbestrijders werd maar langzaam aan duidelijk. Het getuigt van een meedogenloos cynisme dat mensen in hun ijver om de verderfelijkerheid van kinderporno aan te tonen bereid zijn om het zelf te vervaardigen.

DE AMERIKAANSE FOTOGRAAF Don Mader kwam tweemaal met het Nederlandse strafrecht in aanraking. Zijn geëxposeerde foto's werden in beslag genomen op beschuldiging van kinderporno. De man fotografeert jonge jongens en tijdens de productie is nooit enige onrechtmatigheid geconstateerd. Dat er vervolgens kijkers zijn die de afbeeldingen gebruiken bij hun seksuele fantasieën is een ander verhaal. Maar wie loopt daar schade bij op? Op

Een man die wordt betrappt met porno, wordt iemand anders, niet de man die mevrouw meende te kennen

grond van een dergelijke constructie zou evengoed de kalender van het Wereldnatuurfonds kunnen worden verboden.

Het feit dat de discussie over porno zo vaak een bizar verloop heeft, komt omdat het vrijwel onmogelijk is om pornografie te verlossen van het vermeende demonische karakter. Dat hoeft op zichzelf niet zo'n probleem te zijn, er zijn wel meer verschijnselen in deze wereld waarover een rationele discussie niet mogelijk is. Maar als er mensen worden vervolgd omdat ze verdacht worden van betrokkenheid bij h pornobedrijf is er toch iets ernstigs aan de hand.

Dat de bestrijders van pornografie er geen been in zien hun gewenste doel, het verbieden van porno, te bereiken door forse gaten te slaan in de bescherming van het recht op de vrijheid van meningsuiting is een ramp. De uitwassen van porno zijn uitstekend te bestrijden met dezelfde wetgeving die ondernemers verbiedt om hun werknemers als slaven te behandelen. Wil men porno als geheel uit deze maatschappij doen verdwijnen, dan ontstaan er steeds levensgevaarlijk ruime omschrijvingen van wat pornografie is, verordeningen die de vrijheid van meningsuiting in het algemeen aantasten bovendien de rechtszekerheid van burgers aantasten. Het zou een hele opluchting zijn als er eens een andere vijand wordt geconstrueerd — een die het waard is om met zoveel energie emotie tegen tekeer te gaan.

EEN TELEFOONH

IN ELK INTERVIEW wordt Jack Nicholson gevraagd wat hij van het feminisme vindt. Hij antwoordt altijd laconiek: 'Ach, je moet die vrouwen geven wat ze willen, dan helpt hun beweging zichzelf wel om zeep.' Zou de acteur aan Andrea Dworkin en Catherine MacKinnon hebben gedacht, twee radicaal-feministen uit de Verenigde Staten die een alliantie met de christelijke fundamentalisten hebben gesloten om pornografie te bestrijden?

'Pornografie heeft mij besmet. Eens was ik een kind en droomde ik van vrijheid. Nu ben ik volwassen en zie waar mijn dromen terecht zijn gekomen.' Deze woorden werden niet geschreven door een schuldbevuste pornograaf die zich heeft bekeerd, maar door genoemde Andrea Dworkin, wier leven in het teken staat van de oorlog tegen pornografie, en die uiteindelijk zelf is geworden wat ze wilde bestrijden. Haar boek *Pornography: Men Possessing Women* kan inderdaad pornografisch worden genoemd: het vormt één lange litanie van plastisch beschreven seksuele gruwelen, vrouwen van alle culturen en alle tijden aangedaan. Een hoofdstuk uit dat boek is tevens opgenomen in de door Karin Spaink geredigeerde bundel *Pornografie: bekijk 't maar* uit 1982. (Spaink is inmiddels overigens getransformeerd van puritein tot *bad girl*, zonder deze wonderbaarlijke overgang ooit te hebben toegelicht.)

Dworkin's levenswerk werd begin dit jaar in beslag genomen aan de grens met Canada, met een beroep op het door het Canadese Hooggerechtshof uitgevaardigde verbod op pornografie. Niet omwille van de ouderwetse zedelijkheidswetgeving, maar op grond van de 'aantasting van de burgerrechten van vrouwen'. Andere ingenomen publikaties waren enkele subculturele lesbische en homoseksblaadjes. De ironie wil dat de auteur en haar compagnon, de hoogleraar in de rechten Catherine MacKinnon, zelf de motor waren achter dit verbod. Ze werkten daarbij eendrachtig samen met conservatieve religieuze groeperingen, die zoals bekend ook gekant zijn tegen seksuele voorlichting, medische abortus en homorechten. Maar voor het duo Dworkin-MacKinnon is dit morele dilemma een bijkomstigheid. Op de vraag wie eigenlijk wie gebruikt in dit bondgenootschap, reageerde Andrea Dworkin met een onverschillig schouderophalen.

DRIE JAAR LANG, tijdens het werken aan haar in 1981 verschenen en vaak herdrukte boek, leefde Dworkin in een volstrekt isolement, omringd door duizenden seksvideo's en metershoge stapels bladen. In haar nawoord beschrijft ze hoe elke telefoonhoorn voor haar een vervaarlijke dildo was geworden en het telefoonsnoer een werktuig voor bondage. Haardrogers boezemden haar angst in vanwege de gelijkenis met het mannelijk lid en in scharen zag ze nog uitsluitend een martelwerktuig om de clitoris mee te verminken.

Haar *via dolorosa* noemde ze, tegenstrijdig genoeg, 'een triomf over de mannelijke suprematie', en over het schrijven van haar boek zei ze, bijna verlekend, dat het 'de meest meedogenloze keuze' was die ze ooit had gemaakt. Een vriend van haar noemde haar verslaafd aan die eindeloze bondage- en verkrachtings-scènes, het was 'net heroine' voor haar. Dworkin's reactie fascineert door de hardnekkigheid die het zelfgekozen martelaarschap met zich meebrengt: 'Porno is iets wat mannen doen om vrouwen te onderwerpen, dat doen vrouwen zichzelf niet aan.'

ER ZIJN MENSEN die al tijdens hun leven een historische figuur zijn, een metafoor voor het tijdperk waarin ze leven. Zo iemand is An-

Andrea Dworkin ziet in haardrogers dildo's en in scharen martelwerktuigen voor de clitoris. De feministische pornobestrijdster is inderdaad volkomen 'besmet met porno'. Over de obsessies van een politiek correcte beweging.

Lage Lusten

door Bernadette de Wit

drea Dworkin: hellevaarder van de anti-pornostrijd, martelaar en charismatische prediker van het radicaal-feminisme. Met haar tweehonderd kilo en moeizame waggeltred, gehuld in het seks- en geslachtloze tuinbroek-uniform van de jaren-zeventigfeminist, symboliseert ze de morele superioriteit van de *sad girl*, die een beroep op onschuld paart aan een dwangmatige neiging tot controle over de mannelijke seksuele fantasie. Ik zie Dworkin als het voorbeeld van een vrouw met een ne-

nog onderhouden persoonlijke banden met mannen, aan haar voeten ligt.

Dworkin mag dan een geniale agitator zijn, iemand die porno met Dachau vergelijkt, ze loopt wel met molentjes. Echter, met haar beschaafde, maatschappelijk geslaagde tegenhanger Catherine MacKinnon vormt ze het ideale koppel. De laatste, hoogleraar in de rechten aan de universiteit van Michigan, publiceert bij de Harvard University Press, terwijl Dworkin het moet doen met feministische

'De centrale boodschap van porno is direct gericht aan de penis, overgebracht door een erectie, en wordt op vrouwen uitgeleefd in de werkelijkheid'

gentiende-eeuwse victoriaanse identiteit, in een twintigste-eeuwse contestantengedaante. De vrouwenbeweging zit er vol mee.

Die rol van lijdende mensenredder annex heerser, kortom, een echte messias, is haar op het lijf geschreven, als we haar geromantiseerde biografie met de veelzeggende titel *Mercy* moeten geloven. Daarin verhaalt ze in een peterende, pornografische stijl van haar tienerjaren, toen ze, wonend in troosteloze kraakpanden, aan de harddrugs en in de prostitutie verzeild raakte en ongeveer drie maal per dag werd verkracht door dealers, pooiers, junken en zwerfers, onder onwaarschijnlijk vreselijke omstandigheden.

Dworkin mag dan afgekickt zijn van door de strafwet verboden middelen, ze is nog altijd verslaafd aan ellende, die ze volledig toeschrijft aan de pornografie. Ze heeft ontdekt dat slachtofferschap in de hedendaagse maatschappij van mondige burgers geld waard is - het ideale ontsnappingsmiddel dat macht genereert zonder de plicht tot verantwoordelijkheid. Met de boodschap van de mannelijke slechtheid en de oproep aan vrouwen om zich er radicaal van af te wenden, trekt ze volle zalen. Haar redevoeringen gaan volgens het donderpreekrecept van Billy Graham en Pat Robertson, waarbij haar gehoor steevast muistil, verteerd door schuldgevoelens over de

uitgeverijen. MacKinnon levert het abstracte denkwerk voor de strijd tegen pornografie, die is verworden tot een strijd tegen de vrijheid van meningsuiting en van seksuele ontplooiing zelf.

In een vaak geciteerd, met wetenschappelijke voetnoten overladen artikel in het vrouwenstudietijdschrift *Signs* uit 1981, twee jaar later - met instemmend commentaar - overgenomen in het door Heikelien Verrijn Stuart en Dorien Pessers gemaakte blad *Nemesis* (over vrouwen en recht), schrijft Dworkin dat het man-vrouwonderscheid en de overheersings-onderworpenheidsdynamiek elkaar noodzakelijk bepalen. MacKinnon schrijft in hetzelfde artikel: 'Seksualiteit wordt tot gender gemaakt zoals gender wordt geseksualiseerd. Seksualiteit is intrinsiek gewelddadig, dus geweld is intrinsiek seksueel en geweld tegen vrouwen is dat dubbel. Seksualiteit is de hoeksteen en het bindmiddel van seksongelijkheid.'

Nog steeds krijg ik het koud van dit hermetische, tautologische proza. Er is geen ontkomen aan: de door MacKinnon gebaarde, een-eiige wangedrochten mannelijk-gewelddadig en vrouwelijk-ondergeschikt, drukken de vrouwenemancipatie met de rug tegen de muur. We zijn verdoemd door onze eeuwigdurende afhankelijkheid van pooiers en pornografen, we wonen in een doodlopende straat

in het getto en wee ons gebeente als we het willen ontvluchten. Er is maar één weg naar het licht: de manloze wereld die na de revolutie tegen 'het patriarchaat' ons deel zal worden.

Feministen die het niet met haar eens zijn, noemt MacKinnon 'passing women', vrouwen die 'op epistemologisch niveau voor een man doorgaan', of 'liberals'. Dat laatste is in MacKinnons persoonlijke woordenboek ongeveer het ergste scheldwoord; het komt neer op pure collaboratie met de mannelijke orde. Het eerste amendement van de grondwet van de Verenigde Staten, dat de vrijheid van meningsuiting beschermt, is een nagel aan haar doods-kist omdat het volgens haar de pornografen beschermt in een samenleving waar vrouwen geen recht van spreken hebben. Dat ze zelf in het hol van de leeuw werkzaam is, ziet ze daarmee niet in tegenspraak. Haar weerwoord tegen critici die zeggen dat seks voor vrouwen ook een bron van plezier is, luidt: 'Een arbeider kan ook een goede dag hebben, maar dat houdt nog niet in dat hij niet structureel wordt uitgebuit.'

Dit laatste verraadt de herkomst van de ideeën van Dworkin en MacKinnon. Ze leunen zwaar op uit de links-activistische hoek afkomstige radicaal-feministen als de toenmalige mediaster Ti-Grace Atkinson, de vermoedelijke bedenker van het jaren-zeventigcliché dat heteroseksualiteit mannen 'op geruststellende manier herinnert' aan hun 'klassen-suprematie' en omgekeerd voor vrouwen 'een gerieflijk geheugensteuntje' is om hun 'inferioriteit' niet uit het oog te verliezen.

IN HAAR LAATSTE boek, *Only Words*, drijft MacKinnon deze logica op de spits. Ze probeert de wetgeving tegen seksuele intimidatie, waarvan ze medeauteur is, uit te breiden van werk en school naar het hele leven. In deze wet staat dat pornografische afbeeldingen in bedrijven een voor vrouwen 'vijandige en ongelijke werkomgeving' scheppen. Overal daarbuiten wordt porno, tot MacKinnons verdriet, nog steeds beschermd door de vrijheid van meningsuiting, waardoor er 'een vijandige en ongelijke leefomgeving' ontstaat.

Ze vervolgt: 'Vroeg of laat willen consumenten van porno de fantasie driedimensionaal beleven.' De centrale boodschap van porno - 'Pak haar!' - is 'direct gericht aan de penis, overgebracht door een erectie, en wordt op vrouwen uitgeleefd in de werkelijkheid.' Met andere woorden: pornografie staat gelijk aan verkrachting.

Met deze slimmigheid pareert MacKinnon zowel haar liberale critici die de grondwet verdedigen, als haar feministische opposenten die zich afvragen waarom ze blijft steken bij vieze plaatjes als er overal in de maatschappij nog zo veel discriminatie tegen vrouwen heerst, schrijft Alice Echols in de *Village Voice*, in een poging om met redelijke argumenten in te gaan tegen MacKinnon. Een recensent van *Nation* ging nog veel verder en gaf MacKinnon een koekje van eigen deeg door te schrijven dat hij, bij wijze van research, overwoog om Catherine MacKinnon te verkrachten, 'omdat ik er niet zeker van ben of ze het verschil begrijpt tussen verkracht worden en blootgesteld worden aan pornografie.'

DE RADICAAL-FEMINISTISCHE definitie van pornografie is in de loop van het afgelopen decennium verabsolueerd. En seksueel geweld gaat niet langer over daadwerkelijk intimerende aanrakingen, seksuele handelingen of *quid pro quo*-seksueel taalgebruik ('Als je niet met me naar bed gaat, krijg je deze baan niet') dat vrouwen belemmert in hun maatschappelijk functioneren, maar over elke

OORN ALS DILDO

vrouwen onwelgevallige uitlating. Niet de gemencipeerde vrouw is de norm bij aangiften in het kader van deze wet, maar de supertrut die de staat nodig heeft om haar te beschermen tegen de mannelijke medeburger.

De onderzoekscijfers – die ook in Nederland klakkeloos worden herhaald, bij voorbeeld door departementsmedewerkers die toezicht houden op de uitvoering van de Arbo-wet – zeggen dat maar liefst één op de vier of zelfs drie vrouwen in bedrijven en opleidingen ervaring heeft met seksuele pesterijen. Dit uitgaand van een steeds verder uitgedijde – en dus uitgeholde – ideologisch bepaalde definitie van het verschijnsel en triest genoeg niet op basis van feitelijk gepleegde misdrijven.

DE GEVOLGEN HIERVAN zijn zichtbaar aan universiteiten in de Verenigde Staten, waar sinds eind jaren tachtig tientallen hoogleraren onder verdenking zijn komen te staan van seksueel geweld, zonder dat ze zich aan genoemde vergrijpen schuldig hebben gemaakt. Neem J. Donald Silva (58), al dertig jaar hoogleraar aan de technische faculteit van de New Hampshire Universiteit. In een college over technisch schrijven probeerde hij de studenten te leren hoe ze accuraat en snel een rapport konden vervaardigen door het vasthouden van de spanningsboog. Hij maakte

een vergelijking om over te brengen wat hij bedoelde: *'Scherp stellen is net als seks. Je zoekt een doelwit en je richt. Je sluit je onderwerp in. (...) Scherp stellen verbindt taal met ervaring. Je wordt één met je onderwerp.'*

Diezelfde dag wendden zes van zijn studenten zich tot een vrouwelijke hoogleraar dierkunde. Ze meldden dat ze zich 'vernederd' voelden door de uitspraak en het slachtoffer van *'seksueel getreiter'*. Wat deed de collega? In plaats van de studenten aan te raden om, zoals het hoort op een universiteit, in debat te gaan met hun professor over de gewraakte metafoor – was die eigenlijk niet eerder militair dan erotisch geïnspireerd? – legde ze het geval voor in haar eigen colleges, zodat de naam van J. Donald Silva al was aangetast voor er een zaak van was gemaakt.

De aanklacht van de studenten, ingediend bij de commissie ter Voorkoming van Seksueel Geweld op de Campus, was slecht geformuleerd en wemelde van de taalfouten (wat wellicht meer zegt over Silva's onderwijskundige vermogens dan over zijn zedelijke inslag). Dat neemt niet weg dat Silva vervolgens zonder enige vorm van proces, of zelfs maar de gelegenheid om zijn standpunt toe te lichten, van zijn werkgever te horen kreeg dat hij voorlopig niet mocht lesgeven omdat hij *'het universitaire beleid dat seksuele pesterijen verbiedt'* had genegeerd. Wilde hij zijn aanstelling

behouden, dan moest hij gedurende een jaar een feministische therapeut bezoeken en de universiteit tweeduizend dollar betalen voor een vervanger. Voorts moest hij in het openbaar zijn verontschuldigen aanbieden en afzien van represailles op de studenten die hem hadden aangeklaagd.

Silva zegt dat hij onschuldig is en nog nooit een studente heeft aangerand, geïntimideerd of zelfs maar gewoon versierd. Hij is nog steeds in een kostbaar proces tegen de universiteit verwickeld om zijn academische vrijheid en die van anderen te verdedigen. Hij is niet de enige. Ook zwarte mannelijke en vrouwelijke docenten zijn inmiddels de dupe geworden van politieke correctheid – dus de bewering dat het gaat om *'het aanvechten van de macht van gevestigde academici'* tegenover *'verdrukte nieuwkomers'* is een drogreden. Waar is trouwens die macht, als de aangeklaagde zichzelf niet eens mag verdedigen?

Als klap op de vuurpijl werd vorig jaar de seksueel flamboyante, feministische hoogleraar literatuurwetenschappen Jane Gallop aan de universiteit van Milwaukee door twee lesbische (!) studentes beschuldigd van seksuele intimidatie, nadat Gallop hun scriptie een lager cijfer had gegeven dan de studentes meenden te verdienen. Geen wonder dat het boek van de jeugdige schrijfster Katie Roiphe over de zogenaamde epidemie van verkrachting-

bij-afspraken onmiddellijk een bestseller werd in de Verenigde Staten. Welke zichzelf respecterende vrouw haalt niet opgelucht adem als iemand tegenwicht biedt bij zoveel grimmige en benauwende bevoogding? Roiphe keert zich tegen de 'kartonnen stereotypen' die van vrouwen lammetjes maakt en van mannen oversekste wolven.

IN DE NEW YORK TIMES las ik onlangs over de – verplichte – cursussen 'Instemming Met Seks' voor eerstejaars studenten, jongens en meisjes apart, die aan een universiteit in Ohio worden gegeven. De jongens moesten dertien velletjes *do's* en *don'ts* uit het hoofd leren, waaronder de eis van het letterlijk en hardop, maar niet onder invloed van alcohol of drugs, vragen om toestemming aan het meisje bij elke handeling, beginnend bij het fiat om haar bloesje te mogen openknopen, en vervolgens, als dat hoorbaar mag, via het aanraken der borstpartij tot het laten dalen van de hand tot de onderbuik, net als in de jaren vijftig. Overtreding leidt tot verjaging van de universiteit. Bij de meisjes staat geen zelfverdediging op het programma, wat je zou verwachten, maar de vermaning om niets toe te staan zonder het politiek-correcte etiquetteboekje te raadplegen.

Jack Nicholson heeft heel erg gelijk.

STOUTE-MEISJE

IN NEW YORK WORDEN ze *bad girls* genoemd, vrouwelijke kunstenaars die provocerend werk maken waarbij ze veelal hun eigen lichaam in de strijd werpen. Ze verwijzen naar pornografie, geweld en smerigheid. Niet zelden zijn de *bad girls* feministische kunstenaars die hun hoodschap met net even te veel nadruk brengen. De kritiek is dan ook dat hun kunst te expliciet, te schreeuwerig en te weinig genuanceerd is. Nederland is Amerika niet en het equivalent van de *bad girl* is hier ver te zoeken, maar 'stoute meisjes' zijn er wel. Al willen ze dat zelf niet altijd weten.

Inez van Lamsweerde staat bekend als het stoutste meisje, omdat ze het waagde een enorme foto van twee wijdbeens zittende vrouwen onder de Hortusbrug in Amsterdam te monteren. Dit ontastte in een rel die zijn hoogtepunt beleefde toen de 'anti-seksistische actiegroep De Schone Waakster' het werk onderkladderde. De groep vond de foto pornografisch. Waarop een opgewonden discussie volgde in de ingezonden-brievenrubrieken van de landelijke dagbladen en in de Amsterdamse gemeenteraad, die opdracht had gegeven tot het werk.

Misschien was het meest shockerende wel dat het notabene een vrouw was die dergelijke foto's maakte. Tot voor kort waren het mannen die het patent hadden op dergelijke afbeeldingen van vrouwen. Met de hernieuwde aandacht voor het lichaam in de kunst, die vergezeld gaat van megatentoonstellingen als *Post Human* en *The Sexual Self*, zien ook vrouwen hun kans schoon hun eigen lichaam opnieuw te bezien. Van Lamsweerde beeldt sterke vrouwen uit die zich bewust zijn van hun seksuele macht. Ze vindt het vervelend dat haar werk met pornografie wordt geassocieerd, maar tegelijkertijd geeft ze daar natuurlijk ook aanleiding toe omdat haar foto's de pin-upfotografie en pornografie persifleren. De 'brugaffaire' heeft Van Lamsweerde's carrière overigens niet in de weg gezeten.

IN DE SCHADUW van haar succes, in de periferie van de Amsterdamse grachtengordel, werken andere stoute meisjes intussen ongemoeid aan hun oeuvre. In Rotterdam woont en werkt Lidy Jacobs (35) twaalf hoog in een flat die is volgestouwd met knuffelbeesten. Jacobs maakt onder andere erotische 'knipsels' en zelfportretten, foto's op ware grootte. Wie haar zelfportretten aanschouwt, merkt al snel dat er iets niet klopt. Op de foto's is Jacobs meestal schaars gekleed, gezeten op een bed in een boudoirachtige entourage en vergezeld van enorme knuffelbeesten die haar lichaam gedeeltelijk afdekken. Op een van de foto's heeft ze onwaarschijnlijk grote bokshandschoenen aan. Hier wordt ook duidelijk wat de verwarring oproept: Lidy Jacobs is heel klein: 1 meter 34.

'Ik heb een versneden lichaam', zegt ze zelf. 'Alsof ik doormidden ben gesneden en ze een stuk uit mijn bovenlichaam hebben gehaald.' Ze werd geboren met een rugvergroeiing en raakte daar als kind van in de knoop. Alleen achtjarigen wilden met de twaalfjarige Lidy spelen, want lengte was nu eenmaal de maat der dingen. 'Ik heb de lengte van een kind en ik voel me een vrouw', zegt Jacobs nu, 'dat kan elkaar heel erg doorkruisen.'

Op haar foto's is ze kind en vrouw tegelijk. Enerzijds weet ze haar lengte met succes te verbergen, zodat ze er uitziet als een vrouw van gemiddelde lengte. Anderzijds accentueert ze haar klein-zijn weer door de grote knuffelbeesten en de bokshandschoenen. Lolita of pin-up? Of geen van beide? Op alle foto's kijkt Jacobs de toeschouwer in elk geval recht aan. Jacobs: 'Een pin-up kijkt anders. Zij kijkt verholven met haar wimpers naar beneden. Onderdanig en tegelijkertijd uitdagend.

'Bad girls' heten ze in Amerika, stoute meisjes in Nederland. Ze maken kunst met vrouwenlijven, niet zelden hun eigen lichaam. En néé, ze maken géén porno.

Lage Lusten

door Marion Wester

Ik heb heel veel billen en borsten uit blote boekjes geknipt; er bleven dan alleen hoofdjes over en toch zag je aan de manier van kijken dat het pin-ups waren. Ook zonder lichaam waren ze bloot.

Kijken is een formule. Vriendjes van mij vonden mijn foto's mislukt omdat ik niet geil keek. Ze wilden me leren hoe ik dat moest doen. Sommige mannen worden zelfs kwaad door die portretten. Ze moeten wel naar mijn benen kijken en naar stukjes bloot, maar als ze dan naar mijn gezicht kijken, mogen ze helemaal niet mee doen. Ik ben de voyeur in plaats van andersom. Ik laat me niet nemen.

Vrouwen reageren anders. Ze begrijpen wat ze zelf wel eens voelen. Dat ze op de rand

van het bed kunnen zitten met hele dottige schoenen aan en tegelijkertijd denken: hee, maar ik voel me ook nog een meisje.'

De Lidy Jacobs op de foto's verschilt hemelsbreed van de Lidy Jacobs die de deur opendoet. Voor ze op de zelfontspanner drukt, ondergaat ze een ware metamorfose. Hier dringt zich weer de vergelijking met de pin-up op, die ook door kleding, opmaak en belichting wordt getransformeerd tot een verleidelijke vrouw. Jacobs: 'Ik onderzoek de grenzen van hoe je ook zou kunnen zijn. Een vrouw kan eruit zien als een Dolly Dot, dat is gewoon een kwestie van toeters en bellen, maar dat wil nog helemaal niet zeggen dat ze het ook is. Het is een maskerade en het zijn de

mannen die daar invliegen. Die wensen dat.'

Voor haar erotische knipsels gebruikt Jacobs onder meer tijdschriftreclames met blote vrouwen. Ze knipt kleine figuurtjes in de vorm van borsten en penissen, die Jacobs consequent 'plassertjes' of 'pikkies' noemt. Ze ergert ze zich aan de 'orgastische reclameboodschappen die de vrouw tot lustobject maken': 'Er is een tijd geweest dat kijken niet het belangrijkste was tussen man en vrouw. De erotische blik is iets van de beschaving. Ik kan me niet voorstellen dat een paard opgewonden wordt door naar een merrie te kijken. Dat is geur, beweging en vibratie, heel instinctief. Bij de mens is kijken meer dan de helft. Dat hoort er natuurlijk bij, maar toch zijn veel mensen het ruiken, voelen en het echte samenzijn vergeten; bij hen is het alleen nog maar blikseks.'

ANYA JANSSEN (32) uit Arnhem is vooral bekend als een van de drie Sirenen. In 1989 vormde ze samen met collegakunstenaars Tjarda Sixma en Mitsy Groenendijk dit trio, dat zich elk jaar met een ander concept presenteert. De eerste keer was dat *New Female Energy*. Op de Kunst-Rai traden ze aan als drie sterke erotische vrouwen, in sexy leer gestoken, compleet met sm-attributen. Het jaar daarna waren ze *Naturewomen* en dit jaar stortten de dames zich in het zakenleven. Het provocerende karakter van hun presentaties is ook in het afzonderlijke werk van de kunstenaars terug te vinden.

Janssen laat de beschaafde wereld ver achter zich in haar schilderijen. Ze schildert op realistische wijze desolate landschappen die zich in een ver verleden of juist in een verre toekomst bevinden. Zelf ontbreekt ze nooit in die landschappen. Aanvankelijk was ze een nietig klein wezentje, maar de laatste jaren is ze gegroeid en stapt ze als een reuzin over de wereld. Op het ene schilderij staat Janssen, naakt, meer dan levensgroot, een spoor van dood en verderf achterlatend. Op een ander schilderij ligt ze met haar benen wijd en wordt ze genomen door een man - type neanderthaler -, daarbij omgeven door een schare van reeds geproduceerde baby's. 'De reuzinnen hebben een oerkracht, die aan de ene kant vernietigt en aan de andere kant ook weer opbouwt', licht ze toe. 'Ik zie mezelf in die schilderijen als metafoor voor de oerdriften, voor iets dat zowel mannen als vrouwen zouden kunnen voelen.'

Janssen ziet de mens als 'een groot monster met animale driften'. Tegengesteld aan het beeld dat tegenwoordig overheerst: dat van de mens als rationeel wezen dat zichzelf door middel van plastische chirurgie en genetische manipulatie zowel innerlijk als uiterlijk kan optimaliseren. Janssen: 'Dat beeld zie je steeds meer. In de tentoonstelling *Post Human* en ook bij het werk van Inez van Lamsweerde bijvoorbeeld. Het gaat om het uiterlijke plaatje. Maar hoe volmaakt dat plaatje ook moge zijn, ik geloof toch dat het hele denken en handelen van de mens door het instinct wordt bepaald.'

Op passende vrouwen rust volgens Janssen nog steeds een taboe. Het verbaast haar dat zoiets niet wordt geschilderd: 'Als vrouwen plassen zijn ze zo kwetsbaar. Ze moeten bukken, ze zitten heel onhandig met de broek op de knieën. Een vriendje zei eens tegen me: "Een vrouw die plast lijkt wel een koe." Die kwetsbaarheid breng ik met woede naar buiten: die vrouw pist gelijk de hele wereld onder.'

Het werk van Janssen is niet gespeend van humor. Op een van haar reuzinenschilderijen grijpt ze een skelet tussen de benen. Het is een verwijzing naar bepaalde negentiende-eeuwse schilderijen waarin de dood een onschuldige maagdelijk meisje pakte.

'Zelfportret met rose konijn', Lidy Jacobs

SKUNST

Dit half erotische spel onderging het meisje heel lijdzaam en onderdanig. *Janssen*: 'Ik wilde dat eens omdraaien, nu pakt het meisje de dood bij zijn ballen.'

Haar preoccupatie met de oerdriften van de mens ten spijt, heftig copulerende paren kom je op haar schilderijen niet tegen. De verwijzingen naar seksualiteit zijn vaak impliciet of volgens de maakster zelfs afwezig: 'Het zijn niet de meest seksueel getinte poses die ik aanneem. Ik sta er altijd onvoordelig op, van onder af gezien en dat soort dingen. Een vrouw met de benen wijd en een opengesperde vagina kun je al haast niet meer zien als erotisch of seksualiteit. Ik heb ook nog nooit meegemaakt, bij mijn weten ten minste, dat iemand kon klaarkomen van een van mijn schilderijen.'

Niettemin werd Janssens werk vorig jaar door galerie Torch op de Eroticabeurs in Utrecht gepresenteerd. Haar werk mag dan niet pornografisch zijn, maar het feit dat het van alle erotiek is ontdaan en dat alles expliciet en zichtbaar is, heeft het wel met porno gemeen. *Janssen* wil dit laatste wel beamen: 'Een goed schilderij zou die heftigheid, intensiteit en duidelijkheid van pornografie moeten hebben. Het is niet zozeer de daad waar het voor mij om gaat, als wel de expressie ervan. Je kunt er niet omheen. Er staat gewoon wat er staat, net als bij pornografie.'

DE ROTTERDAMSE Monique de Jong (29) gaat verder dan *Janssen* en *Jacobs*. Haar werk is evenmin pornografisch te noemen, maar het refereert er sterk aan. De Jong poseerde als de liefdesgodin Aphrodite voor de erotische fotografie van plaatsgenoot Wink van Kempen. 'Toen is er het een en ander bij mij op gang gekomen', zegt De Jong. 'Ik wilde mijn vrouw-zijn ervaren, helemaal met alles erop en eraan. Ik zag onder ogen dat ik toch op de een of andere manier seksueel geremd ben, waar komt dat vandaan? En wat gebeurt er als je dat loslaat?'

Om dat uit te zoeken deed De Jong een onderzoekje naar welke archetypen zich in de hedendaagse vrouw kunnen tonen. Uiteindelijk kwam ze uit bij de bekende drieënheid maagd, moeder en hoer: 'Dat zijn fases in je leven, maar dat zijn ook dingen die elkaar dagelijks kunnen overlappen. Ik wil mezelf in zoveel mogelijk verschillende gedaantes en verschillende gevoelsmomenten fotograferen. Die hoerige kant mag je eigenlijk niet tonen, maar ik neem de kans om dat wel te doen.'

Haar foto's tonen inderdaad vooral haar hoerige kant: De Jong in een netpanty met ter hoogte van haar kruis een uitgespaard gat. Een groot zwaard verdwijnt in haar vagina. Of De Jong helemaal naakt met loshangende haren die haar ogen half bedekken. Ze houdt een brandende kaars in haar kruis. De Jong legt uit dat het een ode aan de masturbatie betreft: 'Maria die masturbeert met een kaars, een moment van verlichting.' In tegenstelling tot Lidy Jacobs ziet De Jong een verkleedpartij niet als een maskerade: 'Je wordt een hele andere vrouw en daarmee ontdek je ook gevoelsmatig bepaalde aspecten van jezelf.'

Haar grote voorbeeld is de Amerikaanse Annie Sprinkle, die als *post porn modernist* door de kunstwereld stapte. Ellen Steinberg veranderde haar naam in Annie Sprinkle ('Sproeiende Annie') toen ze als pornoster ging werken en kwam mede door echtgenoot Willem de Ridder in de kunstwereld terecht. Ze doet performances en maakt fotoseries met als belangrijkste boodschap dat er met porno niets mis is. In het Amsterdamse Marcanti Plaza gaf ze vorig jaar een *one woman show*. Sprinkle is in het verleden meermalen gearresteerd vanwege haar smetreden performances. Op een daarvan spreidde ze haar be-

nen en liet ze bezoekers met behulp van een speculum en een zaklantaarntje diep in haar vagina kijken: 'You guys want to see pussy? Fuck you. I'll show you more pussy than you ever wanted to see.' Ze maakte ook fotoseries waarin gewone vrouwen, van huisvrouw tot universitair docente, werden getransformeerd tot pornosterren. Sprinkle heeft het steeds drukker sinds de 'bad-girls-hype', ze wordt steeds vaker gevraagd voor exposities in Amerika en haar werk verkoopt goed.

mis is met seks zonder liefde vind ik een vals idee. Wat is liefde? Als je je goed voelt met een persoon is dat ook een vorm van liefde. En het is gewoon niet waar dat de vrouw alleen een object is in pornografie. Annie Sprinkle heeft er voor gevochten om legaal te kunnen laten zien: 'Ik wil dat werk doen, ik ben niet gedwongen en ik geniet ervan.' Het is zo'n eenzijdig beeld dat men heeft van die vrouwen.'

OPVALLEND AAN het werk van deze en ook andere vrouwelijke kunstenaars, is dat ze een vrouwelijk model gebruiken. Door de eeuwen heen zijn het altijd mannen geweest die vrouwen afbeeldden. Toen vrouwen eindelijk toegang tot de kunstacademies kregen, mochten ze tot ver in deze eeuw niet meedoen met de naaktmodellessen. Nadat deze hinderenis was genomen, bleken ze vreemd genoeg vooral geïnteresseerd in vrouwen en niet in

roept heftige reacties op. Door jezelf te gebruiken kun je veel verder gaan, want je benadeelt alleen jezelf ermee.'

De Jong: 'Met jezelf werken is niet altijd het gemakkelijkste, absoluut niet, maar alleen ik begrijp precies wat ik wil laten zien.'

Mannen en vrouwen reageren vaak verschillend op hun werk. *De Jong*: 'Vrouwen kunnen er makkelijker op reageren, mannen worden er stil van. Op de een of andere manier ervaren mannen het als pornografisch. Dat willen ze niet laten merken. Je ziet dat ze een beetje verlegen worden en niet weten wat er op te zeggen. Daaruit maak ik op dat het een bepaalde opwindung oproept. Sommige vrouwen zeggen ook dat het prikkelend is.' Die bedoeling heeft ze trouwens niet: 'Ik ben exhibitionistisch en provocerend, maar ik wil niet iets vastomlijnds overbrengen. Ik wil mezelf op kwetsbare momenten laten zien, maar ook op ongenaakbare momenten.'

Janssen: 'Met dit soort werk is het toch zo dat een aantal vrouwen vindt dat ik me verlaag, omdat ik mijzelf agressief afbeeld en omdat ik mezelf in onvoordelige posities schilder. Ik kan me van Liesbeth Brandt Corstius van het Arnhemse Gemeentemuseum ook niet voorstellen dat ze mijn werk goed vindt. Die is van de oude garde en zal het eerder pornografie vinden. Omdat het blote vrouwen zijn.'

Met censuur hebben ze tot nog toe niet te maken gehad, of het moet zijn dat er niet zo veel wordt geschreven over hun werk. Het zijn voornamelijk kunstenaars die naakte kinderen fotograferen, zoals Donald Mader, die het in Nederland aan de stok krijgen met de wetgever. De Jong zegt wel weerstand te ondervinden tegen haar werk: 'In Nederland zijn niet zo veel vrouwelijke kunstenaars die op deze manier provoceren. Er ligt een taboe op en dat merk je. Ik krijg reacties als: "Waarom heeft het zo met seks te maken?" Het is iets wat toch niet helemaal openbaar mag zijn. Het mag wel in zo'n louche pornoshop, maar kunstenaars moeten zich er niet teveel mee bezig houden. Nederland blijft toch ontzettend nuchter.'

'Vrouwen kunnen er makkelijker op reageren, mannen worden er stil van'

Monique de Jong laat trots de Annie Sprinkle Aphrodite Award zien, die ze van Sprinkle kreeg voor haar 'sexual service to the community'. Samen met Xaviera Hollander, onze nationale prostituée, stond ze Sprinkle bij in het maken van *tipprints*, afdrukken van ingeinkte borsten op papier.

'Ik voel me heel erg verwant met Annie Sprinkle', zegt De Jong, 'niet met dat puur pornografische, maar met de manier waarop ze dingen doet en wil laten zien. Ze is heel open en eerlijk.'

De Jong kan het ook niet nalaten een lans voor de pornografie te breken: 'Wat ik zeg, en wat Annie Sprinkle ook zegt, is dat seksualiteit in allerlei vormen te ervaren is. Dat er iets

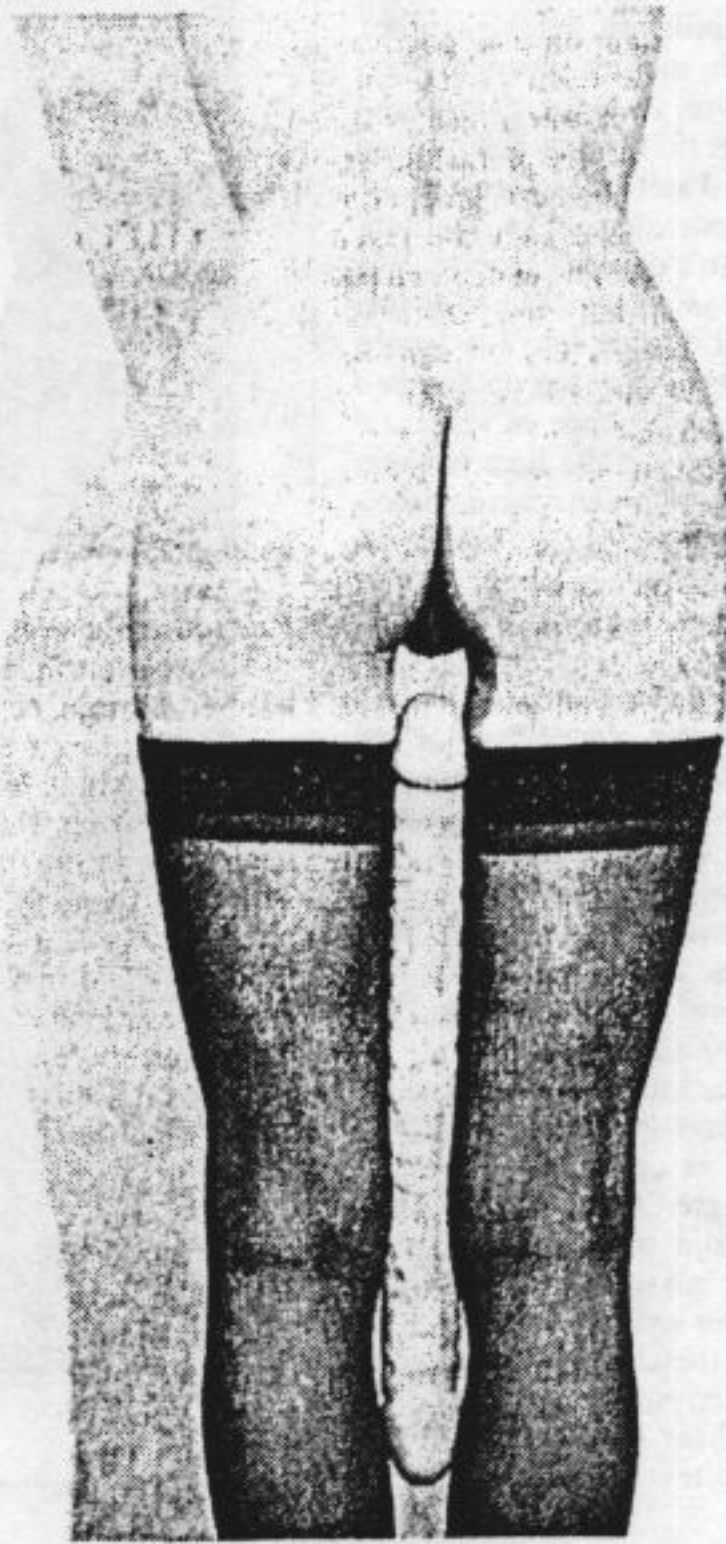
mannen. *Jacobs*, *Janssen* en *De Jong* gebruiken bovendien hun eigen lichaam. Waarom?'

Jacobs: 'Ik denk dat het de wetenschap is dat vrouwen onderwerp van projectie zijn. Wij staan voor seksualiteit in de wereld. Die geladenheid voelen we al van jongs af aan. Een vrouw wil weten hoe zij in de markt ligt en is op zoek naar haar eigen seksualiteit. Ik ben als kunstenaar bij mijn lichaam aangeland. Ik heb het eerste recht en het alleenrecht op mijn lichaam en ik wil er geen mannelijke kunstenaars mee laten klooiën. Ik bepaal zelf hoe ik word gezien.'

Janssen: 'Als vrouw neem je het meest voor de hand liggende model dat altijd beschikbaar is en wat je het beste kent. Jezelf dus. Dat

'The fickleness of Mother Nature -then causing a deluge-', Anya Janssen, 1993

Monique de Jong, 1993

Titelgeschichte

Ein Sieg der Vernunft?

Das Strafgesetzbuch wird um eine Bestimmung reicher: Wer Kinderpornographie besitzt, muß künftig ins Gefängnis.

Thomas Vasek, Christa Zöchling

Die Kampagne war wieder einmal erfolgreich. Tag für Tag hatte die „Neue Kronen Zeitung“ zum Angriff geblasen: „Skandal um Kinderporno. Gesetz über härtere Strafen unerledigt!“ lautete die Schlagzeile am vorvergangenen Sonntag. „Skandal“, schrie sie auch tags darauf und bot Stadtvater Helmut Zilk zur Unterstützung auf: „Den widerwärtigsten Figuren der Schmutz- und Schund-Industrie“ dürfe nicht weiter Tür und Tor geöffnet bleiben“, verlangte der Wiener Bürgermeister die Bestrafung von Kinderporno-Konsumenten.

Am dritten Tag prangte die Vollzugsmeldung auf der Titelseite: „Krone“ und Bürgermeister Zilk leiteten Umdenkprozess ein. Ein Sieg der Vernunft. Doch härtere Strafen gegen Kinderpornographie.

Am „Schmutz- und Schund-Gesetz“ aus dem Jahr 1950 ändert sich nichts. Dafür wurde, drei Monate vor den Nationalratswahlen, rasch eine neue Strafbestimmung geschaffen. Unter § 207a StGB wird erstmals auch die private Herstellung von Kinderporno, der Besitz, der Tausch und die private Vorführung mit einer Freiheitsstrafe bis zu sechs Monaten (bis zu einem Jahr für die Herstellung) geahndet.

SPÖ-Klubobmann Willi Fuhrmann, der sich und seine Partei ursprünglich auf eine liberale Gesamtform des 44 Jahre alten Pornographiegesetzes eingeschworen hatte, meinte vergangene Woche kleinlaut, er wolle sich nicht länger den Vorwürfen wegen des Ausbleibens dieser Regelung aussetzen.

Auch die grüne Abgeordnete Tereziya Stoisits – sie war anfangs gegen die Bestrafung der Konsumenten – hat ihre Meinung geändert. „Das ist einfach nicht rüberzubringen. Wenn du dagegen bist, glauben die

Leute, du solidarisiert dich mit Kinderschändern.“ Das wollte keinert.

Triumphieren konnte aber nur der Vorsitzende des Justizausschusses, der ÖVP-Abgeordnete Michael Graff: „Die Gesamtform, die sich Juristen und Abgeordnete der SPÖ eingebildet haben“, höhnte er, habe seine Partei immer schon für „überflüssig“ gehalten.

Den Kampf gegen das „Sittenwidrige und Unanständige“ will die Volkspartei nicht aufgeben. Gefragt, was das sei, antwortet Graff: „Viele Leute in Österreich, besonders Katholiken“, hätten sehr wohl einen Begriff davon. Er selbst wolle sich jedoch „nicht auf den ideologischen Tanzboden für wix, äh, nix und wieder nix begeben“. Schmutz, Schund und Schande wie anno dazumal? Und noch dazu im europäischen Gleichklang?

In Europa gibt es dazu zwei Denkschulen: Deutschland, die Schweiz, Belgien und Italien begründen ihre Pornographie-Verbote

mit dem „Schutz der guten Sitten“. Die Niederlande, Spanien, Dänemark und Frankreich beschränken sich auf Jugend- und Darstellerschutz.

Das Ministerkomitee des Europarates jedenfalls empfahl seinen Mitgliedsstaaten 1991, die „Einführung von Strafsanktionen für den bloßen Besitz kinderpornographischer Materials“ zu prüfen. Zu diesem Zeitpunkt hatten einige US-Bundesstaaten sowie Großbritannien das bereits in ihrem Rechtssystem verankert. Deutschland folgte 1993.

Was bringt die Bestrafung der Kinderporno-Voyeure? Befördert die Verfolgung der Konsumenten die gesellschaftliche Moral? Werden die Kinder besser vor sexuellem Mißbrauch geschützt? Wie sollen Polizei und Justiz die neuen Täter, die in der guten Stube „Lolita“-Bänder horten, fassen?

Schon in den Erläuterungen zum Entwurf des nun ad acta gelegten neuen Pornographiegesetzes führte das Justizministerium

das „Vollzugsdefizit“ als Argument gegen die Strafbarkeit des Kinderporno-Konsums an: „Eine Aufdeckung des Besitzes kinderpornographischer Erzeugnisse wäre in der Praxis weitgehend unmöglich oder doch nur im Wege von Nachforschungen möglich, die mit massiven Eingriffen in die Privatsphäre verbunden wären.“

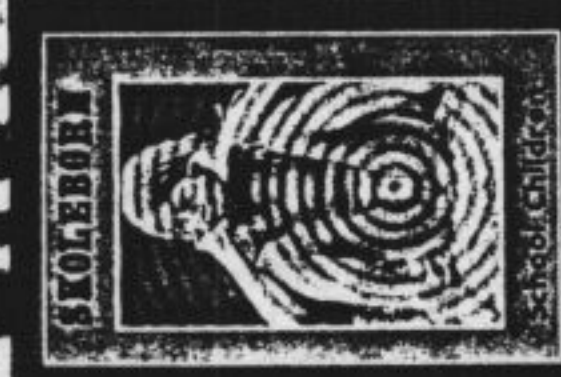
Fraglich ist auch, ob die Bestrafung der Konsumenten die Verfolgung der Produzenten und Vertrieber wirklich erleichtert. Das Justizministerium hatte selbst lange Zeit pragmatische Bedenken: „Wir brauchen die kleinen Besitzer als Zeugen gegen die großen Händler“, argumentierte Minister Nikolaus Michalek noch im Juli 1992.

Roland Miklau, Sektionsleiter im Justizmi-

nisterium, sieht eine „Solidaritätsgemeinschaft von Kriminellen“ entstehen. Welcher Kunde würde schon gegen einen Produzenten oder Händler aussagen, wenn er selbst befürchten muß, als Besitzer von Kinderporno ins Gefängnis zu kommen?

Im Kern der Kinderporno-Diskussion steht die Frage, ob der bloße Konsum bereits eine mittelbare Tatbeteiligung am Verbrechen der Kinderschändung ist – und folglich bestraft werden muß.

Die Befürworter argumentieren mit dem Hehlerei-Paragrafen im Strafgesetzbuch: Wer Diebsgut kauft oder verkauft, macht sich strafbar. „Der voyeuristische ‚Genießer‘ einer grausamen, sexuellen Kindesmißhandlung hingegen soll sich gänzlich

KINDERPORNOS: „Umfassende Mißbilligung der Gesellschaft“

Titelgeschichte

ungeniert an den Bildern von – ihrer sexuellen Unversehrtheit – ‚beraubten‘ Kindern ergötzen dürfen? Welch ein Widerspruch!“ formulierte Ex-VP-Familienministerin Ruth Feldgrill-Zankel vor zwei Jahren in einem profil-Gastkommentar. Der Kinderporno-Besitzer von morgen sei der „Auftraggeber von heute“: „Die gesetzliche Duldung der Nachfrage nach Kinder pornos hat somit den sexuellen Mißbrauch von Kindern zwecks Sättigung dieser Nachfrage zwingend zur Folge.“

Für Juristen hinkt der Vergleich von Pornokonsument und Hehler. Denn durch den wissentlichen Kauf von Diebsgut entsteht dem Opfer, nämlich dem Bestohlenen, weiterer Schaden, weil er das, was ihm gehört, nicht zurückbekommt. Im Falle der Kinderpornographie ist das Verbrechen, wenn überhaupt eines stattgefunden hat, aber schon begangen worden.

Ob die Nachfrage nach Kinder pornos die Produktion anheizt, ist ebenso umstritten: Auf dem Markt zirkulieren massenhaft Raubkopien, die zum Teil von bereits jahrzehntealten Mastervideos gezogen wurden. In Österreich wechseln vor allem skandinavische und niederländische Pornos aus den sechziger und siebziger Jahren den Besitzer.

Der neue Kinderporno-Paragraf im Strafgesetzbuch ächtet alle Darstellungen, „deren Betrachtung nach den Umständen den Eindruck vermittelt, daß es bei ihrer Herstellung zu einer solchen geschlechtlichen Handlung gekommen ist“. Ob dieser Eindruck nur durch nachträgliche technische Bearbeitung des Rohmaterials entstanden ist, wird dabei aber nicht geprüft.

Es geht bei der neuen Bestimmung also nicht allein darum, den tatsächlichen Kindesmißbrauch zu verhindern: „Wir sind da mittelbar den Leuten im katholischen Bereich entgegengekommen, denen es auf die ‚Moral‘ des Betrachters ankommt“, gibt Miklau zu.

Durch die strafrechtliche Ächtung könne immerhin die „umfassende Mißbilligung der Gesellschaft“ ausgedrückt werden, führte das Justizministerium schließlich als Pro-Argument für die Strafbarkeit des Kinderporno-Konsums an.

Der Diskurs ist heikel: Inwieweit darf die

ELTERNLIEBE: „Anträge von mehreren Jahren Zuchthaus“

Gesellschaft in die Intimsphäre des einzelnen eingreifen, weil sie eine bestimmte Verhaltensweise mißbilligt?

Das Recht des einzelnen, sich frei zu informieren, wie es die Menschenrechtskonvention deklariert, stehe so, meint Gerhard Litzka, der Pressesprecher des Justizministeriums, „zumindest teilweise im Spannungsfeld zum österreichischen Pornographiegesetz“. Weil es um das „Sexualobjekt Kind“ geht, ist die Diskussion besonders schwierig und aufgeladen mit Emotionen.

Schock und Ekel hatten schon im vorigen Jahrhundert die Zuschauer übermannt, als ein Gerichtsmediziner die Verstümmelungen und Foltermerkmale eines mißhandelten Kindes in entsetzlichen Einzelheiten beschrieb. Der Prozeß war einmalig. Die berittene Polizei mußte die Massen vor den Toren des Justizpalastes abdrängen. Einige Wochen lang war die Wiener Gesellschaft

„Bist du dagegen, glauben die Leute, du solidarisiert dich mit Kinderschändern“

Terezija Stoitsits

des Jahres 1899 im Bann des Verbrechens gegen „die kleine Anna, ein Kind voll Unschuld und Liebe“, wie die Presse schrieb. Das romantische Ideal der Familie wurde durch solche Vorkommnisse empfindlich gestört.

Auch die Theorien von Sigmund Freud hatten den familiären Idyllen ihre Unschuld genommen: Er entdeckte das Kind als Objekt und Subjekt sexueller Sehnsüchte. Freuds beunruhigende Botschaft an Eltern: Kinder sollten keine Prügel auf den nackten Hintern bekommen, weil sie womöglich anfangen, Spaß daran zu finden.

Jahrzehnte später, in den siebziger Jahren, kamen erste alarmierende Nachrichten über

Kindersex aus den USA nach Europa. Das frühere Tabu machte einer „erregten Aufklärung“ Platz, in der die sexuelle Gefahr überwältigend groß und allgegenwärtig wirkte, wie die deutsche Publizistin Katharina Rutschky analysierte.

Im Sommer 1992 verließen einige Abgeordnete des österreichischen Parlaments, die Hand vor dem Mund und weiß im Gesicht, eine Vorführung von Kinder pornos. Andere blieben sitzen und weinten. Die Mißhandlungen von Kleinkindern, die Zurichtung junger Mädchen als verführerische Lolitas, Vergewaltigung und Folter waren auf Video gebannt. Die Kassetten waren in Österreich im Tauschhandel straflos erhältlich. Hundert wurden

in den vergangenen Jahren beschlagnahmt.

Neben harten Gewaltvideos sind vor allem sogenannte Vater-Mutter-Kind-Bänder im Umlauf. In diesen Filmen werden, so die Journalisten Bernhard Knoll und Michael Weiner, „Buben und Mädchen von Vertrauenspersonen ausgezogen, die Kamera fixiert die Geschlechtsteile. Das Kind wird unter die Dusche gestellt, aufgefordert, sich zu waschen, die Beine zu spreizen.“

Eine Serie der deutschen Illustrierten „Stern“ aus dem Jahr 1991 erzählt vom blühenden Handel mit Fotos nackter Kinder, heimlich aufgenommenen Sequenzen von Kindern in Freibädern.

All das heizte die Stimmung auch in Österreich so weit an, daß endlich etwas getan werden mußte – egal was, Hauptsache die Öffentlichkeit war zufrieden. Es sollte, wie das in einer Anmerkung zum Pornographiegesetz wieder formuliert wurde, alles geahndet werden, was „für den normal empfindenden, sozial integrierten Durchschnittsmenschen unerträglich ist“.

Auf die – sicher unerwünschten – Nebeneffekte solcher Hast und Undifferenziertheit hat der Schweizer Sozialpsychologe Paul Parin schon 1992 in der „Basler Zeitung“ hingewiesen: „Wenn ich Freunde im Tessin oder Norditalien besuchte, deren Kinder soeben aus Kindergarten oder Primarschule heimkamen, gab es – in diesen wohlhabenden Familien – jeweils eine intensive zärtliche Begrüßung mit dem Vater. Hätte ich von diesen Familienszenen ein Video aufgenommen, besonders im Sommer, wenn die Kleinen halbnackt herumliefen, und einem Zürcher Staatsanwalt entsprechend sozialpsychologisch empört vorgeführt, hätte es Anträge von Jahren Zuchthaus gegeben.“

„Besitz-Verbot ist nicht sinnvoll“

Sexualwissenschaftler Rüdiger Lautmann über Kinderpornos, Pädophilie und Kindesmißbrauch.

RÜDIGER LAUTMANN, 58, IST PROFESSOR FÜR SOZIOLOGIE AN DER UNI BREMEN. ALS RECHTSOZIOLOGE IST ER VOR ALLEM MIT SEINEN ARBEITEN ÜBER JUSTIZ, POLIZEI UND ABWEICHENDES VERHALTEN HERVORGETRETEN. ALS SEXUALWISSENSCHAFTLER VERÖFFENTLICHTE ER „DAS PORNOGRAPHIERTE BEGHEHREN“ (CAMPUS, FRANKFURT 1990) UND ZULETZT „DIE LUST AM KIND“ (KLEIN, HAMBURG 1994). DIESES „PORTRAIT DES PÄDOPHILEN“ ENTSTAND AUS EINEM FORSCHUNGSPROJEKT, FÜR DAS 60 PÄDOPHILE MÄNNER INTERVIEWT WURDEN.

profil: Der Nationalrat wird beschließen, daß der Besitz von Kinderpornos künftig strafbar ist. Macht das Sinn?
LAUTMANN: Ich halte es für sinnvoll, die Entwicklung von Kinderpornographie zu beobachten. Aber ein strafrechtliches Verbot, was den Besitz betrifft, halte ich nicht für sinnvoll.

Warum nicht?
Das Verbot des Besitzes von Kinderpornos verstößt gegen einen Grundsatz rationaler Kriminalpolitik, wonach nur das unter Strafe zu stellen ist, was erwiesenermaßen gegen ein Rechtsgut Dritter verstößt. Und dieses Rechtsgut ist beim Besitz von obscuren Abbildern kindlicher Körper nicht ohne weiteres zu sehen.

Bei der Produktion solcher Pornos werden doch die Rechte der Kinder verletzt.

Das ist die Idee dahinter: Es soll die Produktion von Kinderpornographie getroffen werden, und dafür setzt man Kunden an und ignoriert den Produktionsprozess, weil man den nicht erreichen kann. Es ist beim bloßen Besitz nicht zu sehen, wie die Verletzung eines Rechtsguts zustande kommen soll. Und wenn ich die Produktion treffen will, dann darf ich nicht bei der Distribution oder beim Konsum einsetzen, denn das bedeutet, das Strafrecht als Mittel zu einem darüber hinausführenden Zweck zu gebrauchen. Und das wiederum verstößt ge-

gen Begründungen des Strafrechts, wonach nur die unmittelbare Verletzung des Rechtsguts pönalisiert werden darf.
Verstößt das Verbot gegen Grundrechte?

Ich denke nicht, daß es ein Grundrecht auf den Besitz obszöner Abbildungen gibt. Andererseits muß man sagen, daß obszönes Material in der Geschichte der Menschheit immer zur sexuellen Anregung gedient hat. Am obszönen Stoff schärfe ich meine Phantasie. Und sexuelles Erleben besteht zum großen Teil aus dem phantasierten Nachvollzug von nicht realen Situationen.

Dem Werk von de Sade etwa muß nicht unbedingt ein reales Geschehen vorausgegangen sein, die Phantasie reicht. Bei einer Videoproduktion ist das anders.
Es muß auch beim Pornovideo oder -magazin nicht notwendig eine Szene vorausgegangen sein, die sexuellen Inhalt hat. Die technischen Mittel gestatten es, einem Video oder einem Foto sexualisierbaren In-

halt beizulegen, ohne daß in der Entstehungssituation dieser Sinn bereits vorhanden war. Die meisten Abbildungen, die jetzt unter Strafe gestellt werden, sind reine Nacktabbildungen, in denen sich Kinder spontan und ganz naiv darbieten und einen direkten Blick auf Genitalien oder Unterteil gestatten, in einer Situation, die für die Kinder selbst überhaupt keine sexuelle Bedeutung hat. Erst durch die Art der Aufnahme und den Blick des Betrachters bekommt sie diese Bedeutung.

Dann könnten davon auch Fotos betroffen sein, die jeder von uns in einem Kinderalbum hat, wo ein nacktes Baby auf dem Wickeltisch zu sehen ist.
Babys kommen in der Kinderpornographie ganz selten vor. Das sexuelle Begehren richtet sich in aller Regel, wenn es auf Minderjährige geht, auf Kinder in der Nähe der Pubertät. Die von pädophilen Männern bevorzugten Abbildungen betreffen meist Mädchen und Jungen zwischen acht und dreizehn Jahren, eher über zehn als unter zehn.

Als Soziologe haben Sie lange mit Pädophilen gearbeitet. Wer ist eigentlich ein Pädophiler?

Der Pädophile ist auf der Straße nicht erkennbar. Es ist ein Mensch, der sich in allen übrigen Bezügen normal verhalten kann und nicht auffällt. Er ist nur in seinem sexuellen Begehren auf Kinder unterhalb einer Altersgrenze fixiert und hat alles versucht, diese Fixierung zu vermeiden. Dann hat er aber den Entschluß getroffen, daß nur dieses ihm sexuelle Befriedigung beschaffen kann.

Wie weit überschneiden sich die beiden Gruppen: einerseits die Pädophilen, andererseits die Kinderpornokonsumenten?
Die gewöhnlichen Kindesmißbraucher, die man mit den Pädophilen nicht verwechseln sollte, haben wenig Interesse an kinderpornographischen Stoffen. Es sind tatsächlich die sogenannten echten Pädophilen, die sich auch beim Betrachten von Abbildungen und beim Lesen von Texten auf Kinder beziehen, denn die stehen im Zentrum ihres Begehrens.
Sie unterscheiden den echten Pädophilen vom Kindesmißbraucher?

Der Mißbraucher ist einer von jenen zahlreichen Männern – und es sind ganz überwiegend Männer –, die sich an Kinder heranzumachen, ohne eigentlich den kindlichen Körper als sexuellen Partner zu begehren. Pädophilie hingegen sind Menschen, welche Kinder erotisch finden, Kinder auch lieben, eine Freundschaft mit einem Kind begründen, um darin dann auch sexuelle Erfüllung zu finden.

Diese Unterscheidung ist nicht ganz leicht nachvollziehbar. Nochmal: Warum ist Pädophilie nicht automatisch auch Kindesmißbrauch?

Der Begriff des Kindesmißbrauchs beinhaltet, daß der kleine Mensch geschädigt wird. Diese Schädigung ist bei den Kontakten der echten Pädophilen sehr fraglich. Sie gehen außerordentlich vorsichtig vor, sie erleben viel weniger Sexualität, als gemeinhin angenommen wird. Sie zielen gar nicht einmal unmittelbar auf Sexualität. Sie zielen zunächst auf die erotische Beziehung zu dem Kind und verhalten sich da nicht anders als wir anderen Erwachsenen gegenüber unseren Partnern: Wir begründen eine intime Beziehung, in der auch Sexualität stattfinden kann, wenn der andere Teil einverstanden ist. Dieses Einverständnis wird beim Kind auf eine natürliche Weise hergestellt. Hier allerdings entzündet sich Debatten, ob Kinder überhaupt in Sexualität einwilligen können.

Können sie?
Ich kann mir nicht vorstellen, daß die sexuelle Handlungsfähigkeit des Menschen mit einem Schlag da ist, wenn er mündig wird oder wenn er ein straffrechtlich erlaubtes Objekt sexuellen Begehrens ist, also mit 14. Ich denke, daß die sexuelle Handlungsfähigkeit sich von der Geburt ab entwickelt. Deswegen macht ein Kind bereits sehr früh Erfahrungen mit sich und mit anderen. In dem Maß, wie ein Kind sich entwickelt hat, kann es auch einer sexuellen Interaktion zustimmen – wobei die Sexualität dann für ein Kind immer etwas anderes bedeuten wird als für den Erwachsenen. In der Regel geht vom Kind überhaupt keine Initiative aus, das ist ein sehr unausgewogenes Verhältnis zwischen dem Kind und dem Erwachsenen. Gleichwohl haben uns unsere Interviewpartner darüber belehrt, daß eine Art von Machtgleichgewicht auch zwischen diesen so verschiedenen Beteiligten hergestellt werden kann.

Waren unter den Pädophilen, mit denen Sie gearbeitet haben, auch Kinderporno-Konsumenten?
Fast alle Männer im Sinne dieser echten Pädophilie haben umfangreiche Bildsammlungen. Nach meinem Ein-

druck erlauben es diese Stoffe manchmal, auf den unmittelbaren Kontakt zu einem Kind zu verzichten. Pornographie hat allgemein für Menschen eine Ventilfunktion. Wenn ich mich an einem Stoff selbstbefriedigen kann, dann kann ich als normaler sexueller Mensch darauf verzichten, zu einer Prostituierten zu gehen. Ich kann in dieser recht harmlosen Weise mein Begehren befriedigen. Diese Funktion hat die Kinderpornographie für Pädophile auch.

Sie zitieren in Ihrem Buch den Wiener Psychiater Richard von Krafft-Ebing: „Das Gefühl sträubt sich dagegen, solche Verbrechen gegen die kindliche Unschuld noch für gelöstig normal zu halten.“ Sind Pädophilie normale Menschen?
Aus Krafft-Ebing spricht die moralische Erregung, die auch heute sehr viele Leute antreibt, wenn sie moralische Kampagnen gegen sexuellen Mißbrauch führen. Diese Kampagnen haben einen berechtigten

„Wenn man auf den moralischen Blick verzichtet, fällt es schwer, ein sexuelles Begehren für anormal zu halten“

Kern, schießen aber häufig über das Ziel hinaus. Wenn man auf den moralischen Blick verzichtet und Sexualität für das schließt, was sie ist, nämlich eine ausschließliche menschliche Eigenschaft, dann fällt es sehr schwer, ein sexuelles Begehren an und für sich schon für anormal zu halten.

Nach der klassischen Literatur gibt es drei Typen: den echten Pädophilen, der sich für soziale, auch sexuelle Kontakte zu Kindern interessiert; den Ersatzobjekt-Täter, der sich ersatzweise an einem Kind befriedigt, weil er an Erwachsene nicht herankommt; den aggressiv-sadistischen Täter, der aus pathologischem Grund zur Gewalt greift. Welche Wirkung hat Kinderpornographie auf diese unterschiedlichen Typen?

Ich denke, daß die Ersatzobjekt-Täter – und die machen die große Mehrzahl der Mißbraucher aus, nämlich über 90 Prozent – fast überhaupt keine Kinderpornographie konsumieren. Die werden das vielleicht einmal ausprobieren, aber da ihr Begehren auf eine erwachsene Partnerin geht, werden sie diesen Stoff wieder fallen lassen. Die sadistischen Täter, hier ist der Begriff der Perversion wirklich angebracht, werden sich durch pornographische Stoffe anregen lassen. Und der kindliebende Pädophile im engsten Sinne eben auch.

Ist anzunehmen, daß dieser kindliebende Pädophile durch den Pornokonsum zur Tat angeleitet wird?

Die Sexualität hat sehr viel mit unserer geschlechtlichen Identität zu tun, und die ist sehr tief in der Persönlichkeit verwurzelt und läßt sich nicht durch kurzzeitige Stimulation neu begründen oder umformen. Also: Das Lernen am schlechten Vorbild, das ist eine ganz unwahrscheinliche These.

Gerade in den letzten Jahren haben die Themen Kindesmißbrauch und Kinderpornographie eine auffällige Karriere gemacht. Warum?
Ich vermute, daß der Begriff des Kindes eine Karriere durchgemacht hat, daß Kindheit in unserer Epoche mit einer ganz besonderen Bedeutung aufgeladen worden ist. Diese Entwicklung begann vor etwa zweihundert Jahren, als Kinder zu Trägern evolutionärer Hoffnungen wurden. Man hat geglaubt, vom Kind hinge die Zukunft ab, über den biologisch-reproduktiven Sinn hinaus. Und so konnten auch Kinder erotisiert werden, weil sie Träger eines besonderen menschlichen Bestrebens sind, gewissermaßen Repräsentanten eines Reiches der Freiheit, was wir in der Sexualität sonst kaum vorfinden.

Interview: Ernst Schmiederer

Kinderpornos aus Künstlerhand:
Sind Pädophilie abnormal?

Dossiers en série dans la capitale

BRUXELLES - Les affaires de pédophilie avec des enfants pour victimes se suivent et se ressemblent, malheureusement, dans l'agglomération bruxelloise.

En trois jours à peine, deux nouveaux dossiers ont atterri à la section de recherche du bureau jeunesse de la PJ de Bruxelles. Dans la première affaire, a été arrêté un sexagénaire, inculpé du viol d'une mineure d'âge de moins de dix ans. Dans la seconde, un homme de 30 ans a été incarcéré pour avoir violé deux adolescents, dont un enfant de 12 ans.

Ces arrestations en série pourraient donner l'impression que de plus en plus d'enfants sont victimes d'abus sexuels. En fait, les enquêtes considèrent plutôt que les cas de pédophilie sont tout simplement dénoncés plus systématiquement qu'ils ne l'étaient jadis.

Huit ans sans parler

Depuis huit ans au moins, Rogier, un habitant de Molenbeek âgé de 62 ans, pouvait approcher la fille de ses voisins... qui le considérait comme un gentil monsieur. A l'époque, en 1986, la fillelette avait cinq ans et Rogier voulait seulement jouer au docteur. Il a accumulé ainsi, pendant quatre ans, les attentats à la pudeur. C'est en 1990 qu'il a commis ses premiers

jeune homme, le déshabillant, le touchant, l'embrassant partout et l'obligeant à toucher son zizi. Le parquet parle d'attouchements, de féllation et de masturbation.

Depuis deux ans, Christian libérait sa pédophilie sur un autre jeune qui, à l'époque, avait 14 ans. Il est ici question d'attentat à la pudeur par attouchement, féllation et masturbation, ainsi que de viols par féllation et introduction de doigts dans l'anus. C'est la maman, convaincue du drame, qui a contacté les autorités.

Voici quelques jours, un autre immense personnage, Patrick T., 38 ans, de Bruxelles, avait été arrêté par le juge Damien Vandermeersch, qui l'a inculpé pour avoir violé régulièrement un garçon (âgé aujourd'hui de 17 ans, à l'époque de 9 ans) et deux fillettes (âgées de 5 et 6 ans).

Il y a quinze jours, l'avocat pédophile Philippe Ferri était arrêté à Bruxelles. Depuis lors, d'autres affaires d'abus sexuels ont encore éclaté dans la capitale. Après l'arrestation d'un couple de Laeken dont l'homme est accusé d'avoir violenté la fille de 5 ans de sa concubine, on a encore appris, en effet, l'arrestation, à Anderlecht, d'un père de famille, qui filmait ses comportements sur vidéo...

Gilbert Dupont

Un père et sa fille ont eu ensemble sept enfants...

LDH 14.07.94

Depuis l'âge de 16 ans, Lori Williams a donné sept enfants à son propre père. Cinq ont été placés dans des familles d'adoption, deux sont morts et le couple incestueux a été incarcéré. Lori Williams (27 ans) et son père Walter (54) ne sont pas sous les verrous pour relations incestueuses ou pour la mort de deux des gosses, mais pour mauvais traitement à enfants. Ils sont accusés de n'avoir pas alimenté correctement le plus jeune de leurs enfants. La petite fille, âgée de 11 mois, pèse à peine cinq kilos et n'a grandi que de cinq centimètres et n'a pris que 2,5 kilos depuis sa naissance, ont précisé les autorités. Lori et Walter Williams encourrent une peine de quatre ans de prison. Il y a trois semaines, la police a retiré la petite fille à ses parents qui vivent dans une banlieue de Montgomery, dans le sud du Michigan. Quand la police est revenue pour chercher les quatre autres enfants pour les placer dans des familles d'accueil, ils avaient disparu. Le couple et les quatre enfants ont été découverts, dimanche, vivant sous une tente à Hastings. Le père et la fille ont été incarcérés et leur caution respective a été fixée à 20.000 et 10.000 dollars. La justice enquête à présent sur la mort des deux garçons. L'un est mort en 1986 et le procureur estime que son décès serait également dû à la malnutrition. Le second est mort en 1991 d'une fracture du crâne dans des circonstances obscures. Les parents ont passé également le test du détecteur de mensonge et aucune poursuite n'a été engagée.

Kopen en bezitten van kinderporno strafbaar in Oostenrijk

Wenen - Het kopen en bezitten van kinderporno is in Oostenrijk voortaan strafbaar. Het parlement in Wenen heeft zaterdag eenstemmig zijn goedkeuring gehecht aan een wijziging van de strafwet in die zin.

Wie in de toekomst pornografische produkten met minderjarige als acteurs aanschaft of die bezit, moet rekenen met maximaal zes maanden gevangenisstraf. Tot dusver was alleen het vervaardigen van of het handelen in pornografisch materiaal strafbaar.

De poging de uit de jaren '50 daterende pornografiewet in haar geheel te hervormen, liep stuk op verzet van de kleinste regeringspartij OVP, de conservatieve Volkspartij. Ook de rooms-katholieke kerk had zich tegen de liberalisering uitgesproken die de partijjoze minister van Justitie Nikolaus Michalek en de SPO, de grootste regeringspartij, oorspronkelijk in gedachten hadden.

GVA 18.07.94

Un trafic de cassettes s'adressant aux pédophiles

LDJ 20.07.94

BRUXELLES - Une méchante épine dans le pied de Belgacom: lundi, la police judiciaire a découvert, à Woluwe-St-Pierre, un trafic de cassettes pédophiles. Des dizaines de cassettes ont été saisies chez un employé de la Sabena qui a été mis à disposition du parquet. L'employé, qui organisait des projections privées, partageait ainsi son plaisir avec d'autres amateurs qu'il contactait par le biais d'une ligne rose mise à la disposition d'un serveur par le service Infokioske de Belgacom. Un n°077 qui quiconque pouvait former sans difficulté.

Plainte

A l'origine de l'affaire, une plainte déposée en mars au parquet de Bruxelles. L'enquête a été confiée au Groupe de répression du banditisme (GRB) de la police judiciaire, déjà chargé du dossier des téléphones roses. Selon la plainte, Pierre (35 ans) était impliqué dans un trafic de cassettes vidéos à caractère pédophilique. Les policiers se sont renseignés sur

Pour les enquêteurs, l'affaire tend à démontrer que les promesses répétées depuis six mois par les responsables de Belgacom

au rôle de Belgacom dans cette affaire: Pierre (qui nie, mais des factures de Belgacom ont été saisies) est en effet soupçonné d'avoir convié à venir les visionner chez lui des pédophiles qu'il avait recrutés grâce au service homophone (contactable via les lignes roses 077 de Belgacom) d'un serveur qui, selon nos informations, serait géré par une firme Telerfuture, installée rue de la Presse, à Bruxelles. Du pain béni pour les policiers chargés du dossier des téléphones roses dans lequel le juge Damien Vandermeersch a déjà inculpé les deux têtes de Belgacom, l'administrateur-délégué Bessel Kok et le président du conseil d'administration Benoit Remiche!

Gilbert Dupont

Près de 200 cassettes saisies

LES 20.07.94

Le « 077 », outil d'un pédophile

Un amateur de cassettes pornographiques mettait le réseau téléphonique et plus précisément les lignes roses du fameux « 077 ».

C'est via un service baptisé « Homophon » que Pierre recrutait ses clients. Ces amateurs de productions douteuses étaient conviés à des soirées au cours desquelles des « projections » particulières étaient organisées.

Le suspect, prénommé Pierre est un habitant de Woluwe-Saint-Pierre âgé de 35 ans. Il a été inculpé d'incitation à la débauche par le juge.

Le suspect, prénommé Pierre est un habitant de Woluwe-Saint-Pierre âgé de 35 ans. Il a été inculpé d'incitation à la débauche par le juge. Il nie toutefois les faits qui lui sont reprochés. Pierre avait été intercepté lundi par la police judiciaire, mais ce n'est finalement que mardi qu'il a été interrogé par le magistrat, au terme d'une nuit passée à l'Amigo, le commissariat central de la police de Bruxelles.

L'enquête avait été déclenchée par un dépôt de plainte. Elle a permis de remonter une filière pornographique mise sur pied

C.D.B.

Bruxel - De gerechtelijke politie van Brussel is er in geslaagd een handel in videocassettes met pedofiele inslag op te doeken. Een 35-jarige man, Pierre, is voor onderverzing meegenomen. Hij organiseerde privé-voorstellingen van pedofilievideo's. De man lokte zijn publiek door een zogenaamde rozze telefoonlijn die "Service Homophone" heet.

Hij contacteerde liefhebbers van het genre en stelde voor de films bij hem thuis te komen bekijken. Tijdens een huiszoeking in zijn woning zijn 183 videocassettes in beslag genomen. Pedofilie is een zeer moeilijke en gevoelige materie. De wet bepaalt helemaal niet tot op welke leeftijd men kan spreken van pedofilie. Ook moet worden uitgemakt of het bekijken van dergelijke video's op zichzelf een strafbaar feit is. Het onderzoek is opgezet nadat iemand bij het Brussels parket klacht had ingediend. De man ontkent elke betrokkenheid bij de feiten.

GVA 20.07.94

Pedo-video's in beslag genomen

Un père et sa fille ont eu ensemble sept enfants...

Kopen en bezitten van kinderporno strafbaar in Oostenrijk

Près de 200 cassettes saisies

Le « 077 », outil d'un pédophile

Dossiers en série dans la capitale

Un amateur de cassettes pornographiques mettait le réseau téléphonique et plus précisément les lignes roses du fameux « 077 ».

C'est via un service baptisé « Homophon » que Pierre recrutait ses clients. Ces amateurs de productions douteuses étaient conviés à des soirées au cours desquelles des « projections » particulières étaient organisées.

Le suspect, prénommé Pierre est un habitant de Woluwe-Saint-Pierre âgé de 35 ans. Il a été inculpé d'incitation à la débauche par le juge.

Le suspect, prénommé Pierre est un habitant de Woluwe-Saint-Pierre âgé de 35 ans. Il a été inculpé d'incitation à la débauche par le juge. Il nie toutefois les faits qui lui sont reprochés.

L'enquête avait été déclenchée par un dépôt de plainte. Elle a permis de remonter une filière pornographique mise sur pied

L'enquête avait été déclenchée par un dépôt de plainte. Elle a permis de remonter une filière pornographique mise sur pied

Nadat de emotionele deining rond de enorme Eper incestzaak nog maar

net is weggeëbd, heeft zich in het Friese St. Augustinusga al weer een tweede affaire

TEL
97

ANDRÉ
DE
KROMME

aangediend. Bij de langdurige voorbereidingen en de afwikkeling van het Eper proces, is opnieuw duidelijk geworden hoe moeilijk het is om beweerde afschuwelijke gebeurtenissen ook bewijsbaar boven tafel te krijgen.

In '88 stonden wij nog versteld van de toen naar buiten gebrachte ongekende omvang van incest in de samenleving. Die verbijstering heeft nu plaats gemaakt voor een nieuw ongeloof. Allerlei schokkende incest-details blijken te veel voor ons

bevattingvermogen. De Telegraaf ging op onderzoek uit. Het massale ongeloof blijkt uit verschillende dingen voort te spruiten. Eén ervan is ernstig langdurig geheugenverlies waaraan de incestslachtoffers zelf lijden.

En helemaal ongeloofwaardig klinkt toch wel een slachtoffer wier beweringen hopeloos tegenstrijdig zijn. Dit gebeurt bij zó ernstig beschadigde meisjes en vrouwen, dat hun persoonlijkheid zich niet als één geheel heeft ontwikkeld maar zich in delen heeft opgesplitst. (MPS, Meervoudige Persoonlijkheden Stornis).

„Goedemiddag allemaal. Mijn naam is Anne. Ik kom uit een dorp in de buurt van Groningen. Sinds één jaar ben ik weer terug op mijn werkplek, bij Maatschappelijk Werk in Delfzijl.”

„Er is mij gevraagd iets te vertellen over MPS. Ik heb gezegd dat ik dat wel wilde doen, en hier sta ik dus. Het ingewikkelde is — maar dat weten velen van jullie uit eigen ervaring — dat delen van mij niet gelukkig zijn met deze beslissing. Maar er zijn ook delen die van mening zijn dat er meer bekendheid aan dit fenomeen gegeven moet worden. Deze delen zeggen dan ook gretig ja tegen een uitnodiging om te mogen vertellen.”

Met deze ontroerende en tegelijk ook schokkende zinnen leidde de nu 39-jarige MPS-patiënte Anne in oktober vorig jaar haar lezing in bij de opening van 'Atlantis', de eerste MPS-kliniek in ons land. Meteen al blijkt dan welk een moed zij verzameld moet hebben om zo ver te komen.

Haar toehoorders die middag in het Haagse psychiatrisch ziekenhuis 'Bloemendaal' zijn behalve de nog zo weinige Nederlandse psychotherapeuten en maatschappelijk werkers die zich in MPS hebben gespecialiseerd, vooral lotgenoten. Vrouwen die zulke vreselijke dingen als heel klein kind meegemaakt hebben, meestal incest, dat hun persoonlijkheid is opgesplitst in verschillende delen.

Zelfdoding

Buiten die toen aanwezige patiënten moet er een groot aantal van deze vrouwen zijn die helemaal geen steun hebben van een hulpverlener. Vrouwen die vaak zo ten einde raad zijn dat zij tot zelfdoding kunnen komen, of er regelmatig toe overgaan zichzelf ernstig te verwonden.

Zij vertegenwoordigen een groep incestslachtoffers die, meer nog dan alle andere lotgenoten, door bijna niemand geloofd worden. Ooit, als klein kind bij vader en moeder thuis, waren zij al onderdeel van een gekmakende situatie. Want, hoe konden toch je EIGEN papa en mama zulke rare dingen met je doen?... Later, als zij het al waagden iemand in vertrouwen te nemen, werden zij voor gek versleten. Wie vertelt er nu zulke bizarre dingen?...

Van klein kind af aan is het voor deze mensen een zaak van erop-of-eronder geweest. Zij zijn nooit toegekomen aan

leven, omdat zij constant bezig moesten zijn met OVER-leven. Als je als klein ding van drie, vier, vijf jaar voortdurend door vader of moeder, of door beiden, seksueel wordt misbruikt en je tegelijkertijd door die twee met de vreselijkste dingen wordt bedreigd als je er ooit over zou praten, heb je een schreeuwende behoefte aan hulp.

Maar omdat je als klein afhankelijk wezentje die hulp niet kunt zoeken, schakel je je eigen helpers, van binnenuit, in. Onbewust creëer je bij jezelf stukjes persoonlijkheid die jou het beste door een bepaalde afschuwelijke situatie heen helpen.

Zo kan er een woedend persoonlijkheidsdeel ontstaan dat enorm tekeer gaat, krabt, schopt en bijt, zodra papa weer eens bij je in bed komt gekropen. „Zelf” kun je immers tegen papa, je EIGEN vader, zó toch niet in verzet komen!...

Of je roept als helper 'het zachtmoedige meisje' in leven. Het 'lieve meisje van papa' dat alles doet wat vader prettig vindt. Zo komt papa snel tot zijn gerief en duurt die vreselijke beproeving maar kort.

„Het is natuurlijk niet zo verwonderlijk dat mensen met deze stoornis anderen tot wanhoop kunnen brengen”, zegt MPS-deskundige Ellert

Nijenhuis. Als psychotherapeut in het Assense psychiatrisch ziekenhuis Licht en Kracht heeft hij met veel incestslachtoffers te maken. Onder de hoogleraar Ambulante Psychiatrie aan de VU prof. dr. Richard van Dijk en onder incestdeskundige en Utrechts hoogleraar prof. dr. Onno van der Hart doet Nijenhuis (promotie-)onderzoek naar dissociatieve stoornissen als MPS.

„Als een politieman dan weer eens dit hoort en dan weer dat, kan hij er ook geen touw meer aan vast knopen. Zo'n man komt natuurlijk niet op de gedachte dat er door één mond wel drie of vier of meer delen van iemand persoonlijkheid tot hem kunnen spreken.”

„Nog afgezien van een extreme stoornis als MPS ligt het bij incest toch al heel moeilijk met de geloofwaardigheid. Dat heeft te maken met het geheugenverlies van de slachtoffers, dat bij zwaar-traumatische ervaringen nu eenmaal eerder regel dan uitzondering is.”

„Maar laten wij nu als samenleving aan één ding niet meer twijfelen: bij alle vraagtekens die je achter iemands incestverhaal kunt zetten, blijft recht overeind dat er ALTIJD wel degelijk iets is gebeurd. Laten wij niet langer de draak steken met het feit dat slachtoffers zelf vaak de dingen zijn vergeten.”

Het pleidooi van Nijenhuis voor het niet geloofde slachtoffer lijkt gerechtvaardigd. Hoe ernstig geheugenverlies de incestslachtoffers — en daardoor ook anderen! — parten kan spelen, achterhaalden tien jaar geleden al de Amerikaanse onderzoekers Bagley en McDonald. Zij ondervroegen een groot aantal volwassen

mensen die als kind thuis seksueel misbruikt waren. Allemaal gevallen van incest die in juridische en medische annalen voorkwamen. Twee van de drie ondervraagden wisten zich niets van de gebeurtenissen in het ouderlijk huis te herinneren of ontkenden dat er iets was gebeurd.

In '87 benaderden de Amerikanen Herman en Schatzow het probleem van het ongeloof op een andere manier. Zij stelden een grootschalig onderzoek in onder incestslachtoffers. Deze mensen bleken in 74% van alle gevallen externe bevestiging te kunnen krijgen!

Rapportages

Het opzienbarende onderzoek naar het gestoorde herinneringsvermogen van als kind al misbruikte mensen is nog maar kort geleden, in '92, ge-

daan door de Amerikaanse psycholoog Linda Meyer-Williams. Zij kreeg inzage in een groot aantal medische en juridische rapportages van incestgevallen uit het begin van de jaren '70. Omdat het zeer gedegen documentatie betrof, kon zij de gegevens nauwkeurig bestuderen.

Steeds 17 jaren na een incestgeval vroeg zij de betrokken vrouw of zij ooit iets naars had meegemaakt. In aansluiting daarop vroeg Meyer-Williams bij al deze vrouwen twee uren lang stevig door. Tenslotte zei 38% van de vrouwen: ik ben niet seksueel misbruikt.

De Nederlandse psycholoog Bernadine Ensink is tot een soortgelijke bevinding gekomen. Van de 100 onderzochte vrouwen die als kind ernstig misbruikt waren, hadden er 34 jarenlang geen herinnering aan die vreselijke situaties thuis. Er waren ook 44 vrouwen die twijfelden aan hun eigen herinneringen, zelfs nog toen er inmiddels harde bewijzen aangedragen konden worden.

„Vooral dat ongeloof bij incestslachtoffers zelf valt mij altijd weer sterk op”, zegt de Groningse Kinder- en Jeugdpsychiater en psychotherapeut Harry Vos. „Hoe dichterbij incest komt, hoe groter twijfel en ongeloof worden. Sinds onderzoeker Nel Draijer in '88 kwam met haar opzienbarende rapport in opdracht van Sociale Zaken en Volksgezondheid over de omvang van incest, lijkt het alsof men nu, na grote twijfel, aan die cijfers geloof hecht.”

Heftige reacties

„Maar pas op, als 't een beetje meer richting eigen omgeving gaat! Neem Epe maar weer: Zodra mensen merken dat incestverhalen in

de buurt komen van hun eigen dorp, wijk, straat, misschien wel familie, dan ontstaat onmiddellijk weer die heftige reactie van: dat kan niet, dat is verzonnen. Opnieuw begint het ongeloof dan de kop op te steken.”

„Dat de slachtoffers zelf met zoveel ongeloof naar hun eigen ervaringen kijken, is natuurlijk triest. Zij moeten een vreselijk gevecht leveren om te durven inzien dat hun herinneringen echt waar zijn. Dat gebeurt heel vaak als iemand in zijn kindertijd van jongs af aan seksueel is misbruikt.”

„Veel van die kinderen groeien op in een sfeer van: wat jij voelt, deugt niet. Je

moet niet zeuren, je vindt 't zelf toch ook fijn wat we doen. Zo'n sfeer is tekenend voor gezinnen waarin kinderen totaal verwaarloosd worden. Geen wonder dat die kinderen later hun eigen gevoel en hun eigen herinnering niet vertrouwen. Laat staan dat een ander dat dan nog doet.”

„Aan zulke mensen, totaal van hun fundamenten beroofd, moet een therapeut intens aandacht besteden. Maar hier wrekt zich het simpele feit dat een therapeut ook maar een mens is. Ook zij neigen ertoe te geloven dat de wereld toch niet zó verschrikkelijk in elkaar zit.”

Volgens Vos vormen al deze dingen bij elkaar toch nog maar een deel van het Grote Ongeloof rond incest. „Weet je wat namelijk ook een belangrijke rol speelt? De neiging van mensen om volwassenen eerder te geloven dan kinderen! Dat geldt ook voor mensen in de psychotherapie, ook voor de politie, ook voor justitie.”

„De volwassene spreekt de taal die de ander verstaat. Kindertaal interpreteren is veel moeilijker. En als zo'n kind 't dan ook nog over geweld heeft... En als je eigenlijk geen geloof kunt hechten aan zo'n „vreemd” verhaal van zo'n kind, geloof je dus het verhaal van de ouders. Die beweren dat er geen geweld was, en geen misbruik.”

Als hoofd van de polikliniek van het vooral op verslavingszorg georiënteerde psychiatrisch ziekenhuis Nieuw Hoog Hullen, heeft Vos veel te maken met incest-ervaringen. Veel misbruikte jongeren vluchten in drugs, prostitutie en alcohol om hun trauma's maar te verdoven. Van alle verslaafde vrouwen in Nieuw Hoog Hullen heeft naar schatting 75% een incest-verleden of ervaring met een andere vorm van seksueel misbruik.

„Bij mensen met MPS zie je duidelijk dat de diepste herinneringen aan incest achtergebleven zijn in de kinderdelen van de persoonlijkheid. Stel je nu voor dat zo'n incestslachtoffer haar verhaal doet aan een politieman. Zij spreekt dus kindertaal en die taal komt uit de mond van een volwassene...”

Nijenhuis: „Er zijn heel wat mensen, therapeuten zelfs, die absoluut niet in een stoornis als MPS geloven. En dus ook niet in wat die patiënten vertellen. Zulke mensen praten dan over „fantasieën van de patiënt”. Ook insinueren zij wel dat de behandelaar de patiënt heeft gesuggereerd dat er misbruik heeft plaatsgevonden. De patiënt gaat daarin dan geloven, zeggen zij. Maar onze klinische ervaringen leren iets geheel anders. Deze mensen zou je zelfs niets wijs kunnen maken. Zij moeten zich juist met veel pijn en moeite eigen maken wat er ooit is gebeurd.”

Ontkenning

„Die insinuatie dat MPS gewoon het produkt is van de fantasie van behandelaar of patiënt, is de zoveelste ontkenning van de grote schade die incest en andere vormen van verwaarlozing kunnen aanrichten bij mensen. Ik vind dat kwalijk. MPS en aanverwante psychiatrische stoornissen zijn veel te ernstig om louter op grond van een privé-mening maar te roepen dat het fantasieën zijn.”

„Stel je voor dat je zo'n vreselijk verleden van verwaarlozing en incest achter je hebt. En dat je dan nota bene van een therapeut te horen krijgt dat MPS flauwekul is. Dat noem ik regelrechte re-traumatisering in de psychiatrie!”

Nijenhuis en Vos trekken één lijn: „Hoe moeilijk het ook is om ons eigen te maken dat incest op grote schaal plaatsvindt, het is gewoon zo. Slachtoffers mogen niet in de kou blijven staan. Niet nog eens verwaarloosd worden, omdat wij er niet aan willen. Het is typerend dat de eerste MPS-kliniek in ons land, 'Atlantis', nog steeds de enige is.”

„Iedereen die vermoedt contact te hebben met een incestslachtoffer, zou zijn oren wagenwijd open moeten zetten. Iets, wat dan ook, is er altijd van waar.”

MPS-patiënte Anne sprak in haar lezing ook de volgende woorden: „De cenzaamheid waarbinnen je leeft, ook al ben je getrouwd en heb je daarnaast in jezelf ook nog de nodige figuren, de cenzaamheid waarbinnen je ondanks alles leeft, die kan ik niet uitleggen.”

„Het is een gevoel dat ervoor zorgt dat je graag uit het leven wilt stappen.”

Volgende keer: Anne vertelt over haar eigen incestervaringen.

door ANDRÉ DE KROMME

TEL 16-7 GRONINGEN, zaterdag
Als Anne 14 jaar is, wordt de sfeer thuis op de boerderij nog onheilspellender dan vroeger. Zij kan het nog maar nauwelijks uithouden nu ook haar zes jaren oudere zus, de op één na jongste van vijf kinderen, het ouderlijk huis vaarwel heeft gezegd.

Het gekke is dat zij eigenlijk niet eens precies weet waarom zij zich dan zo angstig en eenzaam voelt. Misschien komt het alleen maar doordat de lading van al die rare dingen die er voortdurend gebeuren, nu uitsluitend op haar terecht komt. Vroeger zat zij tenminste nog met de anderen aan het avondeten als moeder Riet weer eens een van haar krankzinnige aanvallen kreeg.

Altijd 's avonds kwamen de dingen tot een climax. Overdag was het ook al geen leuke boel op de hoeve. De boerin was een kwaadaardig, onberekenbaar wezen. Als dingen haar niet zinden, gaf zij de kinderen nogal eens een flinke trap. Liefst met de klompen aan.

Alle vijf de kinderen leefden in angst voor hun moeder. Iedereen, ook vader Bart, deed wat zij wilde. „Als er maar eventjes iets niet volgens haar wensen liep, ging 't faliekant mis”, vertelt Anne. „Onze vader ging in alles met haar mee. Hij zei altijd: als jullie dit of dat niet doen, moet ik haar wegbrengen. Hij doelde dan op een psychiatrische inrichting.”

Kotsen

„'s Zaterdags moesten wij onze schoenen altijd zo belachelijk grondig poetsen, dat er geen spatje of stofje meer op zat. Vond zij dan toch nog een vlekje, dan barstte 's avonds aan tafel de bom. Ook vader had er dan geen idee van wat er zo 'n dag was misgegaan. Zij begon dan te tieren en krijste uiteindelijk de stereotiepe woorden: en NU ben ik 't zat! Daarna smeed zij dan d'r kunstgebit op tafel en ging buiten of in de keuken staan kotsen. De deuren bleven open, zij blééf treiteren”.

Als Anne als laatste van de vijf thuis alleen is overgebleven, piekert zij in bed heel wat af. Het 14-jarige kind is zielsongelukkig. Zij voelt zich „vreemd van binnen”. Zij heeft het gevoel dat er dingen zijn die buiten haar omgaan.

Op een avond begint zij in haar bed te trillen. Het dringt tot haar door dat zij die dag het gevoel heeft gehad van binnen niet alleen geweest te zijn. Maar dat was zij toch écht wel! Zo 'n beetje op hetzelfde moment wordt zij zich er ook van bewust dat zij die middag in een textielwinkel absoluut niet meer wist hoe en waarom zij daar gekomen was.

Heel gek. Zij herinnert zich in een flits wat er zich had afgespeeld. Zij had geld in haar hand, om af te rekenen. Keurig uitgeteld. Voor haar, op de toonbank, lag een rijtje knopen. Knopen voor een jurkje, of zo. Wat raar, had zij gedacht, wat doe ik in vredesnaam in deze winkel, met die knopen voor me?

Op de fiets terug naar huis, met de knopen bij zich, wist zij weer dat haar moeder haar om deze boodschap had gestuurd. Moeder Riet stuurde haar immers constant om boodschappen, als zij eventjes niets voor school of op de boerderij hoefde te doen. Bah, wat had zij een pest aan die stomme boodschappen.

Er gebeurt diezelfde avond nóg iets verontrustends. Terwijl zij ligt te piekeren en zich eenzaam en verlaten voelt, hoort zij de deur van haar slaapkamer gaan. „Het laatste wat ik van die avond nog lang geweten heb, was dat m'n vader en moeder bij mij in bed kropen. Daarna was 't of ik in een zwart gat viel.”

Vier jaren later staat Anne op een avond, heel laat, plotseling op de stoep bij haar tien jaar oudere zus Maartje in Leeuwarden. Volledig overstuur. Het eerste dat zij eruit gooit: ik ga nóóit, nóóit meer naar huis. „Ik weet nog goed dat ik toen gillend van ellende bij Maartje in bed gekropen ben”.

„Zeg maar: puur psychotisch”, corrigeert Maartje. „Je was lijkbleek, je trilde als een riet en je trok zowel mij als Foppe

(Maartjes man - AdK) zo stijf tegen je aan dat wij geen pap meer konden zeggen.”

„Weet je nog dat 't Foppe te gortig werd en hij op een matras in de kamer is gaan liggen? Maar jij was toen alleen bereid te proberen weer te gaan slapen als hij pal voor de deur ging liggen”.

De volgende ochtend is Anne nog steeds overstuur. In een nachtmerrie dreef een uitgestrekte pikzwarte wolk boven haar. Daarin waren gezichten te zien met heel grote monden. Duidelijk de gezichten van haar ouders.

„Die monden schreeuwden dat zij mij wilden vermoorden. Zo werd ik wakker. Beklemd. Mijn ouders hadden die laatste jaren thuis op de boerderij voortdurend gezegd dat ik een satanskind was. Dat ik mij verzette tegen de dingen die zij wilden en die zo goed voor mij waren. Dat ik door de duivel was voorbestemd om juist bij hen, gelovige christenen, geboren te worden”.

Er volgt dan een felle emotionele strijd met de ouders, die ook binnen de familie de leukste dingen rondstrooien over Anne en haar oudere zus Maartje. Maar het is typerend dat veehouder Bart en zijn vrouw niet via de sterke arm proberen hun minderjarige dochter weer thuis te krijgen.

Na de nodige omzwervingen vindt Anne een kamer in Breda, waar zij op de Sociale Academie kan komen. Na haar opleiding gaat zij in een Gelderse provincie stad werken bij de Raad voor de Kinderbescherming. Zij trouwt er in '82 met Frits, die zij al een paar jaar kent.

Op het werk ontstaan er problemen. Zij voelt zich vaak beroerd. Onwezenlijk van binnen. Zij vertelt dat aan haar supervisor van haar maatschappelijk werk. Al gauw wordt duidelijk dat zij geen werkproblemen heeft, maar dat de narigheid schuilt in de emotionele sfeer.

Na drie zittingen is de supervisor, die bij de Raad voor de Kinderbescherming veel ervaring met incestslachtoffers heeft, er achter dat Annes problemen op het werk vastzitten op dingen die in haar jeugd gebeurd moeten zijn. Zij had al wel verteld dat haar unit-hoofd, een vrouw, sterk op haar moeder leek. Omdat zij, niet zo vanzelfsprekend voor haar, veel vertrouwen heeft in deze supervisor, besluit zij bij hem in therapie te gaan.

Vanaf die tijd zal er in Annes bestaan meer overhoop gehaald worden dan de meeste mensen in hun gehele leven meemaken, maar zonder vakbekwame hulp kan zij absoluut niet meer verder.

„O, ik voelde mij zo rot van binnen. Bij het slapen gaan werd ik altijd lastig gevalen door schimmen. Net als die nacht bij Maartje. Ik snakke ernaar om daarover in therapie duidelijkheid te krijgen. Zoiets is moeilijk voor te stellen, iedere avond weer belaagd te worden door schimmige figuren waar een angstaanjagende dreiging vanuit gaat”.

Handen

In de behandeling suggereert de psychotherapeut Anne dat het heel belangrijk is erachter te komen wie die schimmen zijn. Zij moet zich eerst maar eens uitsluitend op de handen van een bepaalde schim concentreren. Proberen erachter te komen van wie die handen zijn.

„Pas na een heel jaar durfde ik te zeggen dat 't de handen van mijn moeder waren. Ik was als de dood geweest om dat te zeggen, omdat ik nog steeds als de dood voor mijn moeder was! Zij had altijd gezegd: wat jij denkt is belachelijk, jij bent gek, je bent een satanskind, niemand geloof je”.

Als eind '84 in het ziekenhuis Annes eerste kind, zontje Jeroen, wordt geboren, worden er in haar zwaar beschadigde ziel nog meer dingen losgewoeld. Bij het scheren van haar onderlijf ontdekt men een lelijke beschadiging. Op haar vragen hoe dit in vredesnaam kan, antwoordt haar man Frits, zelf verpleegkundige: „Eén ding weet ik zeker, dit kan nooit door het scheren en ook niet ten gevolge van het vrijen ontstaan zijn”.

Na thuiskomst praat Anne erover met haar huisarts. Met hem heeft zij een vertrouwensrelatie opgebouwd. De dokter heeft weet van de slechte manier waarop zij door haar ouders behandeld is. Bovendien heeft hij, zoals later pas zou blijken, als een van de eersten vermoedens gehad in de richting van incest.

Op haar indringende vragen antwoordt hij: „Anne, luister heel goed. Ik weet dat je nog nooit naar je eigen onderlichaam hebt gekeken, omdat je angsten daarvoor te groot zijn. Maar ik kan je verzekeren, hier moet iemand als een beest tekeer gegaan zijn.”

Nu, na vele jaren intensieve psychotherapie, is Anne erachter gekomen waarom zij zich als kind thuis zo ellendig gevoeld heeft. Dat kwam bepaald niet alleen door die rare buien van haar moeder. Zij begrijpt nu ook waarom zij in een zwart gat viel als vader en moeder 's avonds haar slaapkamer binnenkwamen.

„Mijn verleden heeft heel lang vreselijk opgespeeld. Nu pas weet ik eigenlijk wat er TOEN gebeurd is. Sinds ik de hand van zo 'n schim herkende, durfde te herkennen, als die van mijn moeder, is er veel losgekomen.”

Dan vertelt zij over TOEN. Over een heel lang heel diep weggestopt verleden. Zo 'n verhaal waarop mensen vaak gaan meesmuilen of ridiculiseren. Omdat het eigenlijk niet te vatten is. Zo 'n verhaal op grond waarvan politie en justitie zo vaak tot de „conclusie” komen: wat moeten wij ermee?

Zij kan het eindelijk vertellen dank zij de in incest en Meervoudige Persoonlijkheids Stoornis gespecialiseerde psychotherapeut die zij de laatste jaren heeft gehad. „Zo iemand is goud waard, dat zeg ik vast vooraf.”

Nijptang

„Ik weet nu wat er gebeurde als de andere kinderen naar school waren. Dan hield mijn moeder mij ook regelmatig thuis. Zij moest dan, zoals zij zei, „meten”. Om te kijken of mijn lichaam wel goed uitgroeide. Zij ging dan bij mij naar binnen met allerlei voorwerpen: een poot van een nijptang, een briefopener, een steel van een hamer, noem maar op.”

„Pas heel kort geleden ben ik er achter gekomen dat mijn moeder die dingen al met mij deed toen ik nog op de kleuterschool zat. Er kwam eens een buurmeisje vragen om buiten te spelen. Wat was ik blij, lekker naar buiten, wég uit die dikke sfeer! Maar mijn moeder zei: niks ervan, wij tweetjes gaan een droomreis maken.”

„Dat vond ik ook prachtig. Want reizen betekende: wég van huis. In de gedachten

van het kleine kind dat ik was, verheugde ik mij op het vooruitzicht op reis te gaan.”

„Maar toen bleek dat ik 't huis niet uit mocht, stribbelde ik tegen, zoals zo vaak. Maar moeder won altijd. Dan bond ze je vast aan een poot van de werkbank in de schuur. Of aan de ringen, of aan bed. En dan ging zij haar gang. Zij moest hoe dan ook bevredigd worden. Ik moest aan haar borsten sabbelen, als aan een lolly. Ook aan haar geslachtsorgaan.”

„Zij deed dat ondertussen ook met mij. Dan probeerde zij bij mij een lustgevoel op te wekken. In mijn hoofd gonsde het: ik wil niets voelen. Eén keer namelijk had ik, toen ik tien of elf jaar was, wél iets gevoeld. En toen had zij gezegd: zie je wel dat 't lekker is, je bent net zoals ik”.

Als kind is Anne, niet zo verwonderlijk in die beklemmende sfeer

waarin zij gedoemd is te leven, vaak ziek., Vooral 's winters. Keel, oren. Moeder Riet heeft dan zo haar vaste ritueel. Eerst moet Anne haar pyjama uittrekken. „Dan lag ik in m'n niksie te bibberen van de kou. Zij vulde dan een bak met warm water. Dan werd ik van buiten en van binnen gewassen. Van binnen het grondigst, want daar was je het „smerigst”. Overdag lag ik ziek in de huiskamer. 's Avonds moest ik altijd eerst naar het bed van mijn ouders.”

„Die kropen dan later bij me. Eerst gingen zij dan samen vrijen. Als mijn vader dan bijna klaar kwam, werd ik door mijn moeder tussen hen in getrokken. Dan bevredigde mijn vader zich met mij.”

„Toen ik veertien was, en de anderen het huis uit, probeerde mijn moeder mij

op alle mogelijke manieren seksueel op te winden. Door te likken en te strelen. Als ik dan uiteindelijk wel eens opgewonden raakte, zei zij tegen m'n vader: zie je wel, ze vindt 't allemaal lekker. Dan bevredigde hij zich weer met mij."

Aanstichtster

"Hoewel mijn moeder, denk ik, de aanstichtster was en in ieder geval een dominante rol speelde, was voor mijn vader ook niks te gek. Hij zei altijd dat hij met mij zo goed kon bespreken hoe moeder het beste in het spoor gehouden kon worden. Hij bracht me vaak met de auto naar de MAVO. Soms verkrachtte hij me dan op de achterbank."

"Als beloning kreeg ik dan altijd een jurk of een ander kledingstuk. God, wat zat ik toen goed in de kleren".

Naarmate er destijds bij Anne in therapie meer naar boven kwam, werd ook Maartje onrustiger. "Ik voelde duvelsgoed dat wat Anne allemaal vertelde, ook best met mij gebeurd zou kunnen zijn. Ik had vooral vage herinneringen van dat diep naar binnen dringen tijdens de wasbeurten."

"Het werd allemaal zo bedreigend, dat ik vluchtte in slapen. Zelfs overdag, urenlang. Op een gegeven moment zei Foppe: jij met dat eeuwige slapen. Er klopt met jou natuurlijk niet zo goed iets niet als met Anne. Je wil ook nooit vrijen. Of je zoekt hulp, of we moeten ons huwelijk beëindigen".

Inmiddels is ook Maartje al weer een aantal jaren in behandeling. Gebleken is dat zij net zo is misbruikt als haar zus.

"Ik weet nu ook waarom ik die middag in die textielwinkel zo raar naar die knopen stond te kijken en helemaal niet wist hoe ik in die winkel terecht was gekomen", vertelt Anne. "Dat geld wat ik zo keurig gepast in m'n hand had, was zorgvuldig geteld door Regelaar. Hij was een van m'n 'vriendjes'." (Een afgesplitst deel van de persoonlijkheid zoals dat bij MPS het geval is -AdK).

Dreigementen

"Als ik van moeder weer een klus moest klaren waaraan ik een hekel had, omdat ik zo'n hekel aan haar had, schakelde ik zo'n vriendje in. Regelaar ging naar de bank, naar de winkels. Hij regelde alles. Ik had ook Verzorger als vriendje. Als ik van m'n moeder, wat idioot vaak gebeurde, geld van de bank moest halen, schakelde ik Regelaar daarvoor in. Maar omdat er vlak voor ik wegging altijd dreigementen kwamen voor als ik niet goed met het geld thuis zou komen, had ik ook de hulp van Verzorger nodig."

"Als ik dan in de bank, ondanks Regelaar, toch nog in paniek raakte, kwam Verzorger uit mijn binnenste naar voren. Die zorgde er dan voor dat 't toch nog allemaal goed uitpakte. Verzorger trad ook altijd op als mijn vader of moeder, of alle twee, mij misbruikt hadden."

"Vriendje Bangerik kwam altijd te voorschijn als er mishandeling dreigde te gebeuren. Die is alleen maar bang, laat alles maar plaatsvinden. Op die manier gingen de afschuwelijkste seksuele uitpattingen zo vlug mogelijk voorbij. Vriendje Dondersteen pleegde enorm verzet door te slaan, te krabben en te schoppen."

"Dreigde er weer ellende, gingen de deuren en de gordijnen dicht, dan moest ik Bangerik of Dondersteen inschakelen. Dat was dan altijd paniek. Ik wist nooit wie zich zou manifesteren. Dat noemt men in de psychiatrie het switchen. Dat gebeurt uiteindelijk dus niet bewust."

Anne heeft het in therapie heel moeilijk gehad. "Toen ik eenmaal werd geconfronteerd met al die woede van Dondersteen, die vreselijke angsten van Bangerik, die overstelpende zorgen van Verzorger, werd ik bijna gek... Maar ik heb een fantastische therapeut die mij er doorheen loodst, een van de weinige MPS-deskundigen in ons land. Ik begrijp nu waarom je als klein kind wel vriendjes in je binnenste MOET inschakelen. Anders red je het absoluut niet."

"Ik wil zo graag zeggen dat mensen die maar het kleinste vermoeden hebben dat er ergens sprake is van incest, daar achteraan gaan. Doe iets! Al kun je je niet voorstellen dat bepaalde ouders, burenvrienden of familie zo iets doen, laat je niet misleiden. De wereld zit nu

eenmaal zo in elkaar. Kinderen lijden er onmenselijk zwaar onder."

"Als je niet ergens een sterke persoonlijkheid hebt, ga je eraan kapot. Iedereen moet goed weten dat zowel daders als slachtoffers zo gesloten zijn als een pot. Alleen door dat Totale Zwijgen kunnen

incestplegers vaak jarenlang hun gang gaan. Het moet ook doordringen dat veel vaker dan men denkt vrouwen, de moeders, thuis het misbruik-heft in handen hebben. Uit ervaring met patiëntenbijeenkomsten weet ik dat dit heel vaak aan de orde is. Vandaar dat er ook mannen zijn die aan MPS lijden".

In verband met zeer gewenste privacy zijn alle namen en locaties in dit artikel gewijzigd.

Reacties naar:

Redactiesecretariaat Dagblad

De Telegraaf, t.a.v. Anne

Postbus 376 1000 EB Amsterdam.

Door Hans Gulpen

Zijn werkelijke naam wil hij niet in de krant. Hij zou de schaamte van herkenning niet kunnen verdragen. Twee weken geleden deed hij aangifte bij de politie. Dat beschouwt hij al als een zelfoverwinning. Jan, zoals we hem zullen noemen, is nu 31. Een zachtmoedige reus van een kerel. Van zijn elfde tot zijn achttiende jaar werd hij ernstig misbruikt. Door een 'vriendje', een zoon van kennissen van zijn ouders. Dat 'vriendje', dat een paar jaar ouder was, nam Jan mee naar kelderboxen en flatportieken en dwong hem tot geslachtelijke omgang. Jan werd verkracht nog voor hij goed en wel wist wat dat woord betekende. Wat hij wel wist, was dat hij er in alle talen over moest zwijgen. De oudere jongen spiegelde hem de ergste dingen voor, in het geval dat Jan zijn mond voorbij zou praten.

Geweld kwam er niet aan te pas, of het moest geestelijk geweld zijn. Jan: "Ik was een bedeesde jongen, hij was een vlotte prater. Hij zou een goede vertegenwoordiger zijn geweest; hij kon je van alles wijsmaken. Ik was bang voor hem, bang dat alles aan het licht kwam. Dus zweeg ik en ging ik telkens weer met hem mee."

Aan het jarenlange seksuele misbruik kwam pas een eind toen de oudere jongen voor de marine tekende en de stad verliet. Nadien heeft Jan hem nog één keer gezien, nog niet zo lang geleden, en uit de verte. De dader woont inmiddels weer in Nijmegen, is getrouwd en heeft kinderen. Jan: "Zijn adres weet ik niet. Ik wil het ook niet weten. Ik ken mezelf: ik bega een ongeluk als ik hem tegen het lijf loop. Dat heb ik ook tegen de politie gezegd. Als die man ooit voor mijn auto opduikt, zei ik, dan rijd ik over hem heen. Dan maar tien jaar de bajes in, dat heb ik wel over voor wat hij me heeft aangedaan."

De Tweede Kamer nam begin dit jaar een wetsvoorstel aan dat jeugdige slachtoffers van zedendelicten meer tijd geeft om aangifte te doen. De verjaringstermijn gaat straks niet meer in op het moment van het vergrijp, maar pas als het slachtoffer achttien wordt. Dat wil zeggen: als ook de Eerste Kamer met het voorstel instemt. Het Steunpunt Seksueel

Misbruik is een handtekeningactie begonnen om de senaat tot spoed aan te zetten. Het steunpunt werd onlangs opgericht om slachtoffers die geen baat vinden bij de reguliere hulpverlening, met elkaar in contact te brengen. Een gesprek met woordvoerder Joke Bonhof en met 'Jan', een Nijmeegs slachtoffer. Voor hem komt de wetswijziging te laat.

Oprah

Ook Jan is getrouwd. Hij heeft een zoon van twaalf. Pas vorig jaar is Jan gaan praten over wat er in zijn jeugd is gebeurd. In een onbewaakt ogenblik diste hij het aan zijn vrouw op. Hij kon de last van zijn geheim niet meer langer dragen.

"Ik voelde me vaak zo vies, dat ik me onder de douche tot bloedens toe schrobde. Als ik iets zachts of slijmerigs at, had ik het gevoel dat ik sperma in mijn mond had. Oprah Winfrey kon ik niet aanzien. Bij elk tv-programma over incest of andere zedendelicten, rende ik steevast naar de schuur tot het voorbij was. Met mijn vrouw ging het ook niet goed. We konden wel met elkaar praten, maar in bed liep het fout. Ik gedroeg me autoritair, probeerde haar te onderwerpen, zoals ook ik was onderworpen." Stoeien en knuffelen met zijn zoon durfde hij niet. Dat gaat hem nog steeds moeilijk af. Hij laat zich door de jongen op het voorhoofd kussen, op de wang vindt hij te intiem.

Zijn vrouw haalde hem over contact op te nemen met Joke Bonhof, die zij kende van een artikel uit een tijdschrift. Joke, ook in haar jeugd misbruikt en moeder van twee misbruikte jongens, was een actie gestart voor een langere verjaringstermijn van zedendelicten. Volwassenen die aangifte willen doen van misbruik dat zij in hun jeugd hebben ondergaan, komen dikwijls tot de ontdekking dat het delict is verjaard. Zij zijn te laat en de dader gaat vrijuit.

Daar komt verandering in. De Tweede Kamer wil de verjaringstermijn - twee tot twaalf jaar, afhankelijk van de ernst van het delict - pas laten ingaan op het moment dat het slachtoffer achttien jaar wordt. De Eerste Kamer moet daar nog mee akkoord gaan. Maar Joke Bonhof is bang dat dat nog een tijdje kan gaan duren. Ze verzamelt handtekeningen om de senaat tot spoed aan te zetten. Ze heeft er zelfs de koningin een brief over geschreven.

Derde man

Met Joke kan Jan over zijn verleden praten. Het is een contact tussen lotgenoten. Eerder probeerde hij het bij het RIAGG. "Daar zat een aardige vent, maar hij begreep er niets van. Die man kreeg een rode kop als ik 'neuken' of 'pijpen' liet vallen. Dan begon hij opeens over het weer. Na drie sessies moest ik mijn vrouw meenemen. Toen begon die psycholoog mijn verhaal zo'n wending te geven, dat uiteindelijk alle schuld bij mijn vrouw kwam te liggen. Na elk gesprek liepen mijn vrouw en ik ruziënd de deur uit. Daar hebben we op een gegeven moment maar een eind aan gemaakt."

Bij de zedenpolitie kreeg Jan te horen dat hij de derde man in de regio Nijmegen was, die aangifte van seksueel misbruik deed. Aangiften van vrouwen komen bijna dagelijks voor, maar misbruikte mannen zien ze zelden op het bureau. "Het zal wel door schaamte komen", zegt Jan. "Een man laat zich toch niet verkrachten? Die slaat toch terug? Zo denken de mensen tenminste. Je gaat al snel door voor een mietje."

Alle ophef rond zedenaffaires als de Eper incestzaak is volgens Jan ook niet bevorderlijk voor het doen van aangifte. "Ik was als de dood voor publiciteit. Niet dat ik met mijn kop op tv zou komen, maar wel dat mijn omgeving, mijn familie, mijn vader en moeder het zouden horen. Zeker mijn ouders kan ik dat niet aandoen." Zover kwam het gelukkig niet, want de zaak bleek verjaard. De politie kon niets anders doen dan Jans ervaringen 'in de computer stoppen'. Overwogen wordt ook een vertrouwensarts in te schakelen, die de kinderen van de dader in de gaten houdt. Voor het geval dat de man in zijn oude zonden terugvalt. Nu hij een paar keer zijn verhaal heeft kunnen doen, voelt Jan zich enigszins opgelucht. Enigszins. "Ik kan het beter verdragen. Maar het gaat nooit meer over. Iemand heeft mijn jeugd gestolen, een bang jongetje met een minderwaardigheidscomplex van me gemaakt. Ik had geen vriendjes, laat staan dat ik naar een meisje durfde om te zien. Het is een wond die nooit meer heelt. Ik kan zonder overdrijving zeggen dat ik met een mes in mijn rug rondloop. Nog steeds."

Nachtmerrie

Psychologen en psychiaters kunnen nog zo hun best doen, maar begrijpen zullen ze de zieleroerselen van mannen als Jan niet, zegt Joke Bonhof (38). Daartoe zijn alleen mensen in staat die door een soortgelijk lot zijn getroffen. Ook haar jeugd was een nachtmerrie. Zij werd als dertienjarige door haar huisarts verkracht. Ook een van haar broers en een neef dwongen haar tot geslachtelijk verkeer.

Zo goed en zo kwaad als het kon had ze met dat verleden leren leven. Maar vorig jaar stortte haar wereld definitief in. Toen ze aan de weet kwam dat haar beide zonen door een buurjongen gedurende een lange reeks van jaren waren mishandeld en verkracht. De jongste was vier jaar toen hij voor het eerst met een slagersmes op de keel werd misbruikt.

Joke: "Achteraf zeg je: ik had misschien kunnen weten dat er iets aan de hand was. De jongens gedroegen zich vaak merkwaardig. Ze waren agressief, maakten geen vrienden, voelden zich minderwaardig. Ze vertoonden hetzelfde gedrag als Jan. Misschien geldt dat wel voor alle misbruikte mensen. Ik vond het vreselijk dat ik het niet op tijd gemerkt heb en dus niet heb kunnen ingrijpen. Zeker na wat mezelf is overkomen." Aangifte bij de politie bleek ook in het geval van Joke's zonen niet meer mogelijk.

Dat de jongens thuis niets hebben verteld, verklaart Joke uit schaamte. "Aanvankelijk, toen ze heel jong waren, wisten ze misschien niet beter. Naderhand geneerden ze zich, durfden ze niks te zeggen omdat ze er telkens weer in waren getrapt en zich met speelgoed naar de kamer van die knul hadden laten meetronen. Ik sluit ook niet uit dat ze het uit zelfbehoud steeds verdrongen."

Crisis

Joke kan, zegt ze, niet meer gelukkig zijn. Vrolijkheid is haar volko-

Als jongen misbruikt: een nooit helende wond
Geld 16/7

men vreemd geworden. „Ik maak wel eens een grapje, maar achter mijn masker zit alleen maar verdriet." Vorig jaar leek haar inzinking permanent, maar ze heeft zich aan haar eigen haren uit die crisis weten te trekken. Een artikelje in een weekblad, waarin zij om adhesiebetuigingen voor een snelle wetwijziging vroeg, maakte zoveel reacties los, dat ze het steunpunt voor seksueel misbruik heeft opgezet. Gesprekken met andere slachtoffers, actievoeren, aan de weg timmeren: ze heeft er baat

bij. En anderen ook, zegt ze. Joke heeft haar anonimiteit inmiddels laten varen. Het maakt haar niet meer uit of haar naam in de krant komt. Ze is de schaamte voorbij. Ze kan zich wel goed voorstellen dat niet alle slachtoffers er zo over denken. Wie haar wil bellen (05208-66725) of schrijven (Dingstede 1, 8064 PV Zwartsluis) hoeft zijn of haar identiteit dus niet prijs te geven. Mannelijke slachtoffers worden desgewenst door haar naar Jan doorverwezen.

NWE Revu

Castratie-

Professor Beyaert:

'Als justitie aan castratie te pas komt, is er geen vrijheid van keuze meer'

Z'n ballen eraf! Een terugkerende kreet als Het Ochtendblad bericht over een kinderverkrachter. Z'n ballen eraf in ruil voor een voorwaardelijke TBS, verzocht mr Spong namens zijn cliënt Johannes de R. toen die terechtstond voor verkrachting en moord op een 11-jarig meisje. Maar sinds 1968 vindt in Nederland geen castratie op last van justitie meer plaats. Mede door ontwikkelingen in, waar anders, Amerika laait de discussie over zin en onzin van castratie op. Voorstander, advocaat Spong en tegenstander, psychiater Beyaert, wisselen argumenten uit. En een Amerikaanse kinderverkrachter houdt een krachtig pleidooi voor zijn eigen castratie.

Door Henk Ruigrok

Op maandag 9 juli 1984 reed de 11-jarige Daniëlle op de fiets langs de dijk van Korendijk, gemeente Nieuw-Beijerland. In de verte naderde nog een wielrijder, de 30-jarige Johannes de R. uit Oud-Beijerland. Toen het meisje vlakbij was, stopte De R. en greep haar vast. Het kind begon hevig te gillen waarop de man zijn hand op haar mond legde. Daniëlle zag kans los te komen en aan de haal te gaan. Maar de veel snellere De R. haalde haar in, greep haar, trok het kind vervol-

gens over de dijk waar hij haar verkrachtte. Na zijn daad dwong hij haar naast hem op de fiets mee te rijden. Tijdens de rit die zeven kilometer duurde, zocht de Oud-Beijerlander naast de weg een plek om zich van z'n slachtoffer te ontdoen. Toen hij zo'n plaats had gevonden, moest Daniëlle afstappen. Zij stond amper naast haar fiets toen De R. haar keel dicht begon te knijpen. Dat hield hij een tijdje vol waarna hij het meisje naar de rand van de sloot sleepte en haar hoofd net zolang onder water hield tot alle leven geweken was.

Binnen een half jaar stond Johannes de R. in Dordrecht voor de rechtbank die hem schuldig bevond aan verkrachting van een kind beneden de 12 jaar en moord met voorbedachte rade. De rechtbank veroordeelde hem tot twintig jaar gevangenisstraf en TBR (de voorloper van TBS). De R., die al eerder voor een zedendelict vijf jaar TBR had gehad, ging in hoger beroep. Hij vroeg de TBR voorwaardelijk te maken in ruil waarvoor hij zich wilde laten castreren. Dat verzoek werd afgewezen waarna de zaak voor de Hoge Raad kwam. Omdat de Hoge Raad wilde weten welk effect de ingreep op hem zou hebben, werd een deskundigen-onderzoek ingesteld. Het was immers al twintig jaar geleden dat op last van justitie castratie was toegepast.

Ooit was ontmannen van seksuele delinquenten in Nederland min of meer gewoon. Tenminste, tussen 1937 en 1968 werd gemiddeld eens in de maand een pleger van een seksueel vergrijp op

zijn verzoek gecastreerd, in dertig jaar kwam dat neer op 384 therapeutische ontmanningen. In niet alle gevallen ging het om zware misdrijven: er zaten homo's tussen die contact hadden gehad met jongens beneden de 18 jaar, exhibitionisten of zandbak-pedofielen, oude mannetjes die hadden gerommeld met kinderen. Maar ook minstens 31 zwakzinnigen: idioten, debielen en imbecielen. Excuus voor dit overheidsbeleid: men dacht echt dat castratie definitief een eind maakte

Twijfelachtig is ook de vrijwilligheid bij castratie geweest. Zelfs nu nog beweert justitie dat vrijwilligheid basis was van elke justitiële castratie. Die stelling wankelt bij het verhaal van dr Opendijk van Veldzicht: "Vorig jaar kwam ik in 't archief een zaak tegen uit de oorlog. Het ging om iemand die op 't punt stond gecastreerd te worden. Blijkbaar was de patiënt daar zo van geschrokken dat hij er vandoor ging. Om niet weer te worden gearresteerd, nam hij vrijwillig

Met die uitspraak is de Haagse advocaat mr G. Spong, destijds verdediger van De R., het nog steeds oneens: "Ik vind het erg begrijpelijk als een verdachte van een seksueel misdrijf pleit voor castratie. Als een man als Don McQuay uit Texas beseft dat hij ziek is en dat zijn ziekte niet anders dan door ontmanning kan worden bestreden, bewijst hij de gemeenschap een dienst door zich te laten castreren. Mij lijkt 't dat de Amerikaan ook zelfbeschikkingsrecht heeft op zijn lichaam.

angsten

Mr Spong:

'Abortus is in mijn ogen tien keer erger dan die paar ballen bij een man weghalen'

aan alle driften die tot wangedrag hadden geleid. In 1968 werden in de rijksinrichting Veldzicht te Balkbrug de drie laatste TBR'ers gecastreerd. Daar vonden trouwens ook 243 van de 384 ontmanningen plaats. Een andere inrichting waar de ingreep veelvuldig plaatsvond stond in Heiloo. Zonder dat de Tweede Kamer er aan te pas kwam, werd deze draconische correctie bij seksuele delinquenten op sociaal-ethische gronden gestopt. Nooit vond een fundamentele discussie plaats, noch in het parlement noch in juridische of medische kring. Na 1968, en dan nog uitsluitend in incidentele gevallen, werd nog wel chemisch ontmand, dus met behulp van medicijnen. Zo'n castratie is van tijdelijke aard want zodra het innemen van hormonen gestopt wordt, keert de seksuele lust langzaam terug. Volgens dr Opendijk, sinds 1979 geneesheer-directeur van Veldzicht, kwam chemische castratie in zijn inrichting in al die jaren slechts twee keer voor. In het algemeen meende men (en nu soms nog) dat libido en potentie bij een (echte) castratie na het vijftienvingste jaar verdwijnen. Maar vlak na de oorlog wist men al dat het vermogen tot het krijgen van een erectie en het uitvoeren van de geslachtsdaad nog jaren na castratie behouden konden blijven. Anders gezegd, de zin van castratie is vanaf de oorlog al twijfelachtig geweest, hoewel men daar in Nederland nog jaren mee is doorgegaan. En niemand er zeker van was dat ontmanning een gunstige invloed had op het sex-gedrag van delinquenten.

dienst bij de Duitse Oostfront-troepen. Of hij daarvan terugkwam, is niet bekend."

Het was professor dr Frank H.L. Beyaert, destijds directeur van 't Pieter Baan-centrum in Utrecht, die het effect van castratie bij de moordenaar van Daniëlle onderzocht. Beyaert vertelde de Hoge Raad wat ontmanning inhield: het niet langer laten functioneren van de zaadballen door operatief verwijderen van die ballen of door het toedienen van hormonen die de zaadbalfunctie onderdrukken. In het laatste geval is niet zeker dat de seksuele drift verlamd wordt omdat heel goed mogelijk is dat de bijnierschors de geslachtshormoon-productie tijdens het medicijngebruik overneemt. En castratie, toch erg definitief, is volgens recent onderzoek ook geen garantie voor blijvende afwezigheid van de libido. Dan kan de castrat in zekere gevallen de vrouw met succes penetreren. Het was duidelijk waar professor Beyaert heen wilde met zijn advies aan de Hoge Raad: hij zag geen heil in ontmanning van De R. en de Raad wees het castratieverzoek van de pedofiel ook af. In het eindoordeel werd enigszins helder waarom men niets in castratie zag: *het stellen van een bijzondere voorwaarde, inhoudende dat verdachte zich zou dienen te laten castreren, zich niet verdraagt met het bepaalde in art 14c Sr, immers een voorwaarde van té verstrekkende aard, welke niet strookt met de sociaal-ethische opvattingen in onze samenleving.*

Dat vond ik ook al in de zaak van de Oud-Beijerland. Waarom vind ik dat? Je mag in Nederland om abortus vragen, sterilisatie van zowel vrouwen als mannen is normaal, euthanasie is mogelijk, een nier afstaan kan en als vrouwen hun borsten laten vergroten, is dat aanvaard. Als dat allemaal kan, waarom mag de delinquent dan niet voor een goed doel, want tot heil van de gemeenschap, z'n ballen afstaan?"

Professor Frank Beyaert (63), nu hoogleraar forensische psychiatrie aan de universiteit van Utrecht, denkt er anders over: "Ik zet vraagtekens bij de vrijwilligheid. Wat is vrijwillig wanneer je door je te laten castreren, van de TBS af zou komen? De groep zeden-delinquenten die nu vervolgd wordt, is kleiner dan vroeger en vaak veel gewelddadiger. Van die grote groep van toen weten we niet veel, of het om homo's ging, pedo's, exhibitionisten of wat dan ook. De huidige groep is veel meer met agressie geladen en hun daden zijn vaak bedoeld om te vernederen. Dikwijls blijken 't juist mannen te zijn die zichzelf minderwaardig vinden. Als je die zou gaan castreren, zadel je ze alleen met een nog groter minderwaardigheidsgevoel op. De kans op herhaling wordt dan ook groter, zeker als wraak en vernedering het motief is. Trouwens, het zit vaker tussen de oren dan tussen de benen, dat is ook de reden waarom castratie heeft afgedaan."

Nooit werd wetenschappelijk onderzoek gedaan naar wat er van de 384 castraten geworden is. Sowieso is er niet veel bekend over justitiële cas-

tratie op verzoek. Het proefschrift van Wijffels geldt nog steeds als enige uitvoerige bron, al dateert het uit 1954 en betrof het slechts 70 castraten (waarvan dus 31 geestelijk onvolwaardigen). Dat onderzoek heeft nauwelijks nog waarde bij de behandeling van de plusminus 200 mannen die tot TBS zijn veroordeeld wegens zware seksuele misdrijven. Pedofielen -die het moeilijkst te behandelen zijn- zitten het langst. Een van het is een bijna bejaarde en verblijft al bijna dertig jaar in een inrichting. Professor Beyaert: "Hij wordt om de zoveel tijd mee naar 't zwembad genomen om te zien hoe ver het met hem is. Hij heeft dan binnen de kortste keren een hele berg kinderen om hem heen want het is een erg aardige man."

In 1960 werd een onderzoek aangekondigd naar het wel en wee van castraten. De overheid stelde zelfs geld beschikbaar maar om de een of andere reden is het er nooit van gekomen.

Beyaert: "Van hogehand werd het ingetrokken maar niemand weet waarom, misschien omdat er teveel narigheid naar boven zou komen. Medisch is er van tevoren niets over zedenmisdrijvers te zeggen. Zij hebben geen hogere testosteronspiegel en wijken dus in dat opzicht niet af van andere mannen. Op basis van huidige gegevens kun je niet zeggen dat castratie een oplossing is. In Denemarken zijn ze desondanks toch weer met chemische castratie bezig. Medisch-ethisch vind ik dat erg dubieus, ik heb het idee dat het niet mag."

Mr Spong was -en is dat nog- verbaasd dat eind jaren zestig op ethische grond een eind kwam aan castraties zonder fundamentele discussie. Ook professor Beyaert vindt dat tenminste het parlement er aan te pas had moeten komen. Spong twijfelt tevens aan het argument niet te ontmannen omdat castratie niet noodzakelijk een einde maakt aan de seksuele driften.

Spong: "Ik heb begrepen dat de gevallen waarin castratie zonder effect blijft, uitzonderingen zijn. Waar gaat het om? Om zware seksuele geweldsmisdaden met twee componenten: agressie en sex. Met ontmannen neem je in sommige gevallen de opwinding weg maar niet de agressie, die zou juist groter worden. Laat die ingreep in tien procent van de gevallen geen agressie wegnemen, dan is dat dus in negentig procent van de gevallen wel zo. Dan vind ik dat we het moeten doen waar het gaat om zware misdrijven tegen kinderen. Is het niet de moeite waard die kans te grijpen en op die manier de maatschappij wat veiliger te maken? Ik vind van wel."

Beyaert: "Als je dat zo zegt, heeft hij misschien gelijk. Of je dat kan zeggen over de gewelddadige zedenmisdrijvers van nu is te betwijfelen. Ik geloof niet dat castratie in negentig procent van de gevallen helpt. Ik twijfel vooral aan de vrijwilligheid waarvan steeds sprake is. We mogen

iemand niets aandoen zonder zijn toestemming. Bij castratie is toestemming erg dubieus. Men kiest eieren voor zijn geld: vrijheid voor castratie. Maar dan nog hoeft castratie niet het einde van het feest te zijn hoewel castraten vaak feminiseren: ze worden vrouwelijker, zwaarlijvig en het lichaamshaar valt uit. Toch zijn castraten soms seksueel actief. Compleet met uitstorting hoewel er geen zaad in zit. De frequentie wordt minder en kinderen krijgen is uitgesloten."

Spong vindt het nog steeds raar dat in dezelfde tijd waarin de justitiële castraties stopten de vrouw zelfbeschikkingsrecht over haar buik kreeg. Terwijl tegelijkertijd dat recht aan de man ontzegd werd: "Dus heeft de man tien centimeter lager dat recht niet. Goed beschouwd gaat abortus verder dan castratie want dan wordt een mens in wording gedood. Dat is in mijn ogen tien keer erger dan die paar ballen bij een man weghalen. En daarom is de opvatting van de Hoge Raad in de zaak van de man uit Oud-Beijerland natte vingerwerk."

Beyaert: "Dat klinkt redelijk maar abortus is geen amputatie en dat is een heel verschil. Als iemand in vrijheid kiest om gecastreed te worden, heb ik daar geen moeite mee. Als justitie er aan te pas komt, is er geen vrijheid van keuze. Castratie was altijd gekoppeld aan een tegenprestatie: kwijschelden of straf verminderen. Als

iemand voor de derde keer vastzit en ontmand wil worden om geen vierde keer terug te komen, dan zal justitie hem adviseren de ingreep ná zijn vrijlating te laten doen. Want dan is er pas echt sprake van vrije keuze."

Spong: "De uitspraak van de Hoge Raad was een machtswoord, niet gebaseerd op wat in de maatschappij leeft. 't Strafrecht is erg vaak een weerspiegeling van wat er leeft. Daarom ben ik ervan overtuigd dat, als je de bevolking zou vragen hoe ze denkt over castratie van kinderverkrachters, 't antwoord positief is."

Beyaert: "Dat is het ook als je vraagt wat men van de doodstraf vindt. Nee, ik denk niet dat we dat moeten doen. Amerika is, door de willekeur van doodstraffen die uitgedeeld worden, het grote voorbeeld van hoe het niet moet. Het zijn voor driekwart zwarte jongens die in de dodencellen zitten. Amerika is het grote voorbeeld van de meest gewelddadige democratie. De waarde van de doodstraf is nul. Hier komen circa 50 op de 100.000 inwoners in aanraking met justitie, in Amerika ongeveer 400 op de 100.000. Dus helpen zware straffen blijkbaar geen donder."

Spong begrijpt de commotie niet die destijds ontstond nadat hij voor zijn cliënt diens castratie vroeg: "Er wordt toch al zo op advocaten in strafzaken afgegeven. Dan doen we eens iets goeds,

stellen castratie voor in een zware zedenzaak, en dan is het ook weer niet goed.

"Ik denk dat het zinnig is als er onderzoek werd gedaan naar de sociaal-wetenschappelijke aanvaardbaarheid van castratie. Hoewel vader van een kind van vier, speelt dat geen enkele rol bij mijn opvatting over ontmannen van delinquenten. Bovendien ben ik niet gelovig en dat maakt het makkelijker over dergelijke dingen te denken. Ik word niet gehinderd door tal van calvinistische opvattingen. Maar wanneer ik me in de positie van een godvrezend burger verplaats, verdedig ik met groot gemak ook dat standpunt."

Beyaert tenslotte: "Ik ben tegen herinvoering van castratie en ik heb een klinkend voorbeeld van iemand waarbij ontmannen geen zin had gehad: een man die met een vibrator verkrachtte. 't Was duidelijk waar het om ging, wraakneming en vernedering. Het zal duidelijk zijn dat castratie geen zin had. Inderdaad, misschien dat een batterijverbod de man wel had geholpen. En als u mij nu vraagt of ik denk dat castreren ooit nog terug komt dan is mijn antwoord helder: nee."

Larry Don McQuay misbruikte zo'n 200 kinderen

'Mijn castratie afwijzen is barbaars tegenover de slachtoffers die ik te pakken nam'

Mijn naam is Larry Don McQuay en ik zit als nummer 547825 acht jaar celstraf uit. De nachtmerries van kinderen worden bevolkt door demonen. Sommigen zijn verzonnen, anderen zijn echt. Ik ben zo'n echte demon. Ik ben een monster dat in de Coffield-gevangenis van Texas zit wegens het misbruik van een kind. Tenminste, vanwege dat ene kind ben ik veroordeeld, maar ik heb misschien wel tweehonderd kinderen misbruikt. In de VS komen elk jaar duizenden kinderen monsters zoals ik tegen. Wij zien er niet als monsters uit want we dragen het masker van de onschuld en lijken op een vader, oom of neef. Soms ook op een babysitter, onderwijzer of geestelijke.

Ik had verschillende gezichten: de ene keer was ik de broer of neef, dan weer stiefvader, vriend van de familie of chauffeur van de schoolbus. Maar op wie ik ook leek, het doel was altijd hetzelfde: een jongen of meisje misbruiken. In Amerika gaat er geen week voorbij zonder dat kranten melden dat alweer een kind slachtoffer van een verkrachter werd. Dat komt, de gevangenis schrikt de meeste seksuele delinquenten niet af, mij zeker niet. Ik zit liever niet in een cel, wil een fatsoenlijk staatsburger worden. Maar de dreiging dat ik de rest van mijn leven gevangen moet zitten, levenslang in die hel, kan niet verhinderen dat ik me aan een kind vergrijp zodra ik vrij ben. De gevangenis intensiveert in feite de gewelddadigheid van sex-delinquenten. Waar we het slachtoffer eens 'speels' uitkledden, stropen we het nu met geweld de kleren van het lijf. Wat eerst ongewenste maar aandoenlijke liefkozingsen en masturbatie waren, veranderde in een mensonterende anale verkrachting.

Wat een gecultiveerde relatie was die voorbereiding en tijd vergde, veranderde in geweld en verkrachting waarbij kinderen geslagen, gemarteld en niet zelden verminkt werden. Ze vonden de dood of kwamen gewoon niet meer boven water. Seksuele delinquenten komen niet met enkel een behoefte aan geweld uit de bajes maar vooral met

de kennis hoe ze uit de cel moeten blijven: hoe te zorgen dat je volgend slachtoffer nooit zal praten. Ik spreek uit ervaring, de laatste tijd zijn vele dromen en fantasieën steeds gewelddadiger. In mijn slaap word ik geplaagd met dromen over verkrachte kinderen die nooit in staat zullen zijn mij te herkennen. Als ik niet word behandeld, denk ik dat ik tenslotte zal verkrachten en vervolgens moorden om te verhinderen dat mijn slachtoffer me zal aangeven. Dat idee schrikt me af, maakt ook u ongerwijfeld angstig. Om zulke misdaden tegen kinderen in te dammen, pleit de gouverneur van Texas voor meer gevangenis en strengere straffen voor seksuele delinquenten, speciaal voor ons kinderverkrachters. Dus de gouverneur heeft een oplossing die niet werkt. Want het betekent alleen dat mijn bed in de nieuwe, miljoenen kostende bajes komt te staan maar dat ik na m'n straf weer dezelfde misdaad kan begaan.

Want wat is een gevangenis? Niets meer dan dure huisvesting voor bewoners die gratis gevoed en gekleed worden en waar een warm bed staat. Het enige waar het ons in de dure gevangenis aan ontbreekt, zijn kinderen om te verkrachten. Maar we kunnen kinderporno krijgen en fantaseren over kinderen die we op TV zien. Natuurlijk hebben we allemaal de herinnering aan onze misdaden tegen kinderen en in de bajes is volop sex. Daarvoor gebruiken we jong ogende gevangenen in plaats van kinderen en de fantasie doet de rest. Onze slachtoffertjes hebben intussen afgrijselijke herinneringen aan ons, misschien wel tot het einde van hun leven. Wie wordt er dan erger gestraft? Volgens de wetten van Texas komen kinderverkrachters, net als in de meeste andere staten, in aanmerking voor voorwaardelijke invrijheidstelling. Een belachelijk hoog percentage van deze onbehandelde delinquenten verkracht dan opnieuw. Terug naar de cel betekent dat we worden tegengehouden maar om ons terug te krijgen in de cel moet er eerst een slachtoffer vallen. Want zo is het systeem: een kinderverkrachter

komt pas in de cel nadat hij is gepakt, nadat het slachtoffer is misbruikt en nadat het door vreemden vernederend is ondervraagd. Als het niet is vermoord. Maar altijd nadat en altijd te laat om het kind te redden. Het systeem dat criminelen zoals ik zonder behandeling loslaat op de maatschappij vraagt erom dat talloze kinderen misbruikt worden. De meeste kinderverkrachters hebben veel slachtoffers op hun geweten eer ze worden gepakt.

Er bestaat een geciviliseerde methode die tragische cirkel te doorbreken: castratie. Sommigen vinden ontmannen een barbaars middel. Maar wat is barbaars? Dat wat ik met die kinderen deed! Mijn castratie afwijzen is barbaars tegenover slachtoffers die ik te pakken nam. Maar justitiële ontmanning van delinquenten geldt tegenwoordig als schending van de grondwet die castratie een wrede en ongebruikelijke straf noemt. Maar er is geen straf die wreder en ongebruikelijker is dan wat ik heb aangericht bij m'n slachtoffertjes. Vrijwillige castratie is geenszins tegen de grondwet maar wordt nergens in de VS toegestaan. De gouverneur van Texas kent de statistieken en heeft alle informatie betreffende castratie maar is doof als het om mijn verzoek om vrijwillige ontmanning gaat. Dat betekent dat de gouverneur doof is voor de kinderen die nog mijn slachtoffer zullen worden.

Een crimineel, die wil rehabiliteren, is een uitzondering. Daarom is het onbegrijpelijk dat mijn verzoek om vrijwillige castratie wordt geweigerd. Ik zeg dit niet als een angstige of bezorgde vader, goddank heb ik geen kinderen. Ik ben angstig en bezorgd voor andermans kinderen. Als zij nachtmerries krijgen, laat die vol zitten met de verslindende monsters die ze zaterdagochtend op TV in horrorfilms zien. Van mij mogen ze geen nachtmerrie krijgen.

De volgende datum dat ik in aanmerking kom voor voorwaardelijke invrijheidstelling is juni 1995." ●

OK, KEINE HEILE WELT

Susanne Mayer, 42, ist Redakteurin der „Zeit“ und Mutter zweier Söhne. Ihre Reportage über den des Mißbrauchs angeklagten Rainer M. erschien am 14.5.93 in der „Zeit“. Der Prozeß läuft zur Zeit in Münster, der Angeklagte ist auf freiem Fuß. Die Jury: Ein meist in der Presse polemisch-reißerisch behandeltes Thema wird hier behutsam und präzise aufgegriffen und aus der Sicht der Opfer berichtet. Eine sensible Spurensuche in dem Grauen einer scheinbar heilen Welt und eine ungewöhnlich intensive Gerichtsreportage.

Die Sprache der Juristen ist karg, was einen gelegentlich mit Dankbarkeit erfüllt. „Dem 33jährigen Rainer M. aus Gescher ist mit der Anklage der Staatsanwaltschaft zur Last gelegt worden, als Erzieher in den Montessori-Kindergärten in Borken und Coesfeld - tätig in Borken ab Sommer 1983 bis August/September 1989, in Coesfeld ab Oktober 1989 bis März 1991 - in der Zeit bis zum März 1991 62 Kinder sexuell mißbraucht zu haben.“ So meldete das Landgericht Münster am 13. November des vergangenen Jahres: „Die 1. Strafkammer hat das Hauptverfahren nunmehr eröffnet.“

Die Kargheit, so gnädig, war damit beendet. Die Verlesung der Anklageschrift dauerte eine Stunde. Die Details darin trieben den Gerichtsdienern den Schweiß auf die Stirn. Zuhörer verließen den Saal. Die Vernehmung der Kinder dauert an, seit mehr als dreißig Verhandlungstagen, ein Ende ist nicht abzusehen. Es ist der größte Prozeß dieser Art, der in diesem Land je stattgefunden hat. Immer neue Kinder werden geladen, immer neue Menschen belastet, schon gibt es fünf weitere Angeklagte, Mitarbeiter der Kinderhäuser, sowie Ermittlungen gegen fünfzehn Personen. Die Geschichten der Kinder beschreiben, in exzessiven Varianten, einen Abstieg in die Hölle.

Das Westfälische ist ja, insbesondere im Frühling, eher so etwas wie ein Garten Eden. Die Felder sind satt, dazwischen ruhen Höfe, wie mit lockerer Geste in die Landschaft gestreut. Jedes Haus liegt darin geschützt im Grün, geborgen in der Hand des Herrn. Dies ist eine katholische Gegend. Die Kirchen stehen noch zu Recht mittendrin in den Gemeinden. Voller Autorität erheben sie sich über autofreie Einkaufszonen. Zu ihren Füßen wird aus weißen Marktwagen Lakritz verkauft und Gemüse aus dem Bio-Anbau. Es gibt kein besseres in deutschen Landen als dieses - und kaum Unglaublicheres als das, was hier, im Schatten der Kirchtürme, passiert sein soll.

Eine Mutter: „Es war im Herbst 1989,

etwa ein halbes Jahr, bevor wir hier in Borken aus Coesfeld von den Vorwürfen hörten. Hannes (Name geändert) und ich saßen auf dem Sofa und habergekuschelt. „Ach, was bist du für ein Lieber“, habe ich zu ihm gesagt. Da fing er an zu weinen und sagte: „Nee, Mama, das stimmt nicht. Ich bin kein Lieber. Ich bin ein ganz Böser!“ Ich habe versucht, ihn zu trösten. „Hannes“, habe ich gesagt, „was kannst du denn schon Böses gemacht haben!“ Er weinte und weinte und sagte: „Das kann ich dir nicht erzählen. Mama.“ Und dann fragte er, ob Kinder ins Gefängnis kommen könnten. Als ich ihm sagte, daß Kinder nie ins Gefängnis kämen, fragte er: „Müssen dann die Eltern für ihre Kinder ins Gefängnis?“ Irgendwann, Monate später, hat er dann erzählt, Rainer habe ihn und seinen Freund nach dem Frühstück streng angesehen und gesagt: „Ich weiß, ihr habt euch nicht die Zähne geputzt. Ihr kommt jetzt mal mit...“

Aus der Anklageschrift: „Der am ... geborene X, der von 1986 bis 1989 in der Eichhörnchengruppe im Borkener Kinderhaus war, war ebenfalls wiederholt von den sexuellen Übergriffen des Angeschuldigten betroffen. Etwa einmal in der Woche, damit mindestens einhundertmal im Zeitraum, kam es zu solchen, die sich jeweils anders gestalteten. X mußte mit dem Penis des Angeschuldigten, auf dem Zahncreme war, die Zähne putzen oder Marmelade, mit der der Angeschuldigte sich beschmiert hatte, vom Geschlechtsteil des Angeschuldigten ablecken...“

Der Ort, an dem solches geschehen sein soll: die Eichhörnchengruppe. Die Mäusegruppe. Das Schmetterlingszimmer. Oder: die Turnhalle. Das Badezimmer. Die Maria - Montessori - Kinderhäuser sind Paradiese der Kindheit, pädagogisch gesehen wie auch räumlich - weitläufig, so verschwenderisch wie liebevoll ausgestattet von Eltern, die für ihre Kinder das Beste wollen und dafür gerne zahlen: Lehrer, Ärzte, Rechtsanwälte. Der Vorsitzende Richter Walden ist mit seiner Kammer - Schöffin, dem Gerichtsstenographen - sowie Gutachtern, Nebenklägern (Ei-

ern) und deren Rechtsanwältinnen, im Angeklagten und dessen zwei Rechtsanwältinnen. Gemeindegliedern und drei durch Los bestimmten Vertretern der Presse, insgesamt mehr als dreißig Leuten, zur öffentlichen Behausung des Coesfelder Montessorihauses angereist. „Mokki“ wird es in Coesfeld genannt.

in Haus ganz in Hellblau und Weiß, vorne, in der kleinen Wohnstraße, hinten prüfend zwei Männer ihre Sonnenbrillen auf Korkzieherhauseinuß und Kirschlorbeer. Hinter dem Haus, wo sich die „Obstweiese“ blühend daranzieht, sind vier Polizisten auf einer Gartenbank anzutreffen. Es hat Drohungen gegeben, gegen den Angeklagten. Der wirkt bedrückt. Ein kleiner Mann mit hängenden Schultern. Das braune Haar trägt er kurz, den Backenbart getrimmt, seine Nase ist scharf gezeichnet und von weißer Durchsichtigkeit. Unablässig knoten sich seine Finger ineinander, wozu er die Hände auf seinem Rücken hält. Sofern er nicht einem Richter auf freundlich vorgetragnen Fragen antwortet und dann den Arm ausstreckt und etwas atemlos erklärt, wo früher einmal die Wickelkommode gestanden hat. Wie man die Kommode herunterlassen konnte. Ob die Tür verschlossen werden konnte. Denn zu klären ist bei dieser Ortsbegehung, ob denn alles, was dem Angeklagten zur Last gelegt wird, von den Umständen her überhaupt möglich gewesen wäre.

Aus der Anklageschrift: „Der am ... geborenen X, die seit Sommer 1989 der Regenbengruppe angehörte, steckte an verschiedenen Tagen, mindestens zweimal, einen Finger in die Scheide, wenn sie auf der Toilette saß ... X verspürte dabei starke Schmerzen ... Auf der Toilette mußte Y einmal aus dem Toilettenbecken die Exkremente des Angeschuldigten essen ... Ein andermal brachte der Angeschuldigte Z dazu, Urin mit Brause zu trinken, sowie in einem weiteren Fall ein anderes Kind in Gegenwart des A dazu, mit Marmelade bestrichene Exkremente zu essen...“

Der Angeklagte erfuhr Ende Februar 1991 zum ersten Mal vom Verdacht des sexuellen Mißbrauchs gegen ihn. Ein Kind, das zu Hause über Unwohlsein klagte, hatte sich gegen Fiebermessen gewehrt. „Der Rainer steckt mir immer

den Finger in den Po“, hatte es gesagt. Das hörte eine Freundin der Mutter, die Mitarbeiterin des Vereins Zarbitter ist, einer Beratungsstelle für mißbrauchte Kinder. Sie schlug Alarm. Eine Lawine brach los. Zehn Tage später wurde Rainer M. gekündigt. Er bestritt die Vorwürfe. Er verlangte ein Persönlichkeitsgutachten über sich, das wurde, sagte er, seine Unschuld belegen. Damals, sagen die Leute, war er ein anderer Mann. Langhaarig und immer gut gelaunt, „irgendwie so flockig, schon morgens“, sagt eine Mutter fast wehmütig. Er galt als einer, der was losmachte - Waldspaziergänge mit den Kindern, Kaulquappenfängen und Kicken. Die Mütter schätzten sich glücklich, wenn ihre Kinder zu ihm in die Gruppe kamen.

Der Gruppenraum, in dem der Angeklagte früher arbeitete, heißt „das Sonnenzimmer“.

„EINES ABENDS SASS ER DA, ER HAT GEZITZERT, AN SEINEM SCHLAFANZUG GEZERRT, ALS WOLLTE ER IHN ZERREISSEN. ER HAT MIT SEINEN HÄNDEN GEKÄMPFT, ALS WOLLTE ER DIE FINGER BRECHEN. DANN KAM ES RAUS.“

Das Sonnenzimmer hat eine breite Fensterfront, die auf die Wiese mit den Polizisten schaut. An der Wand rechts vom Fenster ist aus rot-lasiertem Holz eine kindermaßstabgerechte Küche eingebaut: Spülbecken mit rotem Geschirrkorb, ein Herd mit zwei Platten, sauber abgedeckt mit Emailledeckeln. Auf den Hängeschränkchen wächst ein Efeu. Eine Wanduhr darüber, ein Kinderbettchen davor. O schrecklich, schöne kleine Welt! Ob es denn hier irgendwelche Matratzen gab, auf denen man es sich gemütlich machen konnte, möchte der Vorsitzende wissen. Die gab es, wie in allen Kindergärten, Ecken zum Verstecken - hinter selbstgenähten Vorhängen aus Ikea-Stoff, unter pastellfarbenen Baldachinen, am Ende schmaler Gänge. Fast könnte man sich in diesem Haus verirren. „Wir haben das früher als Vorteil empfunden“, sagte die

54jährige Leiterin des Hauses mit einem heiteren Grinsen, der zu den gesunden flachen Schritten einen erfrischenden Kontrast abgibt, „...als wir uns noch sicher fühlten.“

Alle fühlten sich sicher. „Wir wollten ja die Welt so heile“, sagt eine Mutter. Viele Eltern haben die Montessorihäuser mitbegründet und die weiterführende Schule aufgebaut. Es war eine Herausforderung, sie waren mehr als Freunde: eine große Familie. „Im nachhinein muß man sagen, daß Kritik auch nicht erwünscht war“, sagt eine Mutter heute. Gab es Probleme, sie fielen unweigerlich auf die Eltern zurück. Das Kind klammert sich morgens weinend an die Mutter? „Bist du sicher, daß du loslassen kannst?“ mußte sie hören.

Das Kind schreit nachts, schwitzt die Bettlaken durch? Will nicht mehr aus dem Haus? Verständlich, wo ihr doch das neue Baby habt!

Das Kind malt ein Jahr lang nur brennende Häuser? Na ja, da gab es diese Explosion in der Nachbarschaft! Das Kind onaniert exzessiv, noch mit fünf? Entwickelt einen Waschzwang, schnürt sich zwanghaft den Hosengürtel zu? „Da solltet ihr doch mal bei euch in der Familie gucken, was da so ist“, empfahlen die Erzieher - Leute, die heute unter Anklage stehen. Es gab für alles, wie überall, eine Erklärung. Dann kam der Schock.

Eine Mutter: „Als die Borkener Eltern im März 1991 erfuhren, daß ein Coesfelder Kind in der Woche zuvor den Rainer belastet hatte, wußte ich sofort: Mach dir nichts vor, das betrifft auch dich. Anna (Name geändert) war in seiner Gruppe gewesen, und sie hatte damals einfach immer Scheidenjucken. Immer Scheidenjucken. Sie war eine der wenigen, die nie zu Rainer wollten. „Den find' ich blöd“, sagte sie und flüchelte sich geradezu zu seiner Kollegin. Ich verstand das nicht. Die ist doch so langweilig, dachte ich. Oder: Wenn er „blöd“ zu ihr war, wird das schon seinen Grund gehabt haben. Das schlimmste ist, daß sie gedacht haben muß, ich hätte das alles gewußt und nichts getan. Mittags, wenn ich sie abholte, war sie immer unglaublich müde. Ich mußte sie zum Auto tragen, und dann schlief sie regelmäßig auf dem Nachhauseweg ein. Ich wunderte mich, aber die anderen

DIE ENGAGIERTE SOZIOLOGIN

Frauenforscherin Kirchhoff kritisiert den Umgang der Justiz mit Mißbrauchsoffern. Text: Pia Born. Foto: Zedler

„Wir haben gewartet. Eines Abends saß er dann da, er hat gezittert, an seinem Schlafanzug gezerrt, als wollte er ihn zerreißten. Er hat mit seinen Händen gekämpft, als wollte er die Finger brechen. Dann kam es raus. Bei jeder Aussage habe ich gedacht: Nee! Nee! Er hat so gezittert, wir mußten ihn manchmal festhalten. Bei ganz schlimmen Sachen hat er sich unter der Decke versteckt.“ Was für Sachen? Die Mutter zögert. Dann zählt sie auf: anale Vergewaltigung, Sperma auflecken, Orale Vergewaltigung, Auspeitschen, Photographieren und gefilmt. Andere Kinder sprechen von schwarzen Messen, von unterirdischen Kirchen, von geopferten Babies und der Tötung junger Frauen, deren Blut nur so gespritzt sei. Überbordende Phantasie? Oder

Eltern erzählten, daß es bei ihren Kindern auch so sei, und das beruhigte mich. Sie war ja auch erst vier. Anna hat dann später, wie andere Kinder auch, von Medikamenten erzählt, orangefarbenen Pillen, die man ihr gegeben habe. Auf meine Frage, was die denn gemacht hätten, sagte sie: „Ich konnte dann nicht mehr richtig sehen.“ Kann ein Kind sich das ausdenken?
Aus den Gutachten einer Psychologin über Anna: „Ihre visuelle Beobachtung und die entsprechende Wiedergabe aus dem Gedächtnis war recht umfassend und erwies sich in der überprüften Leistung als wenig anfällig für Suggestionen positiver wie negativer Art. Anna zeigte sich ausgesprochen wenig geneigt, eine Phantasiegeschichte zu erfinden...“
Eine Mutter: „Als ich von der Versammlung nach Hause kam und meinen Kindern erzählte, was Rainer getan haben sollte, sagte meine Tochter: „Aber Mama, wann sollte er denn das getan haben? Das hätten wir doch gemerkt.“ Zwei Wochen später malte sie dann ein Bild, das einen Mann in einem Haus zeigt: Rainer im Gefängnis, wie ich danebenscheibe. Es zeigte einen Mann mit großen Genitalien in einem kleinen Häuschen. Mir fiel jetzt auf, daß sie schon lange Bilder von Männern malte, die ein ganzes Haus ausfüllten oder die phallische Form hatten. Wieder Wochen später, als sie abends schon im Bett lag, erzählte sie dann, er habe sie gezwungen, einen Bombon von seinem Glied abzulutschen. Ich war erst skeptisch – bis mein Sohn aus dem Etagebett darüber sagte: „Mama, das stimmt, ich habe das gesehen.“ Ich konnte es nicht richtig glauben – und war doch auch erleichtert. Jedenfalls ist es jetzt raus, dachte ich.“
Die Kinder erzählen, über Monate hinweg in einzelnen Schüben, immer schrecklichere Geschichten. „Man muß das sehen, um zu begreifen, wie sich die Kinder schämen“, sagt eine Mutter. „Die beißen sich doch eher die Zunge ab, als etwas zu erzählen.“ Ihr Sohn hatte zu den Vorwürfen geschwiegen. „Mama, is schon gut“, hatte er eine Frage abgewehrt. Dann, ein halbes Jahr später, kamen die Kopfschmerzen, Übelkeit, Hitzegefühl, Wirbel im Kopf. Erstickungsangste.

„HYSTERIE“, SAGT DER RECHTSANWALT, „DAS LIEGT AUF DER HAND.“ ER VERWEIST AUF PROZESSE IN DEN NIEDERLANDEN UND DEN USA, IN DENEN KINDER SCHRECKLICHKEITEN BESCHRIEBEN, DIE MIT DENEN AUS COESFELD IDENTISCH SIND.

Anhaltspunkt für das Treiben einer satanischen Sekte? Jedenfalls der Grund, weshalb sich der Vorsitzende Richter am Tag der Ortsbegehung mit seinem Troß in die Totenhalle begibt, die in der Tat dem Moki gegenüberliegt.
„Sind Sie schon einmal hier gewesen?“ will der Richter von dem Angeklagten wissen. – „Ich bin heute zum ersten Mal hier“, sagt Rainer M. Seine Stimme ist leise, was angesichts der Leiche, drei Schritte neben ihm, nicht verwunderlich ist: eine alte Frau, das Haar ist weiß, das Kleid blaueblümt, das Gesicht voll Frieden.
Die Verteidigung plädiert auf Freispruch. Die Vorwürfe des rituellen Mißbrauchs – „Hysterie“, sagt Rechtsanwalt Derk Rötgering, „das liegt auf der Hand“. Er verweist auf Prozesse in den Niederlanden und den USA, in denen Kinder Schrecklichkeiten beschrieben, die mit denen aus Borken und

Coesfeld identisch sind. Ein Beweis? Der Wahrheit? Oder des Gegenteils? Das Gericht zeigt sich verwirrt. Zwar gebe es Gutachten, die die Glaubwürdigkeit der Aussagen einiger Kinder bezeugen, andererseits habe es Zweifel, was die Genese dieser Aussagen heftige. Eltern sowie Psychologen hätten die Kinder befragt und so die Antworten vielleicht suggeriert. Es entließ den Angeklagten im Februar aus der Haft – eine Entscheidung, die das Oberlandesgericht Hamm sieben Wochen später zurücknahm. Es sei die Pflicht der Eltern, beschied es den Kollegen, bei einem solchen Verdacht die Kinder zu befragen. Daß die Kinder jahrelang geschwiegen hätten, erkläre sich aus der Schwere der Bedrohung durch den Angeklagten. Und zählte als solche auf: „Er werde die Eltern totzaubern, die Soldaten des Bundeskanzlers würden den Kindern den Kopf abschlagen, er werde die Eltern mit dem Messer töten, er schieße die Eltern tot und ermorde das Kind, er werde die Kinder aus dem 20. Stock werfen, er werde die Kinder in der Mitte durchschneiden...“ Die Staatsanwaltschaft ermittelt weiter. Beweise für die Erstellung von Pornographie gebe es nicht. Angesichts der zeitlichen Staffelung von Beschuldigung (Februar 1991) und Anzeige (März 1991) ist das nicht verwunderlich. Nicht äußern möchte sich die Staatsanwaltschaft zur Frage, ob sie Hausdurchsuchungen durchgeführt hat. Auch schweigt sie zur Frage, ob angesichts von sechzehn Verdächtigungen je die Bildung einer kriminellen Vereinigung Gegenstand der Ermittlungen war.
Die Eltern sind verbittert. „Typisch“, sagt eine Mutter, „früher, als das Kind schwierig war, habe ich immer die Schuld bei mir gesucht. Jetzt, wo die Gründe offen daliegen, wirft man uns Massenhysterie vor. Wir Mütter sind immer die Täter – und ich fühle mich als Opfer.“
Und die Kinder? „Mama“, sagte einer der Jungen, „das macht mich so traurig. Das hatte der doch gar nicht nötig, daß er so böse war. Wir hatten ihn so lieb.“ Die meisten Kinder wollen nicht, daß der Angeklagte bestraft wird. Er solle, sagen sie, nur nie mehr nach Borken oder Coesfeld kommen.

Eigentlich ist Sabine Kirchhoff (31) aus Iserlohn im Sauerland Tageszeitungsredakteurin. Eines Tages kam eine verzweilte Mutter mit ihrer mißbrauchten Tochter in die Redaktion: „Sie berichteten von einer Odyssee, die sie vom Jugendamt über die Polizei zur Staatsanwaltschaft geführt hatte. Mit dem Ergebnis, daß niemand ihnen helfen konnte oder wollte.“ Der Glaube der jungen Journalistin an „Recht und Gerechtigkeit“ geriet ins Wanken. Sie entschloß sich, dem „Sexuellen Mißbrauch vor Gericht“ auf den Grund zu gehen – und schrieb gleich eine Doktorarbeit darüber.
Die Redakteurin, die vor ihrem Zeitungsvolontariat Soziologie studiert hatte, schlug das Thema Soziologieprofessorin Sigrid Metz-Göckel an der Uni Dortmund vor. Die Frauenforscherin hatte gerade gemeinsam mit ihrer Dortmunder Kollegin Prof. Ursula Müller und sechs anderen Professorinnen an den Universitäten Bielefeld, Bochum und Essen das Graduiertenkolleg „Geschlechterverhältnis und sozialer Wandel“ gegründet, mit dem junge Doktorandinnen gefördert werden. Das Kolleg für 20 Stipendiatinnen ist einzigartig in Deutschland und wird von der „Deutschen Forschungsgemeinschaft“ unterstützt.

Sabine Kirchhoff bekam ein Stipendium, gab ihre Stelle in der Zeitungsredaktion auf und saß Tag für Tag im Gericht, mit Block und Kugelschreiber. Dabei profitierte sie von der kaufmännischen Ausbildung, die sie vor Studium und Volontariat gemacht hatte: „Ich kann stenographieren.“ Kirchhoff beobachtete für ihre Dissertation 15 Mißbrauchsprozesse an fünf nordrhein-westfälischen Landgerichten. Alle 16 Angeklagten waren Männer. Von den 25 Opfern waren 18 Mädchen und sieben Jungen.
Ein Täter hatte seine 13jährige Schwägerin in dem Kinderzimmer, in dem gleichzeitig seine Tochter schlief, vergewaltigt. Die 13jährige brachte einen Tag nach ihrem 14. Geburtstag ein Kind zur Welt. Der 28jährige Schwager erkannte die Vaterschaft an und behauptete vor Gericht, es sei „ein Liebesverhältnis“ gewesen. Die Richter glaubten ihm, das Gegenteil sei nicht zu beweisen: in dubio pro reo. Ein vierjähriges Mädchen und sein fünfjähriger Freund machten im Kinderzimmer des Mädchens Doktorspiele. Der 3-jährige Vater der Kleinen „spielte“ mit, steckte seinen Penis in den After des Jungen, rief ihn an der Scheide der Tochter und ließ sich dabei von einem Bekannten filmen. Das Mädchen durfte nicht aussagen, weil die Mutter es nicht wollte. Eine sogenannte „Aussagepsychologin“ attestierte dem Jungen als einzigem Belastungszeugen „eine hohe Glaubwürdigkeit, schloß aber einen letzten Zweifel nicht aus“. Der Vater und sein Freund wurden freigesprochen: in dubio pro reo.
Von den 16 Angeklagten in den 15 Verfahren wurden nur

drei zu einer Freiheitsstrafe ohne Bewährung verurteilt. Sabine Kirchhoffs Fazit: „Die Interessen der Opfer sexueller Gewalt sind im Strafprozeß belanglos.“ Die Opfer sind im Gegensatz zu den Tätern keine „Prozeßbeteiligten“, sie sind „Beweismittel“. Deshalb sind sie verpflichtet, sich gerichtsmedizinisch untersuchen zu lassen. Auch die Psyche des Kindes wird überprüft – seine „Glaubwürdigkeit“. Solche Glaubwürdigkeitsgutachten spielen in Mißbrauchsprozessen eine immer größere Rolle. Erst jüngst im Fall des Sozialpädagogen Rainer M. (34), der in der Coesfelder Montessori-Kindertagesstätte 26 Kinder mißbraucht haben soll (S. 74). Die Münsteraner Strafkammer hob Mitte Juni den Haftbefehl auf, weil der als konservativ bekannte Kölner Psychoanalytiker Prof. Udo Undeutsch (76) – im Gegensatz zu zwei anderen Sachverständigen – die Glaubwürdigkeit der Kinder bezweifelt hatte: in dubio pro reo.
Sabine Kirchhoff: „Daß der Rechtsstaat verpflichtet ist, die Rechtsgüter des Verdächtigen zu schützen, führt zu dem Paradox, daß die Opfer schlechter gestellt werden als die Täter.“ Aber das ist es nicht allein. Die Frauenforscherin hat festgestellt, daß bestehende Opferschutzgesetze nicht ausgeschöpft werden: das Recht auf Anwesenheit einer Vertrauensperson, auf Ausschluss der Öffentlichkeit und auf Ausschluss des Angeklagten zum Beispiel. Die Opfer wissen oft nicht, daß sie diese Rechte haben, und die meisten Richter informieren sie nicht darüber.
Die Soziologin fordert keine neuen Gesetze, sondern nur die Ausschöpfung der bestehenden. Und sie hält, ganz wie Justizministerin Leutheusser-Scharrenberger, die Einführung eines Kinderanwaltes für eine „gute Idee“. Dieser würde automatisch die Rechte des Opfers vertreten, durch ihn wäre das Kind nicht nur „Beweismittel“, sondern immer auch „Prozeßbeteiligter“.
Kirchhoff fordert, daß ein Kind nur einmal vernommen und vor Gericht ein Video von dieser Befragung gezeigt wird – in Holland und Kanada schon lange Praxis. Aber in Deutschland sind fünf und mehr Vernehmungen keine Seltenheit: durch Polizei, ermittelnde Richter, Staatsanwälte, diverse Gutachter. Im Prozeß, der frühestens ein Jahr nach der Anzeige stattfindet, verstricken sich die verwirrten Kinder oft in Widersprüche und gelten nicht als „glaubwürdig“. Sabine Kirchhoff ist die erste Stipendiatin, die ihre Doktorarbeit im NRW-Graduiertenkolleg für junge Frauenforscherinnen abgeschlossen hat. Die Soziologin ist „Autodidaktin im Strafrecht“. Ihre Zweitbetreuerin, die Strafrechtprofessorin Ursula Nelles aus Münster, bescheinigte der Quereinsteigerin: „Sie hat der Justiz zur Ehre gereicht.“ Demnächst will Sabine Kirchhoff sich habilitieren: „Es wird bestimmt wieder ein juristisches Frauenthema sein.“

Agenten in incestzaak worden niet vervolgd

Van onze verslaggever
ARNHEM

Er komt geen strafvervolg van vier politiegagenten uit Epe, die door Yolanda van B. waren beschuldigd van seksueel misbruik. Dat heeft het Arnhemse gerechtshof beslist op de klacht van de advocaat van Yolanda. De klacht was gericht tegen de officier van justitie in Zutphen, die eind vorig jaar al had besloten geen strafvervolg in te stellen. Ook volgens het hof bestaat er geen enkel redelijk vermoeden van schuld.

De beschuldigingen van Yolanda zouden vaagheden, tegenstrijdigheden en onjuistheden bevatten. Op verzoek van de advocaat is een vriendin van Yolanda gehoord. Zij heeft verklaard getuige te zijn geweest van seksueel misbruik. Het hof beoordeelt deze getuigenis als 'onvoldoende om een nader onderzoek te rechtvaardigen'.

Gevolg van Eper incestzaak

Meer meldingen van meervoudig seksueel misbruik met geweld

BD 1-7

UTRECHT - Eén op de drie incestslachtoffers is door meer dan één dader misbruikt. In één op de vijf gevallen heeft de dader meer dan één slachtoffer gemaakt.

Dit blijkt uit de registratie van het aantal meldingen dat het afgelopen halfjaar is binnengekomen bij Korrelatie. Deze stichting verzorgt publieksoptvang na televisie- en radioprogramma's.

Seksuele intimidatie is het onderwerp waarover het meest wordt gebeld. Voor Korrelatie was dat aanleiding vanaf januari '94 het aantal en geslacht van zowel daders als slachtoffers te registreren. Vooral door uitzendingen over de Eper incestzaak komen meer mensen met verhalen over meervoudig en zeer gewelddadig seksueel misbruik naar buiten.

Uit de cijfers blijkt dat het aantal daders dat door slachtoffers wordt genoemd, varieert van één tot een stuk of twintig. Bij meerdere daders treden ze op in groepsvorm of onafhankelijk van elkaar.

Voor die laatste situatie geeft Korrelatie het voorbeeld van een meisje dat van haar zesde tot achtste jaar is misbruikt door haar vader, en van haar twaalfde tot veertiende jaar door een oom.

Babymoorden

Niet eerder dan na de Eper incestzaak kreeg Korrelatie zoveel meldingen van babymoorden. Veertien vrouwen melden dat hun baby kort na de bevalling is gedood. Daarnaast vertelden zeven vrouwen dat

hun zwangerschap, ontstaan door incest, op veelal brute wijze is afgebroken.

Uit de gegevens van Korrelatie blijkt verder dat in 97 procent van de gevallen het kind door een bekende wordt misbruikt. In bijna 80 procent gaat het om een familielid, in 16,7 procent om een andere bekende en in 1,5 procent gaat het om een hulpverlener.

De laatste tijd worden steeds vaker ook moeders, broers en neven als dader aangewezen. In 86,5 procent gaat het om alleen mannelijke daders, in 5,5 procent om alleen vrouwelijke daders en in 8 procent gaat het om zowel mannelijke als vrouwelijke daders.

Slachtoffer

In driekwart van de gevallen zijn vrouwen het slachtoffer. In 5,5 procent gaat het om zowel mannelijke als vrouwelijke slachtoffers, en in 18,7 procent gaat het om mannelijke slachtoffers.

Korrelatie noemt dat percentage onverwacht hoog, omdat geen enkele uitzending specifiek aandacht besteedde aan seksueel misbruik van jongens of mannen.

Korrelatie zegt de hulpvragen niet op waarheid te kunnen controleren, maar behandelt elke vraag serieus. Uit bezorgdheid over het toenemend aantal meldingen heeft de stichting de cijfers (niet de gegevens) gemeld aan de minister van justitie en de hoofdinspecteur voor de geestelijke volksgezondheid.

ANP

Verklaringen 'Eper' verdachten deels betrouwbaar

Van onze verslaggever
Victor Lebesque

VK

20-7

ZUTPHEN

Gerrit K. (54) beaamde volmondig de met gevoel voor understatement gemaakte opmerking van rechtbankpresident mr J. Rowel dat hij 'niet tot de knapste koppen van Nederland' behoorde. Van hetgeen dinsdag voor de Zutphense rechtbank te berde werd gebracht, zullen ook de zeven andere verdachten in de Eper zedenzaak maar weinig gesnapt hebben.

De ontwikkelingspsycholoog dr H. Soppe en de orthopedagoog/psychotherapeut dr R. Bullens lichtten dinsdagmiddag de door hen uitgebrachte rapporten toe. Zij onderzochten de betrouwbaarheid van de in deze zaak afgelegde verklaringen van de drie slachtoffers - de kinderen H. - en van de vier verdachten die (aanvankelijk) bekentnissen hebben afgelegd. De verdachten werden geconfronteerd met opmerkingen over de pre-reflexistische periode van jonge kinderen, deviantie, suggestibiliteit en andere geleerdheid.

Maar ook voor anderen in de zittingszaal viel er geen touw vast te knopen aan de uitspraken van de deskundigen. De voorzitter, die meende dat Soppe in zijn rapport concludeert dat de verklaringen van de slachtoffers betrouwbaar waren, werd door de psycholoog gecorrigeerd. 'Een aantal dingen in hun verklaringen is betrouwbaar, een aantal andere dingen is niet duidelijk', zei Soppe.

De verklaringen van de verdachten waren volgens Soppe betrouwbaar voor zover die betrekking hadden op hun eigen seksuele ontsporingen, maar aan wat zij verteld hebben over orgiën ten huize van Yolanda van B. moet getwijfeld worden. Soppe bracht hierin echter de nuance aan dat er ook 'zelfbeschuldigende verklaringen over sex in groepsverband' zijn afgelegd.

Officier van justitie mr K. Wetzelshoudt vandaag haar requisitoir.

De verdachten worden ervan beschuldigd in de periode van oktober 1986 tot juni vorig jaar de drie kinderen H. - twee meisjes en een jongen - seksueel te hebben misbruikt: verkrachting, vleselijke gemeenschap met kinderen, aanranding en ontucht. Tot de verdachten behoren de ouders van de kinderen.

De officier moet het bewijs putten uit de beschuldigingen van de drie zwakbegaafde slachtoffers (nu negentien, vijftien en zeven jaar oud), uit de bekentenis van de 'zeer beïnvloedbare' verdachte Ronald van Z. (24) en uit de verklaringen van drie andere verdachten die hun eerdere bekentnissen ter zitting hebben ingetrokken.

Nadat maandag zijn twee broers waren gehoord, was het dinsdag de beurt aan Alex van Z. (31). Hij ontkennde alle beschuldigingen. Maar tegenover de politie had hij toegegeven het oudste meisje (C.H.) 'meermalen te hebben geneukt', zoals de presidente het samenvatte. Hij had toen ook bekend dat hij C. een keer heeft verkracht terwijl zijn moeder haar vasthield en haar ouders toekeken.

Wouter S. (44), ex-echtgenoot van Yolanda, weersprak de verhalen over groepsseks bij hem en Yolanda thuis in Elburg, waarbij hun kinderen en de kinderen H. zouden zijn misbruikt. 'Dit is een opzette van Yolanda om mij op de een of andere manier achter slot en grendel te krijgen. Zij is een raddraaister.'

Gerrit K. (54), ex-vriend van de - eveneens verdachte - moeder van de drie jongens Van Z., verklaarde in een huilbui dat hij de kinderen H. nooit met een vinger heeft aangeraakt. De voorzitter hield hem voor dat hij bij de politie, de rechter-commissaris en de raadkamer van de rechtbank talloze malen bekend heeft. Telkens was er, zo stelde mr Rowel vast, hetzelfde patroon. Eerst ontkennen en zodra er een vertrouwensband ontstond tussen hem en de ondervrager, toegeven en opgelucht berouw tonen.

Meeste beschuldigen in 'nieuwe Eper' zedenzaak ontkennen alles

Verdachte vindt verkrachting kind normaal

Van onze verslaggever
Victor Lebesque

VK

19-7

ZUTPHEN

'Ik ben gek van kinderen', zei Ronald van Z., een van de acht verdachten in de 'nieuwe Eper' zedenzaak, die deze week voor de rechtbank in Zutphen dient. De verdachten worden ervan beschuldigd in de periode van oktober 1986 tot juni vorig jaar de drie kinderen H. uit Epe - twee meisjes en een jongen - te hebben verkracht en op andere wijze seksueel te hebben misbruikt.

Het meisje L. was pas twee jaar toen zij voor het eerst slachtoffer werd van ontuchtige handelingen. De twee anderen waren in 1986 respectievelijk twaalf (meisje C.) en zeven (de jongen R.) jaar oud. Tot de verdachten behoren de ouders van de kinderen.

Het proces is een uitloei van de gerucht makende Eper incestzaak over seksueel misbruik van de

zusjes Yolanda en Evelien van B., waarin het Arnhemse gerechtshof vorige maand in hoger beroep uitspraak deed. Ronald, die kan worden beschouwd als de hoofdverdachte in het nieuwe proces, legde in de Yolanda-zaak, aanvankelijk als getuige later als verdachte, verklaringen af over het seksueel misbruik van de kinderen H. Daarmee kwam de zaak vorig jaar zomer aan het rollen en werden de acht verdachten aangehouden.

Yolanda's ex-echtgenoot Wouter S. staat nu ook weer terecht. Hij werd vorige maand door het hof vrijgesproken van betrokkenheid bij de gedwongen gewelddadige abortussen bij Yolanda en Evelien. Verdachten zijn verder Gerrit, Alex en Roelie van Z., respectievelijk broers en de moeder van Ronald, en Gerrit K., een buurman.

De vader van de drie slachtoffers, Ad H., werd in Arnhem wegens verkrachting van Yolanda veroordeeld

tot drie jaar gevangenisstraf. Ronald (24) en Gerrit (29) van Z. werden wegens verkrachting en ontucht met de kinderen van Yolanda en Evelien veroordeeld tot straffen van achttien maanden en een jaar en tbs.

Maandag op de eerste zittingsdag hoorde de rechtbank vijf verdachten: Ronald, Gerrit en Roelie van Z., en de ouders van de kinderen. Alleen Ronald bekende. Hij was als buurjongen kind aan huis bij de familie H. Het oudste meisje werd door hem voor het eerst verkracht op nieuwjaarsochtend 1989. Zij was toen veertien. 'Ze sliepen nog. Ik ben boven op haar gegaan. Ze werd er niet eens wakker van', zei Ronald.

Na die eerste keer vergreep hij zich wel vijf keer per week aan haar. 'Thuis in de slaapkamer, in de bossjes, in de caravan, in het zwembad, overal', gaf hij toe. Hij beschouwde het meisje als zijn verloofde, maar

volgens rechtbankpresident mr J. Rowel dacht het meisje daar anders over en was er sprake van 'eenzijdige verkering'.

Volgens Ronald wisten de ouders niet alleen precies wat hij allemaal uitspookte met hun beide dochters en met hun zontje, maar waren zij ook actief betrokken bij het seksueel misbruiken van de kinderen. Na een van de verkrachtingen zorgden de ouders ervoor dat het oudste meisje de pil ging gebruiken.

Moeder Sophie H. zou hem een keer haar tweejarige dochtertje L. naakt met gespreide benen hebben aangeboden. 'Bij L. ben ik nooit binnengedrongen. Ik heb haar alleen gekust en gestreeld', zei hij.

De ouders zouden ook van de partij zijn geweest op sexfeestjes in de woning van Yolanda in Elburg. Het echtpaar H. was bevriend met Yolanda en Wouter. Tijdens de bezoeken werd aan partnersruil ge-

daan en ontucht gepleegd met de kinderen H. Dit gebeurde volgens Ronald wel twee keer per week. Yolanda heeft deze seksuele uitpattingen bevestigd en ook de gebroeders Van Z. en twee kinderen H. hebben hierover verklaringen afgelegd.

Gerrit van Z. had tijdens het politieverhoor schoorvoetend een bekentenis afgelegd, maar zei op de zitting dat er niets van waar was. 'Ik ben onder druk gezet', beweerde hij zonder nadere toelichting.

Moeder Van Z. ontkende eveneens elke betrokkenheid. Het oudste meisje heeft onder meer verklaard: 'Alex heeft me onder bedreiging geneukt, terwijl zijn moeder mij vasthield.' Volgens Roelie van Z. zijn het allemaal leugens, verzinsels van het meisje. 'Ik ben zelf van binnen helemaal kapot van al die valse verwijten', zei zij. Ook de ouders H. ontkenden in alle toonaarden.

Dertienjarige jongen verkracht

Rijkevorsel - De BOB van Turnhout speurt volop naar een ongeveer zeventienjarige jongeman die zaterdagavond en moest zich onder dwang ontkleden. Nadien werd hij verkracht.

Die jongen keerde omstreeks 21 uur huiswaarts van een zwempartijtje in de klei-

GVA 04.07.94

Gehandicapt meisje jaren door vader en zijn vriend verkracht

"In dat milieu slaapt iedereen met iedereen"

Ook de advocaat van de vriend relativerde de feiten sterk. Ten eerste betwistte hij dat het meisje vanaf haar 15de misbruikt werd, dat zou pas twee jaar later begonnen zijn. Ten tweede benadrukte hij dat zijn cliënt een woning gehuurd had en dat de hele familie daarna bij hem was ingetrokken. Zijn cliënt had een zolderkamer en toen het meisje uit een instelling thuis kwam wonen, werd dat haar kamertje. Vanaf die tijd sloepen ze samen. "U weet toch ook wel hoe dat gaat in zo'n milieu. Een heleboel mensen wonen samen in enkele kamers en eigenlijk slaapt iedereen met iedereen", was zijn conclusie.

Ook de advocaat van de vader probeerde de feiten te verklaren vanuit het milieu waarin alles gebeurd was. Het allerlaagste milieu waarin normen totaal anders zijn. Hij verwees naar een zaak waarin een vader boos was dat hij veroordeeld was want hij dacht dat hij zijn dochter moest doen met zijn dochter. De advocaat benadrukte dat niet alleen het slachtoffer mentaal gehandicapt was, maar dat de vader ook niet al te bijster was. "Maar hij heeft al 25 jaar een vaste job en ik ben het dan ook niet eens met de stelling van de psychiater dat hij zwakzinnig is."

Zowel de rechtbank als de openbare aanklager reageerden geschokt op dit pleidooi. De rechtbank vroeg waarom er dan geen tegenexpertise was aangevraagd.

De openbare aanklager had drie jaar tegen de vriend van de familie gevorderd en de interne ring van de vader. Die straffen werden ook uitgesproken.

C. V. N.

Lebenslänglich für Kinderschänder

Landgericht Gera, wäre das Mädchen gestorben.

Die Stimmung im Gerichtssaal ist explosiv. Grinsend und ungehört verfolgt Harry R. den Prozeß. Kein Blick in den Zuhörerraum, in dem die Angehörigen des Opfers sitzen. "Der kommt hier rein und lacht. Das Kind hat das Leben verliert", ruft Alice's Tante. Harry R. läßt das alles kalt.

Nur einmal wird ihm richtig schlecht. Als der medizinische Gutachter am dritten Verhandlungstag im Detail die inneren Verletzungen schildert, die er dem Kind mit dem Stahlrühr zufügte, muß der Prozeß verlagert werden. Dem Angeklagten ist übel geworden, er kann nicht mehr.

Harry R. hat das Leben der kleinen Alice zerstört.

"Die schweißgebadete Tat, derer sich ein Mensch nur schuldig machen kann", nannte Richter Reinhard Maul das Verbrechen. Der Mann, der bereits frühere Lebensgefährinnen schwer mißhandelt, habe den Tod des Kindes billigend in Kauf genommen. Er habe sich Frauen immer überlegen geföhlt und nie geduldet, daß sie sich seinen sexuellen Wünschen widersetzen.

Harry R. muß lebenslänglich hinter Gitter. Ungerührt nimmt er das Urteil hin. Aber er grinst nicht mehr.

EXP 22.07.94

Homovriend ontkent ontucht met kleuters

ALMELO - "Als de kinderen nu de rechtszaal binnen zouden komen, weet ik zeker, dat ze me spontaan om de nek zouden vallen." Voor een 27-jarige inwoner van Zeeuwsloot, die tot voor kort in Hengelo woonde, was dat gezegde bewijs dat hij nooit iets op seksueel gebied met de twee jonge kinderen van zijn vriend had gehad. Tegenover hun moeder en later de politie verklaarden de jochies, destijds drie en vijf jaar oud, echter heel andere dingen.

De vriend van papa zou de kinderen tussen januari 1992 en juli van het vorig jaar niet alleen seksueel hebben betast maar ook hebben gedwongen tot het plegen van ontuchtige handelingen bij de man. Officier van justitie mr Teekman vond de beschuldigingen dermate ernstig, dat ze een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van vijftien maanden, waarvan drie maanden voorwaardelijk op zijn plaats vond.

Volgens de officier begon de ontuchtige voorbeteugels van de vader.

Politie weigert op te treden tegen vermeende kinderlokker

Van een onzer verslaggevers
Diverse ouders hebben in mei gezamenlijk aangifte gedaan en beschuldigend gewezen naar een 20-jarige dorpsgenoot die zich aan ten minste zes kleuters zou hebben vergrepen. De man is door de politie weigeren op te treden tegen een inwoner die regelmatig ontucht met kleine kinderen zou plegen.

WISSEKERKE - Een deel van de bevolking van het Zeeuws gemeente Wissenkerke is boos omdat politie en justitie weigeren op te treden tegen een inwoner die regelmatig ontucht met kleine kinderen zou plegen.

Meisjes Almelo slachtoffer kinderlokker

ALMELO, vrijdag
Een nog onbekende kinderlokker heeft in Almelo ontucht gepleegd met twee kleuters van vier en vijf jaar.
De meisjes waren aan het spelen op een speelplaats aan de Grovestins in de wijk Schelfhorst toen ze door de man, die onder meer was gekleed in een blauwe bermuda, werden aangesproken. Nadat hij eerst schennis had gepleegd, dwong hij vervolgens een van de slachtoffertjes ontuchtige handelingen bij hem uit te voeren. Van de kinderlokker ontbreekt nog elk spoor.

ALMELO - In de Eindhovense wijk Tongelre heerst grote onrust door de activiteiten van een als pedofiel bekend staande buurtbewoner. Twee bewoners hebben bij de politie aangifte gedaan van ontucht met minderjarigen.

Volgens wijkbewoners, die allen anoniem willen blijven, zet de man in zijn woning kinderen aan tot ontuchtige handelingen voor geld, vuurwerk of softdrugs. Het gaat voornamelijk om jongens tussen elf en zestien jaar. Ook vertoont hij pornofilms, volgens de wijkbewoners. In totaal zouden zo'n 150 kinderen, grotendeels afkomstig uit de wijk maar ook van daarbuiten, bij de man over de vloer komen.

Volgens politiewoordvoerder G. Goossens komt de man openlijk uit voor zijn geardeerdheid en heeft hij in gesprekken met de politie aangegeven niet van plan te zijn zijn contacten met de kinderen stop te zetten. "Hij ziet zich meer als sociaal werker. Hij weet precies zich er op al veel jongeren van de straat gehaald te hebben", verklaart Goossens. "Daarnaast weet hij heel goed hoe ver hij kan gaan. Hij weet precies waar de grenzen van de wet liggen. Hij zegt nooit iets tegen de zin van de kinderen te doen."

Verder speelt een recente wetswijziging een complicerende rol. Daarin staat dat de officier van justitie pas tot vervolging overgaat in ontuchtzaken als het minderjarige slachtoffer zelf aangeeft dat zinvol te vinden. Voorheen was de klacht van een vertegenwoordiger van de minderjarige voldoende.

Politie weigert op te treden tegen vermeende kinderlokker

Volgens de ouders heeft de geestelijk niet volwaardige jongeman niet alleen ontuchtige handelingen gepleegd, maar sommige van zijn slachtoffertjes ook seksueel misbruikt. Uit angst voor herhaling durven ze hun kroost niet meer alleen te laten buitenspeelen. Niemand uit de buurt vertoont zich meer in het speeltuintje waar het allemaal is begonnen.

De vermeende kinderlokker rijdt regelmatig provocerend door de wijk waar de meeste kinderen wonen. De ouders vinden dat politie en justitie de man in bescherming nemen en met hun angst laten zitten. "Ze willen de zaak in de doofpot stoppen", zegt Marco van de Werken. Zijn dochtertjes van vier en vijf jaar zouden zijn misbruikt. "Mijn kinderen willen ook aan de politie vertellen wat er precies is gebeurd, maar ze worden kennelijk niet geloofd. Afgelopen vrijdag zijn we opnieuw op het politiebureau in Kortgene geweest. Een agente zei alleen dat de kinderen te jong waren voor de verhoorstudio en dat ze niet bevoegd was ze te verhoren. Daarmee was voor haar de dachte zou bij de ontucht zijn betrokken.

Districtspsychiater Dam schetste een beeld van een enigszins naïeve man, zonder pedofiele neigingen. De verdachte zelf wijt de beschuldigingen aan de ex-vrouw van de vader: zij zou hem en zijn zaak kapot willen maken. Tussen hem en de kinderen zou niets anders bestaan dan genegenheid. Alles zou zich binnen het maatschappelijk aanvaardbare hebben afgespeeld.

Raadsman mr Bos vond dat er, als er al sprake was van ontucht, er beslist geen opzet in het spel was. "Er was sprake van psychische en lichamelijke intimiteit die gewoon is tussen een kind en zijn verzorger". De beschuldigingen van de kleuter weet hij aan de overdreven aandacht voor het seksuele. "De bijval over zijn favoriete onderwerp prikkelde de fantasie van de jongen".

De rechtbank wijst volgende week dinsdag vonnis.

Bishop says sorry for child abuse by priests

BY RUTH GLEDHILL
RELIGION CORRESPONDENT

GUIDELINES on how the Roman Catholic Church should deal with priests who sexually abuse children were published yesterday by a Catholic working party. The report contains an apology from a senior bishop to those who had been abused and for "mistaken attitudes within the Church".

In the past 18 months, six priests and monks in England and Wales have been convicted of child sex offences.

The report calls on the Catholic community to appreciate the damage caused by abuse and to develop ways of protecting young people from abuse. It says the community is now much more aware "of the evil of child abuse".

The report warns against the temptation in the Church to protect a priest or monk accused of misconduct from "the glare of publicity". "There is an added temptation to preserve silence when suspi-

cion falls on a close colleague or personal friend," it says.

The Right Rev Christopher Budd, Bishop of Plymouth, says in the report that the Catholic community in England and Wales has become "increasingly aware of incidents when persons who hold positions of responsibility within the Church, including priests, have abused young people, physically, sexually, emotionally and by neglect".

He continues: "I wish to apologise sincerely to the survivors of abuse and their families and communities, particularly where there has been abuse by people exercising responsibility in the church." Such people have been hurt by the abusers and also by "mistaken attitudes within the church community at all levels," he says.

The report recommends that each diocese appoints a priest to be the bishop's representative or delegate in dealing with issues of child abuse.

Sins of the fathers prompt Catholic Church campaign against child sex offenders

GUA 06.07.94

Anne McHardy and Walter Schwarz report

INTERNATIONAL concern over child abuse by priests prompted the formation of the Roman Catholic Church's working party, which resulted in yesterday's announcement that priests were to be appointed to each diocese to deal with sex offenders.

Cover-ups and secretiveness have exacerbated cases of sexual abuse by priests in the past.

the Bishop of Plymouth, Christopher Budd said yesterday. The bishop, who chaired the working party on sexual abuse set up two years ago, said that new guidelines would impose "a general duty on all to report knowledge or reasonable suspicion of child abuse, and to be vigilant, irrespective of any fear of public scandal affecting the Church."

The bishop said the guidelines and the appointment of a priest to each diocese to coordinate the work of vetting those in contact with children, was not a response to recent cases, but to a much wider concern within the international church.

Nevertheless, the committee was clearly influenced by cases like that this year when the Archbishop of Birmingham, Msgr Maurice Couve de Murville, was sued by the parents of two children who were sexually abused for 20 years by a priest in his diocese.

The priest, Father Samuel Penney, was convicted on 10 charges and jailed for seven years. In the past, priests against whom allegations have been made have frequently been moved rather than being suspended, treated or turned over to the police. The emphasis has been on avoiding scandal rather than addressing the problem.

Five other cases in the past 18 months involved two priests and three lay workers. Church officials yesterday admitted that the cases were a fraction of many serious allegations that had not resulted in convictions, but figures were not available.

In the US more than 400 Catholic priests have been jailed in the past eight years and an estimated \$400 million has been

paid out in compensation and legal fees.

The problem is not confined to the Catholic Church. Bishop Budd said he had passed material gathered by his working party to the Anglican Bishop of Liverpool, David Sheppard, who was responsible for similar inquiries by the Church of England.

But he stressed that abuse by priests was a small problem compared with the much wider social problem of abuse within families.

Bishop Budd said his Church's response to abuse in the past had been "inadequate, due to not understanding what we were dealing with."

The guidelines say allegations of abuse must be passed to the priest appointed by each diocese for the purpose as the bishop's representative, who will link up with other priests to form a nationwide "crisis management team".

This team will work with police and social workers. In any proceedings the interests and welfare of the child are the "paramount considerations", and the "automatic acceptance of the word of an adult against that of a child does not apply". But there will also be a network to provide whatever therapy of offending priests or priests who feel themselves likely to offend might need.

Councils, unions agree code on handling pupil abuse charges

James Meikle

TEACHERS' unions and local authority leaders yesterday produced new guidelines on handling allegations against teachers accused of sexually or physically abusing children, after mounting concern over poor procedures and false or malicious claims.

The unions and councils said accused teachers were often judged to be guilty until proved innocent, and that sometimes investigations ended with the worst outcome of all, the equivalent of the Scottish "not proven" verdict.

They called for investigators to maintain an open

mind. Teachers should only be suspended for sound reasons, since "in practice it is rarely perceived to be a neutral act."

During an investigation, the child concerned, the school and the teacher should be offered help and counselling and be kept up to date with developments. "When a case comes to an end (in too many cases this is merely a petering out) proper arrangements should be in place for the teacher to be fruitfully re-engaged in work."

The unions and employers also urged police to revise their investigation procedures and called on the Crown Prosecution Service to act with greater speed.

Their central concern remained that children should not be abused. "Allegations against teachers may be true, though such cases are rare."

The Government is considering whether it should offer guidance on the subject.

Catholics act on child sex abuse

say allegations of abuse must now be passed to the priest appointed for the purpose who will link up with a nationwide "crisis management team".

Five other Roman Catholic officials, two priests and three lay workers, have been convicted of child sex abuse in the past 18 months in Britain.

The Catholic Church in Ireland announced last month that it was setting up a similar system. Both the English and Irish systems are modelled on a scheme that has been in operation for some years in the United States.

An American working party was set up two years ago by the Pope, who last December, in a speech to Cardinals at the Vatican, spoke of the "sad spectacle of moral deviations of every kind, among those the particularly painful sexual ones

in which sometimes - I say this with sorrow - clergy themselves have been involved".

US concern has been deepened by 400 prosecutions in eight years and by a series of high profile and expensive actions for damages, including 41 cases in New Mexico, which prompted the archbishop, Michael Sheehan, to appeal to parishioners for funds to stave off bankruptcy.

In Chicago a case brought against the then Archbishop of Cincinnati, Cardinal Joseph Bernardin, could have been as expensive but was dropped after the accuser, Stephen Cook, now 35, who had claimed he had been sexually abused by the cardinal while he was a high school student, said his memories had been elicited by therapy and were not reliable.

The bishop, who chaired a two-year working party on abuse, said guidelines will insist that priests under investigation are suspended from duty, not moved elsewhere as

Oude Pekela beyond

Robert F. Kelly (Mr. Bob)

In zijn column 'Zendtijd' in de NRC recenseerde Frits Abrahams op 28 mei de Amerikaanse documentaire *Innocence lost*, een film over een zedenschandaal in Edenton, die de BBC uitzond. Abrahams verzucht: 'Het was een aangrijpende documentaire, een van de beste reconstructies die ik ooit op tv heb gezien. Leve de Nederlandse omroep die deze film aankoopt - en uitzendt'. Vanavond bij VERONICA het tweede en laatste deel van deze vier uur durende documentaire, in het Nederlands *Verloren onschuld*. In 1989 culmineerden de roddels en verdachtmakingen, die onder de eens zo vredige, trouw ter kerke gaande bevolking van het plattelandstadje Edenton in North Carolina steeds heviger circuleren, in de arrestatie van zeven mensen op verdenking van seksueel misbruik van kinderen. Het ging vooral om Bob en Betsy Kelly, die samen het kinderdagverblijf Little Rascals leidden. Betsy Kelly had ruzie gekregen met een moeder, die beweerde dat haar kind geslagen was door Bob Kelly (Mr. Bob). Omdat excuses uitbleven sprak de moeder met een andere moeder die insinueerde dat er wel eens iets anders aan de hand zou kunnen zijn. De ouders bestookten hun kinderen urenlang met suggestieve vragen (hoe legde Mr. Bob zijn hand op je achterste?) en weldra deden de huiveringwekkendste verhalen de ronde. Anale verkrachtingen met scharen en schroevendraaiers, filmopnamen daarvan, mister Bob die zijn penis in mond en anus tegelijk stopt en mister Bob die zich de hals afsnijdt en zelf het bloed ophielt. Documentairemaker Ofra Bikel volgde drie jaar lang de ontwikkelingen. De documentaire begint

in 1990, de rechtszaak tegen Bob en Betsy Kelly. Heel gedetailleerd worden in gesprekken met ouders, advocaten, de verdachten, enkele leden van de jury en andere inwoners van Edenton de omstandigheden geschetst die ertoe leidden dat tot dan toe gerespecteerde medebewoners worden beschuldigd en veroordeeld voor seksuele excessen die niemand gezien of gemerkt heeft. In het kinderdagverblijf werkende moeders zeggen niet te snappen hoe Bob en Betsy het voor elkaar kregen. Zij hadden nooit iets gezien, maar toch twijfelen ze niet aan de beschuldigingen. De kinderen werden de eerste keren ondervraagd door een politiemedewerkster, met behulp van poppen en met gerichte vragen, waar dus alleen met ja of nee op geantwoord kan worden. Kinderen rond de drie jaar gelden als een zeer te beïnvloeden leeftijdscategorie. De aantekeningen en video-opnamen van deze eerste verhoren werden vernietigd. Negenentwintig kinderen worden in therapie genomen door vier therapeuten. De beschuldigingen nemen toe en gelden nu ook andere kinderdagverblijfsmedewerkers en zelfs de eigenaar van een video-winkel, die zich van de prins geen kwaad weet. Na negen maanden procesvoering werd Bob Kelly schuldig bevonden aan 99 van de 100 aanklachten en veroordeeld tot 12 keer levenslang. (lfb)

■ Nederland 2, 20.50-22.30 uur

'Ontuchtige' priester hoeft niet te betalen

ANP
AMSTERDAM

De Amsterdamse priester H. van V. hoeft geen halve ton voorschot op een schadevergoeding te betalen aan een 26-jarige Amsterdamse vrouw, die hem beschuldigt van ontucht en verkrachtingen. Dat besliste de president van de Amsterdamse rechtbank donderdag in kort geding. De vrouw beschuldigt de priester, een huisvriend van haar ouders, ervan haar tussen 1976 en 1984 regelmatig te hebben verkracht. Toen het begon, was ze acht jaar oud; het eindigde toen zij zestien was en zelfstandig ging wonen, aldus haar lezing. Haar eis is voornamelijk afgewezen omdat niet vaststaat dat er in de bodemprocedure een schadevergoeding wordt toegekend.

Cel geëist tegen therapeut wegens misbruik

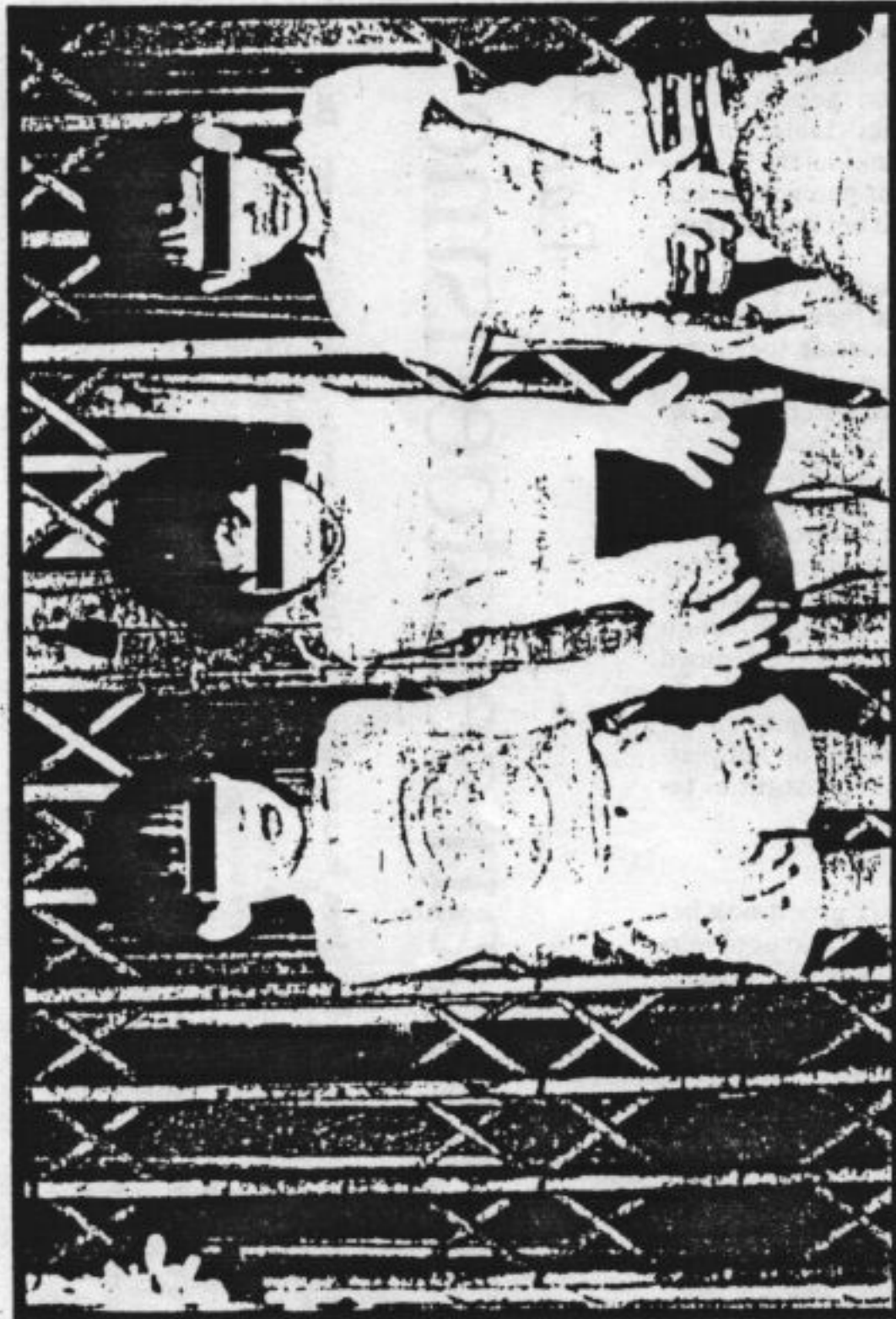
ANP
ZWOLLE

Tegen de 39-jarige J. O. uit Olst is dinsdag voor de rechtbank in Zwolle drie jaar gevangenisstraf geëist. De verdachte, die als natuurgenezer een zekere faam heeft, wordt beschuldigd van 'machtsmisbruik', incest en seksueel misbruik. O. zou incest hebben gepleegd met zijn inmiddels dertienjarige stiefdochter en ontucht met zijn nu zestienjarige stiefzoon. Hij zou de

jongen ook hebben mishandeld. Daarnaast wordt de man verdacht van verkrachting en seksueel misbruik van vrouwen die bij hem een therapeutische behandeling hebben ondergaan. Hij zou dit hebben gedaan vanaf 1990 in Wesepe, Amstelveen en Heino. Volgens vrouwen die aangifte deden, straalde hij een 'enorme macht' uit. Uit psychiatrisch onderzoek is gebleken dat O. verminderd toerekeningsvatbaar is. Hij zelf wil behandeld worden.

Sins of the fathers, page 7

trokken om daar achtien maanden in de sloppenwijken te werken voor een humanitaire organisatie. Hij vertelt over een school van bamboe en zijn Franse lessen in een getto van Bangkok. Zijn verhaal komt me wel zeer vreemd voor: je geeft geen Franse les in de sloppenwijken van Bangkok! Nicolas' verhaal is veel te vaag. Het is duidelijk dat hij niet de waarheid vertelt, en hij doet geheimzinnig over de school waar hij in Zwitserland onderricht gaf. Hij heeft zijn land om een bepaalde reden verlaten. Welke? Dat zegt hij niet. In elk geval is hij hier terecht gekomen met voldoende spaargeld om een paar maanden te kunnen leven, aan de rand van het water, op twee passen afstand van de jongetjes van Pattaya, waar een houten hotel zestig frank per nacht kost en een straatjongen nauwelijks de prijs van een goede maaltijd. Hij steekt een derde joint op.

Nicolas zegt dat hij hier de 'totaal liefde' beleeft met heel jonge meisjes, maar ook met jonge jongens die hij van de straat oppikt. De gemiddelde leeftijd van zijn veroveringen ligt tussen de twaalf en vijftien jaar. Hij weet waar de gezonde kinderen zitten, en de anderen, die lijm snuiven. Aarzelend spreekt hij over een bar die jongetjes van zeven tot twaalf jaar levert. Nicolas heeft altijd seksuele relaties met kinderen gehad. Eerst in Zwitserland, toen hij geregeld in het zwembad kwam en de jongetjes in een badhokje lokte of bij zich thuis.

Het waren ontluikende minnaars. Wat ik zo prettig vind van kinderen is het contact van die kleine mondjes met mijn lid. Ik verkracht nooit iemand, want ik penetreer ze nooit. In ieder geval niet de eerste keer. Ik dwing ze niet. Ik sla ze niet. Zoals sommigen wel doen.

Nicolas bevestigt dat de zweepslagen en de brandwonden van slogs niet alleen afkomstig zijn van de bordelhouders, maar ook het gevolg zijn van geweld van de kant van de 'krokodillen' zelf. Later krijg ik de kans om vast te stellen dat sommige van hen helemaal naar Thailand gaan om de sadist uit te hangen bij kinderen. Je moet alleen de hoteldirecteur en de etagekelder wat meer betalen. In Europa heet dat 'ernstige

kennen dat we bewijzen hebben van zijn pedofilie. Zijn toon duldt geen tegenspraak. De man gaat op de bank zitten, alsof hij zich plotseling niet goed voelt.

We nemen het gesprek op zonder dat hij het weet: een bekende mond van een man die sinds hij vijfendertig was kinderen heeft misbruikt, in de Verenigde Staten en elders. Overal waar hij heen ging op zakenreis. Op twaalfjarige leeftijd is de Amerikaan zelf verkracht door een professor van zijn universiteit. Toen hij volwassen was, heeft hij voor zichzelf een nieuwe logica opgebouwd. Later hebben we geluisterd naar de opname, zijn verklaring geanalyseerd en zijn argumenten ontleed: zijn gedachtegang is niet meer dan één onverzettelijk geheel. Niet een van onze argumenten heeft zijn redenering kunnen beïnvloeden.

De dominerende thema's zijn dezelfde gebleven: de 'nieuwe liefde', de echtheid van de relaties volwassene-kind, het gevoel van verleiding bij jonge kinderen, en natuurlijk de 'bepaalde' Aziatische cultuur die deze vorm van liefde permissieert. De Amerikaan verkraft de kinderen niet: hij schenkt hun genot. Volgens zijn opvatting houdt hij van ze. Niet te vergelijken met wat zijn professor hem heeft aangedaan!

Thailand is al bijna zeven jaar zijn vaste verblijf. Hij woont er de helft van het jaar. Hier hoeft hij zich geen zorgen te maken over de wet. Alles is mogelijk, tegen betaling van een paar honderd dollar.

Ten slotte lieten we hem op zijn bank achter. Een paar dagen later stond zijn appartement te huur. Een kort moment van gewetenswroeging, of gevluucht naar een ander paradijs voor 'krokodillen'?

't Heerlijk avondje is gekomen De Punky Bar, de Baby Bar, de Mama's, al die gelegenheden lijken merkwaardig veel op elkaar wat betreft omgeving, meisjes, muziek en ontmoetingen. Nicolas, van Zwitserse nationaliteit, rond de dertig, een soort mooie jongen, is misschien een tikje anders dan de anderen. Hij heeft het ontspannen gezicht van iemand die 's nachts slaapt, draagt kleren van goede snit en heeft lang haar dat zorgvuldig gekruld is en met een leren veter in een paardestaart bijeen wordt gehouden. We knopen een gesprek aan; het zal vier uur duren. Onder invloed van alcohol en een paar joints ontdekken we het bijzonder parcours van een dertigjarige pedofiel.

In Zwitserland is Nicolas leraar, of liever gezegd: was vier jaar leraar aan een college van het kannton Wallis. Hij is naar Azië ver-

komt. Tegen half zes 's ochtends verschijnt een jongetje in de deur-opening. Hij is hoogstens tien jaar oud, draagt een groene short en een Michael Jackson-T-shirt. Hij staat met blote voeten op het trottoir en schijnt niet te weten waar hij naar toe moet, hij aarzelt voor hij in de richting van het strand loopt. We volgen hem. Het kind is op het zand gaan zitten en staart naar de horizon. Uit de achterzak van zijn short piepen twee bijtellen van vijfhonderd baht.

Mijn vriend Toy loopt naar hem toe. Een paar woorden zijn voldoende om hem op zijn gemak te stellen. Die jongetjes zijn onge-looflijk kwetsbaar. Tichoum is tien een half, heeft een rond gezichtje en glinsterende zwarte ogen. Zijn geschiedenis is klassiek: hij is de oudste van een gezin met drie kinderen. Geen vader, maar een moeder van zevententwintig die prostitutie is in een bar in de stad. Tichoum is naar de straat gevlucht. Al bijna twee jaar leeft hij van de komende en gaande oude pedofiel. Elk jaar, in het 'goede seizoen', komen de pedofielen terug en worden drie of zes maanden in dit luxegebouw in de chin-que wijk van Pattaya. Tichoum zegt dat hij geluk heeft, hij heeft altijd dezelfde klant. Een heel oude Brit, 'met de huid van een krokodil', zegt de jongen met een grimas. In de intimiteit van de kamer ondergaat de jongen zwingend de seksuele betastingen, ge-hoorzaamt hij aan de fantasieën van de oude man. Elke ochtend, zodra het licht wordt, verzoekt de Brit de jongen te vertrekken. En terug te komen als het donker wordt. Of de nacht buiten door te brengen, al naar gelang zijn hu-meur. Salaris: een bed, een douche, iets te eten en de tegenwaar-de van honderd frank.

In drie dagen hebben we vijftien van die jongens als Tichoum geteld. Hun 'contact' is de barman van de Mairmaid, die door de oude pedofielen wordt angesproken met een wachtwoord dat iedereen in het gebouw kent, een vreemde zin: 'Ik wens een nacht

strand en zonn, tientallen bars die worden beheerd door medeplichtige bazen, een 'blinde' politie... We ontdekken al heel gauw een vreemde residentie voor rijke, gepensioneerde westerlingen. Twee nachten observeren we deze plaats, versholpen in een van de slecht verlichte ingangen van het gebouw. Een Thailander levert geregeld jongetjes van een jaar of tien af aan de bewoners. De jongens arriveren tegen half elf 's avonds in een groepje van vier en verlaten het gebouw bij het krieken van de dag. Dit lijkt zich elke avond te herhalen. Steeds hetzelfde groepje kinderen, soms verzeld van een paar pubers, afhankelijk van de vraag. Onder de kinderen die naar binnen gaan herken ik er twee die korte tijd geleden nog op het strand lagen te slapen, weggedoken in een duimpan. Een van hen, de jongste, hield een zak met lijm in de hand.

Overdag wijst niets op deze handel. Mensen van zestig tot tachtig jaar wandelen braaf rond in het park dat van het gebouw tot aan het strand loopt. Een oude Amerikaan wandelt elke dag hand in hand met een jonge tiener. De aard van hun relatie is boven elke twijfel verheven.

De kale berg
We besluiten een kind aan te spreken, zodra het uit het gebouw

zen plaats: in de vroege ochtend heeft het merendeel van die 'toeristen' ongeacht hun leeftijd of nationaliteit, met elkaar gemeend dat ze een paar uur daarvoor met een kind naar bed zijn geweest.

Pattaya lijkt ons de beste waarnemingspost en we besluiten er acht dagen te blijven. De methode is eenvoudiger: je intruk nemen in een *guest house* en hele nachten rondhangen in bars en op het strand. Beetje bij beetje beginnen we de mechanismen van het systeem te demonteren. Alle nachten lijken op elkaar. Kinderen van zeventien tot veertien jaar loeren op een gemakkelijk karweijs, hopen op een paar baht, of beter nog, een bed voor de nacht. Ze komen bijeen in de achterkamer van de bars; daar worden ze aan de klanten aangeboden. De bar is het ontmoetingscentrum voor vraag en aanbod, de wachtkamer, de sorteertaal. De klanten vinden er wat ze zoeken, de waard strijkt zijn winst op. En de kinderen... de jongsten, die zich verloren voelen, zoeken contact met de volwassenaars in de hoop op een beetje geld, ja zelfs een beetje genegenheid. Een gevoelige snaar die de pedofielen bescpelen om de kinderen te benaderen. Deze badplaats heeft dus alles wat nodig is om de krokodillen ter wille te zijn: ongelukkige kinderen, het alibi van

Marie-France Botte is een van de bekendste tegenstanders van dergelijke uitwassen van het Thaise sekstoerisme. In Frankrijk werd ze Vrouw van het Jaar in 1991, bij ons werd ze door koning Boudewijn ontvangen. Ze deed in Thailand onderzoek onder de gepestuerde kinderen, en achterhaalde dat zestig procent van hen contact had gehad met westerse pedofielen - krokodillen noemen ze hen. Eén op de vier van de kinderen die ze kon onderzoeken droeg sporen van mishandeling, één op de vier had één of meer geslachtsziekten en bijna een derde was seropositief.

Wat drijft die westerlingen er toe tienduizend kilometer ver te vliegen en ginds een kind te hu-ren, vroeg Marie-France Botte zich af, en ze ging op zoek naar krokodillen. Dit is haar verhaal.

De jacht op de 'krokodillen'
In bepaalde hotels is het niet moeilijk pedofielen te ontmoeten. Dronken, met de ellebogen op de bar geleund, vertellen de 'krokodillen' vrijuit over hun ervaringen in Thailand of de charmes van Saigon. Om echt veel te weten te komen zijn de ontbijtzalen van de louches hotels de aangewe-

88 HUMO 28.07.94

28 juli 1994

28 HUMO

unt: reizen

ook

Pedofielen in Bangkok

kinder mishandeling' en degenen die zich daaraan schuldig maken, gaan voor lange tijd de gevangenis in.

In Zwitserland liet de angst me geen moment in de steek. Angst voor de vrouwen die me op een dag toch altijd in de steek lieten voor een ander. Angst voor de gevangenis en de ijzeren tralies waarachter ze mensen van mijn soort opbergen in naam van hun verdomde moraal. Hier doet niets in de houding van de politie en de autoriteiten je denken dat het illegaal is. We hebben geld. Ze laten ons met rust.

Op het bandje, dat we zonder zijn medeweten hebben opgenomen, herhaalt Nicolas twee keer dat hij de kinderen geen kwaad doet, dat hij ze nodig heeft om te leven en dat hijzelf vroeger ook door een volwassene is bemind. Bemind, misbruikt of verkracht toen hij klein was? Onbelangrijk. Sindsdien, gewapend met zijn goede geweten, een beetje geld, de gebruiks aanwijzing van Pattaya-de-hoer en een goedkope filosofie over de 'nieuwe liefde', kan hij zich elke nacht, zonder getuigenzwering en zonder risico, kinderen permitteren die hem uitmaken voor 'krokodil' en hem 's morgens vroeg met kotsneigingen verlaten. Nicolas, de leraar, is blind. Omdat hij vindt wat hij zoekt.

In de vliegenbar

Laatste nacht voor we teruggaan naar Bangkok. Vanavond gaan we naar de 'vliegenbars'. We hebben die speciale bars zo genoemd omdat ze gemaakt zijn van vier houten planken: een middenstuk en een tussenschot van stevig karton waarvoor de toeristen zich verdringen. We lopen over het strand in de richting van de houten hut. Drie groene lampen wijzen de klanten de weg. Hier bereiken de verdoelde jongens hun dieptepunt. Een bordeel van het laagste allooi.

Twee toeristen die te veel *Whisky Mekong* hebben gedronken, slapen met het voorhoofd tegen de houten wand. Een stank van bier, zweet en afval grijpt ons naar de keel. Een paar mannen wiegen heen en weer op muziek met een Thais ritme. Achter in het vertrek duwt een dikke Duitse toerist een heel jong meisje met

30 HUMO

een lichaam zo tener als een bamboeriet achter de tussenwand. De muziek is gestopt en een tiental Duitse toeristen begint in de handen te klappen. Ik begrijp er niets van. Toy stelt voor om weg te gaan. Ik denk er niet aan. Ik wil weten wat er gebeurt. Plotseling wordt het stil. De dikke Duitser komt weer te voorschijn, zweetend, rood en met zijn kleren in wanorde. Hij duwt het bewijs van zijn snelle heldendaad voor zich uit: het meisje, half naakt, het gezicht getekend door vernedering. Ik loop het vertrek uit. Voorovergebogen op het zand geef ik over van schaamte.

Een man komt uit de bar en vraagt in het Frans of ik hulp nodig heb. Ik verzin misselijkheid als gevolg van het drankje. Zelf stinkt hij naar alcohol. Hij gaat op het zand zitten. Een jonge Fransman, met een regelmatig gezicht en fijne trekken... Wat doet hij in deze modderpoel? Hij heeft net een meisje van vijftien 'gebruikt'. En hij voelt zich misselijk, door en door slecht, schuldig. Hij is hoofd van de verkoopafdeling van een Frans-Duits bedrijf in Stuttgart; hij heeft twee dochtertjes van tien en vijftien jaar. En hij heeft een meisje laten komen dat net zo oud is als een van zijn dochtertjes. Ook voor hem hebben zijn collega's geapplaudiseerd.

Het wordt me allemaal te veel. Ik ben blind geweest. Ik had gehoopt monsters te vinden, kinderverslinders, menseneters; geen mannen met een blanke huid en beschaafde manieren, niet de Gewone Man, niet mijn buurman! Ik ben woedend. Ik voel me beetgenomen. Elders in een andere omgeving, moet ik ze hebben ontmoet, een prettig gesprek met hen hebben gevoerd. Toy probeert mijn verbittering te sussen, hij herhaalt dat niet al die mannen zo zijn als we hier hebben gezien. Natuurlijk heeft hij gelijk. Maar vanavond wil ik er niets meer over horen. Ik heb te veel gezien.

Marie-France Botte
en Jean-Paul Mari

(*'De Prijs van een Kind', De Kern, Baarn*)

TELEFACTS: Lady Boys
(niet over pedofielen maar over travestieten in Thailand)
VTM, maandag 1 aug., 21 u.

Strenger optreden tegen klanten Miljoenen kinderen slachtoffer van sekstoerisme

GVA 14.07.94
DPA

Kinderprostitutie en seksuele uitbuiting van minderjarigen gelden als de weerzinwekkendste vorm van moderne slavernij. Ongeveer tien miljoen kinderen worden volgens gegevens van de Verenigde Naties op deze manier vernederd en verkracht. Dit gebeurt vooral in ontwikkelingslanden in de Derde Wereld.

Tallose meisjes en jongens op kinderleeftijd worden als seks-slaven in bordelen opgesloten, door sekstoeristen uitgebuit of mishandeld in de business van pornografie waarmee miljarden gemoeid zijn. Jaarlijks komen er volgens de hulporganisatie "Terre des Hommes" een miljoen kinderen in de klauwen van souteurs, bordeeleigenaars en gewetenloze zakenlui terecht.

Maar seks-vakantiegebruikers uit de Verenigde Staten, West-Europa, Japan of Australië lopen sinds korte tijd het risico dat ze er niet meer ongestraft vanaf komen, als ze zich aan kinderen vergrijpen. Politie en gerecht in landen als Thailand en de Filipijnen treden er strenger tegen op. Wie in het buitenland in een bordeel of op een hotelkamer betrapt wordt op seks met minderjarigen, loopt bij thuiskomst vaak het risico op een proces.

"Waarom reizen mannen uit de rijke industrielanden de halve wereld rond om kinderen in de Derde Wereld te verkrachten?" Met deze vraag begonnen organisaties voor de bescherming van kinderen in 1990 in Thailand een internationale voorlichtingscampagne over de gevolgen van het sekstoerisme.

Feit is dat de kinderprostitutie in Azië, Afrika en ook in Latijnsamerikaanse landen als bij voorbeeld Brazilië de jongste jaren flink is toegenomen, hand in hand met de groei van het lange-afstandstoerisme.

Thailand

Neem nu Thailand. Jaarlijks doen meer dan vijf miljoen vakantiegebruikers het land aan. De Duitsers vormen na de Japanners de op een na grootste groep. In de ervaring van Terre-des-Hommes-deskundige Christa Dammermann is tweederde van de mannen onder hen sekstoerist. "En ongeveer tien procent van hen koopt seks met kinderen."

Met dit soort toeristen "be-

derprostitutie, zodat groepen handelaren ondertussen in Birma en China meisjes ontvoeren en naar bordelen in Thailand slepen," zo meldt Dammermann. Vaak worden de kinderen in massagesalons regelrecht gevangen gehouden en verdoende middelen. "Voor de meisjes is er nauwelijks een ontsnappen uit het bordeel mogelijk."

In de buurlanden Cambodja en Vietnam is men als gevolg van de aanwassende toeristenstromen bang voor een soortgelijke ontwikkeling. Ook op Cuba, waar het toerisme de afgelopen jaren sterk is uitgebreid en tot de op een na grootste deviezenbron van het land werd, is de prostitutie met sprongen gestegen. In Brazilië komen velen van de miljoenen straatkinderen, die verouderd zijn met de uitzichtloze ellende van de sloppenwijken en de armoedige streken op het plateland, in de prostitutie terecht.

Verzet

Maar tegelijk groeit ook het verzet tegen het seksueel misbruik van kinderen, tementeer omdat bijna alle lidstaten van de Verenigde Naties zich ertoe verplicht hebben, de rechten van de kinderen te beschermen. Op de Filipijnen zijn hele wijken met bordelen gesloten. In Thailand heeft premier Chuan Leekpai de strijd tegen de kinderprostitutie bovendien de regeringsagenda gezet.

Humanitaire organisaties werken samen met Interpol om kinderbeulen in hun eigen land voor de rechter te brengen. Ze eisen een sterkere veroordeling van de kinderprostitutie in de landen waar de sekstoeristen vandaan komen.

In ieder geval moeten kinder-sekstoeristen er in toenemende mate mee rekenen dat zij zich voor hun daden moeten verantwoorden. In Thailand dreigt in de toekomst een gevangenisstraf die kan oplopen tot 20 jaar. De hotels versterken de controles, omdat opzeggingen van contracten dreigen. De touroperators moeten vrezzen voor pijnlijke onthullingen, als hun hotels kinderprostitutie verder gedogen.

Vakbonden in de vakantie-landen steunen de campagne. Zij instrueren reisleders en hotelpersoneel in deze geest. Internationale hulporganisaties verzamelen de gegevens van kinder-sekstoeristen en ge-

Kinderen prooi van sekstoerisme

Par 2-9/2

hebben zich ertoe verplicht de rechten van de kinderen te beschermen.

Op de Filipijnen zijn hele wijken met bordelen gesloten. In Thailand heeft premier Chuan Leekpai de strijd tegen de kinderprostitutie tot prioriteit verklaard. Wie zich aan kinderen vergrijpt, loopt het risico van een gevangenisstraf die tot een twintig jaar kan oplopen.

Internationale hulporganisaties verzamelen de gegevens van kinder-sekstoeristen en geven die door aan de politie. (DPA)

joen vakantiegebruikers Thailand aan.

Volgens Terre des Hommes-deskundige Christa Dammermann is tweederde van de mannen onder hen sekstoerist. "En ongeveer tien procent van hen koopt seks met kinderen. Vaak worden die in massagesalons gevangengehouden en verdoept met tabletten en verdo-

deel of op een hotelkamer betrapt wordt op seks met minderjarigen, dreigt ook bij thuiskomst een proces.

De kinderprostitutie in Azië, Afrika en ook in Latijns-Amerikaanse landen als Brazilië is de laatste jaren sterk toegenomen, tegelijk met de uitbreiding van het lange-afstandstoerisme. Zo doen jaarlijks meer dan vijf mil-

joen toeristen uit de Verenigde Staten, West-Europa, Japan en Australië lopen sinds kort het risico dat ze er niet meer ongestraft afkomen als ze zich aan kinderen vergrijpen.

Politie en justitie in landen als Thailand en de Filipijnen treden strenger op. En voor wie in het buitenland in een bor-

HAMBURG - Tien miljoen kinderen zijn volgens de Verenigde Naties slachtoffer van kinderprostitutie en seksuele uitbuiting, vooral in de Derde Wereld. Jaarlijks komen daar volgens de hulporganisatie Terre des Hommes een miljoen kinderen bij. Zij vallen in de handen van souteurs, bordeeleigenaars en gewetenloze zakenlui.

Meisjes en jongens worden als seks-slaven in bordelen opgesloten, door sekstoeristen uitgebuit of mishandeld voor pornografische films en tijdschriften, waarmee miljarden gulden ge-

Australië stelt celstraf op seks met kinderen in Azië

AP, DPA
CANNBERRA

Het Australische Lagerhuis heeft woensdag een wetsvoorstel goedgekeurd dat gevangenisstraf in het vooruitzicht stelt voor Australiërs die buiten hun land seks met kinderen onder de zestien jaar bedrijven. Aanleiding is de toenemende kinderprostitutie in landen als Thailand, de Filipijnen en Sri Lanka.

Het wetsvoorstel moet nog door de Australische Senaat worden goedgekeurd. Het verleiden van een kind tot seksuele handelingen kan volgens de wet bestraft worden met gevangenisstraf oplopend tot zeventien jaar. De maximumstraf is bedoeld voor mensen die financieel

profijt trekken van kinderprostitutie, zoals bordeelhouders.

Er kan van video-verbindingen met het buitenland gebruik worden gemaakt om het slachtoffer te horen, om te voorkomen dat kinderen voor de rechter moeten verschijnen.

Organisaties die zich met de bescherming van kinderen bezighouden, begonnen in 1990 in Thailand een voorlichtingscampagne over het in omvang toenemende verschijnsel. Daarbij werd ondermeer aangedrongen op bestraffing van sekstoeristen in de landen waar zij vandaan komen. De organisaties spelen zelf informatie door aan de politie.

Volgens schattingen van de Verenigde Naties zijn over de hele wereld tien miljoen kinderen betrok-

ken bij prostitutie of pornografie, met name in Derde-Wereldlanden als Sri Lanka, Thailand, de Filipijnen en Brazilië. De hulporganisatie Terre des Hommes schat dat er ieder jaar miljoen kinderen bijkomen.

Het sekstoerisme uit de VS, West-Europa, Japan en Australië heeft met name in Azië al tot maatregelen geleid. In de Filipijnen zijn hele wijken met bordelen gesloten. In Thailand heeft premier Chuan Leekpai de strijd tegen de kinderprostitutie tot regeringsbeleid verklaard en wordt wetgeving voorbereid die gevangenisstraffen tot twintig jaar in het vooruitzicht stelt.

Niettemin neemt het verschijnsel volgens Terre des Hommes nog steeds toe. Zo zouden handelaren

Australië verbiedt seksreizen pedofielen

CANNBERRA - De Australische Senaat heeft een wetsvoorstel aangenomen dat Australiërs verbiedt in het buitenland seks te hebben met kinderen beneden de zestien jaar. Het wetsvoorstel, dat op overtreding een maximumstraf stelt van zeventien jaar gevangenis, moet pedofielen weerhouden van kinderseksreizen naar het buitenland, in het bijzonder Zuidoost-Azië. Onder bepaalde omstandigheden mogen slachtoffers via een satellietverbinding verklaringen afleggen, zodat ze niet door een verschijning voor de rechtbank verder worden getraumatiseerd.

meisjes uit Birma en China ontvoeren om in bordelen in Thailand te werken, waarbij het leed 'verzacht' wordt door hen drugs te geven.

Voor schoffies in Rio is niets veranderd

Geld 25/7
Door onze correspondent
Frans Lindenkamp

SÃO PAULO - Drommen voetbalfans gilden woensdagnacht voor de Candelaria-kerk in het centrum van Rio de Janeiro hun kelen schor om ode te brengen aan de Braziliaanse selectie voor het behalen van de wereldtitel. Weinigen stonden op dat moment stil dat - op dezelfde plek waar de stoet van de wereldkampioenen voorbijtrok - vorig jaar een gruwelijke slachtpartij plaatsvond onder een weerloze meute straatkinderen.

De barbaarse liquidatie van het 'schorriemorrie' haalde overal ter wereld het nieuws. Het was rondom middernacht. Zo'n zeventig schoffies gehuld in stinkende voodsen hadden zich neergeveild op de plavuizen voor een bankgebouw vlak tegenover de Candelaria-kerk, waar de crème de la crème van Rio in het huwelijk treedt. Vier auto's met gemaskerde mannen komen met openslaande portiers aangescheurd. Doffe gewerschoten klinken door de nacht. De kogels maken een einde aan acht kindertevens.

Dat was precies een jaar geleden. Wat is er sinds die tijd veranderd? "Geen bars", antwoordt de Braziliaanse kunstenaar Yvonne Bezerna de Mello mistroostig. Zij is een van de spaarzame toonbeelden van sociaal bewustzijn in een land dat geweld van doodseskaders blijft toeleren als een noodzakelijk kwaad om de straten te reinigen van maatschappelijk uitschot. Yvonne staat bekend als de *surrogatmoeder* van de Candelaria-jeugd. In haar vrije uren brengt zij haar straatkinderen eten, geeft advies, menselijk warmte en tracht hen op het rechte pad te houden.

Bloedbaden onder straatkinderen zijn sinds vorig jaar gelukkig niet meer in Rio voorgevallen, maar volgens Yvonne gaat de eliminatie van de gemarginaliseerde jeugd op geniepgewijze gewoon door. "Na de Candelaria-tragedie zijn veel zwerfjes uit het centrum weggetrokken naar de buitenwijken en daar vallen nu - buiten het oog van de pers - de meeste slachtoffers, hoewel het risico van een nieuwe slachting onverminderd aanwezig blijft", zo waarschuwt de 47-jarige kunstenaar.

Mooipraterij

De vrijwilligster is razend over de nalatige houding van de Braziliaanse overheid. Die steekt volgens

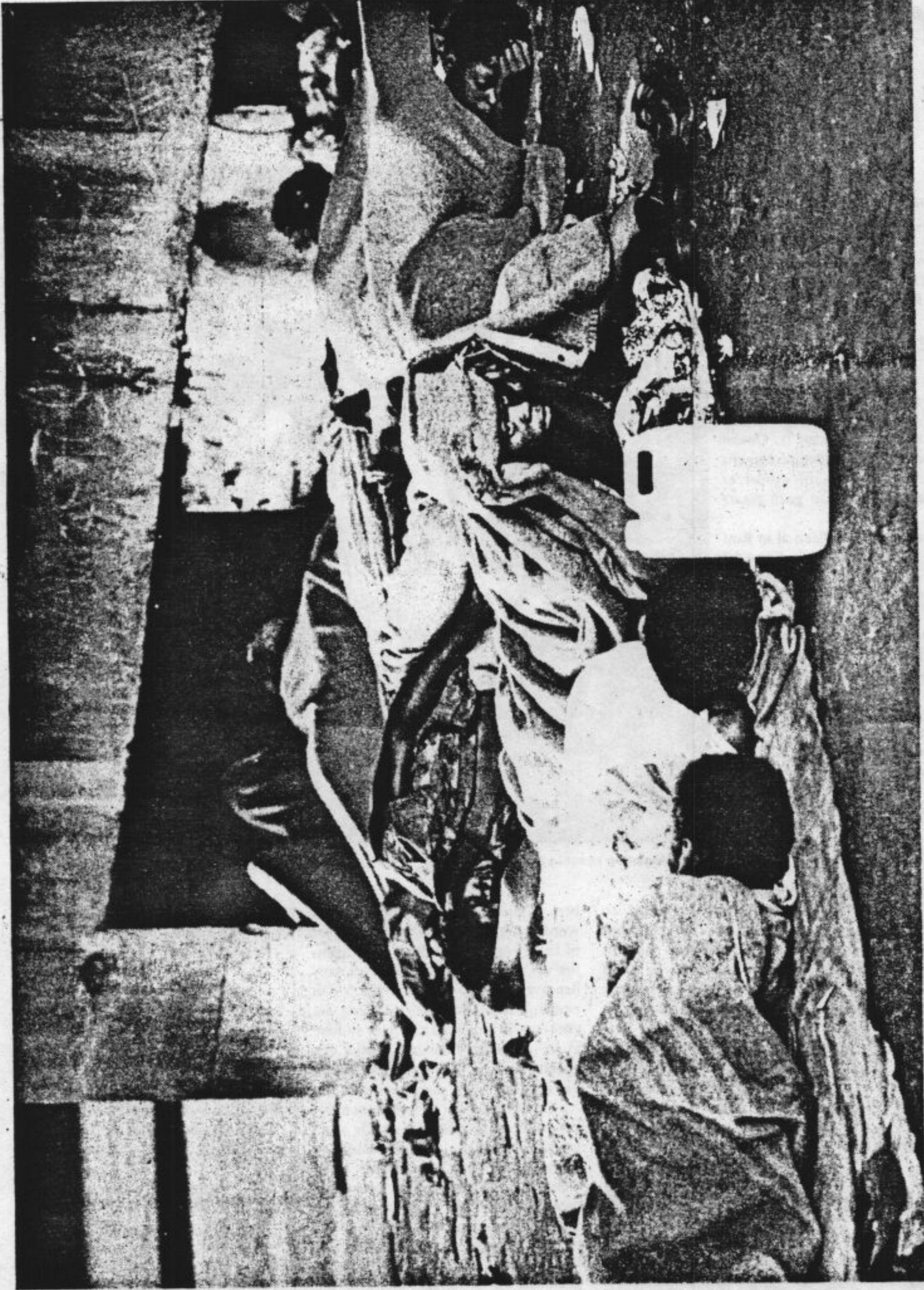

Foto: Gé Hirdes

taald." Haar boek is in het buitenland niet onopgemerkt gebleven. Deze week maakte Hollywood bekend dat zij het Candelaria-drama in Brazilië op lokatie gaat filmen. De actrices Glenn Close en Debra Winger zijn aangezocht voor een rol. De filmrechten heeft Yvonne verkocht op de voorwaarde dat de regisseur voorzichtig omspringt met het imago van Brazilië en dat de problematiek van de straatkinderen in mondiaal verband wordt belicht. De opbrengsten zal Yvonne besteden aan de lotsverbetering van Rio's ontheemde jeugd. "Want geld van de Braziliaanse regering hoeven zij niet te verwachten", aldus de 'moeder van de Candelaria-schoffies'.

trokken bij de moord. Vier mannen zijn gearresteerd. Waar zijn de overigen? En hoe wist men juist die avond te prikken toen er geen sociaal werkers bij de kinderen waren?" Al deze vragen stelt Yvonne zichzelf in een recent gepubliceerd boek met de titel "De verdorven zwarte schapen en hun beulen".

Haar conclusie luidt dat er sprake is van een achterbakse samenzwering. "De Candelaria-groep bestond doorgaans uit een twintigtal jongeren. Vreemd genoeg nam hun aantal twee weken voor de aanslag toe tot zeventig. Het kan haast niet anders dan dat het een complot is geweest, waarbij de opdrachtgevers zeer veel geld hebben be-

trokken bij de moord. Vier mannen zijn gearresteerd. Waar zijn de overigen? En hoe wist men juist die avond te prikken toen er geen sociaal werkers bij de kinderen waren?" Al deze vragen stelt Yvonne zichzelf in een recent gepubliceerd boek met de titel "De verdorven zwarte schapen en hun beulen".

wezig dat vrijpraak volgt. De 'moeder van de Candelaria-jeugd' vreest dat het zover zal komen. Zij wijst erop dat allerlei duistere krachten in het spel zijn om het viertal onder een celstraf te laten uitdraaien.

Raadseis

De Candelaria-moord is volgens Yvonne van hogerhand georganiseerd. De verdachten zwijgen in alle talen om hun opdrachtgevers niet in diskrediet te brengen. Talloze raadsels omhullen het drama. "Waar was de kioskhouders op de avond van de slachting? Waarom had de bank juist op dat moment nieuwe bewakingsbeambten aangesteld? Er waren vier auto's be-

binnen vijfhonderd dagen sociale projecten te verwezenlijken om de zwerfjes van de straat te halen. "Driehonderd dagen zijn inmiddels verstreken en er is praktisch niets van het papier gekomen", zo stelde Unicef deze week in een tussen-tijds evaluatierapport.

De kunstenaar spreekt er schande van dat één jaar na dato de daders nog steeds niet zijn veroordeeld. Een duizend pagina's tellend dossier met belastende getuigenverklaringen ten spijt zitten de vier verdachten nog steeds in voorlopige hechtenis. Drie van hen behoren tot de militaire politie van Rio. In het gunstigste geval kan het pas media 1995 op een veroordeling uitdraaien, maar de kans blijft aan-

Yvonne geen vinger uit om de straatjeugd een toekomst te bieden, ondanks dat Brazilië een sta-tuur kent waarin de rechten van het kind tot in de fijnste details zijn vastgelegd. "Het zijn allemaal loze woorden. De voorschriften klinken als een klok, maar onze leiders zijn absoluut niet geïnteresseerd in straatkinderen. Het staat is slechts politieke mooipraterij. Onze regering verdient een dikke nul!"

Als voorbeeld noemt zij de 'Topconferentie van het kind', die president Itamar Franco met 22 deelstaatsgouverneurs hield vlak voor de Candelaria-moord. Alle deelnemers beloofden bij deze gelegenheid met de hand op het hart om

Politie pakt 54 jongeren op

NIEUWEGEIN - De politie heeft 54 jongeren voornamelijk afkomstig uit Nieuwegein en Vianen, in leeftijd variërend van 13 tot 17 jaar, aangehouden op verdenking van 86 gevallen van vernieling, graffiti en bedreiging. Veel verdachten voerden verveling aan als voornaamste reden voor hun gedrag. Zo zou een 15-jarige jongen met een konijn net zo lang hebben gevoetbald tot het dood was.

'Als je net handig aanpakt, mag je misschien in een politiecel slapen'

Hulpverlening moet kinderen aan hun lot overlaten

ROTTERDAM - "Ga vanavond laat maar naar een politiebureau, dan mag je misschien in een cel slapen. Je moet het wel handig aanpakken. Als je te vroeg gaat, stuurt de politie je waarschijnlijk weer de straat op." Het komt voor dat volwassenen die zijn aangesteld om kinderen te helpen, dit soort adviezen geven aan jongeren in nood. Vorige week gebeurde dat nog, in Rotterdam.

door Christa Carbo

Directeur P. Zwetsloot van de Rotterdamse Raad voor de Kinderbescherming geeft toe dat het diep treurig is. Toch konden zijn medewerkers en hij verder even niets doen voor een vijftienjarige jongen die al een paar dagen rondhing bij het gebouw van de Raad.

"Die jongen heeft een paar weken in een tehuis gezeten, maar daar wisten ze geen raad met hem. Hij is eruit gezet. Een mislukte plaatsing, heet dat. Terug naar huis wil hij beslist niet, hij zegt dat hij daar seksueel misbruikt wordt. Dus komt hij bij ons. Hij wil opnieuw ergens geplaatst worden, maar we hebben nog geen plek voor hem kunnen vinden. Nu vraagt hij aan alle medewerkers van de Raad of hij met hen mee mag slapen. Hoe hard het ook is, daar kunnen we niet aan te beginnen. Als je kinderen mee naar huis neemt, kom je nooit meer los van je werk en dat is niet goed."

Gek of crimineel

Er zijn kinderen die niemand wil. In hun leven is al vroeg van alles fout gegaan. Hun ouders zijn verslaafd, gestoord, of ze zijn van goede wil, maar kunnen gewoon niet met kinderen omgaan. Zulke kinderen hebben het thuis moeilijk en ze missen de boot op school. Ze gaan spijbelen, op straat rondhangen, gokken, of aan de drugs. Ze worden, als niemand iets doet, gek of crimineel.

Maar ook als de hulpverlening zich er wel mee bemoeit, kan er nog van alles mis gaan. Zoals bij de jongen

hierboven. Hij is niet de enige voor wie haast geen plek te vinden is. Omdat hij eigenlijk nergens 'past', of omdat er sowieso geen plaats is.

Alleen al in Rotterdam overkomt dat ieder jaar zo'n drie-, vierhonderd kinderen. Voor hen is, ook na uren of zelfs dagen achtereen bellen, geen bed te vinden. Of alleen in een instelling waar ze eigenlijk niet thuishoren. Volgens Zwetsloot en zijn collega-hulpverlener C. Roosen van de Riagg (geestelijke gezondheidszorg) Rotterdam-Zuid, zijn de problemen in

Amsterdam en Den Haag zeker zo groot. Dat zou dus al neerkomen op duizend 'hopeloze gevallen' per jaar. De Rotterdamse hulpverlening heeft als eerste de problemen systematisch onderzocht en de resultaten neergelegd in een rapport onder de titel *Misplaatst*. Roosen en Zwetsloot schreven het samen met hun collega J. Vermeer van de Rotterdamse Stichting Jeugd en Gezin. Conclusie: er is een schreeuwend gebrek aan inrichtingsplaatsen. Kinderen die dringend hulp nodig heb-

Rondhangen op straat in Amsterdam

ben, of die nodig eens stevig moeten worden aangepakt, staan soms een jaar of langer op de wachtlijst. Wat eigenlijk wil zeggen dat ze aan hun lot worden overgelaten. Roosen: "Als er dan eindelijk plaats is in de instelling die voor hen is uitgekozen, is hun situatie al zo verslechterd dat ze eigenlijk een andere aanpak nodig hebben. Want van de straat wordt niemand beter."

De oorzaak van de problemen ligt voor de hand: bezuinigingen. De afgelopen tien, vijftien jaar zijn veel plaatsen in inrichtingen en internaten verdwenen. "In de jaren tachtig heerste de mening dat opvang en behandeling in internaten eigenlijk niet goed was. Het zou beter zijn kinderen zo dicht mogelijk bij huis te helpen, of hen in pleeggezinnen op te vangen. Dat was bovendien goedkoper. Maar er is een groep kinderen die aan die lichtere behandelingsvormen niets heeft", zegt Roosen.

In een file

Doordat er minder plaatsen zijn gekomen, is het opvang- en hulpsysteem voor kinderen met problemen verstopt geraakt. Roosen: "We staan vaak met kinderen in een file. Tehuisen hebben geen plaats omdat zij weer geen vervolgoenvang kunnen vinden voor jongens en meisjes die uitbehandeld zijn. Zij blijven soms maanden hangen op een veel te dure plek en houden zo een plaats bezet voor iemand anders."

Er is een groep waar de politiek zich de laatste tijd wel druk over maakt. De criminele jongeren. Voor hen worden, in de woorden van minister Kosto, 'als een gek' nieuwe cellen gebouwd. Want stelende en gewelddadige jongeren wensen we met zijn allen achter slot en grendel te zien. Desnoods in een volwassen gevangenis, als het aan Kosto ligt. Zwetsloot: "Voor de aanpak van jeugdcriminaliteit hebben we geld over. Maar dan gaat het wel om kinderen die al veel eerder geholpen hadden moeten worden." ♦

'Niets meer van te maken'

Een paar voorbeelden uit het rapport 'Misplaatst' over de problemen van de Rotterdamse jeugdhulpverlening:

- Een zestienjarige meisje met psychiatrische problemen komt via de Riagg in een inrichting terecht. Daar wordt ze na drie weken weggestuurd omdat ze niet voor behandeling gemotiveerd zou zijn. De psychiater van de inrichting betwijfelt bovendien of het meisje wel een psychiatrische patiënt is, hoewel ze met pillen en bleekwater heeft geprobeerd een eind aan haar leven te maken. Ze wordt met een strippenkaart op de bus terug naar huis gezet.

- Een zestienjarige jongen met een heroïneverslaafde vader leeft op straat en komt in aanraking met de hulpverlening. Eenmaal opgenomen in een tehuis, blijkt de jongen zwakbegaafd. Hij kan zich niet aanpassen en snapt vaak niet wat de groepsleiders bedoelen. Uiteindelijk komt hij met het stempel 'Te moeilijk, nooit opgevoed, is niets meer van te maken' op straat terug, waar hij van het ene drugsband naar het andere gaat zwerven.

- Een dertienjarige jongen die is opgepakt wegens aanranding en diefstal moet van de rechter in een instelling voor intensieve behandeling worden geplaatst. Geen enkele instelling heeft plaats. Na een half jaar in de cel, zonder behandeling, wordt de jongen losgelaten. ♦

Er zijn kinderen die niemand wil, maar sommige 'bofkonten' vinden even rust, zoals hier in de soepbus in Den Haag. (Foto's: Gerard Wessel/HH)

De nadruk ligt zo zeer op veilig vrijen dat je haast zou vergeten dat het natuurlijk maar één kant van het voorlichten is. Minstens zo belangrijk: dat je je kind het plezier van vrijen meegeeft.

De kunst om te ontdekken

SANTÉ JULI

Seksuele voorlichting

Hoe praat je met je

kind over de emoties?

wat hij zelf lekker vindt.

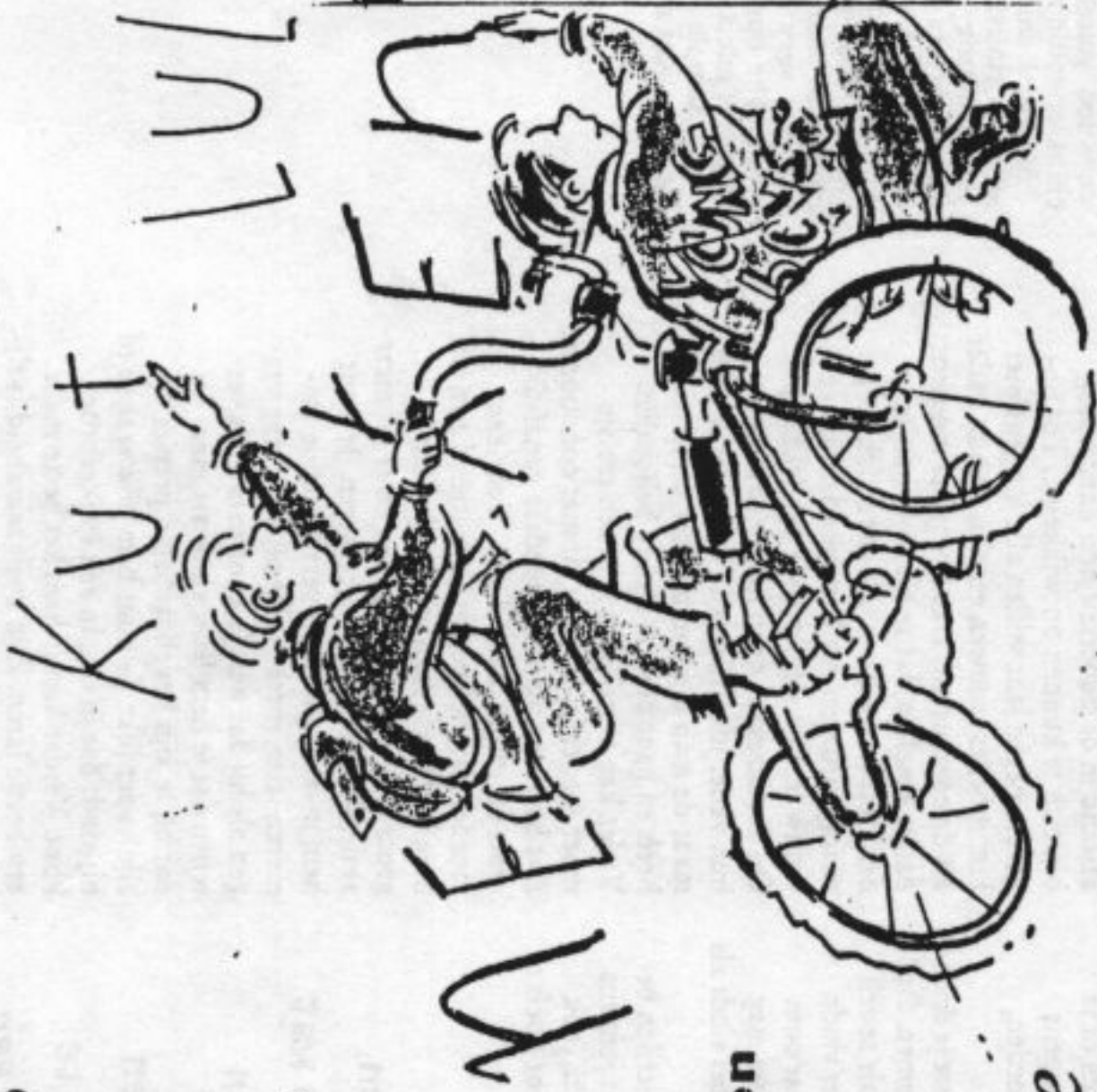
Het leren rekening te houden

met de wensen van een ander.

Emotie-voorlichten: hoe pak

Je dat als ouders aan?

Interview: Eva de Jong. M.m.v.: Berna Debets, seksuologe en Melanie van Heijst, schoolarts

nodig om af en toe tegen de blote borst van zijn moeder aan te liggen. Helaas zitten kinderen van meer af aan zo ingepakt, dat ze uit zichzelf niet bij hun geslachtsdelen kunnen komen. Dat is jammer, want vertrouwd raken met hun eigen lijfje is belangrijk.

Kinderen ontdekken al snel dat het heen en weer schuiven op de leuning van de bank een prettig gevoel geeft. Veel ouders durven dat onderzoekingsgedrag van hun kind niet te bevorderen uit angst dat hun kind 'oversekst' wordt. Het tegendeel is waar. Deze manier van onderzoeken is functioneel. Juist slechte informatie bevordert de nieuwsgierigheid. Het beste is om je kind maar vooral gewoon zijn gang laten gaan. Je kunt eventueel vragen wat hij allemaal ontdekt heeft en hoe het voelt. Je vraagt immers ook wat hij getekend heeft en of hij een ijsje lekker vindt."

"Veel ouders vinden het gewoon doodend om te praten over wat je voelt als je met jezelf of met een ander vrijt. Simpelweg omdat dat wat je daarover vertelt iets over jezelf zegt: je moet je letterlijk en figuurlijk blootgeven.

Het is belangrijk om te weten dat er een groot verschil bestaat tussen de seksualiteit van kinderen en volwassenen. Kinderen ontdekken hun lichaam. Ze vragen zich af of het prettig is om borsten te hebben en of seks eigenlijk wel leuk is. Alles loopt bij hen door elkaar. Meisjes worden verliefd op de juf en jongens op de meester. Volwassenseksualiteit is veel afgebaat; heeft te maken met voortplanting, lust om te vrijen, het krijgen van een orgasme, intimiteit en relaties.

Kinderen hebben lichamelijke behoefte bij het opgroeien. Ze willen huid voelen, gestreeld worden. Als je een huiltend kind in je armen houdt, reageert het daarop. Een baby die flesvoeding krijgt, heeft het

• VERA (39):

- "Soms kijk ik naar mijn kinderen en zou ik zo graag tegen hen willen zeggen: 'Probeer alsjeblieft te genieten van je lichaam'. Ik wil niet dat mijn kinderen met angsten en frustraties opgroeien. Maar ik weet niet hoe en wanneer ik het zou moeten zeggen."

Informatie over seksualiteit is er in overvloed. Hoe we onze kinderen het verhaal van de bloemetjes en de bijtjes moeten vertellen, weten we inmiddels wel. Maar praten over de beleving van seksualiteit is bijknaam een stuk moeilijker. Volgens seksuologe Berna Debets heeft dat niet alleen te maken met de eigen opvoeding:

• DANIELLE (37):

- "Mijn jongste zoonnetje is net aan het ontdekken dat hij anders in elkaar zit dan meisjes. Toen hij in bad zat met zijn oudere zusje, zat hij haar met grote ogen te bekijken. 'Jij hebt wel een héél klein piemelnetje', zei hij stomverbaasd."

Berna Debets: "Als kinderen het verschil gaan ontdekken tussen jongetjes en meisjes, slaan ze aan het experimenteren; wedstrijds ver plassen, dokterje spelen, broekjes naar beneden en kijken hoe andere kinderen eruit zien. Onder leeftijdsnootjes is dat geen enkel probleem. Je kunt ze rustig hun gang laten gaan. Natuurlijk niet te pas en te onpas in de bus of op straat. Je kunt ze uitleggen dat er sociale regels zijn die zeggen dat het thuis of onder vriendjes wel mag, maar niet waar vreemde mensen bij zijn. Kinderen snappen dat heel goed. Ook de dingen bij de naam noemen, vind ik verstandig. Veel mensen verschuilen zich achter de term 'vrijen'. Terwijl vrijen een verzamelnaam is. Ik leg mijn kinderen uit dat vrijen strelen en aaien kan betekenen, maar ook kussen, en papa's piemel die in mama's vagina gaat. Ik houd het wel eenvoudig. Erectie is een te moeilijk woord. Maar stijf piemelnetje snappen ze wel."

• VERA (39):

- "Toen ik klein was, heb ik mijn ouders een keer 'betrap' bij een vrijpartij. Ik weet nog dat ik daar vreselijk van schrok. Mijn vader werd heel boos toen hij mij in de deuropening zag staan, schoot uit bed en gooide me woedend terug in mijn eigen bed. Ik heb dat beeld jarenlang bij me gedragen. Daar wil ik mijn kinderen nu voor behoeden. Maar wat doe je, een slot op de slaapkamerdeur laten zetten?"

"Dat is niet nodig," vindt Berna Debets. "Kinderen schrikken alleen van hun vrijende ouders als ze hen nog nooit eerder hebben zien zoenen. En nog nooit bloot hebben gezien. Het beste kun je het kind oppakken, vragen wat er aan de hand is en hem weer in bed stoppen. Geheimzinnigheid is niet goed. Je kunt de volgende

Kindervragen - lijstje

Soms stelt je kind een vraag omdat hij iets erg vindt. Soms omdat hij gewoon nieuwsgierig is. Als ouders kun je de vragen van je kinderen op verschillende manieren herkennen (dat maakt het wat makkelijker om antwoord te geven). Hier volgt een korte indeling:

1 De angst-vragen

'Als je vaak aan je piemel zit, word je dan ziek?' - Jongetje 7 jaar

2 De Informatieve vragen

'Hoe is de naam van de piesser van een meisje in het net?' - Jongetje 6 jaar

3 De associatie-vragen

'Kan een man zich niet vergissen? Een vrouw heeft toch drie gastjes?' - Meisje 9 jaar

4 De belevingsvragen

'Ik zag een foto van een piemel in de mond, dat is toch vies?' - Meisje 10 jaar

5 De taboe-vragen

'Iemand zei tegen mij: viesse flicker. Wat is dat?' - Jongetje 8 jaar

Bored teens 'using' sex as recreation'

GUA 05.07.94

Donald MacLeod
Education Correspondent

DRUNKEN, promiscuous sex is the norm for many teenagers, who also display alarming ignorance about the risks of Aids, a report published yesterday warns.

Sex and drinking in a local park formed the main social activity of the 15 and 16-year-olds interviewed for the report by Julia Hirst, a senior lecturer in health promotion at Sheffield's Hulam University.

She found the teenagers swapped partners as a matter of course, had only a hazy knowledge of health risks and, if they used condoms at all, it was to prevent pregnancy. "I'd never have sex with someone if I didn't know their name," said one girl.

The teenagers' main motive appeared to be boredom. They felt too old for youth clubs but were too young for pubs and clubs, or could not afford them.

Ms Hirst said: "For the majority, socialising involves sex and drinking alcohol. Nearly three-quarters of the sample have some sexual experience, with the majority being non-monogamous and share partners from within a very small friendship group. The opportunity for the spread of infection is immense."

Her sample of 11 girls and four boys was small, but chosen

as typical. (Four Muslim girls had no sexual experience, for instance. The Pakistani boys had, but only with white girls.)

She is cautious about drawing general conclusions, but believes other young people are behaving in the same ways, also due to boredom. Poverty and lack of youth provision are not unique to Sheffield.

Asked if the teenagers had been exaggerating or inventing, Ms Hirst said she cross-checked claims made in group discussions in later interviews. "I never came across anything that appeared to be exaggerated. The shocking thing is they do not think their behaviour is shocking. It's recreational sex, just a ritualistic end to a night out."

None of the youngsters felt able to talk to their parents about sex, and had been told little at school. Ms Hirst said they were surrounded by sex in the media, but unable to talk about it to adults. Discussion in the group, all members of one school form, was "enjoyable, humorous and frank" — but love was never mentioned.

"There appeared to be no agreed norms, no taboos, no ownership, no expectations of loyalty (to the opposite sex), no limits on behaviour. They said 'it just happens' repeatedly.

"Sexual activity was clearly not considered dirty or taboo, they shared experiences and feelings, and gave no direct indication they believed it was

something they should not do. It was exciting and they loved talking about it.

But sex in the park tended to be nasty, brutish and short. One girl dreamed wistfully of being able to make love in a bed. "I'd take all my clothes off and there'd be loads of time."

As a result they ignore messages from television and magazines because they seem alien to their own experience. They remain ignorant and vulnerable, Ms Hirst said, and their code that treats someone who is vaguely socially acceptable as a safe partner is very dangerous.

It was no coincidence there was no time in the national curriculum for discussion of these issues at school, she said. Parents also needed help to talk to their children about sex, and providing the teenagers with alternative activities would have a substantial impact on reducing risky behaviour.

Not in Front of the Grown-ups: a study of the social and sexual lives of 15 and 16-year-olds; Julia Hirst, Sheffield Hallam University, Health Research Institute.

'How long can you keep saying No?'

WHAT the teenagers had to say about Aids and HIV was not what you'd expect. "I'd never have sex with someone if I didn't know their name," says one girl. "Someone's background is important. Yeah, if they're mucky and all that, you just wouldn't go with them." "If a person's fair, they'll tell you if they've got it. It won't happen to us. I haven't heard about it if it has." "Yeah, I worry about it before. If he's got a disease or anything. You know, Aids. I worry, but if you've got it, you've got it and that's that." Boys say they're not at risk. "I always ask a girl if they've got Aids. You can tell by looking at 'em. I've seen them with Aids on telly, they look well, but..." "Drink or cannabis was a major factor in sex sessions. We're usually drunk any way or spiffed up [high on cannabis]."

Hoogste tijd voor

Emotie-voorlichting

LIENEKE (42):
"Ik denk dat het allerbelangrijkste is dat je je kinderen laat zien dat je elkaar lief vindt. Dat je op een warme manier met elkaar omgaat. We knuffelen elkaar gerust waar de kinderen bij zijn. 'Doe dat maar in je eigen tijd', roepen ze dan gliechelend. Maar ik hoop dat ze onze vrijheid en openheid 'meenemen' in hun eigen leven."

Hoe benader je pubers het beste als het om de emotionele kant van voorlichten gaat? Schoolarts Melanie van Heijst: "Er zijn verschillen in de aanpak van jongens en meisjes: jongens zijn van jongs af aan bezig met het verkennen van hun grenzen; ze gaan door tot ze 'Nee' horen. Een meisje zal steeds achterom kijken of je nog goedkeurd wat ze doet. Jongens moeten dus eerder afgeremd worden, meisjes eerder aangespoord. Je kunt al heel vroeg beginnen met je dochter te leren voor zichzelf op te komen. Door haar te vertellen dat het goed is als ze zelf aangeeft wat ze wel en niet lekker vindt. Dat ze nog steeds lief is als ze haar oom geen kusje wil geven. En dat ze best mag zeggen dat ze het een lekker gevoel vindt als haar broertje haar rug kriebelt. In de puberteit, als de eerste vrijrijen beginnen, kun je haar vertellen dat jongens niet goed durven te vragen wat zij leuk vindt. Dus dat ze zich er niet voor hoeft te

schamen om hem dat te vertellen. Aan je puberzoon kun je uitleggen dat hij zijn vriendinnetje best kan vragen wat zij leuk vindt, omdat meisjes dat niet zo makkelijk uit zichzelf aangeven."

- **VERA (39):**
 - "Het gekke is, dat ik me niet zozeer zorgen maak over de kwetsbaarheid van mijn dochters. Die reddden zich wel met hun nieuwsgierigheid en hun zelfstandigheid. Ik maak me eerder zorgen over de lact en voorzichtigheid van mijn zoon van zestien. Hij is zo stil en teruggetrokken, terwijl ik aan zijn gezicht zie dat er van alles in hem om gaat."

Melanie van Heijst: "Jongens hebben die afstand in de puberteit heel hard nodig om zich te kunnen ontwikkelen. Tot ongeveer negen jaar willen alle jongens met hun moeder trouwen en zien ze hun vader als de concurrent. Dan komt het moment dat ze beseffen dat ze niet met hun moeder kunnen trouwen. Ze gaan zich langzaam realiseren dat hun moeder ook een vrouw is. Een schokkende ontdekking. Op dat moment gaan jongens zich met hun vader identificeren. Want dat is toch maar de man die hun moeder versierd heeft en haar heeft weten te behouden. Vader kan vertellen hoe je een meisje moet versieren, hoe dat zit met condooms. Dat betekent niet dat moeders vanaf dat moment uitgeschakeld zijn. Voor een moeder kan het net zo onthutsend zijn om hem ineens als man te zien. Je bent je grote knul aan het verliezen en er zit niets anders op dan dat te accepteren. Je kunt hem in ieder geval op verschillende manieren laten merken dat hij alles mag vragen als hij dat wil. Je kunt hem zelfs vertellen dat je hem leuk vindt als man. Of dat hij in zijn lievelingshemd precies op zijn vader lijkt. Je kunt hem ook vragen of hij vindt dat hij nog in een spijkerbroek kunt. Verder kun je hem het beste maar een beetje laten. Zijn zwijgzaamheid is tijdelijk, moet je maar bedenken."

Meisjes moeten leren aan te geven wat ze lekker vinden

Jongens moeten leren daar naar te vragen (in plaats van steeds zo ver te gaan tot ze 'Nee' horen)

DANIELLE (37):

- "Mijn zoon Bas vroeg laatst hoe het kwam dat hij een stijf piemelkje had en papa ook. Ik heb hem uitgelegd dat dat later nodig is om kindjes mee te maken. Een dag later hoorde ik hem tegen een vriendinje vertellen dat baby's gemaakt worden in een fabriek, net als poppen."

Berna Debets: "Kinderen nemen precies die informatie op waar ze aan toe zijn. Je hoeft je als ouder eigenlijk nooit zorgen te maken over het tijdstip waarop je iets moet vertellen. Kinderen vragen zelf wel. Daar zijn ze nieuwsgierig genoeg voor. Met de thee klaar gaan zitten en zeggen dat je eens serieus wil praten, heeft geen zin. Ik vind wel dat je op iedere vraag van je kind antwoord moet geven. Mijn zoon vroeg gisteren aan mij: 'Vind je het lekker om met papa te vrijen?' Natuurlijk geef ik dan antwoord. Maar ik leg alleen dargene uit wat voor hem functioneel is. Als hij vraagt wat wij precies in bed doen, zeg ik dat dat iets is tussen papa en mij. Het is belangrijk dat kinderen leren wat van hen is en wat van jou.

Toen mijn twee zoonjes met elkaar in bad zaten, was de oudste bijzonder nieuwsgierig naar het piemelkje van de jongste. Hij wilde daar steeds aankomen. Op een gegeven moment had de jongste er genoeg van. Toen heb ik tegen de oudste gezegd dat hij ermee op moest houden. Per slot van rekening is zijn lichaam het enige dat van een kind zelf is. Dat moet hij leren beschermen. En als ouder kun je hem daarbij helpen."

• • • • •

Onthouding is boodschap op scholen VS

Door onze correspondent MAARTEN HUYGEN SAN FRANCISCO, 4 JULI. Een veertienjarig meisje in de zaal steekt haar vinger op. „Waarom willen de jongens altijd seks met mij hebben”, vraagt ze. Een pukkelige jongen giechelt. „Het hoeft niet als je nee zegt”, reageert de 16-jarige Monica, die op het toneel staat. „Je kunt seks weigeren. En als ze dan zeggen dat je niet echt van ze houdt, moet je het argument omdraaien. Hij houdt niet echt van jou, als hij je tot seks dwingt.”

Deze gedachtenwisseling maakt deel uit van een seksueel voorlichtingsprogramma voor scholen in San Francisco. Omdat de adviezen van volwassenen weinig indruk maken, hebben de schoolbesturen in San Francisco populaire

en succesvolle leerlingen opgeleid om jongere generatiegenoten voor te lichten. Dergelijke programma's werken zo goed dat president Clinton, zelf geen voorbeeld van kuisheid, ze over het hele land wil toepassen. Hij heeft er 300 miljoen dollar voor uitgetrokken. De nadruk moet volgens hem liggen op onthouding. Monica, een opvallend halfdonker meisje, is het daar mee eens. „Je wordt door alles om je heen aangezet tot seks, de media, de reclames, je ziet niet anders”, zegt ze. Onthouding is de nieuwe boodschap van de voorlichters op scholen, niet als verplichting maar als beste mogelijkheid. Een paar jaar geleden heerste er nog de conventional wisdom dat de kinderen het zelf moeten weten. Ze zouden toch doen wat ze niet laten kon-

den. Een voorlichter had een glazen kom met condooms en legde alles uit over technieken en risico's. Nu wordt er gepraat over normen en waarden, ook voor progressieve Amerikanen geen taboe meer. Voorlichters zeggen nadrukkelijk dat kinderen ook „nee” kunnen zeggen. In simulatiespelen worden ze zelfs getraind in het afwijzen van seksuele avances. „Het is onverantwoordelijk om niet over condooms te praten. Er zijn te veel geslachtsziekten. Maar we moedigen de kinderen tegelijkertijd aan om met seks te wachten”, zegt sociaal werker Ira Sachnoff die het tienerprogramma leidt. In Amerika worden kinderen op steeds jongere leeftijd seksueel actief. Meisjes nemen steeds va-

ker het initiatief omdat ze denken dat het van hen wordt verwacht. Het leidt elk jaar tot één miljoen ongewenste tienerzwangerschappen en alle mogelijke geslachtsziekten bij 14 tot 25 procent van de tieners. Los daarvan strookt tienerseks niet meer met hedonisme. Er is meer verdriet dan genot, vooral onder meisjes. Volgens een recente peiling van Roper Starch Worldwide was slechts 46 procent van de seksueel actieve meisjes „echt tevreden” over hun seksuele ervaringen tot dan toe, tegen tweederde van de jongens. Tweederde van de ondervraagde meisjes en de helft van de jongens zei dat ze achteraf liever met seks „zouden hebben gewacht tot ze ouder waren”.

SEKS

NRC 4/7

Afhoudend is nieuwste chique

VERVOLG VAN PAGINA 1

Ook het aantal gevallen van mishandeling onder tieners (vaak uit jaloezie) stijgt. „De puberteit is verzwarend”, zegt Sachnoff. „Gezinnen storten in en tieners willen zich dan vasthouden aan een partner”.

De gynaecologe professor Marion Howard van Emory University in Atlanta vroeg in haar kliniek voor tieners aan 1.000 seksueel actieve meisjes wat voor hulp ze niet kregen. Wel 84 procent wilde leren „hoe nee te zeggen zonder de gevoelens van anderen te kwetsen”.

Een voorlichtingszitting in San Francisco wijst uit dat de blijde seksuele vrijheid van de jaren zestig en zeventig definitief voorbij is, zeker voor kinderen van twaalf tot veertien jaar. Monica en Panjir halen ieder vijftien jongens en meisjes op het toneel. Monica vraagt dan of Panjir met haar naar bed wil gaan. „Ja” zegt hij. „Kijk”, zegt een derde. „Hij gaat nu ook naar bed met alle vijftien andere jongens met wie zij seks heeft gehad en zij gaat naar bed met alle vijftien andere meisjes, met wie hij heeft gevrijd.” Dan zegt Panjir, een webespraakte jongen van Pakistaanse afkomst, heel ostentatief: „Nee, ik wil toch niet.”

Vervolgens worden alle geslachtsziekten met symptomen op het bord gezet, ten minste 20 bij elkaar. Dan komen de voorbehoedsmiddelen aan de beurt met „onthouding” als enige in hoofdletters. De tieners splitsen zich op in groepjes om op een rij te zetten hoe een relatie begint. Ze moeten kaartjes met verschillende stappen op volgorde leggen. Het begint met „je aangetrokken voelen tot een ander”, „uitvinden of die ander zich ook tot jou aange trokken voelt” en het gaat via „elkaar vertrouwen”, „elkaar leren

kennen”, „intimiteit” naar „hevig strelen”, eventueel „praten over veilige seks” en „een condoom kopen”. Maar voorop staat dat seks niet hoeft. De staat Californië heeft een advertentiecampagne die onthouding aanmoedigt. Die kinderen wordt daarin niet gemaand om „nee” te zeggen, want dat klinkt te prekerig. Het devies is eerder: „Als je niet wil sta je niet alleen”. In advertenties gericht aan verschillende etnische groepen worden ouders aangespoord om zich met het seksuele doen en laten

gonnen met een gelofte voor tieners tot verdere onthouding vóór het huwelijk, ook voor de tweedekans maagden. Toch huldigen de meeste jonge seksenthouders niet het principe van maagdelijkheid voor het huwelijk. Hun bezwaren tegen snelle seks zijn eerder praktisch. Ze maken zich zorgen over geslachtsziekten of vinden dat ze de ware nog niet zijn tegengekomen. „She Thinks His Name was John”, zong country-zangeres Reba McEntire over een hete nacht met een man, die later aan aids stierf.

In tegenstelling tot de jaren zeventig, toen de avant garde met seks experimenteerde, is nu al of niet „herboren” maagdelijkheid een teken van verfining en wereldwijsheid geworden. De nieuwe maagden krijgen applaus bij talkshows en worden zelfs gepresenteerd op de televisiepopzender MTV. De rockzangeres Julianna Hatfield heeft trots verklaard dat ze maagd is. DC Talk, een rapgroep, heeft een gouden plaat gewonnen met I don't want it en That kind of a girl. Toen de basketbalster Magic Johnson publiekelijk verklaarde, dat hij het aidsvirus had, begon hij een ouderwijze campagne voor condooms als preventief geneesmiddel tegen alle kwalen. Sommige atleten vinden dat niet genoeg en hebben de groep Athletes for Abstinence opgericht. Sterren uit football, baseball en basketbal hebben meegewerkt aan een 35 minuten durende promotiefilm It Ain't worth it.

Zelfs soap-opera's, politieerieseries en televisiecomedies, voorheen bolwerken van de jaren-zeventigmoraal, presenteren sexy vrouwen, die „het” ondanks veel naar misses nooit doen. Beverly Hills 90210 en LA Law hebben vrouwelijke hoofdfiguren, zinneprikkend maar afhoudend, de nieuwste chique.

Aanplakborden VS: 'Onthouding maakt het hart begeriger'

van hun kinderen te bemoeien. „Jonge mensen worden door hun vrienden, muziek en de media beïnvloed over seks. U kunt zelf ook invloed hebben”, luidt een advertentie in Koreaans- en Chineestalige kranten. De beweging voor seksuele onthouding breidt zich zo sterk uit dat ze tot een omslag in het seksuele gedrag van tieners zou kunnen leiden. In de staat Maryland zijn overal aanplakborden met de tekst: „Onthouding maakt het hart begeriger (Je komt verder als je niet helemaal tot het einde gaat).” De begeleidende foto laat een jong modieus stel zien. Een andere tekst zegt: „MAAGD: leer je kinderen dat het geen vies woord is”. De Baptistenkerk is zelfs be-

Alleen met meisjes

Het was avond, we waren op kamp. Zij was de oudste waar ik bewondering voor moest hebben (en wat ik ook had). Ik was maar het kleine, verlegen meisje dat niks durfde te zeggen. We gingen naar bed en toen gebeurde het. Zij zocht toenadering tot mij en ik liet haar haar gang gaan. Het was heerlijk, we vreeën met elkaar en het gekke was dat ik er van genoot. Ik had het nog nooit eerder gedaan, ik had zelfs nog nooit gezoend. Maar ik had het gevoel dat zij het vaker had gedaan, zij begon ergens mee en dan deed ik haar na. Zo ging het de hele nacht door, dus ik was behoorlijk moe 's morgens. Ik had verwacht dat zij de volgende dag mij zou ontwijken of zo iets, maar integendeel. Zij was zo gewoon, net zoals anders, en ik kon me steeds moeilijker voorstellen dat zij misschien lesbisch zou kunnen zijn. Zelfs als we met z'n tweeën waren, liet ze niks merken en op de een of andere manier deed dat me best wel pijn. Het is dat kamp ook niet vaker gebeurd. (Wat ik wel jammer vond.) Nu heb ik het gevoel dat ik het nooit met jongens zou willen doen, alleen maar met meisjes, maar god, waarom wordt dat niet geaccepteerd in deze wereld? Het is nu ongeveer een maand geleden gebeurd en hoe meer ik er aan denk, hoe meer zin ik er weer in begin te krijgen. En de volgende keer dat ik met haar samen ben, wil ik het weer proberen, alleen ik durf het niet. Stel dat zij het niet meer wil? Wie heeft dit ook meegemaakt en heeft een goede tip voor mij? VPRO 2-7 Een meisje van 13

Bi hartstikke leuk

Hallo lief meisje van 13 ('Alleen met meisjes', #27). Ik vond het erg leuk om je brief te lezen. Ikzelf val ook op meisjes maar zo af en toe ook op jongens. Biseksueel dus. Toen ik voor het eerst op een meisje verliefd was, dacht ik dat ik homoseksueel was, maar later weet ik ook op een jongen verliefd wat ik eerst helemaal niet leuk vond aangezien ik er net aan gewend was homoseksueel te zijn. Ik vond het maar een gedoe, dat bi. Nu vind ik het hartstikke leuk. Ik val wel meer op meisjes dan op jongens.

Heel natuurlijk

Reactie op 'Alleen met meisjes' (#27). Mij is vorig jaar net zoiets overkomen. In een surfkamp leerde ik een 25-jarige jongen kennen en omdat we erg goed met elkaar konden opschieten, trokken we steeds meer met elkaar op. Ik was daar best trots op, want hij zag er verdomd goed uit in zijn surfsport en hij was gewoon tof in zijn manier van doen. Ik keek (dacht ik) alleen maar met bewondering naar zijn lichaamsbouw en 'Take That-kop', nog niet aan seks denkend. Want ik had al seksuele ervaring met meisjes en beschouwde mijzelf als (gewoon?) hetero. Toch is het er van gekomen, gewoon in de vrije natuur, op een heel natuurlijke wijze. Misschien had ik het zelfs meer uitgelokt dan ik nu durf toe te geven. In ieder geval hebben we alles gedaan wat we konden verzinnen en ik vond het hartstikke fijn. Wij hebben het trouwens nog een paar keer gedaan en hoewel het spannende er af was, bleef het fijn. We hebben een foto van elkaar en ik denk best nog wel aan hem. Meisje van 13, spreek die vriendin van je aan. Wil ze niet meer, dan heb je pech. Zoek dan een ander meisje of een voor jou aantrekkelijke jongen. En laat je niet in een hokje douwen. De meeste jonge mensen zijn 'bi', alleen degenen die (god mag weten waarom) er bang voor zijn, schreeuwen het hardst dat ze hetero zijn. Het onbekende is lekker, het bekende (dus je eigen geslacht), net zo 'hard'. Marco (16)

PS—Stop toch eens met die vreselijke Engelse zinnen. Het is zo burgerlijk! Als je 'werelds' wilt zijn, verzin dan wat anders. Iedere kleuter brabbelt al Engels. VPRO 23-7

Ik kan me heel goed voorstellen dat je het idee hebt nooit meer op jongens te vallen. Ikzelf had dit ook en vond het, zoals ik al eerder zei, helemaal niet leuk toen dat wel gebeurde. Wat betreft de wereld die dit allemaal niet accepteert, daar moet je je niets van aantrekken. Er zijn genoeg hele lieve mensen die het doodnormaal vinden, wat het ook is. Echt. Tips heb ik niet voor je wat betreft het toedekken van dat meisje. Misschien moet je het gewoon doen of het aan haar vertellen of vragen. VPRO 30-7 Anne (16)

Philip (18) PS—Een schrale troost: je bent niet alleen! VPRO 16-7

Verstop je niet

Beste jongen van 18 ('Zonder liefde', #26). Ik wil graag reageren op jouw brief, omdat ik veel in jouw verhaal herkende. Ik ben een jongen van 19 jaar, ook ik ben homo, en een jaar geleden zat ik met dezelfde twijfels die jij nu hebt. Ik was 16 toen ik voor het eerst verliefd werd, en wel op een klasgenoot, een ongelukkig mooie jongen. Mijn gevoelens voor hem werden steeds sterker en heviger, en op mijn achttiende was ik uiteindelijk zo gek op hem dat ik het hem vertelde. Hij wees me af, want hij was heteroseksueel en had al drie jaar een vriendin, en het was toen dat ik pas goed besefte dat ik 'niet normaal' was, dat ik homo was. Ik heb het er ontzettend moeilijk mee gehad en sloot mezelf, net als jij, op in m'n kamer om daar naar treurige liedjes te luisteren. Ik voelde me zelfs zo ellendig om m'n geaardheid dat ik op een dag een zelfmoordpoging deed. Nu ik op die periode terugkijk, snap ik niet meer waarom ik toen dood wilde; ik ben blij dat die zelfmoordpoging mislukte is. Ik voel me heerlijk en heb m'n gevoelens voor mannen helemaal geaccepteerd. M'n ouders weten het ook, net als m'n beste vrienden en vriendinnen en niemand heeft er moeite mee.

Wat ik je allereerst aanraad, is om je seksuele geaardheid helemaal te accepteren, want toen ik jouw brief las, kreeg ik het gevoel dat je je nog schaamt omdat je verliefd wordt op jongens. Het is moeilijk om je gevoelens te accepteren, ik weet er alles van, maar ik heb de ontelbaar vele leuke kanten van homoseksualiteit ontdekt en ik hoop dat jij er ook ooit zo over zult denken. Verder raad ik je aan hulp te zoeken, professionele hulp, van mensen die weten waar ze over praten. Het COC is een bekende landelijke homo-organisatie die mij goed geholpen heeft bij het aanvaarden van mijn seksuele voorkeur, en ik ben ervan overtuigd dat jij er ook veel aan zult hebben. Bij het COC kun je praten over je gevoelens en nieuwe vrienden maken. In iedere grote stad is het COC te vinden. Je schreef dat je hevig verlangde naar liefde. Geloof me, op een dag zal ook jouw Grote Liefde je leven binnenwandelen. Je vindt hem niet door je in je kamer op te sluiten en je moet ook niet als een bezetene naar hem gaan zoeken, dat werkt averechts denk ik. Liefde is iets wat je moet overkomen, en ook wat dit betreft spreek ik uit ervaring. Ook ik heb heel erg verlangd naar mijn Droomprins en ik ben nu al weer een tijdje heel gelukkig met mijn vriend. We houden echt van elkaar en ik geniet

met heel mijn hart van hem. Verstop je niet langer, kom ervoor uit dat je homo bent, en wees gelukkig met jezelf. En dan zal ook jij op een dag iemand ontmoeten die veel van je zal gaan houden. Succes! Meindert (19)

er met je vrienden openlijk over kunt praten dan is dat geweldig. Je weet niet wat je overkomt. Ik ben nog steeds heel huiverig af en toe. Op school weet bijna niemand het van mij, maar ik heb een paar mensen bij wie ik mezelf kan zijn. En dat is genoot. Ik ga vaak uit naar het COC en vaak naar Amsterdam. Heel gezellig. Misschien zou jij dat ook eens moeten proberen. Je komt er mensen tegen die hetzelfde voelen als jij. Je hoeft geen 'act' hoog te houden. Ik heb in het COC mijn eerste vriend ontmoet en dat is na bijna vijf maanden nog steeds aan. (Ik ben net 18.) Ik ben heel bang geweest daarvoor. Ik dacht steeds van: oh, dat is toch zo uit. Dat wordt toch mis, na al die jaren ineens een vriend? Maar het kon! En ik weet zeker dat het jou ook lukt. Het is allemaal veel rooiekluiser dan je denkt. Je moet alleen de eerste stap durven nemen. En dat vergt veel lef, dat weet ik. Maar ik weet zeker dat je het kunt. En ik hoop echt dat je mensen zal tegenkomen bij wie je jezelf kan zijn. Dat is één van de belangrijkste dingen in het leven, toch? En op deze grote aarde moeten zeker mensen rondlopen bij wie je dat vindt. Ik hoop voor jou dat je ze snel zult vinden. In ieder geval wens ik je heel veel sterke en geluk (ook in de liefde!) toe! Philip (18)

De Kringsen

Een reactie op 'Zonder liefde', #28. Je schrijft dat je behoefte hebt aan liefde. Voor een homo is dat moeilijk te vinden in een hetero-wereld. Daar ben ik zelf nu ook achter. Mijn eerste stap was daarom om meer homo's te leren kennen. Dat kan bij het COC en bij 'De Kringsen', 'De Kringsen' zijn gezellige praatgroepen. Ikzelf zit nu bij een jongerenkring bestaande uit zo'n twaalf jongens. Praten is niet het enige wat we doen: wij gaan regelmatig uit, ook met andere kringsen samen. Zo heb ik mijn eerste, hele lieve, vriendje leren kennen. En ik heb er een hele nieuwe vrienden- en kennissenkring bij!

Een beetje begrip

Beste jongen van 18 ('Zonder liefde', #26). Jezus! Toen ik jouw brief las was het net alsof ik mijn leven voorbij zag komen. Ik heb exact hetzelfde meegemaakt. Ik was nog heel jong toen ik merkte dat ik homo was. Omdat ik bang was dat mijn omgeving mij niet zou accepteren of dat ze me ermee zouden pesten, heb ik het jarenlang verborgen. Ik praatte mee over meisjes om maar vooral niet op te vallen. Achteraf gezien vind ik dat heel zielig, maar destijds kon ik naar mijn gevoel niet anders. Ik was radeloos en alleen. Gelukkig leerde ik op een gegeven moment mensen kennen met wie ik heel goed kon opschieten. Ik voelde me veilig bij die vrienden. Ik had echt het gevoel dat zij het oké zouden vinden. En dus heb ik al mijn mood bij elkaar geraapt en het ze verteld. En inderdaad, ze vonden het geen enkel probleem, sterker nog, we zijn alleen maar naar elkaar toegeetroed. En daar had ik al die jaren op gewacht: een beetje berrin, meet niet. En als je dan na al die jaren

VS niet geïnteresseerd in Jackson en Presley

Amerika, dat volledig in de ban is van de zonder enige twijfel fascinerende O.J. Simpson-zaak was Michael Jackson al lang vergeten.

Het onderzoek van de politie naar Jacksons omgang met een elfjarige jongen is vastgelopen, omdat na een financiële schikking de hoofdgetuigen zijn weggevallen. Ook het gerechtelijk vooronderzoek is deze week stilletjes gestaakt, de *grand jury* is ontbonden. Het gezeur over Jacksons ongrijpbare en oncontroleerbare wederwaardigheden leek niemand meer te boeien.

Maar in Centraal- en Latijns Amerika zijn de media nog altijd geboeid door de *King of Pop*, die in het huwelijk zou zijn getreden met de dochter van de *King of Rock 'n' Roll*, Lisa Marie Presley. De primeur van de *Listin Diario* in de Dominicaanse Republiek werd overgenomen door alle kranten in Centraal- en Latijns Amerika.

De scoop is gebaseerd op verklaringen van Dominicaanse immigratiefunctarissen en rechter Hugo Francisco Alvarez. In het bijzijn van twee advocaten, een lijfwacht, een vrouw en een baby zouden Jackson en Presley bij Alvarez thuis met elkaar in de echt verenigd zijn.

De huwelijksakte is bovendien onderzocht door de Amerikaanse schrijfkundige, Hamilton, die meent voor 75 procent zeker te weten dat de handtekeningen op het document van Jackson en Presley zijn. Hamilton is de man, die enkele jaren geleden de dagboeken van Hitler bestempelde als onecht.

Het klinkt allemaal indrukwekkend, maar het huwelijk is door de woordvoerder van Jackson categorisch ontkend. Ook uit de hoek van de vermeende bruid komen ontkennende geluiden. Voor de fanclubs van Jackson en Elvis Presley zijn de verwarrende berichten het belangrijkste gesprekstema,

Lisa Marie Presley

maar de rest van Amerika kan niet echt meer onder de indruk raken van het Jackson-verhaal. Zolang Jackson niet zelf vertelt dat hij getrouwd is, wordt zijn woordvoerder geloofd en het verhaal van de *Listin Diario* genegeerd.

Er is niets dat de aandacht voor de O.J. Simpson-zaak (een filmster in de bak, twee lijken, Perry Mason-achtige topadvocaten en een reeks van maatschappelijke subplots) kan afleiden.

Oscar Garschagen

'Jackson getrouwd met dochter Elvis'

Santo Domingo — Popster Michael Jackson is in het grootste geheim getrouwd met Lisa Marie Presley, de 26-jarige dochter van Elvis. Tenminste, dat beweert de Dominicaanse krant *Listin Diario*. Wordvoerder Lee Solters van de popzanger ontkende het bericht. De krant citeerde een rechter, die verklaarde dat hij persoonlijk op 18 mei de 35-jarige Jackson op zijn landgoed in De La Vega in de echt verbonden heeft. De plechtigheid nam een kwartier in beslag en kostte 53 dollar. Als bewijs publiceerde de krant foto's van de vermeende huwelijksakte, waarop de nummers van de paspoorten van Jackson en Presley te zien zouden zijn.

HC
f
94

ACTION FOR JACKSON

Sven wereldwijd in actie voor popidool

DOOR WILLEM PEKELDER

Heeveel er ook geroddeld mag worden over Michael Jackson, de 20-jarige Sven B. Hoogerhuis uit Borne blijft onvoorwaardelijk in de onschuld van zijn idool geloven. „Hij is zo uniek, maakt zulke prachtige muziek en betekent zoveel goeds voor de wereld; mijn hele leven draait om hem. Al die verhalen over misbruik van kinderen, daar lach ik gewoon om”.

De Twentenaar, die sinds zijn 8ste jaar fan is van Jackson, laat het niet bij woorden alleen. Onder het motto 'Action for Jackson' voert hij een wereldwijde campagne voor zijn idool. „Ik ben augustus vorig jaar begonnen met het ophalen van handtekeningen. In totaal heb ik er wereldwijd vijftienduizend verzameld en die heb ik opgestuurd naar Michael om hem te laten zien dat er nog heel veel mensen in hem geloven. Ik heb een bedankje teruggekregen en een prachtige persoonlijke boodschap. Nee, de inhoud daarvan houd ik liever geheim”.

In januari dit jaar werd bekend dat de advocaten van Jackson tot een financiële schikking waren gekomen met de vader van de 14-jarige Jordie

'Waarom kan de pers niet wachten totdat politie en justitie de waarheid boven water hebben gehaald? Over een maand wordt het strafrechtelijk onderzoek tegen Michael afgesloten. Ik weet zeker dat hij onschuldig zal worden verklaard'.

Chandler, die beweerde dat zijn zoon seksueel was misbruikt door de popster. Door een groot bedrag uit te keren — hoe groot precies is nooit duidelijk geworden — kon de Hollywood-tandarts worden weerhouden van een civiele procedure tegen de Amerikaanse megaster. Voor Sven was dat het signaal om deel twee van zijn actie te starten. „Ik heb met sponsorgeld van een kopieerbedrijf vierentwintigduizend folders laten drukken, die ik naar de buitenlandse pers heb gestuurd. In

die folders leg ik uit waarom Michael tot een afkoopsom heeft besloten, namelijk om rust in zijn leven te krijgen, om de pers het zwijgen op te leggen. Boulevardbladen en roddelpers hebben veel leugens de wereld ingeholpen. Tegen betaling waren zogenaamde getuigen bereid de grootst mogelijke onzin te verkondigen. De Engelse krant *Daily Mirror* heeft mij ongeveer drieduizend gulden aangeboden om een verhaal over Michael te vertellen, maar dat heb ik geweigerd. Ik overweeg een schadeclaim in te dienen tegen De Telegraaf, want Henk van der Meijden heeft op de Privé-pagina geschreven dat Michael zelfs zijn lievelingsaap Bubbles heeft afgedankt als oud vuil”.

Afgesloten

Sven begrijpt niet waarom de pers de popster zo zwartmaakt. „Waarom kunnen ze nu niet gewoon wachten totdat politie en justitie de waarheid boven water hebben gehaald? Over een maand wordt het strafrechtelijk onderzoek tegen Michael afgesloten. Via mijn contacten in Amerika weet ik dat de vijfenzeventig getuigen die tot nu toe door de openbare aanklager zijn gehoord geen van allen iets negatiefs over Michael naar voren hebben gebracht. Ik weet zeker dat

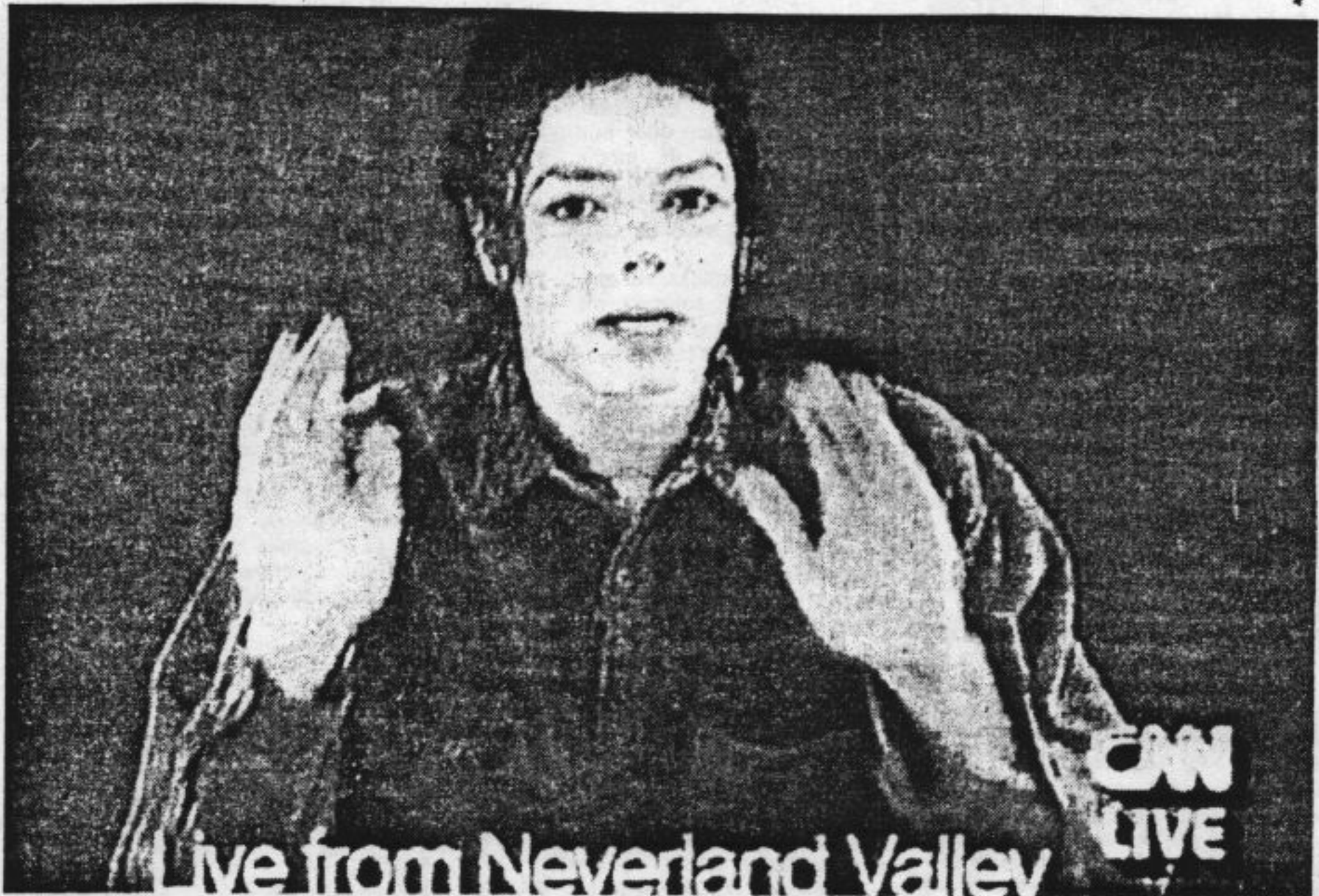

FOTO AP

In december maakte Michael Jackson vanuit zijn Neverland Ranch in Santa Barbara bekend dat hij onschuldig is.

hij onschuldig zal worden verklaard. En dan zal zijn advocaat Jordie en diens vader Evan Chandler gaan aanpakken. Niet om er financiële munt uit te slaan, want zo is Michael niet. Nee, hij wil gerechtigheid. Hij wil dat de jongen zal bekennen: 'Ik heb gelogen'". Met het derde en laatste deel van zijn campagne 'Action for Jackson' is Sven pas begonnen. Met sponsorgelden heeft hij duizenden T-shirts

laten drukken met daarop een kleurenafbeelding van de popster en de tekst: 'Not only am I presumed to be innocent, I am innocent' ('Niet alleen neemt men aan dat ik onschuldig ben, ik ben het ook'). Inmiddels heeft de Twentenaar voor twintigduizend gulden aan T-shirts verkocht. Zijn streefbedrag is driehonderdduizend gulden en om dat bij elkaar te krijgen houdt hij eind augustus een verkooptour door Duitsland,

Engeland, Spanje en Griekenland. Het is zijn bedoeling de drie ton persoonlijk aan Jackson te overhandigen ten bate van diens Heal the world foundation voor arme kinderen en het milieu. Svens ideaal is om in Nederland zelf een Heal the world afdeling op te richten. Wie een Michael Jackson T-shirt wil kopen voor f 25, kan tot 22 augustus contact opnemen met Sven Hoogerhuis, telefoonnummer: 074-664314.

Nederland kent honderden verenigingen en organisaties. Op alle gebieden en terreinen. Vandaag de derde aflevering in een serie over bijzondere genootschappen: Martijn, een vereniging voor pedofielen.

'Pedofilie betekent: Houden van kinderen'

O.K.
TIJDSCHRIFT
VOOR
OUDEREN
KINDEREN
RELATIES

● Een deel van de omslag van het blad O.K.

door **ERIK KOUWENHOVEN**

OOSTVOORNE — De Vereniging Martijn pleit voor openheid over wederzijds gewilde contacten tussen volwassenen en kinderen. Dat leidt wel eens tot problemen. Niet alleen met veronttruste ouders, maar ook met de wet.

Voorzitter Ad van den Berg (50) van deze vereniging voor pedofielen weet bijna zeker dat de BVD een dossier over hem heeft. Ook vermoedt hij dat zijn telefoon wordt afgeluisterd. „Ze gaan hun gang maar”, zegt hij lachend. „Ik heb niets te verbergen. De FBI en Scotland Yard zullen mij trouwens ook wel kennen. In hun ogen sta ik immers aan het hoofd van een misdadige organisatie.”

De verrichtingen van de Vereniging Martijn worden volgens Van den Berg door de hele wereld op de voet gevolgd. „Wij zijn dan ook de enige legale, zo opererende organisatie in de wereld. In een land als België wordt elk initiatief op dit gebied meteen in de kiem gesmoord. De politie pakt de leden gewoon op wegens bendevoering.” Het verenigingsorgaan met volgens Van den Berg beschaafde foto's van naakte jongetjes, vindt dan ook gretig aftrek in het buitenland.

„Pedofilie betekent: houden van kinderen. Dat betekent dat je ook hun gevoelens moet respecteren. Kinderen staan zeer onbevengd tegenover seks, dagen uit, ook seksueel, en dat moet je goed kunnen interpreteren. Daarbij moet je je wel eens beheersen, want je gaat snel te ver. De nadruk ligt voor de vereniging overigens niet op seks. Dat hoort in een huwelijk ook niet zo te zijn, dus ook niet bij pedofielen. Het gaat in eerste instantie om vriendschap, waarbij je later kijkt wat daaruit voortkomt.”

„De belangen van kinderen staan dus altijd voorop”, benadrukt de voorzitter. Als om dit te onderstrepen heeft Martijn onlangs via het Foster Parents Plan een tienjarig jongetje in Haiti financieel geadopteerd.

„We raden onze leden altijd aan contact op te nemen met de ouders als ze contact hebben met een jongere”, zegt Van den Berg. Er blijken volgens hem heus ouders te bestaan die open met het onderwerp omgaan en hun kinderen seksueel vrijlaten. „Als er openheid komt over wederzijds gewilde contacten, zodat ouders van de situatie op de hoogte zijn, dan worden ook ongewilde contacten bespreekbaar en controleerbaar. Een kind raakt vaak pas in paniek over seksueel contact met een oudere doordat zijn ouders of de politie heftig reageren op wat er is gebeurd. Het beste zou dus zijn de Zedelijkheidswet te vervangen door een wet tegen seksueel geweld. Die wet moet dan niet gebaseerd zijn op leeftijd, want het ene kind is met acht jaar al klaar voor seks en het andere nog niet op zijn achtttiende.”

„Een tijd geleden was er sprake van dat Nederland een soort pedoparadijs zou zijn. Dat is

toen onderzocht, maar Justitie heeft het nooit hard kunnen maken. Toch wil de zedenpolitie strengere straffen.

„Snuff-movies, films waarin kinderen gedood zouden worden, satanisch gedoe met kinderen, ik heb ze nooit gezien. Ook geloof ik niet in een illegaal netwerk voor kinderporno. Door dit soort dingen te suggereren creëer je een situatie waarmee niemand gediend is, zeker kinderen niet. Je kunt tegenwoordig niet eens meer je eigen kinderen naakt fotograferen of filmen. De kans is groot dat je na het laten ontwik-

Doelstelling:
Bespreekbaar maken van ouder-en-jongerenrelaties en de wettelijke acceptatie daarvan.
Voorzitter:
Ad van den Berg
Adres:
Postbus 93.548 1090 EA Amsterdam. Tel: 020-6934793
Aantal leden:
Ongeveer 600
Opgericht:
1 november 1983
Orgaan:
'O.K.' Tweemaandelijks verschijnend
Bijzonderheden:
Beschikt over boeken- en filmservice.

kelen van je rolletje de zedenpolitie voor je deur hebt staan.
„Na het zomerreces komt een wetsvoorstel in de Tweede Kamer dat ook het bezit van kinderporno strafbaar moet stellen. De handel is al verboden, maar door het bezit strafbaar te stellen boezem je veel mensen angst in. Die lektuur is vaak het enige wat ze hebben om aan hun gerief te komen. Nederlandse politie-agenten zouden

eens wat minder vaak naar hun Engelse en Amerikaanse collega's moeten kijken.”

De vereniging is genoemd naar een vriendje van de toenmalige voorzitter. Ze beschikt over een boekenservice, leden kunnen bij de vereniging foto-boeken of naturalistische films kopen. Goedgekeurde films, overigens, die, voordat ze in de verkoop gaan, eerst nog door Van den Berg zelf worden gecontroleerd. Het blad O.K. wordt in een aantal plaatsen van Klazienaveen tot Maastricht verkocht. De oplage varieert tussen de twaalfhonderd en vijftienhonderd exemplaren. Ook houdt Martijn lezingen in het land.

„Pedofilie wordt beoordeeld op excessen”, vindt Van den Berg. „Maar ook in de heterowereld zijn er excessen. Hoe zou je het vinden als heteroseksualiteit verboden zou worden? Je hebt het en je moet ermee leren leven. De psychiatrie moet ophouden alle seksuele varianten als afwijking te beschouwen. Met homoseksualiteit is dat al voorbij, maar ook pedofilie is geen afwijking. De liefde voor een kind verdwijnt overigens niet als het volwassen wordt. Seks wel, maar de meeste pedofielen hebben meer vriendjes tegelijk. Je zit dus niet gelijk zonder.”

Het is nu nog zo dat pedofielen voor bepaalde vergripen de gevangenis ingaan. In plaats daarvan zou het beter zijn hen een trainingsprogramma voor te schotelen, waarbij je heel duidelijk aangeeft binnen welke kaders ze zich kunnen bewegen. Voor heteroseksuelen is dat duidelijk. Iedereen wordt zo opgevoed, maar bij pedofielen is dat heel moeilijk om zelf te leren.”

Van den Berg verwacht niet dat pedofilie over tien jaar door iedereen geaccepteerd is. „Mischien dat ik het niet eens meer meemaak, maar dan heeft de volgende generatie hopelijk iets gehad aan het werk dat wij nu doen. Het belangrijkste is gewoon te voorkomen dat de situatie in ons land voor pedofielen net zo slecht wordt als in de ons omringende landen.”

VK 6-3
Het moet afgelopen zijn met wachtkamerstukjes op de 06-lijnen, vindt E. Zilverberg. Hij heeft de strijd tegen de 'geldklopperij' geopend: op 20 juni jongstleden zag de Eerste Landelijke Sighting 06-klachtenlijn het levenslicht, bereikbaar op een regulier telefoonnummer 02503-40875.

Zilverberg zegt zich als ervaringsdeskundige groen en geel te ergeren aan de 'volksverlakkerij'. 'Mensen komen niet voor zichzelf op. Maar ik laat me niet belazeren. Ik wil de waarheid op tafel. Ik zeg je bent verkeerd bezig als je je klant vier minuten laat wachten, terwijl je adverteert met een directe lijn.'

De stichting wil dat de beller alleen betaalt voor daadwerkelijk gevoerde gesprekken. 'Het is de bedoeling dat mensen ons massaal schrijven over zowel de commerciële

Als dames op zijn moet 06-lijn man niet laten betalen

le als de 06-informatielijnen van bijvoorbeeld studiefinanciering of het openbaar vervoer. Ik maak een 06-klachtenrapport dat ik aan de overheid zal aanbieden.'

Het probleem tot nu toe is volgens Zilverberg dat er helemaal geen richtlijnen zijn waaraan 06-exploitanten zich moeten houden. Dat begint zich nu te wreken. 'Een paar jaar geleden had je nog gezellige boxen. Nu is het pure geldklopperij. Je krijgt continu dezelfde muziekjes als je naar verschillende nummers belt.'

De stichting verzet zich verder tegen wat zij de rechtsongelijkheid

op de 06-lijnen noemt. Sommige babelnummers zijn gratis voor vrouwen. Mannen die met deze vrouwen worden doorverbonden moeten wel betalen. Zilverberg: 'Nog erger is dat kinderen op de gratis lijnen voor vrouwen bellen. Je betaalt toch niet om met een kind te praten.'

'De maat is vol. Het moet leefbaar blijven op de 06-lijnen. Als er geen

dames beschikbaar zijn voor een contactgesprek zeg dan: Sorry heren de dames zijn op en laat die mannen niet minuten wachten en zich blauw betalen.'

Hoe hij erop kwam een stichting op te richten. 'Ik heb zelf ook gebeld, regelmatig, nou nee, een paar keer. Toen dacht ik laat ik eens wat onderzoek gaan doen, dus heb ik nog wat gebeld. Toen dacht ik: hé laat ik een stichting oprichten.' **BM**

Home Secretary refuses pardon for Oscar Wilde

MICHAEL HOWARD, the Home Secretary, has rejected a request for a posthumous free pardon for Oscar Wilde to coincide with the centenary of his conviction for gross indecency and sodomy in May 1895.

His private secretary, James Toon, has written to campaigners that "there is no reason to suppose that Oscar Wilde was not properly convicted and sentenced according to the law and practice of the time". Wilde received the maximum sentence of two years hard labour, which he had to serve by walking a treadmill or turning a heavy crank for six hours a day in Pentonville, Wandsworth and then Reading jail.

In his letter Mr Toon acknowledges that both the criminal law and society's attitude to homosexuality has changed since the Marquess of Queensberry left the fateful note for Wilde at his club calling him a "sodomite".

But, he says, the Home Secretary "would only feel justified in recommending a free pardon if he was persuaded of a convicted person's innocence according to the law under which he was convicted".

Mr Howard also considered, but declined, to recommend the exercise of the Royal Prerogative in some other form that could amount to a free pardon, adds Mr Toon.

ST. JAMES'S THEATRE.
Produced Thursday, February 14th, 1895,
and every evening at 8.15.

The Importance of being Earnest,

A TRIVIAL COMEDY FOR SCANDAL PEOPLE,
BY OSCAR WILDE.

John Worthing, J.P. (of the Manor House, Wootton, Hertfordshire)	Mr. GEORGE ALEXANDER
Algernon Moncrieff (his friend)	Mr. ALLAN AYRESWORTH
Rev. Canon Chasuble, D.D. (Rector of Wootton)	Mr. H. H. VINCENT
Merriman (Butler to Mr. Worthing)	Mr. FRANK DYALL
Lane (Mr. Moncrieff's Man-servant)	Mr. F. KINSEY PELLE
Lady Bracknell	Miss ROSE LECLERCQ
Hon. Gwendolen Fairfax (her daughter)	Miss IRENE VANHUGH
Cecily Cardew (John Worthing's Ward)	Miss EVELYN MILLARD
Miss Prism (her governess)	Mr. GEORGE CANNINGE

Time - The Present.

Act I. - Algernon Moncrieff's Rooms in Piccadilly (H. P. Hall)
Act II. - The Garden at the Manor House, Wootton (H. P. Hall)
Act III. - Morning-Room at the Manor House, Wootton (H. P. Hall)

Wilde's masterpiece was taken off the stage after his arrest. N

The rejection comes only a day after the announcement by the Dean of Westminster, the Very Rev Michael Mayne, that a plaque to Oscar Wilde will be unveiled in Poets' Corner in Westminster Abbey next year. It will be part of the new memorial stained-glass window installed in June and will be unveiled on the centenary of the

opening night of the Importance of Being Earnest, on the Strand on February 14, 1895. When Wilde was arrested three months later at the Cadogan Hotel and appeared around the corner at Bow Street magistrates' court, the manager of the theatre refused to stand bail and promptly took the play off. In its press release, Westmin-

ster Abbey made no mention of the scandal that kept Wilde out of Poets' Corner for a century, saying only that "the time is ripe for one of the greatest of 19th century writers to be honoured in this way". "The Dean described Wilde as "an acute analyst of the social conditions of his time", who had "a permanent place in English literature". The Importance of Being Earnest was "an indisputable masterpiece of the modern English stage". Campaigners said yesterday they would continue to press for a pardon in time for the centenary of his arrest on May 25, 1895, which, they argue, cut short his literary career and led to his early death. "His imprisonment was both a monstrous persecution of a gay man and an act of cultural vandalism which robbed our country and the world of a great genius," said Peter Tatchell of Outrage. "The shame was not Wilde's love of other men, but society's toleration of a legal system which victimised that love."

